

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

XXV Міжнародна науково-практична
конференція студентів і молодих вчених

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИБІР УКРАЇНИ ТА ПРОБЛЕМИ МАКРОЕКОНОМІКИ

14 грудня 2018 р.

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

*XXV Міжнародна науково-практична конференція
студентів і молодих вчених*

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИБІР УКРАЇНИ ТА ПРОБЛЕМИ МАКРОЕКОНОМІКИ

Тези доповідей

14 грудня 2018 р.

Дніпро
2018

Організаційний комітет:

А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор – голова оргкомітету;
С.В. Кузьмін, доктор економічних наук, професор;
С.П. Кожушко, доктор педагогічних наук, професор;
Е.М. Лимонова, кандидат економічних наук, доцент;
А.С. Магдич, кандидат економічних наук, доцент;
С.І. Мединська, старший викладач;
Г.І. М'ясоїд, кандидат педагогічних наук, доцент;
І.С. Шура, кандидат економічних наук, доцент;
О.А. Задоя, викладач.

Є 24 Євроінтеграційний вибір України та проблеми макроекономіки:
XXV Міжнародна науково-практична конференція студентів і молодих
вчених: тези доповідей, Дніпро, 14 грудня 2018 р. – Дніпро: Університет
імені Альфреда Нобеля, 2018. – 300 с.

ISBN 978-966-434-439-2

Збірник містить тези доповідей учасників XXV Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і студентів «Євроінтеграційний вибір України та проблеми макроекономіки». Молоді науковці з різних країн наводять свої оцінки сучасного процесу глобалізації та перспектив світових інтеграційних тенденцій. Досліджуються макроекономічні суперечності та шляхи їх вирішення в умовах сучасної глобалізації.

УДК 339.92

Відповідальний за випуск: *А.О. Задоя*, доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та економічної теорії.

ЗМІСТ

<i>Аршинова А.</i> Форми міжнародних розрахунків: переваги та ризики для контрагентів.....	10
<i>Бабенко П.</i> Міграція молоді заради отримання вищої освіти.....	11
<i>Бакаєв В.</i> Чи правильна теорія про випередження зростання імпорту при зростанні ВВП?.....	14
<i>Bezdyerna O.</i> Problems in identifying attractive areas and countries for investment.....	16
<i>Berzon S.</i> Analysis and evaluation of e-commerce market and its place in the U.S. economy.....	18
<i>Бекбосынов К.К.</i> Государственное регулирование воспроизводства основных производственных средств	20
<i>Бекбосынов К.К.</i> Материально-технические ресурсы сельскохозяйственных предприятий.....	22
<i>Бобрикова Д.</i> Экономические последствия выхода Великобритании из ЕС.....	24
<i>Браславская А.</i> Анализ мирового рынка: индикатор Баффета....	26
<i>Брынько А.</i> Совокупный и внутренний спрос в Украине: причины различия.....	28
<i>Валиков В., Рябік Г.</i> Мале підприємництво як динамічний сектор розвитку регіону.....	29
<i>Валуєва К.</i> Макроекономічні показники розвитку світового господарства та їх країнові складові.....	32
<i>Volikova O.</i> Cooperation of Dnipropetrovs'k region with European Union countries.....	34
<i>Galivets V.</i> The golden billion: does it exist?.....	36
<i>Геращенко С., Багдасарян В.</i> Аналіз динаміки і структури зовнішнього боргу України.....	37
<i>Голобока А.</i> Місце України в міжнародній трудовій міграції....	39
<i>Гончарова Д.</i> Особенности социальной защиты безработных в Украине и развитых странах.....	42
<i>Гончарова С.</i> Валютные риски в предпринимательской деятельности и механизм их минимизации.....	43
<i>Нрућа А.</i> Capitalized contributions: the ghostly benefit	46
<i>Гриненко В.</i> Динамика реального ВВП Украины за последние 10 лет: причины экономических колебаний.....	48
<i>Гудзовский М.</i> Проблемы морехозяйственного комплекса Украины.....	50

<i>Демченко А.</i> Інноваційна діяльність підприємств в Україні. Проблеми розвитку та шляхи їх вирішення.....	53
<i>Dzhezhera S.</i> Unemployment in Ukraine: the dynamics and methods of struggle.....	54
<i>Дзундза М.</i> Франчайзинг в бізнесі: історія розвитку, преимущества и недостатки, современные тенденции.....	57
<i>Дима Ю.</i> Проблеми трудової міграції в Україні.....	59
<i>Дімченко А.</i> Вплив на зовнішньоекономічну діяльність курсу долара в Україні.....	61
<i>Drozd I.</i> Monopolization of industries by corporations.....	62
<i>Довгопол П.</i> Волонтерство как социально-экономическое явление.....	63
<i>Журавльов В.</i> Стимулювання зростання ВВП Німеччини експортом.....	66
<i>Журавльов В., Горбуля М., Бакаєв В.</i> Кластеризація як потужний інструмент зростання конкурентоспроможності регіону.....	67
<i>Журко А.</i> Прогноз розвитку економіки України на 2019 рік.....	70
<i>Задоя О.</i> Динаміка міжнародної інвестиційної діяльності: перспективи України.....	71
<i>Задоя Ю.</i> Саморегулювання та державне регулювання банківської діяльності: суперечлива єдність процесів.....	74
<i>Задубинный А.</i> Инвестиционная привлекательность Украины...	76
<i>Zaitseva Y.</i> Relationship between competitiveness of enterprise and competitiveness of its products.....	77
<i>Зарубенко Е.</i> Зависит ли уровень развития страны от ее площади?.....	80
<i>Zubenko Yu.</i> Solar power a source of electrical energy.....	81
<i>Ибрагимова С., Торебаев О.</i> Управление предпринимательскими рисками молокоперерабатывающих предприятий.....	83
<i>Иванова Я.</i> Изменение товарной и географической структуры экспорта Украины: проблемы и перспективы.....	85
<i>Yulmaz D.</i> Foreign trade statistics in Ukraine.....	89
<i>Каварма К.</i> Влияние инфляционных процессов на другие макроэкономические показатели	91
<i>Katsai D.</i> Globalization: global peace or war of civilizations?.....	92
<i>Klochko O.</i> Perspectives of Icelandic membership in the European Union..	94
<i>Ключник Р.</i> Соціально-трудоі протести та економічні ризики..	97

<i>Klyuchnik Ya.</i> IMF money for Ukraine.....	100
<i>Коба М.</i> Кризис в Греции окончен. Как не пойти по её стопам?.....	102
<i>Kovalenko Al.</i> Corruption in the CIS countries.....	103
<i>Kovalenko An.</i> China in the global economy.....	105
<i>Коваленко Є.</i> Міжнародна трудова міграція як фактор соціально-економічного розвитку.....	107
<i>Колеснікова А.</i> Прямі іноземні інвестиції в Україні: актуальні тенденції.....	109
<i>Konstantinovskiy D.</i> Offshore money: the good and the bad.....	111
<i>Korobkova D.</i> What's really going on with youth unemployment in Europe.....	113
<i>Коростельов В.</i> Світова економічна криза 2019–2020 рр.....	115
<i>Коротя Д.</i> Вихід українських підприємств електронної комерції на міжнародну арену: шляхи подолання бар'єрів.....	117
<i>Kostelnik Yu.</i> Prospects and problems of using surptocurrency.....	119
<i>Костенюк К.</i> Инфляция как многофакторный процесс.....	121
<i>Котівець В.</i> Проблеми глобалізації світової економіки та міжнародних відносин.....	123
<i>Котова В.</i> Поняття реального і номінального ВВП та їх відмінності.....	126
<i>Кошло А.</i> Оффшорные зоны: откуда приходят инвестиции в Украину.....	128
<i>Кривель М.</i> Необходимость существования монополий в современном мире (по работам Нобелевского лауреата Ж. Тироля).....	130
<i>Кривошеева А.</i> Украина в системе мирового инвестирования в человеческий капитал.....	132
<i>Kudrytska V.</i> The necessity of a new mechanism to supervise international trade.....	135
<i>Кузнецова Т.</i> Урбанизация на территории Украины.....	137
<i>Куприянова А.</i> Проблема бедности в Украине.....	139
<i>Куцєволова М.</i> Особливості функціонування ринку праці України в контексті інтеграції в Європейський Союз.....	141
<i>Куцова В.</i> Інтеграційні процеси в Африці.....	143
<i>Лана С.</i> Инвестиционная привлекательность золота.....	146
<i>Лебедь Е.</i> Причины зависимости уровня безработицы от уровня развития страны.....	148
<i>Лимонова Е.</i> Перспективи розвитку економічних відносин України і Білорусі.....	150
<i>Лисюк В.</i> Вплив зміни валютного курсу на стан торговельного балансу України.....	152

<i>Майстренко Д.</i> Проблеми електронного бізнесу в Україні...	155
<i>Макоткіна О.</i> Критичний аналіз співвідношення розміру номінального ВВП та обсягу експорту Японії 1988–2017 рр...	156
<i>Малік О.</i> Оцінка експортного потенціалу підприємства та шляхи його нарощування.....	158
<i>Maltseva D.</i> Pros and cons of corruption for society.....	160
<i>Mamedova A.</i> Garbage in Ukraine’s economy.....	162
<i>Маркова Д.</i> Сучасний стан банківської системи України.....	164
<i>Marchuk O.</i> Cryptocurrency: present and future.....	165
<i>Масенко З.</i> Нерівність доходів и бідність в Україні.....	167
<i>Miroshnychenko A.</i> The impact of politics on the economic situation in Chile and Cuba.....	169
<i>Monastyrna O.</i> Professional training of students-applied linguists in the context of the Bologna process.....	172
<i>Морозова Т.</i> Чи буває високий рівень безробіття вигідним?.....	173
<i>Науменко В.</i> Макроекономічний аналіз та причини економічних коливань в Україні.....	175
<i>Нехода А.</i> Переваги та недоліки франчайзингу.....	176
<i>Новикова Н.</i> Методи зниження издержек.....	178
<i>Носуль Е.</i> Взаємозависимость инфляции и безработицы.....	180
<i>Онищенко Я.</i> Является ли биткоин валютой?.....	182
<i>Остапенко А.</i> До проблеми безробіття в Україні.....	185
<i>Петренко Ю.</i> Проблема безробіття в країнах, що розвиваються.	187
<i>Petrov A.</i> How a violation of relations between countries can affect the country’s economy.....	189
<i>Пилипенко Н.</i> Государственный долг: влияние на экономику Украины.....	191
<i>Письменный Т.</i> Взаимосвязь между изменениями ВВП Испании и Португалии.....	192
<i>Рустемні Т.</i> Innovation as a factor of competitiveness of Ukrainian enterprises.....	194
<i>Подлісник І.</i> Правові наслідки продажу товарів неналежної якості.....	196
<i>Полякова В.</i> Проблема відтоку висококваліфікованих кадрів в Україні.....	200
<i>Поник Ю.</i> Переваги та недоліки введення єдиної валюти кількома країнами.....	202

<i>Понізовна К.</i> Безробіття в Україні: причини, наслідки та методи подолання.....	204
<i>Поньсько Д.</i> Психология поведения человека на рынке: современные тенденции (по трудам Нобелевского лауреата Р. Талера).....	206
<i>Поспелов А.</i> Оценка и стратегии обеспечения конкурентоспособности предприятия.....	208
<i>Ржавикина Д.</i> Страны Вышеградской группы. Вышеград плюс Украина = V5?.....	210
<i>Сайко С.</i> Стимуляция персонала фирмы с целью достижения наивысшей экономической эффективности: международный опыт.....	212
<i>Сапрон А.</i> Кредитна політика Світового банку як чинник формування економічних стратегій позичальника.....	214
<i>Сёмич И.</i> Рейтинг лёгкости ведения бизнеса Всемирного банка Doing Business: позиция и дальнейшие прогнозы для Украины..	217
<i>Симонова М.</i> Коррупция. Где говорят деньги, там молчит совесть.....	219
<i>Скляр Н.</i> Внешний долг Украины и пути выхода из возможного дефолта.....	221
<i>Слюсар А.</i> Виробництво сталі як показник розвинутої країни.....	224
<i>Сологуб Ю.</i> Франчайзинг як один із способів глобалізації економічних відносин	226
<i>Солон Д.</i> Проблемы стабилизации национальной валюты.....	228
<i>Storcheva A.</i> Basic income as an effective tool for improving the quality of life.....	229
<i>Strelnykova Y.</i> The relationship between competitiveness and monopolization in the economy.....	231
<i>Сурьянинова М.</i> Современная экономика и экологические проблемы.....	233
<i>Терещук А.</i> Особенности деятельности Украины в условиях вступления в ВТО.....	235
<i>Глеубергенов Р.</i> Создание электронных магазинов на глобальном электронном рынке.....	237
<i>Tyshchenko M.</i> Demographic problem in Ukraine.....	240
<i>Третьяк Е.</i> Причины изменений в структуре и объемах украинского экспорта.....	242

<i>Usova U.</i> The problem of the shadow economy in Ukraine.....	244
<i>Федоровська Є.</i> Відмінності податкової системи України та розвинутих країн світу.....	246
<i>Фесенко О.</i> Жизненный цикл товара: быстрая смерть или перерождение.....	247
<i>Філатова О.</i> Причины та приклади стагфляції.....	250
<i>Фоменко В.</i> Криптовалюта как альтернатива бумажным деньгам.....	251
<i>Халекеєва З.П.</i> Особенности формирования цен в интегрированных агропромышленных предприятиях.....	253
<i>Хрипко Д.</i> Развитие и проблемы e-commerce в Украине.....	256
<i>Цвирицько Т.</i> Возможности использования криптовалют в международных расчётах: преимущества и недостатки.....	259
<i>Черномаз К.</i> Формування аграрного ринку України під впливом транснаціоналізації.....	261
<i>Шаєв В.</i> Криптовалюта: средство платежа или мировые деньги?	263
<i>Шалієвська Л.</i> Ризики недержавного пенсійного забезпечення в Україні.....	265
<i>Шведова А.</i> Проблеми залучення іноземних інвестицій.....	266
<i>Швидкий К.</i> Порівняння системи соціального захисту безробітних в Україні та розвинутих країнах світу.....	268
<i>Шевєрєва А.</i> SWOT-анализ экономики в Украине.....	270
<i>Шевченко Т.</i> Шляхи удосконалення міжнародного туризму.....	272
<i>Shevchuk A.</i> Garbage as a source of profit in the leading countries of the world.....	275
<i>Shepotko K.</i> Australian experience: the way from raw material appendage of the metropolis to a highly developed state.....	276
<i>Shilova A.</i> What if the USA didn't exist?.....	279
<i>Шинкаренко К.</i> Зовнішній державний борг України.....	281
<i>Шульга А.</i> Співвідношення зовнішнього державного боргу і золотовалютних резервів країни.....	283
<i>Шушура Я.</i> Циклическая безработица и методы её преодоления	284
<i>Щербініна Т.</i> Масштаби та динаміка трудової міжнародної міграції українців.....	286
<i>Yurchak K.</i> How corruption works in Ukraine.....	288
<i>Yavtushynska Kr.</i> From a third to a first world country within one generation.....	290
<i>Yavtushynska Ks.</i> What is happening in G7 and will China be a part of it?..	292

<i>Ягунова К.</i> Зміни у географічній структурі зовнішньої торгівлі в Україні за останні 5 років. Перехід до євро як основної валюти міжнародних контрактів.....	294
<i>Яйчунов В.</i> Міжнародні переваги великих та малих країн у сфері економіки	296
<i>Yalozha O.</i> Effective reformation of Japan after the Second World War.....	298

ФОРМИ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ: ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ДЛЯ КОНТРАГЕНТІВ

Міжнародні розрахунки – це регулювання платежів між фізичними і юридичними особами різних країн, фірмами, організаціями. Вони виникають у зв'язку з торгово-економічними відносинами.

Виділяють 4 основні форми: акредитив, інкасо, авансовий платіж і відкритий рахунок.

Акредитивна форма розрахунків.

Акредитив - ця форма найбільш складна і дорога. Вона передбачає, що банк покупує дає гарантію банку постачальника, що він оплатить товар при дотриманні всіх умов.

1. Для імпортера ця форма розрахунку не вигідна, оскільки імпортер вдається до банківського кредиту, сплачуючи за нього процент.

2. Для експортера - це великий плюс, він отримує платіж в призначений час, бо він здійснюється банком.

Інкасова форма розрахунків.

Інкасо - це тривала форма розрахунку, яка здійснює торговельні операції. Сторони, які уклали договір, можуть відмовитися від оплати ще до прибуття документів. Платіж здійснюється готівковими коштами, або акцептом переказного векселя.

1. Для імпортера ця форма розрахунку більш вигідна. Він може відмовитися від оплати, поки документи не придуть в його банк.

2. Для експортера вона менш вигідна, бо у нього немає гарантії того, що імпортер проведе платіж.

Авансова форма розрахунку.

Аванс - це та форма, при якій платіж здійснюється ще до відправлення товару. Коли імпортер оплачує товар авансом, то він кредитує експортера.

1. Для імпортера ця форма не вигідна, тому що товар оплачується заздалегідь.

2. Для експортера вона найбільш вигідна.

Відкритий рахунок.

Відкритий рахунок - ця форма використовується тільки при повній довірі між експортером і імпортером.

1. Для імпортера ці розрахунки вигідні.

2. Для експортера найменш вигідні, бо гарантії оплати немає.

Експортер відправляє товар імпортеру, і відкриває на нього рахунок, імпортер також робить запис про свою заборгованість. У встановлені терміни імпортер оплачує товар. Після вони записують в своїх книгах зворотні значення.

Ризики, що виникають при міжнародних платежах:

- Валюта ціни може не збігатися з валютою платежу: контракт укладено в одній валюті, а платіж здійснюється в іншій або ж товарній формі;

- відсутності конвертованості;

- невиконання зобов'язання або несплати.

В останні роки активно використовують кредитні картки. Вони являють собою кредитний білет (ваучер, купон, магнітну картку), який дає право на придбання товарів без оплати готівкою.

Українські комерційні банки освоюють нові форми міжнародних розрахунків. Все більше банків України встановлюють кореспондентські відносини з іноземними банками. І все ж, сфера зовнішньоекономічної діяльності поки одна з найменш розвинених нашої країни.

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

П. Бабенко
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

МІГРАЦІЯ МОЛОДІ ЗАРАДИ ОТРИМАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

З кожним роком процес освітньої міграції набирає оберти, залучаючи до міжнародних міграційних потоків усе більшу кількість студентів по всьому світу. Так, наприклад з 2009 до 2016 року кількість студентів з України, які навчаються за кордоном зросла майже на 186%, до близько 70 тисяч осіб, і ці процеси є зростаючими по всьому світу.

Під освітньою міграцією слід розуміти сукупність переміщень людей з метою здобуття освіти різного рівня і на різні терміни. Структуру міжнародної освітньої міграції складають декілька потоків переміщень:

— учбова імміграція, що охоплює переміщення з метою отримання середньої, середньоспеціальної і першої вищої освіти, а також різні канікулярні програми;

— імміграція з метою отримання другої вищої і подальших рівнів освіти, вченого ступеня, проходження наукового стажування;

— імміграція з метою професійного розвитку (навчання на мовних курсах, семінарах, тренінгах, програмах перепідготовки або сертифікації, здобуття бізнес-освіти і ступеня MBA, а також навчання за програмами Work+ і Au pair).

Однією з провідних тенденцій, безпосередньо пов'язаних з процесом освітньої міграції, можна назвати трансформацію сфери вищої сфери освіти з соціального інституту в повноцінний ринок послуг. Освітня послуга, як ключове поняття в цьому аспекті розгляду, інтерпретується як «цілеспрямована діяльність, що характеризується взаємодією учасників освітнього процесу і спрямована на задоволення освітніх потреб особи» [1, с. 12].

Фундаментом розвитку сучасного суспільства є інформація. В умовах нової економіки знань і технологій, методи їх ефективного використання виявляються джерелом благополуччя і процвітання країн та їх громадян; освіта перетворюється на стратегічний ресурс. Визнання цінності і доцільності інвестицій в професійний і особовий розвиток людини підвищує інтенсивність міжнародної академічної мобільності і експорту освітніх послуг. Стабільно розширюються масштаби учбової міграції: якщо в середині 1980-х рр. чисельність студентів зарубіжних ВНЗ оцінювалася в Європі близько 800 тис. чол., у 1990-х рр. – понад 1 млн чол., наприкінці ХХ ст. – близько 1,5 млн чоловік, то вже в 2017 р. ця кількість перевищила 2,8 млн чоловік [3]. Найбільш великими країнами, що приймають учбових мігрантів, є: США, Великобританія, Німеччина, Франція, Австралія, Японія, Канада.

Велику частину освітньої міграції складає потік учбових мігрантів, які орієнтовані на отримання знань в школах, коледжах і університетах. Також не слід забувати про існування розгалуженої мережі мовної і професійної підготовки зарубіжних фахівців, за допомогою якої освітні мігранти включаються в систему утворення приймаючих країн. Для учбових мігрантів, що підвищують свою кваліфікацію в різних освітніх структурах, організаціях і компаніях в інших країнах, така міграція є одним з найдоступніших шляхів попадання на міжнародний ринок праці або підвищення соціально-професійного статусу на батьківщині [2, с. 36-37].

Привабливість освітньої міграції незаперечна, оскільки окрім наукових і академічних переваг, які придбають учбові заклади, що приймають талановитих іноземних студентів, вона створює додаткові

економічні, соціальні і політичні ефекти, наприклад інтернаціоналізацію моделей організації і ведення бізнесу. Враховуючи реалії сучасної ринкової економіки і можливості зайнятості в перспективі, багато провідних професіоналів і управлінці вибирають як стратегію підвищення кваліфікації здобуття освіти в країнах, що демонструють високі показники фінансової стійкості і надійності.

Для сучасних мігрантів усе більш привабливими стають можливості трансграничної освіти і підвищення кваліфікації, включаючи дистанційні і віртуальні форми, а також комплекс умов їх отримання (тип візи і можливості громадянства, тимчасові обмеження і умови повернення, можливість навчання у ВНЗ декількох країн у рамках однієї програми). Сьогодні освітня міграція багато в чому обумовлюється наявністю міграційних мереж нової якості, які функціонують за рахунок підтримки учбових, наукових, трудових відносин і контактів, етнічних, релігійних, споріднених і інших зв'язків в різних країнах. Чинниками міграції в цьому випадку виявляються перспективи професійної самореалізації і роботи в середовищі однодумців, рівень науково-технічного забезпечення і розвитку, очікуваний розмір оплати праці, адекватний витратам на придбаний людський капітал.

Країни-донори і країни-реципієнти розглядають освітню міграцію як спосіб підвищення чисельності працездатного населення і кваліфікованих фахівців на ринку праці без значних соціальних і фінансових витрат.

Отже освітня міграція, як одне із закономірних явищ глобалізаційних трендів сучасності, є віддзеркаленням не лише локальних проблем країни-донора, але і трендів більш високого рівня.

Список використаних джерел

1. Безтелесна Л.І. Академічна мобільність як інструмент реалізації стратегічного управління ресурсами / Л.І. Безтелесна. – Рівне: Вісник національного університету водного господарства та природокористування, 2016. – 20с.

2. Жураковська Л.А. Тенденції освітньої міграції в контексті глобалізації економічного розвитку / Л.А. Жураковська. – К.: Демографія та соціальна економіка, 2014. –243с.

3. UNESCO Institute for Statistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/>

Науковий керівник: Е.М. Лимонова, кандидат економічних наук, доцент

ЧИ ПРАВИЛЬНА ТЕОРІЯ ПРО ВИПЕРЕДЖЕННЯ ЗРОСТАННЯ ІМПОРТУ ПРИ ЗРОСТАННІ ВВП?

Швейцарія є одною з найрозвиненіших і найбагатших країн світу. За підрахунками західних економістів, вона входить в першу десятку країн світу за рівнем конкурентоспроможності економіки. У першому кварталі 2018 роки відповідний показник імпорту в Швейцарії став рекордним: 50,587 млрд дол. (зростання відбулося на 4,1% у порівнянні з першим кварталом 2017 року). Найважливішими імпортними партнерами Швейцарії в 2017 році були Німеччина, США та Італія, яка потіснила на цій позиції Великобританію [1]. Існує теорія про випереджаюче зростання імпорту при зростанні ВВП. Метою цієї роботи є перевірка цієї теорії на прикладі Швейцарії.

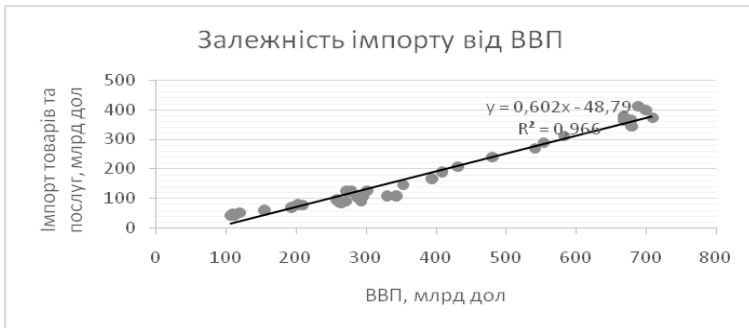

Рис.1. Залежність імпорту від ВВП у Швейцарії

У даному випадку була проаналізована залежність імпорту від ВВП (рис. 1). Рівняння регресії виглядає наступним чином:

$$y=0,6021x-48,793$$

Коефіцієнтам рівняння лінійної регресії можна надати економічний сенс.

Коефіцієнт регресії $b = 0,602$ показує середню зміну результативного з підвищенням або пониженням величини фактора x на одиницю його виміру. В даному прикладі зі збільшенням на 1 одиницю, «у» підвищується в середньому на 0,602.

Коефіцієнт $a = -48,793$ формально показує прогнозований рівень «у», але тільки в тому випадку, якщо $x = 0$ знаходиться поряд з вибірковими значеннями.

Зв'язок між «у» і «х» визначає знак коефіцієнта регресії «b». У нашому прикладі зв'язок прямий, так як коефіцієнт більше 0.

Дане рівняння має лінійний вигляд. Для дослідження був використаний метод найменших квадратів, критерій Фішера, та була виконана перевірка на статистичну значність. Можна простежити, що рівняння регресії вказує на прямо пропорційну залежність зростання імпорту від зростання ВВП.

Зв'язок між імпортом та ВВП є дуже значним. Це підтверджує кореляційний аналіз. $R^2=0,96$, тобто якщо буде відбуватися зростання ВВП, то це обов'язково призведе до зростання імпорту.

При аналізі, використовуючи критерій Фішера, було виявлено, що $F > F_{табл}$. Це означає, що знайдена оцінка рівняння регресії статистично надійна. Табличне значення критерію зі ступенями свободи $k_1 = 1$ і $k_2 = 36$, $F_{табл} = 4,08$.

Таким чином, можна помітити лінійну залежність, що зростання імпорту веде до зростання ВВП. Швейцарія має тісні зв'язки з ЄС. Тільки в країні ЄС відбувається імпорт товарів трохи більше ніж 75%. Вплив імпорту на ВВП є більш складним явищем, ніж вплив експорту. Вплив імпорту відбувається завдяки залежності від рівня доходів та впливає на сукупний попит. Тобто, при зростанні рівня доходів буде відбуватися зростання імпорту, але це приведе до перенаправлення доходів від попиту з вітчизняного ВВП на імпортовану продукцію. По-перше, розміри імпорту зростають у міру збільшення доходів. По-друге, зростання імпорту означає відволікання наших доходів від попиту на вітчизняний ВВП. Іншими словами вплив імпорту на ВВП з точки зору сукупного попиту негативний, але з точки зору економічного розвитку при імпортуванні високотехнологічних товарів у попередні роки стимулює економічне зростання економіки у поточному періоді, так як буде простежуватися вплив інтенсивних факторів. Таким чином, Швейцарія підтвердила тісний зв'язок росту імпорту від росту ВВП, але це не означає, що кожна країна може мати такий зв'язок.

Список використаних джерел

1. Моя Швейцарія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://my-swiss.ru>

Науковий керівник: С.В. Кузьмінов, доктор економічних наук, професор

PROBLEMS IN IDENTIFYING ATTRACTIVE AREAS AND COUNTRIES FOR INVESTMENT

Which countries and areas may be attractive for the Ukrainian investors in the future? Probably those that are closer to us both geographically and mentally. This is Eastern Europe. Why does not the money go there? Because there are difficulties of internal and external nature. Consider some of them.

Over 70 bilateral investment treaties Ukraine has signed. In 2017 of March, Ukraine became the 47th country to accede to the OECD Declaration and decisions on multinational enterprises and international investment. This is a positive fact for the participation of Ukrainian businessmen in the investments of multinational enterprises.

How best to choose a country? The number of indicators and their priority for each investor is individual. But there are common preferences for all: openness to investment, transparency, the ability to resolve disputes, responsible business behavior, the absence of corruption, minimal taxation, etc.

For an adequate assessment of the investment attractiveness of a country, it is necessary to proceed from the position of a potential investor. When making a decision, the investor, as a rule, considers the potential profitability of investments, the amount of necessary investments, as well as risks. All these characteristics change over time, so it is necessary to take into account the trends of their trends. Special monitoring of profitability from investments in various fields of activity is problematic. Most financial information is confidential. There are also “shadow” investment returns.

In each of the countries there are organizations whose purpose is to attract foreign investment. Each of these organizations annually fights for investors, presenting information about what advantages for foreign investors are offered in its country. Moreover, the emphasis is only on the positive aspects of investment, without listing the problems that investors face every year.

Foreign investment is often used as an excuse for affliction in the world. Companies can work in developing countries, engage in corruption and take away the country's wealth, not deposit them in the domestic economy. Officials can also predominate shadow capital, hiding behind foreign companies, can also create factories, reduce the ability of outsiders and create difficulties for doing business.

FDI allows countries without domestic capacity to develop resources. Capital gains can be used to improve health care, education, infrastructure, and modernize industries. If the government pursues a policy of filling the state treasury in order to use these funds to improve the lives of its people in the long term. in order to use these funds to improve the lives of its people in the long term.

By creating a business climate, foreign investors will feel that their capital is safe (small tax rates, protection of private property rights, access to loans, infrastructure that allows capital gains to enter the market). The investor takes into account the country's rating in the World Bank's Doing Business report.

One of the problems is the lack of fairly simple and effective methods for identifying attractive areas and countries. Techniques designed to aggregate many economic and social indicators require consistency in the data used and a large amount of preliminary processing standardization, reduction to comparable dimensions, etc. They give more reliable results (compared to expert methods) only in the case of reliable verified data.

We formulate two hypotheses about how to solve the problem of operational and easily implemented assessment of investment attractiveness based on available online and regularly updated statistical data.

As the first hypothesis, let us take the use (for assessing the investment attractiveness of countries for Ukrainian business) of various ratings and integral indicators.

Country ratings for indicators characterizing the investment potential can be summed up taking into account the weights of the indicators themselves. With indicators characterizing the risk of investment, you can make a preliminary transformation, and do the same.

Then repeat the aggregation for several years preceding the year in which the investment activity is planned, i.e. take into account the time slice. You can rank countries according to estimates for each year from the considered time lag, and then analyze the place of countries in the ranked ranks.

As a second hypothesis, we will use the multidimensional variant of finding the set of optimal (non-dominated) Pareto studied alternatives (for assessing the investment attractiveness of areas and countries for Ukrainian business).

Scientific supervision by A. Zadoia, Doctor in Economics, Full Professor

ANALYSIS AND EVALUATION OF E-COMMERCE MARKET AND ITS PLACE IN THE U.S. ECONOMY

The e-commerce sector arose with the emergence of mechanisms for the implementation of cashless transactions with remote access to payment systems. As a transport system for data transmission, the World Wide Web is generally used, the characteristics of which do not comply with the standard Secure Electronic Transactions (SET), except for local banking systems with a clear separation of access. The rapid development and expansion of the network of electronic stores requires the introduction of the latest technology.

E-commerce - the purchase or sale of goods (the transaction) via electronic media or through a computer network. This concept may include orders, payment and delivery of goods or services.

E-commerce is one type of e-business. According to UN documents, business is classified as electronic, if at least two of its components of four (production of goods or services, marketing, delivery and payment) are carried out through the Internet. Therefore, in such an interpretation it is considered that the purchase refers to e-commerce, if, at a minimum, marketing (organization of demand) and calculations are carried out by means of the Internet. A narrower interpretation of the concept of "electronic commerce" describes the system of cashless payments based on plastic cards.

The digital economy contributes to the development of all spheres of the world economy and the liberalization of international economic relations.

E-commerce is an integral part of the digital economy. At the moment, it is also the most developed and embodiment of the digital economy. In order to learn more about what you want to find the right option. Different sources determine e-commerce in different ways. In a narrower sense, the e-commerce is an online trade.

The subjects of e-commerce are: households; firms; state; network service providers (providers, electronic payment systems (in technical terms), etc.). The main benefits of e-commerce are:

the efficiency of obtaining information, especially in international operations;

reduction of non-production costs (trading expenses, advertising costs, expenses related to service and information support of consumers);

shortening the cycle of production and sales, as there is no need to re-confirm information and reduce the probability of errors when entering information;

significantly lower costs associated with the exchange of information, through the use of cheaper means of telecommunications;

greater openness of companies to consumers.

The first e-commerce systems in their simplest form appeared in the 1960s in the United States and were used primarily by transport companies to book tickets and exchange information between transport services prior to flight preparations. American Airlines has introduced a system of automation of reservation procedures for flight destinations. IBM-compatible development was named SABRE (Semi-Automatic Business Research Environment, Saber) and began to work fully in 1964.

With the development of the Internet in the 1990s, an appropriate form of e-commerce emerged in the form of online stores, where users could order goods and payment services with bank cards. The development of the Internet has become a factor in a significant reduction in the cost of using e-commerce due to the low cost of exchanging information. It also stimulated the further development of e-commerce, among which today distinguish the following levels of its purpose: Business-Business (B2B-Business-to-Business), Business-Consumer (B2C-Business-to-Customer) and others.

The problem of evaluating the effectiveness is wide and may include technical, economic, organizational and other aspects. Therefore, to assess the various aspects of the use of e-commerce systems, it is necessary to identify appropriate performance criteria so that each of them can be further evaluated and, in accordance with it, take the necessary measures to adjust, develop and improve the program being implemented. It is advisable to consider the following areas of performance evaluation: economic, organizational and marketing.

Each of these areas has corresponding performance indicators. Economic indicators are used to assess the economic efficiency of the chosen option for building an e-commerce system (for example, based on an enterprise's web server in the Internet environment). Organizational indicators determine the degree of integration of the new information system with the existing system, as well as with the activities of the enterprise and its business processes. Marketing indicators in this case are indicators that characterize the effectiveness of the marketing program for implementing and promoting the Web server in the Internet environment and the effectiveness of using Web marketing tools.

Scientific supervision by A. Zadoia, Doctor in Economics, Full Professor

К.К. Бекбосынов
*Каракалпакский государственный университет имени Бердаха,
г. Нукус, Узбекистан*

ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ВОСПРОИЗВОДСТВА ОСНОВНЫХ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ СРЕДСТВ

Изучение процесса воспроизводства основных производственных средств государством должно способствовать прогнозированию момента их ремонта или полной замены, планированию достаточного капитала для финансирования процесса воспроизводства и разработке содержательных предложений относительно источников его поступления. Все сказанное выше будет иметь смысл только благодаря своевременному и полному государственному регулированию воспроизводства основных производственных средств.

Поскольку процесс воспроизводства является неотъемлемой составляющей экономики страны в целом и экономики агроформирований в частности, то целесообразно, по нашему мнению, рассматривать и его государственное регулирование как составную государственного регулирования экономики и предпринимательства.

Государственное регулирование предпринимательства - влияние государства на деятельность предпринимательских структур различных форм собственности, отраслевого подчинения и видов хозяйствования с целью содействия их развития и обеспечения нормальных условий функционирования.

Поскольку основные производственные средства являются частью имущества агроформирований и средств производства, которое в свою очередь является частью экономической деятельности агроформирований, составляющие весомую часть предпринимательских структур, считаем целесообразным рассматривать государственное регулирование воспроизводства основных производственных средств агроформирований как целенаправленное воздействие государства с применением системы мероприятий, который имеет целью обеспечение оптимальной потребности в основных производственных средствах и создания доступных источников его финансирования в соответствии с законодательством.

Государственное регулирование воспроизводства основных производственных средств агроформирований представляет собой

взаимодействие субъектов, объектов и механизма государственного регулирования.

Опираясь на систему законодательных актов, регулирующих отдельные стороны процесса воспроизводства основных средств, можно выделить три группы субъектов его государственного регулирования: продавцов; посредников; покупателей.

Причем в роли покупателей, продавцов или посредников могут быть органы законодательной и исполнительной власти, агроформирования независимо от формы собственности, производители основных производственных средств, банковские учреждения, налоговые администрации и инспекции, лизинговые компании и их филиалы, кредитные союзы и другие ответственные к определенной операции на договорной основе [1].

Объектом государственного регулирования воспроизводства основных средств является основные производственные средства.

При отсутствии единого законодательного акта по регламентированию государственного регулирования воспроизводства основных производственных средств невозможно найти и определение механизма его осуществления, поэтому считаем необходимым рассматривать эту категорию следующим образом: механизм государственного регулирования воспроизводства основных средств агроформирований - взаимодействие методов, форм, инструментов, рычагов, стимулов и системы контроля за осуществлением воспроизводства основных производственных средств и созданием источников его финансирования.

На сегодня государственное регулирование воспроизводства основных производственных средств неэффективно из-за отсутствия специального законодательного документа, который бы регламентировал этот процесс, а совокупность законодательных актов, регламентирующих применение его составных частей, имеющих существенные различия по специальным экономическим категориям и процессам, или же полностью игнорируют некоторые сферы государственного регулирования (как пример амортизационная политика). Для улучшения процесса государственного регулирования воспроизводства основных средств агроформирований необходимо разработать специальные законодательные акты, которые унифицировали его составляющие и определили виды и меру ответственности субъектов за невыполнение или ненадлежащее выполнение ими установленных требований. При разработке законодательных актов необходимо учитывать специфику функционирования агроформирований, реальные возможности

накопления собственных источников воспроизводства основных производственных средств, особенно амортизационных средств, и методы воздействия государства на эффективность использования ими собственных, привлеченных, заемных и смешанных источников финансирования воспроизводства основных средств.

Список использованных источников

1. Бункина М.К. Макроэкономика: учебник / М.К. Бункина, А.М. Семенов, В.А. Семенов. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Дело и Сервис, 2000. – 512 с.

К.К. Бекбосынов

*Каракалпакский государственный университет имени Бердаха,
г. Нукус, Узбекистан*

МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Материально-техническая база является одной из основных составляющих элементов ресурсного потенциала предприятий. Нарушение системы своевременной замены физически изношенных средств производства новыми, отсутствие финансовых возможностей приобретения сельскохозяйственной техники, необходимых запчастей приводит к несвоевременному выполнению соответствующего объема работ, вызывает снижение эффективности функционирования предприятий и повышение затрат на производство продукции.

Сложная ситуация с материально-техническим обеспечением сельскохозяйственных предприятий связана с невозможностью его обновления через высокую стоимость основных средств. Кроме этого, диспропорция цен на материально-технические ресурсы и продукцию сельского хозяйства, влечет возникновение неплатежеспособности сельскохозяйственных производителей. Таким образом, рынок агропромышленного производства характеризуется сокращением объемов закупки техники, цепной реакцией приводит к снижению темпов ее производства. Возник замкнутый круг, когда с одной стороны, сельскохозяйственные предприятия не в состоянии закупать необходимое количество машин из-за высоких цен и отсутствия достаточного их количества на рынке, с другой - производители этой техники сократили до минимума, а иногда вовсе прекратили производство продукции из-за снижения покупательной способности. Кроме этого, следует отметить, что финансово-экономический кризис

значительно повлиял на производство техники в отечественном сельскохозяйственном машиностроении [1].

Таким образом, современное состояние материально-технического обеспечения сельскохозяйственных товаропроизводителей свидетельствует о необходимости ускорения обновления материально-технической базы аграрных предприятий, что будет способствовать наращиванию производства сельскохозяйственной продукции и повышению уровня собственной продовольственной безопасности, росту эффективности аграрной отрасли как одного из основных локомотивов развития национальной экономики [2].

Для обновления материально-технической базы аграрных предприятий необходимо определить основные направления обновления:

1. Введение механизмов льготного долгосрочного кредитования сельскохозяйственных товаропроизводителей за приобретение ими сельскохозяйственной техники; выполнение услуг сторонними организациями по установке соответствующего оборудования с компенсацией процентов по кредитам из государственного и местного бюджетов. С этой целью было принято нормативные документы, который призваны решить следующие задачи: формирование и развитие рынка сельскохозяйственной техники и совершенствования его инфраструктуры; частичную компенсацию стоимости сельскохозяйственных техники и оборудования, поставляемого сельскохозяйственным предприятиям производителями; закупка техники и оборудования за средства государственного лизингового фонда с целью дальнейшей передачи их сельскохозяйственным предприятиям на условиях финансового лизинга.

2. Развитие лизинга в сельском хозяйстве возможен путем увеличения объемов финансирования лизинговых компаний для ускоренного обновления основных средств аграрных предприятий.

3. Содействие кооперированию сельскохозяйственных предприятий в общем приобретении сельскохозяйственной техники и ее использовании; создание региональных и местных объединений по предоставлению техники в операционную аренду для выполнения определенных технологических операций.

Такое положение свидетельствует о необходимости безотлагательного обновления материально-технических ресурсов аграрных предприятий. В процессе исследования нами определены основные направления их обновления, а именно: предоставление кредитов сельскохозяйственным предприятиям на льготных условиях; развитие аграрного лизинга; кооперирования сельскохозяйственных

предприятий для приобретения техники и создания постоянно действующих выставок-ярмарок.

Список использованных источников

1. Кованов С.И. Экономические показатели деятельности сельскохозяйственных предприятий: справочник / С.И. Кованов, В.А. Свободин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Агропромиздат, 1991. – 304 с.

2. Яковлев В.Б. Анализ эффективности сельскохозяйственного производства / В.Б. Яковлев, Г.Н. Корнев. – М.: Росагропромиздат, 1990. – 270 с.

Д. Бобрикова

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ВЫХОДА ВЕЛИКОБРИТАНИИ ИЗ ЕС

Великобритания является членом Европейского союза с 1973 г., который дает много экономических выгод, таких как: свободная торговля, внутренние инвестиции от европейских компаний, свободное передвижение рабочей силы, согласование правил и квалификаций, стабильность в крупнейшем торговом блоке. Однако критики утверждают, что Европейский Союз навязывает ненужные затраты на бизнес и препятствует росту экономики Великобритании. Выход из ЕС даст возможность Соединенному Королевству получить экономические выгоды от Единого рынка без излишних издержек и бюрократии.

В настоящее время Великобритания имеет свободную торговлю со всеми 28 европейскими странами, что обеспечивает широкий диапазон импорта и экспорта. В 2014 г. на долю торговли с ЕС приходилось 44,6% британского экспорта товаров и услуг и 53,2% импорта товаров и услуг в Великобританию. Если Великобритания уйдет, возможно, она не сможет договориться о сделках по замене свободной торговли со всеми 27 странами. Это может привести к диверсификации торговли и негативному влиянию на экспортную промышленность Великобритании.

Многие европейские компании инвестировали в Великобританию, и страна получает доход от инвестиций в ЕС. Если Великобритания покинет ЕС, эти инвестиции могут быть менее привлекательными, что приведет к тому, что иностранные фирмы вернуться на границу ЕС.

Если Великобритания может договориться о заключении успешных договоров, инвестиции могут не попасть под угрозу. Страны, не

входящие в ЕС, такие, как Исландия, Норвегия и Лихтенштейн, составляют Европейскую экономическую зону (ЕАОС), и теоретически это может быть удовлетворительной альтернативой экономике Великобритании.

Со времени референдума стоимость фунта упала на 10-15%, что отражает более пессимистическое мнение рынков относительно долгосрочных экономических перспектив для Великобритании. Девальвация фунта привела к росту инфляции с точки зрения затрат, что привело к снижению уровня жизни - это особенно проблематично из-за низкого номинального роста заработной платы.

Особый экономический интерес для Великобритании, покидающей ЕС, - это снижение внутренних инвестиций из ЕС. При дефиците текущего бюджета в размере 4,5% ВВП Великобритания требует потоков капитала для финансирования дефицита.

После голосования в июне 2016 г. произошло снижение темпов экономического роста. В первой половине 2017 г. экономика выросла всего на 0,5% (в годовом выражении на 1%) - реальная заработная плата снова начала падать из-за роста инфляции.

В 2014 г. Великобритания выплатила Европейскому союзу £ 17 млрд. (около 0,06% ВВП). Тем не менее Великобритания также получила скидку CAP, а также является получателем средств ЕС из социальных и региональных программ. Если Великобритания покинет ЕС, ей все равно придется платить, чтобы иметь возможность пользоваться одним рынком. В процентах от ВВП стоимость членства составляет 0,4%. Чистый вклад Великобритании в ЕС составляет 7,1 млрд. фунтов стерлингов в соответствии с ЕС.

Кроме этого, существует значимый политический вопрос - это чистая миграция преимущественно восточноевропейских рабочих в Великобританию, что создает акцент на жилье, инфраструктуру и давление населения. С экономической точки зрения влияние чистой иммиграции в основном положительное. Если Великобритания покинет ЕС, рынки труда станут менее гибкими. С 2016 г. фирмы заявляют о нехватке рабочей силы, особенно в таких отраслях, как сельское хозяйство, розничная торговля и строительство.

Если Великобритания уйдет, у нее будет больше свободы, чтобы иметь возможность ограничить чистую иммиграцию. Однако это также затруднит работу британских граждан за рубежом. В настоящее время в ЕС работают около 2 миллиона британцев.

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент

АНАЛИЗ МИРОВОГО РЫНКА: ИНДИКАТОР БАФФЕТА

В настоящее время значительно популярным явлением представляет собой «индикатор Уоррена Баффета». Из чего он состоит, какие плюсы, а также общая картина индикатора будут предоставлены в материале данного тезиса.

Для начала стоит более подробно разобраться, чем является «индикатор Баффета». Это один из немногих индикаторов, который более или менее справедливо позволяет определить, на сколько рынок дорог либо дешевле в своей совокупности в целом. Он представляет собой сумму капитализации национальных компаний, разделенный на национальный ВВП и умноженный соответственно на 100%.

Рассмотрим данные «индекса Wilshire 5000», который отражает капитализацию всех суммарно американских компаний (рис.1).

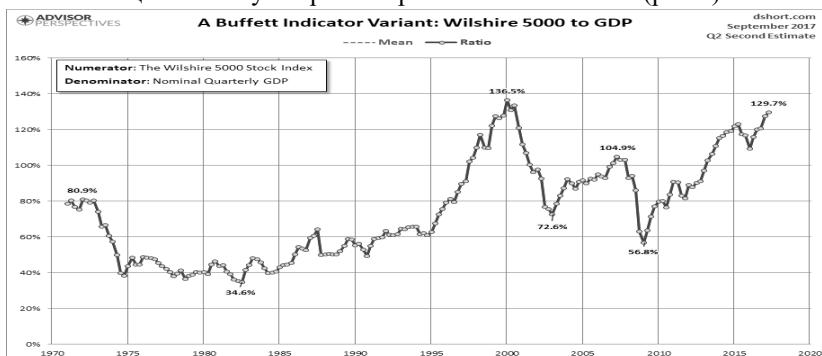

Рис. 1. Индикатор Баффета: Wilshire 5000 к ВВП [1]

Чем является синяя линия данного графика? Она предоставляет собой соответствующий индикатор Баффета: данный индекс разделен на американский номинальный ВВП. На данном графике присутствуют последние данные за сентябрь 2017 года по данным индикатора это отношение составляло 129,7%.

Трактуется индикатор просто:

- во-первых, исторически считается, что средним таким уровнем, для данного индикатора, является уровень примерно 75%;
- во-вторых, если суммарная капитализация компании опускается к ВВП ниже уровня 50%, то рынок считается дешевым. Если она повышается выше 100%, - дорогим.

Но при этом ряд экономистов начал сомневаться именно в такой интерпретации индикатора. Дело в том, что последние практически 20-30 лет, индикатор достаточно часто находится над уровнем 100%, многие экономисты предполагали, что возможно для него нормальный уровень это 100%. Эти сомнения объясняются следующим: дело в том, что раздутый рынок на протяжении последних 30 лет связан с тем, что за это время американская экономика возросла за счет кредитной накачки.

Примером данного высказывания являются ставки Федерального резерва США за эти годы (рис. 2).

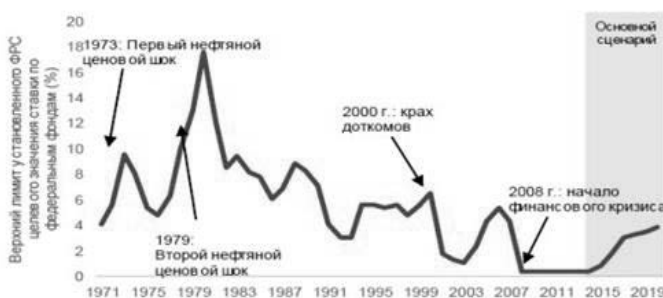

Рис. 2. Процентная ставка ФРС, 1971-2019 гг. (прогноз), % [2]

Заметно, что ставки ФРС постоянно падали, людям становилось все легче и легче брать кредиты и рост шел именно за счет этого. Именно с этим связано, что последние 30 лет, индикатор показал нам достаточно высокие значения. По данным Всемирного Банка за 2017 г. это отношение в США составляет 165%, следовательно, если нормальный уровень индикатора равен 100%, для этого рынка следует упасть на 30% [3].

На данный год показатель рынка выше, это означает, что нужно упасть ему еще больше. Поскольку в результате падения обычно рынок падает не на справедливые уровни, а несколько ниже, и только потом начинает балансироваться, соответственно, рынку нужно «сложиться» в два раза, если не больше. Причем рынок не обязан складываться полностью, это может быть «сдутие» всего лишь того «пузыря» высокотехнологичных компаний.

Список использованных источников

1. <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/valuation/market-cap-to-gdp-buffett-indicator/>
2. <https://investfuture.ru/>

3. <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

А. Брынько
Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

СОВОКУПНЫЙ И ВНУТРЕННИЙ СПРОС В УКРАИНЕ: ПРИЧИНЫ РАЗЛИЧИЯ

Совокупный спрос - это экономическая модель, показывающая зависимость между уровнем цен и объемов конечных товаров и услуг, которые готовы приобрести покупатели за определенный промежуток времени.

Внутренний спрос - это одна из систем расчета в национальной экономике, которая подразумевает потребление продукции или услуг конечными потребителями. В основе внутреннего спроса лежит потребление товаров в общественном или частном секторе, а также валовые инвестиции.

Структура совокупного спроса: потребительские расходы, инвестиции, государственные расходы и чистый экспорт; внутреннего спроса: потребительские расходы, инвестиции и государственные расходы. Из этого следует, что внутренний спрос будет отличаться от совокупного на величину чистого экспорта.

По данным Главного статистического управления Украины [1] проведем расчеты:

Товарная структура внешней торговли в 2016 г. - Экспорт 36361711,2 тыс. дол. США;

Импорт 39249797,2 тыс. дол. США.

Чистый экспорт за 2016 г. = экспорт-импорт = 36361711,2-39249797,2 = -2888086 тыс. дол. США.

Товарная структура внешней торговли в 2017 г. - Экспорт 43264736,0 тыс. дол. США;

Импорт 49607173,9 тыс. дол. США.

Чистый экспорт за 2017 г. = экспорт-импорт = 43264736,0-49607173,9 = -6,342437,9 тыс. дол. США.

Товарная структура внешней торговли в I полугодии 2018 г.- Экспорт 23260573,6 тыс. дол. США;

Импорт 25918200,2 тыс. дол. США.

Чистый экспорт за I полугодие 2018г. = экспорт-импорт = 23260573,6-25918200,2 = -2657626,6 тыс. дол. США.

По результатам подсчета за несколько последних лет чистый экспорт является отрицательным, следовательно, внутренний спрос больше чем совокупный.

Итак, одна из главных проблем Украины - деформированная структура совокупного спроса, с преобладанием потребительского спроса и недостаточными объемами инвестиционного спроса, а также отрицательным значением чистого экспорта. Деформации в структуре потребительского спроса обусловлены, прежде всего, низкими доходами населения, что свидетельствует о необходимости проведения политики роста занятости и увеличения доходов населения за счет высокой оплаты труда. Этот аспект преодоления проблем в структуре совокупного спроса связан с двумя другими - увеличение инвестиционного спроса и чистого экспорта. Увеличение доли указанных компонент совокупного спроса требует увеличения инвестиционных вложений в экономику, в т. ч. за счет сокращения государственного потребления. Это позволит создать основу для структурной модернизации экономики и выпуска конкурентоспособной продукции, которая призвана замещать импорт на внутреннем рынке и будет конкурентоспособной на внешнем рынке.

Список использованных источников

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm
Научний керівник: А.А. Задоя, кандидат економічних наук, доцент

В. Валіков

кандидат економічних наук, доцент

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

Г. Рябік

кандидат економічних наук, доцент

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

МАЛЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ДИНАМІЧНИЙ СЕКТОР РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Мале підприємництво як динамічний і мобільний сектор економіки регіону відіграє важливу роль у процесі формування підприємницьких структур та вирішення проблем зайнятості населення, підвищення його добробуту, наповнення ринку товарами та послугами.

У суспільстві сформувалися певні принципи щодо становлення і розвитку суб'єктів малого підприємництва. Цей вид господарювання за роки незалежності України пройшов складний організаційний шлях формування, становлення і розвитку з утвердженням певних тенденцій підприємницької діяльності. Визначилися напрями господарювання малих підприємницьких структур, окреслилися першочергові завдання їх подальшого функціонування і розвитку, сформувалася суспільна думка щодо їх діяльності [1].

Правові засади державної підтримки суб'єктів малого підприємництва незалежно від форми власності з метою як найшвидшого виходу з економічної кризи та створення умов для впровадження ринкових реформ визначає Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні».

За даними статзвітності за 1992-2000 рр., внаслідок інтенсивного процесу приватизації в Україні, було роздержавлено понад 56 тис. виробничо-господарських об'єктів. Державна форма власності реформованих підприємств перетворилася на колективну приватну і змішану [2].

У 2000 та 2005 рр. малі підприємства України реалізували продукції (робіт, послуг) відповідно 8,1 та 5,5 % до обсягу реалізованої продукції по економіці в цілому. За даними статистики, істотний обсяг нарощування виробництва і реалізації продукції суб'єктами малого підприємництва спостерігався починаючи з 2006 і до 2013 р. Так, за 2006 р. було реалізовано продукції на суму 257252,6 млн грн, або в 4.3 рази більше проти 2005р. Приріст реалізації продукції в 2012 р. перевищував показник 2006 р. у 1.9 разу, або на 313,2 млрд грн. Незначні відмінності спадної тенденції спостерігаються в 2013 р. порівняно з 2012 р. (-219,6 млрд грн.) [2].

Після початку конфлікту на сході України впали постачання українських товарів за кордон і в цілому економіка. У 2017 р. продажі в інші країни збільшились на 20 відсотків.

Україна створила зону вільної торгівлі з Європейським союзом і зараз завдяки цьому більше 40 % товарообігу припадає на ЄС. У 2017 р. українські продажі в Європу збільшились на 30 % до 1,76 млрд. грн. по відношенню до 2016 р. Серйозним недоліком є той факт, що більшою мірою це залишаються сировинні продукти сільського господарства та металургії.

Угода про ЗВТ українські підприємці в першу чергу цінують за відміну мит на ввіз товарів. Для деяких товарів ставка збору зменшилась з 10% до 0 % - така норма допомагає бізнесу.

Відсутність мит робить продукт більш доступним і він легше просувається на ринок. В підприємців з'явилась мотивація, українські товари завдяки зменшенню мит користуються великим попитом.

Тим не менш, щоб малий бізнес в Україні був в вигаді від відміни мит, держава повинна потурбуватися про відміну нетарифних бар'єрів. Безпосередньо для підприємців це означає, що вимоги до компанії і товарів в нашій країні і в ЄС призвести до єдиного знаменника [3].

Вступ України у Всесвітню торгову організацію суттєвих результатів не дав, тому що з 48 ліцензій, нам видали лише 4 (сировинні). Особливо постраждав аграрний сектор, де зосередженню більшості малих підприємств. Ключові потреби сьогодні для бізнесу - забезпечити безпеку, виробництво продукції та безперешкодну її реалізацію.

Українські підприємці, які вже знайомі з процедурами в Європі, повинні розуміти, що всі вимоги адекватні і обґрунтовані. Наші підприємці працюють за старими ДЕСТам, які не змінювалися з 2000 року. В Європі робітники на виробництві повинні бути в головних уборах та рукавичках, а лампи на виробничій лінії повинні бути закриті плафонами. Законодавством України це закріплено, а ось належний контроль повністю відсутній. В Європі дуже легко оформити необхідні документи для бізнесу і навпаки, в нас це складна процедура, багато ланок, які дають дозвіл на відкриття бізнесу. Як тільки ми будемо відповідати всім сучасним вимогам, тоді наші малі підприємства будуть більш конкурентними не тільки в Європі але й в світі. А експорт - це зростання виробництва, нові робочі місця, великі доходи для бізнесу і працівників, що в свою чергу призведе до зростання економіки нашої держави.

І ще один важливий фактор: українці отримають можливість споживати безпечну продукцію.

До основних заходів щодо активізації розвитку малого підприємництва в регіонах слід віднести:

- законодавче забезпечення регулювання підприємницької діяльності;
- заохочення комерційних банків до інвестування малого підприємництва;
- підвищення ефективної співпраці з органами державного управління;
- усунення адміністративних бар'єрів та зменшення регуляторних факторів функціонування суб'єктів підприємництва.

Список використаних джерел

1. Валіков В.П. Організаційно-економічний механізм забезпечення соціальної стабільності в регіоні / В.П. Валіков. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет економіки та права, 2004.
2. Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікро підприємництва: статистичний зб. / Державна служба статистики України; за ред. М.С. Кузнецова, 2014.
3. Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні: Закон України 22.3.2012 № 4618-6 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 3.

К. Валусьва

НТУ «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЇХ КРАЇНОВІ СКЛАДОВІ

Для аналітики було обрано ряд країн таких як Росія, Україна, Білорусь, Польща – країни, які будували соціалістичний устрій, що допоможе нам побачити динаміку з того часу як країни здобули незалежність, а також з метою порівняння близьких країн до України, була взята країна Азії – Шрі-Ланка. На думку багатьох вчених розрив між розвитком азійських країн та колишніх соціалістичних був очевидним, але на сьогодні ситуація суттєво змінилася.

Для досконалого розуміння та аналізу соціально-економічного розвитку світового господарства, було взято такі показники як ВВП на душу населення та Індекс щастя. Слід зазначити, що індекс щастя є комплексним показником, який включає в себе суб'єктивну задоволеність життям людьми, очікувану тривалість життя і так званий «екологічний слід». Складемо таблицю за даними Світового банку згідно даних показників (табл.1.).

Аналіз даних показує, що серед досліджуваних країн лідирує Польща. Послідовна та системна трансформація економіки, політичного та суспільного життя в цій країні надала можливість достатньо швидко інтегруватись у спільноту розвинених країн, не дивлячись на існуючі ринкові деформації, які залишились після соціалістичного устрою. Разом з тим, Польщу виокремлюють серед країн, які значною мірою постраждали від світової фінансово-економічної кризи, оскільки падіння показників її економічного розвитку виявилось найменшим серед країн Центральної та Східної

Європи. На нашу думку, позитивні результати у боротьбі з наслідками кризи представляють інтерес для вивчення та застосування подібного досвіду в Україні.

Таблиця 1

Динаміка ВВП на душу населення та індексу щастя у досліджуваних країнах за 2012-2017 рр.

Країна	Показник	Роки					
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Польща	ВВП на душу, дол. США	-	13 777	14 337	12 560	12 411	13 823
	ІЩ	5,82	-	5,79	5,84	5,97	6,12
Росія	ВВП на душу, дол. США	-	15 997	14 355	9 510	8748	10 608
	ІЩ	5,46	-	5,72	5,86	5,96	5,81
Білорусь	ВВП на душу, дол. США	-	7 977	8 316	5 941	5 022	5 760
	ІЩ	5,50	-	5,81	5,80	5,57	5,48
Шрі-Ланка	ВВП на душу, дол. США		3 618	3 820	3 795	3 819	4 085
	ІЩ	4,15	4,27	4,27	4,42	4,44	4,47
Україна	ВВП на душу, дол. США	3 969		3 095	2 135	2 199	2 583
	ІЩ	5,06	-	4,68	4,32	4,10	4,10

Згідно даних Росії, можна спостерігати збільшення індексу щастя всупереч зменшенню ВВП на душу населення, що, на нашу думку, є досить аномальним та можливо пов'язане з політичними нотками у цій країні.

Виходячи з даних таблиці, в Білорусі можна зазначити постійне падіння індексу щастя при певному коливанні ВВП на душу населення. Так, 2017 р. порівняно із 2014 демонструє зменшення рівня даного показника близько 2500\$, що говорить нам про досить нестабільний економічний розвиток, а також вплив на неї світових криз.

Говорячи про країну Шрі-Ланка прийнято вважати, що по розвитку вона не може скласти конкуренцію таким країнам як Україна, Польща або Білорусь. З плином часу ця ситуація активно змінювалася, та вже на сьогодні Шрі-Ланка випереджає Україну за більшістю економічних показників, а у рейтингу серед 190 країн світу серед досліджуваних показників вона випереджає Україну більш ніж на 10 позицій та не зупиняється на цьому, що нам демонструють дані. Ми спостерігаємо постійне зростання ВВП на душу населення та індексу

щастя країни – очевидно, що ці показники є взаємозалежними і чітко корелюють один з одним.

Агресія з боку Росії та кризи на світовому фінансовому ринку відчуються і у поточній економіці України. Як можна побачити з таблиці, показники розвитку не є досить успішними. Ми бачимо падіння ВВП на душу населення до 2016 р., а потім його незначне зростання у 2016 та 2017 рр. Оскільки динаміка ВВП була від'ємною, то відповідно і індекс щастя погіршувався. Нажаль люди в Україні не відчують себе щасливими за сукупністю всіх показників.

На негативне економічне положення країни значно вплинули: несприятливі політико-економічні умови, слабка економічна динаміка, значні боргові зобов'язання, тривалий військовий конфлікт, низька інвестиційна привабливість, недовіра до органів державного управління, високий рівень корупції, негативні оцінки світових рейтингових агентств щодо перспектив розвитку економіки України. На нашу думку, Україна повинна дотримуватися чіткої стратегії економічного розвитку, намагатися максимально наблизити свою законодавчу базу до європейської.

*Науковий керівник: С.О. Геращенко, кандидат економічних наук,
доцент*

O. Volikova
Alfred Nobel University, Dnipro

COOPERATION OF DNIPROPETROVS'K REGION WITH EUROPEAN UNION COUNTRIES

European Union is an association of 28 democratic European countries that together have formed a zone of stability and sustainable development by combining their technologies and resources while preserving cultural diversity and individual freedoms. Nowadays Ukraine is increasing the pace of trade with the EU countries. In 2017 Ukraine exported to Europe goods and services which worth more than \$ 20 billion. Now the European Union is the main trading partner of Ukraine in exporting goods. About 40% of all our country's exports are directed there [1]. However, despite high rates, Ukraine is actively trading not with all EU countries. Most part of the products are exported to Poland and Italy - 15.5% and 14.1% respectively. Germany takes the third place with 10% of products exported. Then there are Netherlands - 9.6%, Hungary and Spain - 7.6% and 7.2% [1].

Dnipropetrovs'k region has a number of agreements related to export-import operations with US countries. The region exports: ashes, ores, slag,

ferrous metals and articles thereof, mineral fuels, products of the agro-industrial complex, oil, machinery and means of land transport, equipment and mechanisms, electrical equipment. From EU countries to the region imported: chemical industry products, mineral fuels, oil, equipment and mechanisms, machinery, electrical equipment, products of the agro-industrial complex, rubber, plastics, polymer materials, cardboard, paper, non-precious metals and products from them.

The largest volumes of export-import commodity operations were carried out with the following EU countries: Poland, Czech Republic, Slovakia, Romania, Germany, Italy, Hungary, France, and the Netherlands [2].

The sign of active cooperation of Dnipropetrovs'k region with the EU is also the visits of representatives of diplomatic institutions of European countries, which are accredited in Ukraine, and of the international organizations. Dnipropetrovs'k region cooperates with the EU on various humanitarian, social and economic development projects. During the years 2015-2017, together with European partners 24 projects were implemented with total value of almost EUR 5 million [3]. In connection with the need to continue the construction of the first stage of the subway in Dnipro for the project "Completion of subway construction in Dnipro" a loan agreement was signed between Ukraine and the European Bank for Reconstruction and Development for an amount of EUR 152.0 million and the European Investment Bank for an amount of EUR 152.0 million [4].

In the Dnipropetrovs'k region much attention is being paid to the formation of a positive investment image of the region. As of 01.01.2018, the region's economy attracted foreign direct investment of USD 4274.2 million, including the amount of 3420 million dollars from EU countries. That is 80% of the total amount of investments made [5].

Therefore, it is possible to say that the Dnipropetrovs'k region actively cooperates with the countries of the European Union: it has export-import connections, foreign investments and joint humanitarian and social projects.

Bibliography

1. <https://www.segodnya.ua/economics/enews/eksport-v-es-chto-ikuda-prodaet-ukraina-1157848.html>
2. http://www.dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/Conference_15_05_2015.pdf
3. http://www.dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/Conference_18_05_2017.pdf
4. <https://www.president.gov.ua/news/glava-derzhavi-budivnictvo-metropolitenu-u-dnipri-simvol-nas-40214>
5. http://www.dnestrstat.gov.ua/statinfo%202015/zed/2018/zed01_m06.pdf

*Scientific supervision by A. Zadoia, PhD in Economics
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy*

THE GOLDEN BILLION: DOES IT EXIST?

The theory of the so-called “golden billion” – of the most prosperous inhabitants of the Earth that must remain on the planet –has undergone more than one change over the many years of its existence. In fact, there are several versions of the interpretation of this term. One of them is that there are enough resources on Earth for only a billion of its inhabitants. It is on this goal, they say, that everyone needs to focus. Another, less popular version, provides that for the billions of the most advanced representatives of humanity should work the rest population, ensuring a comfortable existence for the elite. It is clear that it is talked about the West itself.

It happened that this theory is full of supposedly scientific rationales, as well as ideological and even mystical interpretations. One of these ideas is connected with the idea of a “golden age” of progress and prosperity, which, of course, cannot be extended to all of humanity, but only to the elect, those who are considered to be civilized humanity, representatives of the developed and advanced West. However, a number of scientists and UN experts periodically announce that a prosperous life on Earth is possible only for one billion people. Thus, they use the concept of the “golden billion”. Howbeit, some people often have to pay for the welfare of others, if we recall that millions of people are undernourished, undergo external aggression or suffer from a bad environment.

According to the report of the Swiss Bank Credit Suisse Global Wealth Report 2015, the criterion for belonging to the middle class in 2015 was available funds (annual income) per adult from \$ 10,000 to \$ 100,000 (differs in different countries). So in 2015, in Ukraine, belonging to the middle class, according to this report, was determined by annual income per 1 adult at \$ 11,258, in Switzerland – \$ 72,900, in the US – \$ 50,000, in China – \$ 28,000, in Russia – \$ 18,000. In Australia, 66% of the adult population belonged to the middle class, in Italy, Britain and Japan – over 55%, in the USA – 38%, in China – 11%, in Russia – 4%, in Africa and India – 3%, in Ukraine – less than 1%. In 2015, there were 664 million middle class people in the world, or 14% of the adult population. Another 349 million more adults owned a fortune of \$ 100,000 to \$ 1 million, whose total assets accounted for 39.4% of “global wealth”. 34 million people were dollar-based millionaires who owned 45.2% of the world wealth. As a result, about 85% of the world's wealth was concentrated in the hands of 8% of the world's population, or 383 million people (Suisse, 2015).

In conclusion, first of all, to solve this problem, it is necessary to optimize the use of resources and stop polluting the environment. It is also necessary to limit the birth rate in poor countries. Especially in such overpopulated ones like India, Bangladesh and China. But first and foremost, we still need to recycle waste and correctly use resources. And then the problem of the “golden billion” will cease to exist.

Bibliography

1. Suisse C. Global wealth report / C. Suisse. – Switzerland: Credit Suisse Research Institute, 2015.

*Scientific supervisor by A. Magdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy*

С. Геращенко, В. Багдасарян
НТУ «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ І СТРУКТУРИ ЗОВНІШНЬОГО БОРГУ УКРАЇНИ

Посилення процесів глобалізації, економічні, політичні та соціальні перетворення, що відбуваються в світі за останні десятиріччя, призвели до виникнення потреби у значних за обсягом та безпечних за походженням джерелах фінансування. В більшості країн це стало причиною зростання зовнішніх державних запозичень та зробило їх фінансові системи більш вразливими до зовнішнього економічного впливу. Процес регулювання та управління державним боргом став невід’ємною складовою фінансової політики більшості країн світу.

Процес формування державного боргу є динамічним, статистичні дані постійно оновлюються, що зумовлює потребу їх постійного аналізу. Тому метою даного дослідження було обрано аналіз стану та тенденцій розвитку зовнішнього боргу України протягом 2013-2017 рр., виявлення його причин та напрямів оптимізації його структури.

Згідно бюджетного кодексу України державний борг - загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення.

Валовий зовнішній борг (ВЗБ) станом на певну дату являє собою загальний обсяг заборгованості за всіма існуючими зобов'язаннями, що мають бути сплачені боржниками, та які є зобов'язаннями резидентів економіки країни перед нерезидентами. Інакше кажучи, це є загальна заборгованість країни за зовнішніми позиками та несплаченими за ними процентами.

Слід відрізнити валовий зовнішній борг від державного зовнішнього боргу. Валовий зовнішній борг містить в собі як державний зовнішній борг (уряду та Нацбанку), так і недержавний (банків, національних та акціонерних компаній тощо). Валовий зовнішній борг розраховується в доларах США.

Зовнішній борг до ВВП – це індикатор відношення боргу до ресурсної бази його покриття (як потенціал можливості збільшення обсягу експорту з метою підвищення платоспроможності)

Одним з головних узагальнюючих показників стану зовнішнього боргу є відношення боргу до ВВП. Гранично допустимим рівнем має вважатися заборгованість, що не суттєво перевищує 50% ВВП.

Таблиця 1

**Співвідношення зовнішнього державного боргу до ВВП
України протягом 2013-2017 рр.**

	Зовнішній державний борг(ЗДБ) млрд. дол. США	Валовий зовнішній борг(ВЗБ) млрд. дол. США	Золото валютні резерви(ЗВР) млрд. дол. США	ЗВР/ЗДБ	ВВП млрд. дол. США	ЗДБ/ВВП	ВЗБ/ВВП
2013р.	37,62	142,08	20,42	54,28 %	183,81	20,47%	77,30 %
2014р.	38,81	126,31	7,53	19,40 %	131,81	29,44%	95,83 %
2015р.	43,45	118,73	13,3	30,61 %	90,62	47,95%	131,0 2%
2016р.	45,61	113,52	15,54	34,07 %	93,27	48,90%	121,7 1%
2017р.	48,99	116,58	18,81	38,40 %	112,15	43,68%	103,9 5%

Зовнішній державний борг помітно випереджає золотовалютні резерви України, і в 2017 р. він перекрився ними лише на 38,40% (табл. 1).

Скорочення золотовалютних резервів країни у продовж останніх років, починаючи з 2014 р. зумовлено значними витратами Національного банку, спрямованими на утримання курсу національної валюти та погашення зовнішнього боргу. В подальшому регулятором передбачається постійна динаміка міжнародних резервів: у періоди покращення кон'юнктури відбуватиметься їх зростання, у періоди посилення зовнішнього тиску можливе їх використання з метою поглинання дестабілізуючих впливів.

Поміж ключових макроекономічних чинників, які зумовили критичне зростання боргового навантаження впродовж останніх років в Україні, слід виділити наступні:

- значна девальвація гривні;
- різке падіння реального ВВП зниження внутрішнього споживчого попиту внаслідок інфляційних процесів та безробіття;
- негативний вплив реальної процентної ставки НБУ на боргову сферу та обмеження функціонування ринку позичкового капіталу, яка стрімко підвищувалась в міру зростання інфляції та девальвації;
- загострення бюджетних проблем, зокрема, зростання дефіциту сектору загальнодержавного управління, покриття якого за рахунок заповичень негативно вплинуло на стан боргового навантаження;
- різке зростання дефіциту державного бюджету;
- необхідність подальшої бюджетної підтримки державних підприємств та банків.

На формування зовнішнього боргу України суттєво вплинуло збільшення кредитування міжнародними валютно-фінансовими організаціями та інституціями.

А. Голобока

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

МІСЦЕ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ ТРУДОВІЙ МІГРАЦІЇ

Міжнародна трудова міграція – це процес переміщення працездатних людей з однієї країни в іншу, задля більш вигідних умов. Сьогодні ми можемо наочно спостерігати за цим процесом на телебаченні, в Інтернеті, а також на прикладі наших знайомих, котрі виїжджають з країни.

Якщо розглядати з обох сторін міжнародну трудову міграцію, то можна знайти, як позитивні так і негативні. Тож переміщення робочої сили з країни-донора в країну-реципієнт призводить до зростання добробуту країни, а також прибуття іноземних робітників вигідне для підприємців. Тобто, у країні-реципієнт на ринку праці зростає пропозиція, це призводить до зниження заробітної плати, що є вигідне для підприємців, знижується витрати виробництва і зростають прибутки. Це передбачає, що розвиток економічний країни, з якої їдуть, залишається таким же, чи, в усякому разі, не погіршується, бо для країни-донора відтік робочої сили знижує пропозицію праці на національному ринку праці і призводить до зменшується на національному ринку праці конкуренція працівників за робочі місця і

рівень заробітної плати зростає, тому, ті робочі, котрі не виїхали, виграють. Розглядаючи цю проблему з іншого боку, економічне становище країни, з якої їдуть економічно активне населення, погіршується, бо, як правило, емігрують висококваліфіковані працівники, котрі вже будуть працювати на благо іншої країни. Основною причиною міжнародної трудової міграції є міждержавні розбіжності в оплаті праці. Як правило, робоча сила переміщується з країн з більш низьким рівнем ВВП на душу населення в країни з більш високим рівнем ВВП на душу населення.

Основна причина від'їзду українців є матеріальна. Було проведено Київським міжнародним інститутом соціології на замовлення видання "Дзеркало тижня" опитування, яке показало, що складають більше 45% хочуть заробляти більше. 31,6% причиною є базові потреби: рівень життя і якість життя, вони хочуть жити в більш комфортній і розвинутій країні [1].

У 2017 р. середня зарплата за рік суттєво зросла: з 6 тис. грн. до 8,7 тис. грн, тобто на 46%. Витрати на купівлю товарів і послуг зростають: у першому кварталі 2017 р. загальна сума витрат населення на товари і послуги склала 491 млн. грн, а в третьому кварталі - 573 млн [2]. Люди стали більше витратити на серйозні придбання. Наприклад, за 2017 р. на 24% зросла кількість продажів нових автомобілів [2]. Начебто життя налагоджується, але третина українців все одно не хочуть залишатися вдома. Це означає, що поліпшень недостатньо.

Потік еміграції з України посилюється після Революції Гідності. Якщо рахувати, як тимчасову, так і постійну, то це приблизно 10 млн., разом с тими, хто виїхав на навчання і переїзд членів родини. Тож 10 млн. українців перебувають за межами України. З них на постійне або тимчасове місце проживання за останні десять років пішли десь 4 млн. осіб. 6 млн. - це ті, хто знаходяться в невизначеному стані: заробітчани, студенти, ті, хто на 100% ще не впевнені, що покинуть країну.

За січень - вересень 2017 р. Держкомстат повідомляє, що на сьогодні економічно активне населення проживає 17,9 млн. осіб в Україні. З них економічно активне населення працездатного віку - 17,2 млн. чоловік, а зайняте населення працездатного віку - 15,5 млн. осіб [2]. За даними 2017 р. ООН показує, що населення працездатного віку - 25,2 млн. осіб [3]. Порівнюючи ці дані, ми можемо сказати, що в Україні працюють 15,5 млн. осіб працездатного віку, а при цьому могли б працювати 25,2 млн. На жаль, більш точних цифр ми не можемо отримати, бо вже давно не робився перепис населення.

На сьогодні обсяг приватних грошових переказів в Україну у другому кварталі 2018 р. зріс на 24% відповідно до минулого року, як повідомляють в НБУ [4]. У другому кварталі 2018 р. склав 2,819 млрд. доларів обсяг приватних переказів в Україну із-за кордону. Це на 24% більше, ніж за аналогічний період минулого року - 2,262 млрд. дол. Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на дані квартальної статистики НБУ. Як відзначається в публікації, обсяг приватних переказів у другому кварталі в Україну становить 9,1% від ВВП країни. Найбільше переводів поступила в Україну з Польщі - 890 млн. доларів. Далі йдуть Росія (346 мільйонів доларів), США (213 мільйонів доларів) і Чеська Республіка (210 мільйонів доларів) [5].

Можна зробити висновок, що трудова міграція з'явилась вже багато років тому. Є багато факторів і чинників, які впливають на неї. С кожним роком вона все зростає, бо економічно активне населення шукає більш вигідні умови праці і відповідно оплати за неї. На сьогодні, ми спостерігаємо наочно за цим процесом, який викликаний великим потоком іммігрантів до країн Європи. Україна займає передову позицію з кількості емігрантів. У нашій країні це явище викликано бойовими діями на сході, що стало причиною до масових переміщень і намагання покращення матеріального блага для українців, у пошуках успішнішого майбутнього, кращих умов праці і вищої заробітної плати. Переїзд з рідної країни на чужину - це не настільки легке питання, тому в нашій країні ми можемо побачити, як зовнішню та і внутрішню міграцію.

Список використаних джерел

1. «Чому українці покидають свою країну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dt.ua/internal/krovotecha-chomu-ukrayinci-pokidayut-svoyu-krayinu-267394_.html
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. United Nations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.un.org/>
4. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
5. РБК-Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/news/obem-chastnyh-perevodov-dostig-10-vvp-ukrainy-1538401911.html>

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук
доцент*

ОСОБЕННОСТИ СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ БЕЗРАБОТНЫХ В УКРАИНЕ И РАЗВИТЫХ СТРАНАХ

Безработица – это не проблема отдельной личности, это проблема всего государства. Когда человек остается без работы в силу определенных обстоятельств, государство должно позаботиться о нем, а именно – предоставить пособие по безработице. Так власти страны защищают не только своих граждан, но и государство в том числе.

«Денежная поддержка», с одной стороны, положительно влияет на укрепление экономики и социальную обстановку в стране. С другой стороны, существует мнение, что такая «поддержка» лишь распространяет идею тунеядства и идеи групп «РНН» (Работа Не Нужна).

Поэтому для государства очень важно определить оптимальный размер пособия по безработице и других различных для безработных, малоимущих, многодетных семей, и т.д. Это пособие обязано предоставить опору гражданину в его «кризисный период», помочь снова «встать на ноги». Но, также, оно не должно подтолкнуть его к «нахлебническим» мыслям: «Зачем работать, если можно замечательно ничего не делать и жить на пособие!»

Систему социальной защиты в Украине определяется Конституцией Украины (ст.46) и Законом Украины «Об общеобязательном государственном социальном страховании на случай безработицы». Право на пособие по безработице имеют застрахованные граждане, которые были признаны безработными, при этом, до начала безработицы платили страховые взносы и работали не менее 25-30 недель. Размер пособия зависит от страхового стажа.

Также, согласно ст.33, Граждане, ищущие работу впервые, и остальные незастрахованные лица, тоже имеют право на пособие по безработице в виде прожиточного минимума.

На 2018 г. количество безработного населения в Украине составляет 8,3%. Минимальное пособие по безработице 1280 гривен [1].

Особенностью в системе социальной защиты в Америке является то, что условия оформления, правила поддержки и суммы пособия у каждого штата свои. Власти каждого отдельного штата имеют широкие возможности для обеспечения социальной помощи своим

гражданам. Право на пособие по безработице имеют граждане, проработавшие на одном месте не менее 6 (12) месяцев, работавшие в штате, а не по договору или контракту, и которые были уволены (из-за сокращения штата, а не за свои проступки), а не ушли по собственному желанию.

На 2018 г. количество безработного населения в США составляет 3,8%. Минимальное пособие по безработице 300\$ в неделю [2].

Условия социальной защиты безработных в Израиле не самые «сладкие», если сравнивать их с другими развитыми странами. Но, в противовес этому, уровень безработицы там достаточно низкий. Для того, чтобы иметь возможность получать пособие по безработице после потери работы, до этого необходимо проработать от 12 месяцев в течении 1,5 - 2 лет. Размер пособия в месяц равен количеству дней, в течении которых гражданин отмечался в службе трудоустройства, умноженных на размер пособия за один день. Размер пособия за один день рассчитывается индивидуально, в зависимости от возраста и доходов за последние 6 месяцев. Получать пособие можно максимум в течении 175 дней (меньше полугода) [3].

Список использованных источников

1. Студенческая библиотека онлайн [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://studbooks.net/58202/pravo/sotsialnaya_zaschita_bezrabotnogo
2. Пособие по безработице в Соединенных Штатах Америки [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://anothercitizenship.com/pmzh/posobie-po-bezrabotice-v-soedinennyx-shtatax-ameriki.html>
3. Ведомство национального страхования [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.btl.gov.il/RussianHomePage/Pages/Home.aspx>

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

С. Гончарова
УВК-лицей № 100, г. Днепр

ВАЛЮТНЫЕ РИСКИ В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И МЕХАНИЗМ ИХ МИНИМИЗАЦИИ

При заключении импортных и экспортных контрактов, участникам ВЭД следует обеспечивать надежность расчетов для того, чтобы предотвращать потери, а в лучшем случае сводить их к минимуму. При заключении подобных договоров следует грамотно сформулировать в документе все условия. Валютные риски являются неотъемлемой частью любой торговой сделки как внешней, так и

внутренней. Опасность валютных потерь вызывается колебаниями курса иностранной валюты, в которой происходят операционные расчеты.

Выделяют такие типы валютных рисков:

1. Изменения валютного курса в будущих периодах, заключают в себе экономический риск для предпринимательской фирмы в следствии, которого стоимость ее активов и пассивов среди иностранных компаний может меняться. Также это и касается инвесторов с зарубежным капиталом, участие которых в потом приносит прибыль в иностранной валюте.

2. Риск перевода в своей сущности связан с бухгалтерскими особенностями и базируется на существовании различий в учете активов и пассивов в иностранной валюте. При колебаниях курса иностранной валюты, величина активов и пассивов фирмы может изменяться в разных направлениях.

3. Риск сделок — возможность наличия экономических убытков во время проведения операций с расчетом в иностранной валюте. Он возникает, когда невозможно предсказать соотношение стоимости предмета сделки в национальной и иностранной валютах во время ее осуществления. Он возникает при заключении торговых соглашений, при работе с кредитами (как получении, так и выдаче) и зависит от стоимости поступлений в иностранной валюте.

Импортер и экспортер при предоставлении услуг также имеет вероятность присутствия валютных рисков. Уменьшение стоимости национальной валюты, приводит к потерям у стороны импортера и наоборот у экспортера.

В международной практике применяются три основных способа управления рисками:

- один из партнеров действует в одностороннем порядке;
- использование услуг специализированных банковских или страховых учреждений, гарантий государства;
- двустороннее управление рисками партнеров по договору.

Распространенным способом оптимизации (минимизации) отрицательных последствий, связанных с валютными рисками, является хеджирование. Оно не является обязательным для компаний. Выбор стратегии страхования (страхование всех возможных случаев или только каких-то определенных случаев) остается на выбор участников сделки.

Среди основных методов оптимизации валютных рисков можно отметить

1. Форварды – вид операции, в которой купля-продажа валюты устанавливается в точно назначенное время в будущем. Стороны фиксируют цену, по которой будет проведена сделка. Риск в этом случае ложится исключительно на участников, т. к. она осуществляется на внебиржевых рынках. Сумма договора не может измениться в течение всего срока. Таким образом, обе стороны страхуются от неблагоприятных исходов.

2. Фьючерсные сделки – договор, подразумевающий сделку, в которой продавец и покупатель обязуются совершить сделку в будущем времени. Принципиальным отличием от форвардных сделок служит место торговли. Фьючерсы являются биржевыми договорами. В данной ситуации также присутствует риск со стороны биржевой активности. Клиринговые палаты контролируют выполнение соглашений. Данный тип сделок совершается в целях страхования от повышения цен в будущем;

3. Опционы – вид торгового соглашения, позволяющий владельцу опциона, в будущем совершать операции по покупке или продаже валюты по цене, ранее указанной в соглашении. Смысл такой операции заключается в том, что на время действия договора купля-продажа не является обязательной частью, однако по истечению срока, владелец опциона уже не может совершать какие-либо действия. Так как большую часть риска принимает на себя продавец, то премия за сделку выплачивается ему без возможности возврата.

На выбор стратегии по оптимизации рисков оказываю влияние такие факторы, как:

- особенности экономических и политических отношений со стороной – контрагентом сделки;
- способность товара конкурировать на рынке;
- уровень платежеспособности сторон соглашения;
- действующее законодательство для валютных и кредитно-финансовых операций;
- время, на которое распространяется вероятность образования риска;
- присутствие дополнительных условий при подписании сделки;
- прогноз основных показателей (валютный курс, процентные ставки) на рынке.

**Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики
УВК-лицея № 100;**

А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея № 100

CAPITALIZED CONTRIBUTIONS: THE GHOSTLY BENEFIT

The main operation in the investment and economic activity is the operation of interest. Giving money in debt, the lender misses the opportunity to use it until the return; therefore, the borrower pays compensation for the loss of the opportunity for alternative investment of money, which is expressed in the form of interest. There are two ways of calculating interest payments: accrual according to the simple and compound interest scheme.

In financial practice, a significant part of the calculations is implemented using the compound interest scheme, since, in contradistinction to the simple interest scheme, capitalization (reinvestment) of interest is assumed. In practice, the maximum interest rates on deposits with interest capitalization are lower than on deposits with interest paid on a monthly basis or at the end of the term. Capitalization will be able to significantly increase the yield of the deposit only when opening a deposit for a long term. Thus, even a considerable difference in the size of the rate will be compensated by capitalization.

Occasionally, the yield of a deposit with capitalization is inferior to the rates on deposits without capitalization, even within one bank. The situation is not the same in all banking houses: in some institutions, deposits with capitalization are actually more profitable than deposits with interest paid at the end of the term (for the same period and amount of deposit). Let's consider the results of the analysis regarding the profitability of deposits with capitalization and interest payments at the end of the term (the data is real for 2018 year) (Table 1).

Based on the foregoing, if we choose a deposit in a particular bank, we must calculate the expected return on the deposit with capitalization, even if the nominal rate is lower than the deposit with interest paid at the end of the term. The instability of the economic situation forces banks to use time-varying, but pre-fixed interest rates for each period in credit transactions. Along with variable interest rates, floating rates can be used, that is, rates whose growth is tied to inflation rates or some other indicator, for example, refinancing rates set by the Central Bank of a country. Naturally, in this case there is no possibility to calculate the accumulated amount in advance.

The main indicators for evaluating the effectiveness of capital investments are payback period, the sum of the absolute economic effect,

the economic efficiency indicator, the method of comparative assessment of the rate of profit, discounting using simple and compound interest.

Table 1

Profitability of deposits with capitalization and interest payments in the selected banks

Bank	Deposit	Interest payment	Annual rate (term – 1 year)	Interest income, UAH (the sum of the deposit is 70000 UAH)	The difference between income on a deposit with and without capitalization, UAH
Globe	“Accumulative”	At the end of the term	16.3%	9 185,05	3996,82
	“Classical”	Capitalization	21.5%	13 181,87	
VTB	«Classical»	At the end of the term	21%	14700	-1006.71
	“Childish”	Capitalization	18%	13693,29	
OTP Bank	Deposit with interest payments upon expiration of the contract	At the end of the term	16.5%	11550,00	-4506,25
	“Express”	Capitalization	12.5%	7 043,75	
Alfa Bank	“Megaprimer plus”	At the end of the term	24%	16800	1635,72
	“Investor plus”	Capitalization	23,5%	18342,72	
Private Bank	“Moneybox”	At the end of the term	16%	11199,96	859,01
	“Universal”	Capitalization	16%	12058,97	

Source: Table compiled based on (*Credits24.com.ua, n.d.; Minfin.com.ua, nd; Investfunds.ua, nd*)

Deposits with interest capitalization are relevant due to the fact that they have high yield relative to deposits with a simple interest accrual scheme. Recently, the profitability of deposits is inferior to the level of inflation, but deposits with a complex percentage allow covering the level of inflation, not only keeping savings, but also providing a small income (within 1% of the amount).

Bibliography

1. Рейтинг депозитов в гривне, на любой срок, любая сумма вклада [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://credits24.com.ua/deposits>
2. Депозиты Украина – выбрать лучшие вклады в банках [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://minfin.com.ua/deposits/>
3. Банковские депозиты (вклады) в Украине: полная база данных, ставки доходность вкладов, все банки Украины, самые выгодные вклады [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://investfunds.ua/banks/>

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by T. Yakovleva, Lecturer*

В. Гриненко

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

ДИНАМИКА РЕАЛЬНОГО ВВП УКРАИНЫ ЗА ПОСЛЕДНИЕ 10 ЛЕТ: ПРИЧИНЫ ЭКОНОМИЧЕСКИХ КОЛЕБАНИЙ

Валовой внутренний продукт, исчисленный в постоянных ценах, называется реальным ВВП. Именно этот показатель позволяет судить об изменениях в физическом объеме продукции, а, следовательно, и о состоянии дел в экономике страны. Анализ динамики реального ВВП показывает, что периоды его роста чередуются с периодами сокращения. Экономисты называют краткосрочные колебания объема производства деловым или экономическим, циклом. Деловой цикл охватывает две главные фазы - подъем и спад - и два поворотные пункты цикла - вершину и дно. В фазе спада реальный ВВП сокращается, растут масштабы безработицы, снижаются доходы населения. Во время подъема реальный ВВП увеличивается, численность безработных уменьшается. Высшая точка подъема называют вершиной, а нижнюю точку спада - дном. Продолжительность делового цикла разная - от двух до 10 и более лет.

Колебания реального ВВП прослеживается в основном только в краткосрочном периоде. В долгосрочном периоде большинство стран мира демонстрируют постоянное увеличение реального ВВП и повышение уровня жизни людей, в макроэкономике называют экономическим ростом.

ВВП - очень важный показатель функционирования национальной экономики. Однако нужно понимать, что он несколько занижает реальный объем отечественного производства. Во-первых, ВВП не учитывает результатов экономической деятельности в теневом, или

подпольном, секторе национальной экономики. Отдельные представители этого сектора вовлечены в нелегальную деятельность - торговля и производство наркотиков, ростовщичество и мошенничество при предоставлении займов. Доходы, полученные от нелегальной деятельности, разумеется, скрывают. Однако большинство участников теневой экономики ведет легальную деятельность, но не сообщает о нем, чтобы не платить налоги. По оценкам Всемирного банка, в теневой экономике Украины производится до 50% всей продукции.

Во-вторых, не все произведенные в национальной экономике продукты проходят стадию купли-продажи. Поэтому ВВП как измеритель рыночной стоимости объема произведенной продукции не учитывает такие продукты. Например, почти во всех странах есть остатки натурального хозяйства производство продукции для потребления домохозяйством, которое ее изготовило.

Таблица 1
Динамика изменения реального ВВП Украины 2008-2017 гг. [1]

Год	ВВП, млрд. (в нац. Валюте)	Изменение реального ВВП к предыдущему году (в %)
2008	1268,546	2,24
2009	1076,533	-15,14
2010	1079,346	0,26
2011	1138,338	5,47
2012	1141,055	0,24
2013	1140,750	-0,03
2014	1066,001	-6,55
2015	961,821	-9,77
2016	985,299	2,44
2017	1010,173	2,53

Из табл. 1 видно, как изменилась картина в период с 2008 по 2017 гг. Анализ динамики реального валового внутреннего продукта показал, что в 2014 г. произошло снижение валового внутреннего продукта на 74 749 млн. грн. Или на 6,55% по сравнению с 2013 г., что является негативной тенденцией, которая отражает кризисные явления в экономике страны.

Объем реального ВВП в 2014 г. упал на 6,55 % по сравнению с 2013 г. То есть, страна вернулась к показателям четырехлетней давности. Инфляционный всплеск имеет не только монетарный характер из-за девальвации гривны, одной из важнейших причин может быть катастрофический рост тарифов на коммунальные услуги, который продолжается с 2016 г.

По официальному определению, валовой внутренний продукт – один из важнейших показателей развития экономики и основной

показатель суммарного объема производства товаров и услуг. По официальной статистике ВВП (номинальный) в Украине почти всегда показывает прирост благодаря девальвации гривны, росту отпускных цен на отечественные товары, а также катастрофический рост тарифов на жилищно-коммунальные услуги. Однако истинную картину экономики раскрывает реальный ВВП, исчисленный в неизменных ценах базового года.

Таким образом, макроэкономический показатель – валовой внутренний продукт Украины является не более чем статистической «цифрой», не является отражением истинного положения экономики страны, а тем более отдельного гражданина. Поскольку ВВП искусственно «надувается» благодаря зачислению «бестоварных операций», уплаченными налогами, каких нет в других странах, фактором инфляции, повышением административно регулируемых цен (тарифов), а также не учитывает объемы теневой экономики. Украине необходимо провести ключевые структурные реформы, чтобы дать толчок экономическому росту. Поскольку Украина находится в очень сложной политической и экономической ситуации, то для стабильного роста объема реального ВВП необходимо проведение государственной политики, которая должна сопровождаться проведением ключевых структурных реформ. Правительство Украины должно проводить мероприятия по макроэкономической стабилизации, а это значит ведение жесткой фискальной политики и продолжение политики плавающего валютного курса.

Список использованных источников

1. International Monetary Fund [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.imf.org/external/country/UKR/index.htm>

Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук, доцент

М. Гудзовский
УВК-лицей № 100, г. Днепро

ПРОБЛЕМЫ МОРЕХОЗЯЙСТВЕННОГО КОМПЛЕКСА УКРАИНЫ

Когда наша страна стала независимой, она являлась ведущим морским государством, но за последние десять лет позиции были практически утеряны. Флот нашей страны утратил статус международного и национального перевозчика. И в настоящее время из всех судов, заходящих в порты, более 91% - иностранные.

После распада СССР Украина получила три крупнейшие судоходные компании, но все это было утрачено. За два десятка лет независимости торговый флот Украины уменьшился в 3 раза, а тоннаж более чем в 6 раз. Поэтому он выполняет функцию перевозки лишь 10 % грузов Европы. Вспомнить хотя бы судьбу Черноморского морского пароходства, в состав которого входило свыше 360 судов. Азовское морское пароходство, перешло с государством на арендные отношения. Дунайское пароходство не может нормально функционировать из-за внешних обстоятельств.

Одной из самых больших проблем является старение флота. Все эти годы он приходил в негодность и морально устаревал. С 1992-го государство не финансировало постройку новых кораблей, основной причиной чего является большое количество социальных проблем, стоящих перед государством. С другой стороны, если не начать этого своевременно, то восстанавливать уже будет нечего.

Украина перестала быть морским государством вследствие большого количества ошибок, которые были допущены при принятии решений относительно развития отрасли. И в этом есть истина: отрасль потерпела 6 перестроек управленческих органов и за это время она утратила немало специалистов. Каждый раз приходилось приводить доводы в защиту развития отечественного флота.

Сейчас Россия придерживается политики, которая заключается в уменьшении части Украины в обеспечении грузопотоков в Азовском и Черном море. В тоже время политика, противодействующая ей, еще не разработана. Хотя Крым был утерян, как один из главных регионов, отвечающих за грузопотоки, Украина все еще имеет некоторый торговый потенциал.

Он состоит в существующей инфраструктуре, которая включает десять судостроительных заводов, девять заводов судового машиностроения, электромонтажа и приборостроения, пятнадцати научных проектно-конструкторских организаций, а также несколько десятков средних и малых судостроительных и судоремонтных заводов. Из всей их продукции экспортируется свыше 80 процентов. В период с 2016 по 2017 г., продукция, реализованная судостроительными компаниями, увеличилась в 1,5 раза. Соответственно, на долю судостроения пришлось более 1,55 млрд. грн. За этот период построили 16 судов, а отремонтировали 187.

Морской бизнес приносит огромные деньги, в Украине это 2 млрд. долларов в год, которые поставляют более 130 тысяч украинских моряков. Эта огромная цифра составляет 1,5% от государственного бюджета Украины.

На сегодняшний момент Украина как не производит правовую защиту морякам, так и не следит за выполнением целого ряда международных конвенций. Все это приводит к тому, что с одной стороны украинские моряки не получают поддержки в случае возникновения правовых споров, а с другой имеет негативно влияет на репутацию украинского флота на мировом морском рынке труда.

Во всем мире судоходство является хорошим видом заработка и выгодным бизнесом. В Украине же все наоборот. Одной из причин являются высокие ставки налогообложения, которые почти втрое выше, чем в США, Великобритании, и в 16 раз выше, чем в Греции, Кипре и Мальте. В связи с этим украинские судовладельцы очень часто регистрируют суда под флагами таких стран как Мальта или Кипр. Практически все новые суда переводятся в офшоры. Сегодня в Украине зарегистрировано более 300 судоходных компаний, на которые приходится 227 морских судов. Их тоннаж составляет 0,88 млн.

Практически каждый договор, включающий в себя морскую перевозку грузов из украинских портов, принимает правила иностранного законодательства (чаще всего английского).

Таким образом, учитывая сложившееся на сегодняшний день состояние дел в морехозяйственной отрасли назвать Украину морской державой, если и возможно, то очень трудно. Легко заметить, что в теперешнем национальном морском законодательстве отсутствуют важные законы, регулирующие морскую деятельность на уровне государства. Самые важные из них это правила плавания, правила оборудования и постройки судов, правила комплектования судов экипажами, правила эксплуатации судов. Прекращается развитие морского частного права из-за отсутствия норм морского административного права. Реформа судоустройства в стране не имеет пункта о создании специализированных морских судов. Соответственно, совершенствование национального морского законодательства является необходимым условием развития всего море хозяйственного комплекса Украины.

Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики

УВК-лицея № 100;

А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея № 100

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Інноваційна політика держави – потребує забезпечення збалансованої взаємодії наукового, технічного і виробничого потенціалів. Така політика призведе до активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, поширення інновацій у усіх сферах національної економіки. Варто відзначити що головна проблема, що гальмує інноваційний розвиток економіки України, полягає у відсутності фінансування та недостатньо ефективній державній інноваційній політиці, що призводить до скорочення числа наукових працівників, ускладнює отримання економічної віддачі у вигляді завершених інноваційних пропозицій та їх реалізації у сферах економіки .

У нашій державі проводиться обстеження інноваційної діяльності за європейською методологією CIS. Таке обстеження було впроваджено з метою моніторингу інноваційної діяльності в Європі, а також для кращого розуміння інноваційних процесів і впливу інновацій на економіку, включаючи конкурентоспроможність, зайнятість, економічне зростання та структуру торгівлі. За методологією CIS проводилося анкетування керівників підприємств за результатами інноваційної роботи. За результатами опитування, в державі скорочується кількість підприємств, які впроваджують технологічні інновації, а кількість тих, хто впроваджує не технологічні інновації, навпаки – збільшується.

Перед Україною постає кілька складних задач, що пов'язані з фінансуванням інноваційної діяльності, а саме:

- розробка ефективних інструментів підтримки інноваційної діяльності для підприємницького сектора;
- збільшення загального обсягу інвестицій в інновації збільшення обсягу державного і приватних джерел;
- удосконалення управління інноваційною системою з відповідними наслідками для фінансування інноваційної діяльності;
- збільшення фінансування науково-дослідної та інноваційної сфер від державного фінансування до конкурентного, прозорого і заснованого на проектах з інноваційними цілями.

Для розвитку інноваційної діяльності в Україні «на наш погляд» необхідно здійснити комплекс організаційно-економічних заходів, що охоплюватимуть:

- здійснення ефективної державної інноваційної політики, погоджуючи темпи і пропорції розвитку науки, технологій і виробництва;

- вдосконалення механізму захисту прав інтелектуальної власності та процедур патентного захисту інновацій;

- забезпечення сприятливого клімату для створення власних наукомістких виробництв повного циклу шляхом використання різних форм державної підтримки;

- розвиток інноваційної інфраструктури шляхом покращення системи інформаційного забезпечення інноваційної діяльності, сертифікації і впровадження розробок, підготовки і перепідготовки кадрів;

- забезпечення комерціалізації наукових результатів шляхом формування основ для ефективного партнерства державного та підприємницького секторів в інноваційній сфері;

- розширення міждержавного співробітництва в галузі інноваційної діяльності, координації зусиль в питаннях розвитку для кількох державних напрямків .

Реалізація напрямків розвитку інноваційної діяльності в Україні дасть змогу значно підвищити рівень інноваційної активності підприємств, стабілізувати процес оновлення виробництва, ефективно використовувати внутрішні та залучені зовнішні інвестиції на інноваційну діяльність.

Потрібно створити надійний фундамент для модернізації та інтеграції нашої держави до європейського та світового простору знань, а це можливо здійснити лише при злагодженій системі організаційно-економічних заходів.

Науковий керівник: Т.М. Черкавська, кандидат економічних наук, доцент

S. Dzhezhera
Alfred Nobel University, Dnipro

UNEMPLOYMENT IN UKRAINE: THE DYNAMICS AND METHODS OF STRUGGLE

Today, the problem of unemployment is one of the main problems in the world. This issue concerns mainly those countries where there is a transition

period to a different economic system. The high level of employment is the main goal of the macroeconomic policy of any state. The problem of unemployment can affect everyone, both student and middle-aged person. Therefore, all political parties are engaged in reducing unemployment and creating new jobs. But, unfortunately, unemployment remains an open and unsolved problem for Ukrainian society today.

Unemployment is a socio-economic situation, in which case some of the working-age population cannot find work that these people are able to do.

In Ukraine, 80% of unemployed people have higher education. This suggests that young people are keen to get a higher education, but there is an oversupply of such specialties as economists, lawyers and banking employees. But it leads to a lack of popular professions such as turners, plumbers, electricians. Currently, due to the fact that the European Union has opened a visa-free regime for us, many citizens of Ukraine go abroad in search of good new work.

In this regard, jobs are vacated in Ukraine and salary increases for new employees. In Kyiv, the unemployment rate among young people (from 15 to 35 years old) is 9.6% – the highest rate among all age groups. The total unemployment rate (among all age groups) in the Ukrainian capital reaches 6.7%. (Korrespondent.net, 2018)

The number of registered unemployed is 1.5% of the working-age population in February in Ukraine. Among the urban population, the number of unemployed was 199 thousand people, among the rural population – 184.7 thousand people. There were 200,500 unemployed women and 183,200 unemployed men in February.

As of April 2018, the State Employment Service registered 366.9 thousand unemployed, while a month earlier; this figure was 383.7 thousand people. At the same time, the number of vacancies in March increased to 93 thousand, and the number of applicants for 1 vacancy decreased to 4 people (Economics.unian.ua, 2018).

Due to global changes recently, in August in Ukraine, the official unemployment rate fell by 0.1% to 1.1% (Korrespondent.net, 2018). In September 2018, the official unemployment rate remained at the level of August – 1.1%. At the same time, the number of unemployed was slightly smaller. This is evidenced by data from the State Statistics Service. Thus, as of October 1, the State Employment Service registered 287.1 thousand unemployed. As of September 1, 2018, the State Employment Service registered 292.8 thousand unemployed. The number of vacancies in September amounted to 97 thousand (three persons apply for one vacancy). The average amount of allowance per one unemployed person is 2510 UAH.

The highest unemployment rate is fixed in the Western regions of Ukraine, which is due to the fact that it is more an agricultural region, where the labor force in our time is beginning to be replaced by new technologies. And the majority of light and heavy industries are concentrated in the east of the country, which leads to lower unemployment.

The following methods can be used to reduce unemployment:

- redistribution of the existing demand for labor by stimulating the transition of enterprises to part-time work, part-time work, etc.;
- budget subsidies for additional labor in existing enterprises;
- reducing the actual supply of labor by reducing the statutory retirement age;
- providing jobs that are not profit oriented but related to work in the public interest, for example: work in the field of environmental protection, etc.;
- transition to the creation of a social partnership system.

To create new jobs in the infrastructure of the village, strong government involvement is needed. Considering this, in the village there should be a state policy aimed at strengthening the public sector households.

Unemployment is a serious problem of the population. As mentioned above, unemployment occurs when the supply of labor is higher than its demand. To overcome unemployment in the country, and especially in a country with a transitional economy, it is necessary to create (on the part of the state) the necessary conditions for attracting workers to work in the national economy, providing jobs in troubled regions of the country, campaigning entrepreneurs to create jobs. It should also be noted that from the state it is necessary to create jobs through public works (for example, road construction, and repair of bridges).

Bibliography

1. В Україні зростає безробіття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economics.unian.ua/finance/10044299-v-ukrajini-zrostaeye-bezrobittya.html>

2. В Украине 80% безработных имеют высшее образование [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://korrespondent.net/ukraine/4013125-v-ukrayne-80-bezrabotnykh-yemeit-vysshhe-obrazovanye-hrynevych>

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor

ФРАНЧАЙЗИНГ В БИЗНЕСЕ: ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ, ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ, СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ

Франчайзинг представляет собой разновидность отношений между рыночными субъектами, когда одна сторона (франчайзер) передаёт другой стороне (франчайзи) за определенную плату, которая называется паушальный взнос право на определённый вид бизнеса, используя разработанную бизнес-модель его ведения. По сути, то, когда с большой фирмой заключает договор предприниматель и называется франчайзингом. Договариваются об организации различных услуг и ведении дел, при этом именно под маркой той корпорации, с которой и заключен договор, включающий в себя все плюсы и минусы франчайзинга, но о них позже.

Франчайзинг в своем современном виде появился в США во второй половине XIX в., а именно в 1863 г., когда по подобной схеме начала работать фирма-производитель швейных машинок Зингера. Она брала плату за предоставление возможности являться обладателями исключительного права на продажу и обслуживание покупателей в установленном для них регионе США. Вторым ярким примером является 1898 год, когда известная фирма General Motors стала использовать независимые компании для продажи своих автомобилей на территории их функционирования.

Франчайзингу, как и любой другой форме организации предпринимательской деятельности, присущие как положительные, так и отрицательные стороны. Стороны франчайзинговых отношений могут избежать некоторых негативных признаков самостоятельного ведения хозяйственной деятельности, однако сталкиваются с многочисленными недостатками, которые присущие корпоративным структурам. Для определения, правда ли франчайзинг является чрезвычайно эффективной формы хозяйствования, проанализируем преимущества и недостатки франчайзинговых отношений и их участников.

У франчайзинга есть такие преимущества:

1. Франчайзи покупает готовый бизнес.
2. Приобретаемый бренд уже широко известен, из-за чего не требуются большие затраты на рекламу и маркетинг.
3. Начальные вложения относительно небольшие.

4. Получение консалтинговых услуг.
5. При необходимости можно рассчитывать.

В тоже время франчайзингу присущие недостатки, такие как:

1. В руках владельца франшизы будущее бизнеса.
2. Финансовые обязательства очень похожи на кредитные банковские обязательства.
3. Жёстко регламентированное сотрудничество по вопросам оформления заведения, ассортимента товара, нюансов политики компании по отношению к клиентам и работы с поставщиками.
4. Надзор со стороны франчайзера – постоянный.
5. Список поставщиков ограничен.
6. Условие о неконкуренции.
7. Возможное одностороннее расторжение договора.

В последние десять лет франчайзеры из Канады, Америки, Японии, стран ЕС интенсивно развивают свои франчайзинговые сети за пределами своих стран, включая и слаборазвитые страны. По данным FranchiseGroup (консалтинговой компании) франчайзинг распространился в таких экономических сферах: сети быстрого питания - 20%, розничная торговля - 15%, туристические - около 12%, транспорт - 8%, строительство - 7%

Исследователи выделяют четыре основных обстоятельства, которые способствовали данной экспансии:

1. Франчайзинг получил распространение как вариант простого, легкодоступного и надежного варианта создания бизнеса даже в том случае, если будут необходимы большие первоначальные инвестиции.
2. Учитывая экономическую интеграцию мировой экономики, различные товары и услуги становятся известны за пределами страны, в которой они первоначально появились. Поэтому их продвижение на других рынках упрощается.
3. Постепенно происходит насыщение местного рынка товарами и услугами и требуется расширение и соответствующий выход за пределы своей страны.
4. Постепенный рост экономических возможностей в других странах, что положительно влияет на расширение бизнеса.

Итак, франчайзинг способен быть очень даже эффективной формой бизнеса, а также сотрудничества. Эффективность сотрудничества зарождается еще на решении о выборе партнера по франчайзингу, и во время оптимизации участников франчайзинговых отношений.

**Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики
УВК-лицея № 100;**

А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея № 100

ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ

У наш час важливою є проблема виїзду працездатного населення закордон, тобто трудова еміграція. Ця проблема не є актуальною тільки для України, з нею зіштовхуються мільйони людей з різних країн.

Чому в наш час так багато людей їздять до різних країн у пошуках гарної роботи? На це запитання є відповідь. Багато людей хочуть знайти собі роботу, яка не тільки буде приносити високу заробітну плату, а ще й таку, яка буде подобатись. На жаль, у наш час важко знайти таку роботу у своїй рідній країні. Наприклад, в Україні одиначі працюють на такій роботі, яка їм подобається та добре оплачується.

За останні роки в Україні зросла кількість емігрантів. Це пов'язано з складністю працевлаштування та військовими й політичними ситуаціями в нашій країні. Міграційних рух населення України у січні – липні 2018 року складає 289851 тис. осіб [1].

Таким чином, масовий виїзд українців до інших країн супроводжується: зниженням показників народжуваності, соціальним сирітством, зменшенням розумового складу населення. Більшість громадян України виїжджають до Канади і Чехії. А взагалі, рейтинг найбільш бажаних місць для проживання українців виглядає наступним чином [2]:

1. Канада (40%);
2. Чехія (37,5%);
3. Австралія (4%);
4. Німеччина (3,3%);
5. США (2,2%);
6. Польща (2,1%);
7. Італія, Австралія, Франція, Швейцарія, Чилі, Аргентина, Кіпр, Великобританія, Словаччина, Норвегія (2,0%);
8. Росія (1,5 %);
9. Нова Зеландія (1,4%);
10. Ізраїль (1,3 %).

Мільйони українців покидають рідні землі в пошуках кращого працевлаштування і достойної заробітної плати. Але не всім вдається офіційно працевлаштуватись чи отримувати гарну заробітну плату. Перед громадянами України постає багато проблем. Наприклад, в Росії та Польщі офіційно працевлаштовані люди отримують меншу

заробітну плату та їм не виплачуються надбавки за роботу. В Аргентині українця можуть прийняти на роботу тільки за наявності візи “residenciatemporaria”, яка оформлюється в посольстві Аргентини в Україні. Для того, щоб працювати в Республіці Узбекистану українцю потрібно отримати дозвіл на право трудової діяльності, яке видається Міністерством праці, обласним і Ташкентським міським управлінням праці, зайнятості та соціального захисту населення [3].

В країнах світу високо оцінюють висококваліфікованих працівників та науковців. Їм платять високу заробітну плату та забезпечують всім потрібним для життя. На жаль, в Україні не так цінують працівників, тому громадяни України змушені виїжджати закордон. Напевно, саме через це Україну не вважають однією з передових країн. Бо якби розумні, талановиті люди працювали в гарних умовах і забезпечували повноцінно себе та свою родину, вони би все робили для того щоб вигадати щось нове, яке зробить Україну відомою на весь світ. Якщо надалі так буде, то через пару років у нас залишиться дуже мало людей в країні. Тому уряду України потрібно терміново вирішувати цю глобальну проблему.

Для вирішення проблеми трудової міграції в Україні є багато шляхів, таких як: зробити вищою заробітну плат, платити надбавки талановитим, розумним та старанним людям, покращувати умови для комфортної роботи, збільшувати кількість робочих місць. Якщо хоч пару пунктів буде виконано, то в найближчий час люди будуть повертатися до рідної країни. А це означає, що такі проблеми, як зменшення народжуваності та розумового складу населення просто будуть зникати. І тоді наша країна буде знову процвітати радісними дітьми та щасливими розумними людьми.

Список використаних джерел

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Корнута Ю.В. Еміграція України: політичний вимір / Ю.В. Корнута // Регіональна економіка / Інститут регіональних досліджень Національної академії наук України. – 2010. – № 2. – С. 20.
3. Стрільченко Є.В. Трудова міграція: аналіз законодавства зарубіжних країн у сфері працевлаштування / Є.В. Стрільченко // . Держава і право: зб. наук. праць. – К.: Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2012. – № 56. – С. 230–231.

*Науковий керівник: Е.М. Лимонова, кандидат економічних наук,
доцент*

ВПЛИВ НА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ КУРСУ ДОЛАРА В УКРАЇНІ

За 5 років курс долара значно змінювався. У 2013 році за 1 долар потрібно було віддати 7 гривень 77 копійок, а зараз треба приблизно 28.

Формування валютного курсу здійснюється у більшій мірі в залежності від попиту і пропозиції певної валюти на ринку, так все, що впливає на них, впливає і на сам курс. Таких факторів - безліч. Є ймовірність, що гривня може знецінитися.

На курс долара в Україні впливають десятки різних факторів: починаючи від політичної ситуації в країні і закінчуючи світовими цінами на метал і зерно. Але в кінцевому рахунку всі ці фактори впливають або на попит, або на пропозицію. Головний закон економіки свідчить, якщо попит на товар зростає, а пропозиція не змінюється, ціни збільшуються [1].

Зіставивши офіційний курс долара з курсом, розрахованим за паритетом купівельної спроможності, використовуючи дані сайту ЦРУ:

ВВП: 109,8 млрд \$

ВВП(PPP): 368,8 млрд \$,[2].

Отримуємо такий результат:

$$369,6/112,1 = 3,29$$

Далі можна зіставити ринковий курс долара з попереднім значенням,

$$26,71/3,29 = 8,11$$

і отримуємо рівняння

$$26,71 - 100\%$$

$$8,11 - x$$

Після підрахувань, я дізналася на скільки відсотків переоцінений долар в Україні. Він переоцінений на 30% і гривня недооцінена на 70%.

Фактори, які впливають на курс долара в Україні:

- 1) Рівень надійності валюти.
- 2) Важливість активного платіжного балансу.
- 3) Фінансова політика держави у сфері валютного регулювання.

Валютний курс долара впливає на зовнішньоекономічну діяльність країни, впливаючи на цінові співвідношення експорту та імпорту і

викликаючи зміни внутрішньої економічної ситуації, а також змінюючи поведінку фірм, які працюють на експорт або конкурують з імпортом. В цілому знецінення національної валюти надає можливість експортерам цієї країни знизити ціни на свою продукцію в іноземній валюті, отримуючи при її обміні ту ж суму в національних грошових одиницях. Це підвищує конкурентоспроможність їх товарів і створює можливості для збільшення експорту.

Список використаних джерел

1. <https://svidok.online/sy-tuatsiya-zminy-t-sya-shho-bude-z-kursom-dolara-v-ukrayini/>

2. <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/up.html>

*Науковий керівник: О. А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

I. Drozd

Alfred Nobel University, Dnipro

MONOPOLIZATION OF INDUSTRIES BY CORPORATIONS

Monopolization of industries by corporations (international companies) is a way to undermine competition and market relations. Competition is the main driving force of economic development and monopolization in this way slows down or completely stops progress. At different times, different types of monopolies arose in different countries in the economy.

The monopolization of production directly affects the process of selling the finished product and therefore the state regulation of monopolization acquires special significance. However, here it should be noticed that if the product or service is unique, the manufacturer is not a monopolist because of there is nobody to compete with.

The most popular way to become a powerful company is to create a corporation. The Head of company thinks: it is not necessary to compete with our rival companies when they can be bought. For example, Microsoft Corporation in 1997 bought The Hotmail Company – the main competitor of the Microsoft Word with over than 8.7 million users – for \$500 million (CNET, 1997). More common practice for corporations is to buy smaller companies to expand the scope of specialization like Google that buys on average seven companies per year and has one of the widest scopes of specialization. The most famous Google product is Google search system. At the beginning of its existence, google absorbed several less popular search engine companies (Outride, 2001; Kaltix, 2003; Akwan Information Technologies, 2005; Aardvark, 2010; Metaweb, 2010), reducing the number

of competitors and increasing its influence on the market. This strategy gave company the opportunity to develop very quickly and to become a leader of the search engine market as it seen on the diagram below.

Not only private corporations can build companies but also the state. A state monopoly implies a total absence of competition in a certain market segment, since production is carried out only by one enterprise partially or fully controlled by the state. Often a state monopoly is the only possible mechanism for protecting the sector of specialization important for country and society. Since monopoly is not the best way to manage the industry, the state resorts to the creation of enterprises with a full state monopoly in case of emergency and only for the benefit of the citizens of a country. So this type of corporations in theory is harmless for the industry but without any competition it is hard to develop them. There are some examples: Emirates Airlines, CBC, London Underground, Electricite de France.

So, in conclusion, monopoly kills free market relations and it should be some antitrust regulation from the state. If there are some state monopolies, consumers should receive the highest quality goods or services because it is the only way this kind of monopolies is useful for industry. Monopoly – provides no pure competition – no free market – no right to choose.

Bibliography

1. CNET. Hotmail, Microsoft talk deals [Электроний ресурс]. – Режим доступа: <https://www.cnet.com/news/hotmail-microsoft-talk-deals/>
Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by T. Yakovleva, Lecturer

П. Довгопол
УВК-лицей № 100, г. Днипро

ВОЛОНТЕРСТВО КАК СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЯВЛЕНИЕ

В настоящее время около 70% процентов населения в мире (по данным института Геллапа) принимает участие в волонтерской деятельности, что является подтверждением ее популярности. Принято считать, что волонтерство берет свое начало в 1920 г. когда немецкая и французская молодежь приняла решение объединиться для починки разрушенных в ходе военных действий Первой Мировой войны домов и ферм и пришла к выводу: «Лучше работать вместе, чем воевать друг против друга», это высказывание впоследствии стало лозунгом среди волонтеров по всему миру.

Волонтерство можно определить как активное участие людей в общественной жизни страны, которое включает в себя активное участие в мероприятиях, проводимых общественными организациями, вовлечение в социальную и государственную деятельность. Волонтерская деятельность непосредственно влияет на развитие человека, как личности, что добровольно и бескорыстно готова помогать нуждающимся, развитие чувства солидарности. Важность волонтерской деятельности занимает ключевую позицию в развитии населения и дает возможность развитию более приятных условий социальной жизни.

То насколько внимательно относятся к волонтерской деятельности свидетельствует об уровне развития в ней гражданского общества как сферы социальных отношений и общественного участия людей в жизни общества в противовес действиям государства или экономики.

Развитие волонтерской деятельности является важным как для общества в целом, так и отдельных его секторов, а также самих волонтеров. Отдельный гражданин, принимая участие в подобной деятельности способен открыть различные пути самореализации в социальной сфере, также дает возможность получить новые знания и опыт, что, безусловно, является важным особенно для молодых людей, а также возможность почувствовать себя социально значимым и социально полезным. Для государства волонтерский труд играет значимую роль при решении внутренних социальных проблем. Развитие волонтерства способствует становлению гражданского общества, служит повышению роли некоммерческих и общественных организаций. Волонтерство в системе образования занимает значимую роль. Обуславливается это тем, что вовлечение молодого поколения в деятельность направленную на помощь другим людям, развивает в них способности к открытому общению, повышает их эмоциональный спектр, помогает осознать всю тяжесть жизни некоторых людей и применение всех этих знаний на жизненном пути. Так как волонтерство имеет отношение и к государству и молодых людей также развивается патриотический дух.

Вклад добровольцев в национальные экономики развитых стран составляет от 4 до 6 % ВВП. Норвегия, Швеция: на долю добровольцев приходится около 6% валового внутреннего продукта. В США, Великобритании, Франции – 3-4% ВВП. В Канаде в добровольческой деятельности занято около трети (27%) канадцев.

Экономически важным аспектом, является то, что волонтерский труд не подразумевает за собой систематической оплаты и зачастую не является коммерческим явлением в целом. За выполняемую

волонтерами работу, особенно в сфере социальной помощи, штатным сотрудникам организаций, предоставляющих социальные услуги, пришлось бы платить заработную плату. Но все, оплата волонтерства производится по системе человек-час, данный тип можно сопоставить с как-то денежным эквивалентом и таким образом поощрять добровольческую деятельность среди граждан. Для определения стоимости произведенных волонтерами товаров и услуг могут применяться следующие индикаторы: стоимость часа работы волонтера, которую он получает на основном месте работы; стоимость часа волонтерской работы, в соответствии со средней ставкой, которую может получить человек выполняя подобную работу; и, если мы имеем дело с получением товара или услуги, то их средняя стоимость на рынке.

Рассматривать волонтерский труд, как абсолютную замену государственного влияния в социальной сфере нельзя. Волонтерство можно рассматривать как дополнительную точку опоры государства в жизни его граждан при непосредственном его вмешательстве. Однако излишнее вмешательство государства в деятельность волонтеров, также не является верным. Это может иметь пагубное влияние на спонтанность волонтерской деятельности и ценности, которые вдохновляют людей приобщаться к ней. Зарегулированность благотворительной и добровольческой деятельности особенно неприемлема в корпоративном волонтерстве, которое в Украине начало активно развиваться среди крупнейших национальных компаний.

Качественная оценка экономических показателей и эффектов от деятельности волонтеров предполагает внедрение системного подхода: единого понятийного аппарата и универсальной методики учета и анализа данных о волонтерах. Волонтерство не всегда поддается статистике, из-за спонтанного и не абсолютно учетного механизма, что приводит к различным экспертным оценкам. Учитывая факт специфики и неучтенной занятости людей в этой сфере, важной становится задача, по разработке методов точной оценки занятости в волонтерстве среди людей.

*Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики
УВК-лицея № 100;*

А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея № 100

СТИМУЛЮВАННЯ ЗРОСТАННЯ ВВП НІМЕЧЧИНИ ЕКСПОРТОМ

Актуальність роботи полягає у вивченні економічної моделі розвитку Німеччини, як експортоорієнтованої країни. Виявленні факторів, які впливають на розвиток ВВП Німеччини, а також продемонструвати зв'язок між експортом та ВВП. У контексті того, що Україна розробила нову експортну стратегію розвитку економіки до 2021 року, даний аналіз може бути прикладом реалізації такої стратегії.

Німеччина є однією з провідних економік в Західній Європі та в світі і входить в трійку країн по рівню ВВП на душу населення, промислового виробництва та найбільших країн експортерів товарів на світовий ринок. У 2017 році експорт Німеччини сягнув 1,278 трлн. євро, завдяки цьому зростання ВВП склало 8% [1]. Цей результат підтверджує найвищу конкурентоспроможність німецького експорту, яка є основним фактором успіху німецької економічної моделі.

Була проаналізована залежність експорту від ВВП (Рис. 1). Рівняння регресії $y = 95,82733e^{0,000847x}$. З даної моделі ми бачимо, що рівняння має експонентну регресію. Коефіцієнт еластичності: $E = 1,736$. В даному випадку коефіцієнт еластичності більше 1. Отже, при зміні експорту на 1%, ВВП зміниться більш ніж на 1%. Аналізуючи кореляційне відношення можливо сказати, що зв'язок між показниками вельми високий $R^2 = 0,9509$. Табличне значення критерію зі ступенями свободи $k_1 = 1$ і $k_2 = 34$, $F_{\text{табл}} = 4,08$. Оскільки фактичне значення $F > F_{\text{табл}}$, то коефіцієнт детермінації статистично значимий, тобто знайдена оцінка рівняння регресії статистично надійна [2].

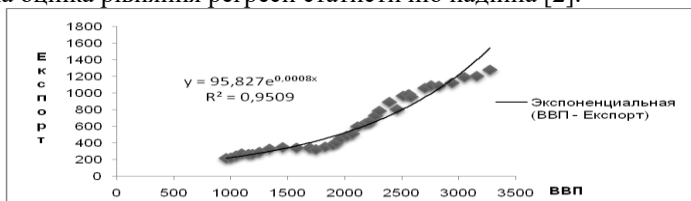

Рис. 1. Зв'язок між ВВП та експортом Німеччини (млрд. долл.)[3].

Проаналізувавши зв'язок між ВВП та експортом Німеччини можна зробити такі висновки:

- Нарощування інвестицій в основні експортні галузі (автомобілебудування, машинобудування, а також хімічна продукція), підтримує конкурентоспроможність німецької товарів, тим самим збільшує ВВП. Кореляція між інвестиціями в основні експортні галузі та експортом дорівнює 0,83, що є статистично надійним показником.

- При збільшенні експорту Німеччини ВВП зростає значно більшими темпами, за рахунок мультиплікативного ефекту.

- Зростання ВВП відбувається за рахунок збільшення основних експортних позицій Німеччини таких як, машинобудування, транспортні засоби, хімічна продукція та металургія.

- Синхронність динаміки експорту ресурсомістких товарів (сировини) не співпадає з динамікою експорту кінцевого виробництва. Кореляція показників експорту сировини нижча за показники кінцевих товарів.

Список використаних джерел

1. WorldDataAtlas [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://knoema.com/atlas/Germany/>

2. The Observatory of Economic Complexity [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/deu/>

3. DestatisStatistischesBundesamt [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.destatis.de/EN/Homepage.html>

Науковий керівник: С.В. Кузьмінов, доктор економічних наук, професор

В. Журавльов, М. Горбуля, В. Бакаєв
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ЯК ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗРОСТАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ

На сьогоднішня розвиток регіонів тісно пов'язаний із кластерними утвореннями. Кластерні процеси, які відбуваються в наші часи, необхідно використовувати не тільки для розвитку економіки, але й для розвитку господарської діяльності в цілому. Ці процеси дозволяють відкрити нові можливості для регіонів у промисловості, економіці, соціальному розвитку і т.д.

Під кластером М. Портер розумів групу географічно сусідніх взаємопов'язаних компаній і пов'язаних з ними організацій, що діють в певній сфері, що характеризуються спільністю діяльності та взаємодоповнюють один одного. У дослідження М. Портера, які присвячені промисловим та регіональним кластерам, простежується

взаємозв'язок між розвитком кластера та рівнем конкурентоспроможності підприємства й регіону.

Найбільш активними регіонами в розвитку кластерів спеціалісти називають Київську, Закарпатську, Запорізьку й Харківську області. В Україні перші спроби створити такі угруповання були зроблені в середині 90-х років. З ініціативи бізнесу, викладачів університету, мерів кількох міст і представників обласної адміністрації в 1998 році з'явився перший кластер будівельної галузі «Поділля Перший». Він досяг успіхів на місцевому ринку й вийшов на будівництво об'єктів за межі свого регіону. Ефективність територіального кластеру підвищує розвиток регіону. Це визначається тим, що у випадку розвитку науково-технічної або інтелектуальної, або інноваційної сфери відбувається подолання вузькогалузевих тенденцій. Кластеризація допомагає зробити перехід у найбільш перспективну галузь, а також допомагає сформувати цілий підхід до розвитку певного регіону з урахуванням його потенціалу. Кластер можна розглянути як системний інтегратор регіональної економіки.

Розглянемо сутність кластеру на прикладі агропромислового комплексу, адже агропромисловий комплекс є важливим сектором економіки України.

Кластер за інноваційним збереженням сільськогосподарської продукції має шанс стати провідним, адже Україна має родючі ґрунти та проблеми із збереженням товарів аграрного сектору. Перш за все, це пов'язано із введенням інновацій у сільське господарство, а саме із сферою зберігання продовольства й транспортної інфраструктури. До продуктів збереження слід віднести фрукти, овочі, цукор, сухофрукти, спеції та інші товари, які мають збільшений попит у позасезонний час.

Структура цього кластеру є дуже об'ємною, але до найголовніших складових відносять науково-дослідницькі центри, торгівельні мережі, хімічну галузь, вироблення енергії, проекти в ІТ-сфері, транспортну інфраструктуру.

Відходи агропромислового комплексу на сьогодні стали привабливою сировиною для отримання теплової та електричної енергії. Вони використовуються в якості добрив, для виробництва вторинних матеріалів. Як свідчать результати дослідження, проведеного Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC, Група Світового банку), якщо невикористаний обсяг агропромислових відходів направити на вироблення електроенергії, за рахунок неї можна буде забезпечувати потреби України в електриці на протязі одного місяця. При цьому одним з найбільш актуальних відходів для вироблення енергії є солома, зокрема, солома колосових.

Через вигідне географічне положення, Україна має шанси досягти високої ефективності в розвитку транспортної інфраструктури. Адже для цього є всі можливості, від доставки вантажів по воді, залізничним транспортом до авіаперевезення (вантажні) та по автомагістралях. Розвиток даного напрямку може сприяти розширенню ринків збуту товарів, які будуть зберігатися на підприємствах даного кластера, знизити витрати на доставку й знизити собівартість реалізованої продукції. Крім того, від якості транспортної інфраструктури буде залежати конкурентоспроможність товару.

Співпраця з науково-дослідними центрами надасть можливість підвищити якість продукції до світових стандартів. В Україні на даний момент практично не реалізується стратегія підвищення конкурентоспроможності продовольчих товарів. З розвитком генно-модифікованих продуктів якість української продукції істотно знизилася.

Між сільським господарством і хімічною промисловістю є особливий зв'язок, оскільки ми маємо справу з поліпшенням якості родючості ґрунту, що безпосередньо впливає на якість продукції. Тому це також є супутньою галуззю даного кластера. Також самі по собі продовольчі товари використовуються в хімічній промисловості для виробництва товарів, що дозволяє нам розширити ринки збуту.

Організація індивідуальних програм в Україні для іноземних інвесторів сприяє залученню прямих іноземних інвестицій, що значно прискорює процес створення повного циклу в роботі такого кластера. Також міжнародне співробітництво дозволить освоїти світовий досвід ведення такого бізнесу й значно підвищити конкурентоспроможність товарів українського виробництва на світових ринках.

Таким чином, результатом реалізації кластерної політики є збільшення виробництва та інноваційної активності підприємств, які входять до складу кластера, а також збільшення інтенсивності малих та середніх підприємств. М. Портер довів, що існування кластерів у значній мірі впливає на зростання конкурентоспроможності. Кластери сприяють зростанню продуктивності шляхом розвитку взаємодоповнення між членами кластера. Кластер стає засобом для подолання інертності, негнучкості у діяльності національних компаній, стимулює появу нових виробників та постачальників. Кластерна політика є одним із основних видів регіональної соціально-економічної політики, основною метою якої є забезпечення високих темпів економічного росту та диверсифікації економіки.

Науковий керівник: С.І. Мединська, старший викладач

ПРОГНОЗ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА 2019 РІК

Сучасна економіка є настільки високо динамічною і схильною до кризових проявів, що навіть професіонали не ризикують робити точні прогнози на майбутнє, обережно висловлюючи думку лише про можливі тренди. Однак повністю відмовитися від процесів прогнозування і планування не представляється можливим. По суті, лише на підставі попередніх розрахунків можна виробити стратегію сталого розвитку економіки країни і максимальньо швидко вийти зі стану кризи.

Україна не є винятком з цього правила. Щорічно ми можемо читати прогнози, зроблені експертами з урядових відомств, а також знайомитися з думками незалежних аналітиків і викладками міжнародних організацій, які пропонують нам своє бачення динаміки найважливіших макроекономічних показників держави. Безумовно, такі прогнози викликають інтерес не тільки економістів і підприємців, а й звичайних українців в пошуку відповіді на запитання «наскільки ж успішним буде черговий рік?».

Міжнародний валютний фонд (МВФ) в жовтневому огляді світової економіки (World Economic Outlook, WEO) знизив оцінку зростання валового внутрішнього продукту (ВВП) України на 2019 рік до 2,7% з 3,3%, прогнозованих у квітні. Крім цього, Фонд погіршив прогноз зростання ВВП на 2020 рік до 3,4% з 4%, однак поліпшив цей показник до кінця 2018 року до 3,5% з 3,2% [1].

Оцінку інфляції на 2018 рік МВФ поліпшив на 0,1 процентний пункт - до 10,9%, в 2019 році - до 7,3% [1].

МВФ також поліпшив оцінку дефіциту поточного рахунку платіжного балансу на 2018 рік - до 3,1% з 3,7% ВВП, в той же час на 2019 рік погіршив до 3,9% з 3,5% ВВП. У п'ятирічній перспективі очікується зниження дефіциту поточного рахунку платіжного балансу до 3,1% (у квітні прогнозувалося зростання до 4%) [1].

Крім того, експерти МВФ переглянули прогноз рівня безробіття в Україні: оцінка на 2018 рік погіршено до 9,4% з 9,2% (за методологією МОП), на 2019 рік - до 9,2% з 8,8%. Зростання української економіки в проєкті бюджету на 2019 рік передбачено на рівні 3%, а державний борг повинен зменшитися до 52,2% ВВП. Раніше в Мінфіні уточнювали, що безпечним для держави є рівень держборгу нижче 60% [1].

Економіка України за основними макроекономічними показниками відповідно до прогнозів показує вихід зі стагнації. Уповільнення прогнозованих темпів зростання можна пояснити входженням світової економіки у фазу спаду. Однак, для досягнення поставлених цілей, а саме повноцінна інтеграція в Європейське співтовариство на умовах рівноправного партнерства, необхідно домогтися більшої динаміки зростання ВВП, так як наша країна знаходиться в ролі "наздоганяючої". На думку урядовців, розширення споживчого та інвестиційного попиту стане драйвером зростання економіки в наступні три роки.

Збереження робочих місць в процесі приватизації, підтримка та розвиток підприємництва сприятимуть зниженню рівня безробіття з 8,9% у 2019 році до 8,3% у 2021 році.

Попит стимулюватиме збільшення доходів громадян, у тому числі завдяки зростанню соцстандартів та приватним переказам з-за кордону. Гальмування економічного розвитку і втрата довіри іноземних інвесторів загострюють проблему розрахунку України за своїми борговими зобов'язаннями. Слабке запровадження внутрішніх реформ посилять диспропорції в економіці, що блокуватиме приплив інвестицій.

Для того, щоб подолати економічні труднощі в Україні необхідно керівництву держави реалізувати комплекс заходів по скороченню дефіциту бюджету і платіжного балансу, скорочення енергетичних субсидій, зміцненню банківського сектору і поліпшення конкурентоспроможності країни.

Список використаних джерел

1. International Monetary Found [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2018/02/weodata/index.aspx>

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

О. Задоя

кандидат економічних наук

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ДИНАМІКА МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ

Роль інвестицій в світовій економіці складно переоцінити. Вони є рушійним фактором розвитку науково-технічної бази, добробуту

націй, соціальним стабілізатором, впливають на переміщення робочої сили і в цілому сприяють світовому економічному зростанню.

Однак, за останні кілька років динаміка інвестицій зазнала досить кардинальних змін. Звичайно, вже нікого не дивує, що країнами-донорами виступають не тільки розвинені держави, а й національні економіки, що розвиваються вже інвестують співмірні обсяги капіталу нарівні з лідерами. Ця гонка переслідування періодично передавала пальму першості: у 2014 році 55% припливу прямих іноземних інвестицій доводилося саме на країни, що розвиваються, але в 2015 році вже ті ж 55% покривали інвестиції розвинених країн, хоча і ті й інші показували позитивну динаміку: + 84% розвинені країни, + 9% країни, що розвиваються. Ситуація дуже змінилася в 2017 році, хоча деякий спад інвестиційної активності спостерігався вже в 2016. ПІІ за цей період впали на 23%, причому головним чином за рахунок зниження припливу інвестицій з розвинених країн на 37%. Якщо провести більш глибокий аналіз, то можна стверджувати, що причиною стало зниження активності транснаціональних компаній на ринку Greenfield project-інвестування (-14%), а також скорочення злиттів (-22%). Що стосується країн з перехідною економікою, то падіння припливу інвестицій склало 27%. У той же час цікавим є той факт, що країни СНД (на 2017 рік Україна ще входила в співдружність) показали найбільше падіння серед регіональних об'єднань (48%), а найменше - країни BRICS (4%). Це можна пояснити провідною роллю Китаю і «слабкою ланкою» (через санкції) Росією [1]. Україна закінчила 2017 рік з результатом -33% [2].

Чим можна пояснити такий стан світової інвестиційної діяльності, і яку позицію повинна зайняти Україна в ситуації, що створилася? Не без підстав, можна стверджувати, що нинішня політика багатьох капіталонасичених країн повернулася в бік протекціонізму. Економічні кризи минулих років навчили не доводити економіку до стану «кипіння». Великий вплив мають і популістські політичні погляди тих партій, які прийшли до влади в деяких розвинених державах. Тиск, який відчувають торгові відносини ЄС, США і Китаю, призводить до передумов скорочення не тільки зовнішньоторговельного обороту, а й виведення капіталу. Крім усього іншого, насиченість ринків призвела до зниження внутрішніх ставок прямих іноземних інвестицій у всіх традиційних регіонах-реципієнтах (Табл. 1).

У даному контексті варто відзначити, що прибутковість інвестицій в країнах з транзитними економіками, до числа яких належить і Україна, зросла і по своїй абсолютній величині значно випереджає інші регіони. Така ситуація повинна бути використана нашою

державою. Слідуючи за тенденціями світової торгівлі, необхідно робити акцент на залученні іноземних інвестицій в галузі, які найбільш динамічно розвиваються.

Таблиця 1

**Внутрішні ставки прямих іноземних інвестицій
2016-2017 рр., % [1]**

Регион	2016	2017
Розвинені країни	6,2	5,7
Країни, що розвиваються:	8,1	8,0
- Африка	5,4	6,3
- Азія	9,5	9,1
- Латинська Америка	5,3	5,6
Транзитні економіки	11,1	11,8

Бурхливий розвиток аграрного сектора в Україні за відсутності ринку землі і невисоких світових цінах на сільськогосподарську продукцію, робить малопривабливою цю галузь для іноземних інвестицій. Варто розглянути можливість реалізації спільних проєктів в таких сферах як металургія та харчова промисловість, динаміка цін на продукцію яких показує найбільше зростання. Також буде правильним використовувати вигідне географічне положення. Дзеркальне підвищення митних тарифів США і Китаю змусить останніх шукати ринки збуту в Європі, що дозволить Україні наростити обсяг надаваних транспортних послуг, зростання яких в країнах СНД за 2017 рік показало найкращу динаміку в світі, а саме + 12%! [3]. Для досягнення цих цілей, звичайно, необхідно розвивати інфраструктуру як наземну, так і для водного транспорту, залучати на ринок нових авіаперевізників, що в свою чергу має призвести до притоку ще більшого обсягу інвестицій. Ще один найважливіший аспект - це формування законодавчої бази і оновлення міждержавних двосторонніх інвестиційних договорів. Україна вже йде цим шляхом: у 2017 році, наприклад, переглянутий договір з Туреччиною і приведений у відповідність зі світовими стандартами.

Список використаних джерел

1. UNCTAD. World Investment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://unctad.org/en/Pages/DIAE/World%20Investment%20Report/World_Investment_Report.aspx
2. Мінфін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/economy/fdi/>
3. World Trade Organization [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/merch_trade_stat_e.htm

САМОРЕГУЛЮВАННЯ ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУПЕРЕЧЛИВА ЄДНІСТЬ ПРОЦЕСІВ

У сучасному суспільстві банківська система виконує цілий ряд надзвичайно важливих функцій. На жаль найчастіше їх зводять до трьох наступних: мобілізація вільних грошових коштів, надання кредитів та здійснення розрахунків між економічними суб'єктами. На наш погляд, цей перелік слід розширити, додавши щонайменше ще три функції. По-перше, банківська система виконує стабілізуючу функцію. Саме надійна робота банків забезпечує стабільність відтворювальних процесів та стійкість економічної системи. Навпаки, будь-які порушення у діяльності цього суспільного інституту може завдати відчутної шкоди функціонуванню усєї системи. По-друге, це індикативна функція. Банки можна розглядати як певні індикатори стану економічного здоров'я суспільства. Саме вони чи не найпершими реагують на зміни у суспільному виробництві та можуть демонструвати як позитивні зрушення, так і загрози, що наближаються. Якщо гроші досить часто називають економічною кров'ю, то банки по праву можна вважати судинною системою економіки. Її стан багато в чому визначає й здоров'я економіки в цілому. По-третє, банківська система є носієм інновацій. Якщо стабілізуюча функція забезпечує збереження системи, то інноваційна функція спрямована на постійну руйнацію застарілих стереотипів та запровадження нових взаємовідносин стосовно грошових потоків. Крім того, якщо на банківську систему дивитися з точки зору окремих груп економічних суб'єктів (наприклад, домогосподарств чи підприємств), то можна виявити ще цілий ряд важливих функцій.

Враховуючи важливість для суспільства перелічених та інших функцій, держава намагається певним чином регулювати діяльність банківської системи. Разом з тим, слід мати на увазі, що банки – це ринкові інститути, а тому для їх діяльності властивим є саморегулювання. В основі цього саморегулювання лежить кілька ключових принципів:

- *прибутковість*. Як і будь-які інші підприємницькі структури, комерційні банки орієнтовані на отримання прибутку. У тих чи інших випадках при прийнятті рішення банки можуть керуватися іншими

поточними мотивами. Але у кінцевому рахунку усе підпорядковано отриманню прибутку. Це є умовою існування та розвитку банку;

- *раціональність*. Цей принцип витікає з попереднього. Банки ведуть себе раціонально, тобто вони свідомо не приймають рішення, яке приносить меншу вигоду для них. Звичайно, тут є певні обмеження, пов'язані з рівнем інформованості. Тому інколи рішення, яке здавалось оптимальним у межах наявної інформації, насправді може виявитися не таким;

- *конкуренція*. Як правило, банки працюють в умовах жорсткої конкуренції. З одного боку, це є стимулом для інноваційності, а з іншого може викликати й ряд негативних наслідків, таких як використання недобросовісних методів конкурентної боротьби або ж зменшення втрат від конкуренції шляхом укладання певних картельних угод.

Важливість саме можливості банкам реалізувати принципи саморегулювання полягає в тому, що вони є компонентом механізму саморегуляції економіки в цілому. Адже саме грошові потоки, їх обсяги, швидкість та спрямованість визначають умови діяльності усіх економічних суб'єктів.

З іншого боку, уже навіть з короткої характеристики зазначених принципів видно, що саморегулювання банківської системи може мати не тільки позитивні, але й негативні наслідки. До останніх слід додати й той факт, що банки працюють не тільки з підприємницькими структурами, а й з домогосподарствами, які в силу своєї ролі в економіці не орієнтовані на підприємницькі ризики та більш за все цінують надійність та стабільність. Тому держава бере на себе роль регулятора функціонування банківської системи. Таке регулювання включає, з одного боку, встановлення досить жорстких правил для суб'єктів банківської діяльності (порядок створення банку, вимоги до статутного фонду, ліцензування діяльності, численні нормативи, тощо). Ці правила є проявом прямого адміністративного регулювання.

Однак не менш важливим слід вважати й методи опосередкованого регулювання через вплив на економічне середовище функціонування банків. Змінюючи ставку рефінансування чи доходність державних цінних паперів, можна підштовхувати банки до тих чи інших дій.

Регулювання державою банківської діяльності можна розглядати як спосіб регулювання економіки взагалі. Тим важливіше зважено підходити до нього. Адже будь-які прорахунки як у прямому, так і опосередкованому регулюванні можуть мати вкрай негативні наслідки не тільки для цієї сфери, а й для усього суспільства.

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ УКРАИНЫ

На сегодняшний день Украина занимает 131 место среди 174 стран в рейтинге инвестиционной привлекательности стран мира за 2018 г. Также по данным исследования Украина заняла 82 место в рейтинге индекса использования ресурсов [1]. Связано это с тем, что в стране попросту нет поддержки для малого и среднего предпринимательства, да и на крупные предприятия постепенно готовят к закрытию. Украина имеет высокий уровень коррупции и тем самым, не вызывает доверия инвесторов для вложения капитала.

Также следует отметить, что в стране, с 2014 г. и по сей день идет "гибридная война", которая тянет за собой значительное снижение инвестиций. За четыре года из Украины было выведено более 3.5 млрд. дол. Из 22 областей (без Донецкой и Луганской) только 7 смогли в 2017 г. превзойти показатели 2016 г., из них более чем в два раза – Днепропетровская, Черновицкая, Запорожская, Херсонская. В 2013 г. первую пятёрку регионов по притоку иностранного капитала составляли: Днепропетровская, Киевская, Ивано-Франковская, Полтавская, Одесская области. В 2017 г. наибольшие объемы средств иностранных инвесторов были направлены в эти же регионы. Исключением только стали Сумская и Ивано-Франковская области, которые уступили свое место Черниговской и Херсонской.

За последние два года инвестиции коснулись таких сфер как: финансовая и страховая деятельность (35%), а также оптовая и розничная торговля, ремонт автотранспорта (10%), операций с недвижимостью (6%) и промышленностью (28%). Но уже в этом году инвестиции пришли и в сферу научной и технической деятельности [2].

В основном в Украину инвестируют страны Европы, такие как: Кипр, Нидерланды, Австрия, Польша, Британия, Франция, Германия [3].

Позитивными факторами остаются: рост ВВП, но ВВП Украины сможет вернуться на уровень 2013 г. не раньше 2025 г. и только при условиях роста на уровне 10% в год, сохранение сотрудничества с МВФ, выполнение реформ, Минских соглашений для решения конфликта на востоке Украины.

По прогнозам некоторых аналитиков, объем инвестиций к 2019 г. составит \$2-2,5 млрд.

В 2017 г. приток инвестиций в экономику Украины составил \$2,2 млрд. Но если сравнивать с другими странами Европы, то это довольно маленькая сумма. К примеру, в Румынию было инвестировано \$5,2 млрд., в Польшу \$6,4 млрд., в РФ \$25,2 млрд., не смотря на санкции [4].

По нашему мнению, иностранные инвесторы не хотят инвестировать в Украину из-за высокого уровня коррупции, да и попросту боятся потерять деньги, ведь им же проще вложить деньги в "проверенную страну", чем в страну, в которой идёт вооруженный конфликт на востоке. А чтобы инвестиции пришли в Украину, необходимо: уменьшить уровень коррупции, восстановить мир на востоке и уменьшить преступность, для того, чтобы людям было спокойно жить и быть уверенными в завтрашнем дне.

Список использованных источников

1. <https://www.capital.ua/ru/news/116683-ukraina-zanimaet-131-mesto-v-reytinge-investitsionnoy-privlekatelnosti-v-2018-godu>
2. <https://index.minfin.com.ua/economy/fdi/>
3. <http://euro-rating.com.ua/regiony/analitika/inostrannye-investitsii-v-ukrainu-v-2017-g-preimushhestvenno-iz-offshornyh-zon-i-rossii-no-uluchsheniya-proslezhivayutsya/>
4. <https://ru.slovoidilo.ua/2018/03/09/infografika/jekonomika/inostrannye-investicii-ukraine-skolko-7-let-vlozhili-ekonomiku>

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

Y. Zaitseva
Alfred Nobel University, Dnipro

RELATIONSHIP BETWEEN COMPETITIVENESS OF ENTERPRISE AND COMPETITIVENESS OF ITS PRODUCTS

The question of the relationship between competitiveness of an enterprise and competitiveness of its products is sufficiently developed in the literature and can be classified as rhetorical. However, a more careful study of this ratio leads us to the conclusion that the causal relationships between the level of competitiveness of an enterprise and the level of competitiveness of products manufactured and (or) sold by them remain undisclosed to this day.

Many companies prioritize the competitiveness of products, thinking through measures to ensure their competitiveness. Indeed, an essential attribute of any successful enterprise is high competitiveness of its products.

However, as a result of “excessive” diversion of resources of an economic entity to ensure high competitiveness of products, there is a weakening of other key competences of an enterprise, as a result of which there are many precedents of bankruptcies of enterprises producing highly competitive products. Thus, errors often occur in assessing the competitiveness of companies and erroneous management decisions in the course of fulfilling the tasks of strategic management.

If we assume that formation of competitiveness of an enterprise and its products occurs at different levels of the subject composition of competition, it becomes obvious that the “mixing” of these categories of competitiveness is inadmissible. As a confirmation of the fundamental differences between the concepts of “competitiveness of the goods” and “competitiveness of the company”, the following argument is given.

1. The company and its products have different durations of life cycles. The life cycle of an economic entity, as a rule, is more prolonged - during the period of its operation several generations of products can be replaced. However, sometimes the life cycle of products exceeds the period of the company (for example, in the production of basic commodities of the raw group, in the event of bankruptcy and reorganization of the company, etc.).

2. In a long-term period, the competitive strength of an economic entity cannot be based on the competitiveness of products, since there is a high probability of its products being copied by competitors.

3. Assessment of competitiveness of products is applied to each specific type of product, and the competitiveness of an enterprise covers the whole nomenclature and assortment of its products. The assortment factor is important for the formation of an optimal product portfolio of a company: often the competitive advantages of an enterprise are provided not so much by competitiveness of certain types of its products as by their optimal combination and complementarity.

4. The activity of any enterprise includes not only the improvement of the processes of development and production of the product, but also marketing and sales, supply and logistics, operational and strategic management. If any of the types of production and economic activity are carried out inefficiently, competitiveness of the entire enterprise is reduced. In particular, products may be competitive, but they may not be in demand due to the inability of the company to effectively market them. Therefore, assessing only competitiveness of products is not enough for a comprehensive assessment of all aspects of the company's financial and business activities.

Based on the above, a conclusion is made about the inadmissibility of reducing competitiveness of an enterprise to competitiveness of its products

and the fundamental fallacy of assessing competitiveness of an economic entity solely through an assessment of competitiveness of its products.

At the same time, competitiveness of products can be considered as the most important basic characteristic ensuring competitiveness of an enterprise. It is quite reasonable to note that the process of economic activity of an enterprise can be assessed through the characteristics of its products, and the ability of a company to compete in a certain commodity market directly depends on competitiveness of its goods.

This position is constantly confirmed by economic practice, testifying that the absolute majority of competitive companies are represented on the market by competitive products. And on the contrary, it is difficult to imagine a successful enterprise producing products that are not in demand by consumers. Thus, it is concluded that the competitiveness of products is a necessary condition for achieving competitiveness of the company, its key component.

Because of this, many economists use "product" methods for assessing the competitiveness of enterprises. The logic of "product" methods is that the higher their quality characteristics and the lower their price is the higher competitiveness of products will be. However, there is no guarantee that at this price the necessary economic efficiency will be achieved for the further expanded reproduction of the enterprise. Accomplishing the task of maximizing competitiveness of products from a purely economic position is contrary to the goal of ensuring the company's high competitiveness. An enterprise that produces even the most remarkable products, but does so with losses, cannot be competitive in the long run.

Thus, competitiveness of products is not only a mandatory sign of an enterprise's competitiveness, but often can cause deterioration in the economic performance of an economic entity. Examples of this can be called such recognized leaders producing highly competitive products that failed: SAAB, Singer, Polaroid, Pan American, Motorola, and Nokia.

Thus, in order to ensure high competitiveness of the enterprise, it is important to find not the price-quality ratio that maximizes sales, but the one that maximizes the mass of profits.

There is also the opposite situation when competitive products are offered by far from the most competitive enterprises. This becomes possible in cases where, due to the dominant position in the market, geographic, socio-demographic and other factors, an enterprise has access to resources or technologies that are difficult to access for competitors. Then competitiveness of products is not due to internal sources of competitiveness of the enterprise, but opportunistic factors.

Consequently, the fact that all competitive enterprises produce competitive products does not mean that all manufacturers of competitive products are competitive enterprises. That is, information on competitiveness of products is insufficient for conclusions about competitiveness of the enterprise. Thus, competitiveness of products cannot serve as an indicator of competitiveness of its manufacturer.

To conclude it is unacceptable to limit competitiveness of an economic entity to competitiveness of its products, because the criteria for assessing competitiveness of an enterprise and its products are opposite.

*Scientific supervision and language consultancy by S. Medynska,
Senior Lecturer*

Е. Зарубенко

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

ЗАВИСИТ ЛИ УРОВЕНЬ РАЗВИТИЯ СТРАНЫ ОТ ЕЕ ПЛОЩАДИ?

Этот вопрос достаточно интересный, так как многие полагают, что если страна маленькая, то ей легче управлять и люди там хорошо живут и все показатели экономического развития в порядке (приводят в пример Швейцарию или даже крошечный Лихтенштейн). Но так ли это на самом деле? Давайте разберем этот вопрос с экономической точки зрения.

Итак, экономическое развитие страны — это многоплановый процесс, охватывающий все сферы экономической деятельности. Показатели динамики экономического развития многочисленны, основным из них является ВВП на душу населения.

Разнообразие исторических и географических условий, сочетание материальных и финансовых ресурсов, которыми располагают разные страны, не позволяют оценить уровень их экономического развития каким-то одним показателем. Для этого существует целая система показателей, среди которых выделяются, прежде всего, следующие:

- ВВП на душу населения;
- структура экономики;
- уровень и качество жизни населения.

ВВП на душу населения является ведущим показателем уровня экономического развития.

В табл. 1 представлены такие показатели как ВВП на душу населения, уровень грамотности населения в процентном соотношении

и площадь стран Европы и затем сделаем вывод, действительно ли площадь страны может влиять на уровень развития страны?

Таблица 1

Показатели уровня экономического развития стран Европы и их площадь, 2017 г.

	Украина	Польша	Германия	Словакия	Австрия	Молдавия	Франция
ВВП на душу населения	2 639,82 USD	13 811,66 USD	44 469,91 USD	17 604,95 USD	47 290,91 USD	2 289,88 USD	38 476,66 USD
Уровень грамотности	99,7%	99,3%	99,8%	99,0%	99,0%	99,2%	99,0%
Площадь	603 628 км ²	312 679 км ²	357 386 км ²	49 035 км ²	83 879 км ²	33 846 км ²	643 801 км ²

Исходя из этих данных за 2017 г. мы видим, что самая маленькая по площади страна это Молдавия и ее главный показатель, свидетельствующий об экономическом развитии страны - ВВП, является ниже, чем в Украине (чья площадь почти в 20 раз больше).

Страна с самой большой площадью является Франция (643 801 км²) и ее показатель ВВП на душу населения (38 476,66 USD) гораздо выше, чем в странах, чьи площади намного меньше.

Лидером по самому высокому показателю ВВП на душу населения является Австрия, с уровнем грамотности 99% и площадью 83 879 км².

После следует Германия с показателем ВВП на душу населения 44 469,91 USD с разницей всего в 2 821 USD по сравнению с Австрией. В то время как площадь Германии является 357 386 км².

Отсюда, мы можем сделать вывод - что площадь страны никак не влияет на уровень ее развития.

Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук, доцент

Yu. Zubenko
Alfred Nobel University, Dnipro

SOLAR POWER A SOURCE OF ELECTRICAL ENERGY

The amount of consuming energy is increasing quite rapidly with every year, and the fuel as main resource is limited. Therefore, we have confronted with the global problem of using alternative energy sources. The greatest emphasis should be directed to the wind and solar energy as well as they are not taxed nowadays Even if wind energy is quite ineffective and useless in countries with high level of windiness, solar energy has the greatest prospect for the next 20 years. Despite certain difficulties in its use (low density of the solar flux, inconstancy, intermittently of its arrival in

time), this type of power has already become a serious alternative to the traditional ones.

The launch of this type of energy production is accompanied not only in the environmental field but also in the economic one. The consumption of fuel resources in various industries will be reduced by the usage of alternative technologies. Besides, the cost of energy produced by many alternative sources is already lower than the cost of energy from traditional sources, and the payback period for the construction of alternative power plants is significantly shorter. Prices for alternative energy are declining, and the traditional ones are constantly increasing.

In Ukraine solar energy is only gaining at the momentum and is at the stage of development. In recent years, several dozen small solar stations with a capacity from 1 to 20 MW have appeared in our country. According to DTEK's research, 120.6 MW of renewable energy facilities were commissioned in 2016 (4 times more than in 2015). Of these quantity 99.1 MW are solar power plants (E.infogr.am, 2016).

Despite such a significant investment activity in green energy, alternative sources in the total amount of energy production still account for a very small share - about 1%. This is primarily due to the fact that main part of the solar generation capacity remained in the annexed Crimea in 2014. According to the state agency, it is a crucial number of Ukrainian solar energy stations (SES) with a total capacity of 408 MW. Particularly, one of the largest in the world at the time of commissioning of the Perovo solar park with a total capacity of 106 MW remained in the Crimea. It consists of 440,000 crystal panels installed in the square where could be placed 269 football fields.

Further transition to alternative sources is a very long and expensive process. If we completely round and average, then the cost of one MW of installed capacity of solar power is equal to one million euros of investment. Accordingly, to increase the share of renewable energy sources (RES) in the energy balance by 1%, about 1 billion euros is needed.

According to the statistics above, Ukraine is a great place for the development of solar energy as it has excellent weather conditions and location on the map, but from an economic point of view, this is an absolute failure compared to global production. We are simply not ready for such a scale and resource costs in monetary terms and, from the objective point of view, in this period of time Ukraine has been facing with more large-scale problems which are not inferior to its importance.

In the world only, an insignificant part of solar energy is used at present. Its contribution to total world energy consumption does not exceed 0.1%, and among renewable sources it owns about 1%. However, one should not

immediately abandon the almost inexhaustible source of clean energy. According to the specialist's forecasts, by the middle of the XXI century, solar energy with other renewable sources (geothermal and tidal stations, wind turbines, etc.) may take a leading position in the world.

Bibliography

1. Какая суммарная мощность станций ВИЭ вводится в эксплуатацию ежегодно (МВт) [Электронный ресурс] // Infogram. – Режим доступа: http://e.infogr.am/kakaya_summarnaya_moschnost_stantsii_vie_vvoditsya_v_ekspluatatsiyu_ezhegodno_mvvt?src=embed

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by T. Yakovleva, Lecturer*

С. Ибрагимова, О.Торобаев

*Нукусский государственный педагогический институт имени
Ажинияза,
г. Нукус, Узбекистан*

УПРАВЛЕНИЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИМИ РИСКАМИ МОЛОКОПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Риски в предпринимательстве играют не только негативную, но и положительную роль. Вкладывая деньги в рискованные предприятия, предприниматели могут рассчитывать на более высокий уровень прибыли и рентабельности своих капиталовложений. В этой связи показательно, что основная цель процесса управления рисками на предприятиях молокопродуктов подкомплекса АПК - получение максимальной прибыли может быть обеспечена только за счет осуществления высокорисковых производственных операций.

Исследование позволило рекомендовать возможные финансовые механизмы управления производственными рисками в молокопродуктов подкомплекса аграрного сектора.

Особенность хеджирования как инструмента риск-менеджмента определяется тем, что предприятию предлагается широкий спектр мероприятий, которые позволяют исключить или ограничить риски финансовых операций в результате неблагоприятных изменений цен в будущем на отдельные виды сырья, процентных ставок за кредит и т.п.

Как свидетельствуют результаты опросов руководителей сельскохозяйственных предприятий, основной причиной, побудившей к отказу от производства молока, является проявление ценового риска, что нашло свое отражение в нестабильности цен и нарушении

ценового паритета между промышленной и сельскохозяйственной продукцией [1].

Перерабатывающие предприятия иногда стремятся минимизировать производственные риски через сотрудничество с производителями. Основными видами такого сотрудничества является создание вертикально интегрированных агробизнес-структур и заключение производственных контрактов. В долгосрочной перспективе эти виды сотрудничества помогают стабильно работать всем сторонам этих контрактов. Договором можно регламентировать такие действия заказчика, как авансирование товаропроизводителя по организации производства и подготовку продукции к продаже. Так, если заказчику необходимо молоко с определенными качественными параметрами - высоким процентом жирности, или другие, то в проект договора целесообразно включить пункт, который предсказал бы возможность оказания им помощи товаропроизводителю в приобретении высокопроизводительной КРС, а также кормов для скота.

В договоре также необходимо предусмотреть:

- обязательства товаропроизводителя по страхованию продукции до момента передачи ее заказчику по всем возможным видам рисков;
- передачу продукции производителем третьим лицам без разрешения заказчика;
- товаропроизводитель может требовать возврата продукции и передачи ее другому покупателю, который способен своевременно ее оплатить, если заказчик не может произвести оплату в сроки, определенные договором;
- соответствие качества молока и молочной продукции нормативным документам, регламентирующим безопасность жизни и здоровья потребителей и охрану окружающей среды.

Кроме этого, необходимо отметить, что договор должен заключаться, когда продукция еще не выработана. Именно это формирует товаропроизводителю гарантии: он предварительно будет знать, какой объем продукции будет реализован и по какой цене. Также целесообразно предусматривать предварительную оплату для товаропроизводителей молока, что позволит использовать полученные средства на текущие нужды, например, на ремонт оборудования, приобретение кормов и медикаментов.

В системе договорных отношений между сельскохозяйственными товаропроизводителями и молокоперерабатывающими предприятиями необходимо предусмотреть опцион на поставку молока сырья, который позволит получить право выбора между альтернативными условиями

договора. Отрицательной чертой интеграции и производственных контрактов является необходимость выполнения своих обязанностей независимо от ситуации на рынке.

Другим средством нивелирования влияния предпринимательских рисков при производстве молока является добровольное объединение по производству и переработке молока личных крестьянских и фермерских хозяйств, которые удерживают 2 коровы и больше, путем формирования на их базе семейной молочной экофермы и создание производственно-сбытового кооператива, который будет включать все, кроме мини-ферм, перерабатывающее и торговое предприятие, в дальнейшем и с привлечением мелкотоварных производителей кормов. Формируется цепь: производство кормов - производство молока - сбыт - переработка - реализация.

Список использованных источников

1. Чернов В.А. Анализ коммерческого риска / В.А. Чернов. – М.: Финансы и статистика, 2006.

Я. Иванова

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днепро

ИЗМЕНЕНИЕ ТОВАРНОЙ И ГЕОГРАФИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ ЭКСПОРТА УКРАИНЫ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Исходя из выгодного физико-географического положения, можно с уверенностью сказать, что экономике Украины однозначно есть куда развиваться. Необходимо рационально использовать имеющиеся полезные ископаемые и плодородные грунты в различных областях Украины с неким климатическим разнообразием, что также приносит преимущество нашему государству. Переработка впечатляющего количества промежуточного товара является предпосылкой для создания новых рабочих места на имеющихся производствах, а наличие выходов в несколько морей, позволяет также развивать рыболовство и морской вид транспорта, который является одним из самых экономных и рентабельных. В 2017 г. украинский экспорт осуществлялся в 204 государства и юрисдикции. В большинство из них, а именно 144 он вырос, в то же время, сократившись в 67 государств и юрисдикций. Товары-лидеры в экспорте Украины в 2017 г. приведены в табл. 1.

Проанализировав данные табл. 1, можно прийти к неожиданному выводу, что наиболее «высокотехнологичной» продукцией в лидирующей десятке украинского экспорта являются провода и

кабеля. Учитывая то, что эти товары не проходят в Украине по первому циклу, а лишь поддаются конечной обработке за счёт дешёвой рабочей силы, а в дальнейшем кабеля и провода продаются для использования в различных машинных механизмах, с экспорта данной продукции, Украина получает не такую уж и значительную прибыль. Так же, в практический список наиболее технологичной продукцией, входят полуфабрикаты из углеродной стали.

Таблица 1
ТОП-10 экспортированных товаров из Украины в 2017г [1]

№	Товар	Объём экспорта	Доля в общей структуре
1	Подсолнечное масло	\$ 4, 304 млрд.	9, 9 %
2	Кукуруза	\$2, 989 млрд.	6, 9 %
3	Пшеница	\$2, 760 млрд.	6, 4 %
4	Железная руда	\$2, 588 млрд.	6 %
5	Полуфабрикаты из углеродистой стали	\$2, 542 млрд.	5, 9 %
6	Прокат плоский	\$1, 761 млрд.	4, 1 %
7	Провода и кабели	\$1, 318 млрд.	3 %
8	Ферросплавы	\$1, 116 млрд.	2, 6 %
9	Соя	\$1, 060 млрд.	2, 5 %
10	Рапс	\$0, 882 млрд.	2 %

Наибольший прирост в экспорте товаров по сравнению с 2016 г. также пришёлся на позиции товаров, объём экспорта которых из Украины входил в ТОП-10 за 2017 г. Следует также отметить, что из 1149 экспортных позиций украинских товаров по 351 произошло падение экспорта, а ещё по 40 объёмы не изменились, по сравнению с 2016 г. Лидирующие позиции представлены в табл. 2.

Таблица 2
Сравнительная таблица изменений экспорта в Украине 2017 г. по сравнению с 2016 г. в ТОП-5 товаров [2]

Рост экспорта		Снижения экспорта	
Товар	Рост	Товар	Снижение
Железная руда	+\$0,761 млрд.	Удобрения минеральные	-\$0,196 млрд.
Подсол. масло	+\$0,587 млрд.	Лесоматериалы необработанные	-\$0,105 млрд.
Рапс	+\$0, 489 млрд.	Бумага, картон, вата	-\$0,082 млрд.
Ферросплавы	+\$0,406 млрд.	Прутья и бруски из углеродистой стали	-\$0,077 млрд.
Кукуруза	+\$0, 336 млрд.	Иные прутья и бруски из углеродистой стали	-\$0,055 млрд.

Как можно заметить, в данной сравнительной таблице, как правило, промышленные товары – за исключением «кругляка».

Однако именно с ним возникают непростые детали – цифры, по вывозу «леса-кругляка» определённо занижены из-за моратория, вследствие которого он вывозится под иными товарными кодами. В частности, как «дрова», в то время как закупка идёт европейскими странами именно как «кругляк» – разрывы в данных таможенной статистики Украины и сопредельных стран в данном случае измеряются сотнями миллионов долларов.

Поскольку Украина располагается в Центральной части Восточной Европы, на пересечении транспортных путей из Европы в Азию, из Скандинавских стран в страны Средиземноморского региона, она имеет преимущество в виде множества соседствующих государств, с которыми имеет возможность поддерживать партнёрские отношения на рынке, и соответственно развивать сферу экспорта. Однако провокационные действия, агрессивные проявления со стороны одной из соседствующих стран, привели к резко негативному влиянию на экономическое состояние Украины. В том числе, стоит отметить, что из-за сокращения территории, подконтрольной официальной украинской власти, отсутствует возможность для добычи полезных ископаемых, использования плодородных почв и других территориями для иных видов деятельности. За последние пять лет Украина не имела возможности добывать, использовать или экспортировать природные богатства Крыма в виде залежей различных руд, а также известняков, мергели, солей, трепелов, глины, горючего угля и т.д. Еще одним существенным местом сосредоточивания полезных ископаемых, которые на данный момент времени остаются для Украины недоступными, является её восточная часть с большими залежами угля, торфа, руд, газа, мела, солей, гипса, мергеля, известняка и многого другого. Это накладывает достаточно сильный отпечаток на товарную структуру экспорта Украины и на промышленность в целом.

Так же изменений претерпевает и географическая структура экспорта. Наибольший объём экспорта украинских товаров по итогам 2017 г. приходится на ЕС, но если брать отдельные страны, то по-прежнему первенство у России. По сравнению с 2016 г. экспорт в Россию даже вырос на 9,6%. Однако, доля поставок в Россию в структуре украинского экспорта всё равно продолжает сокращаться, так как, в 2017 г., по сравнению с 2016 г., общий экспорт вырос на 19%. Более того, если в 2015 г., а именно тогда общий экспорт обвалился до \$38,2 млрд., доля поставок в Россию в общем экспорте составляла 12,6% (\$, 83 млрд.), то в 2017г., более благополучном – 9,1% (\$3, 94млрд). Также стоит заметить, что наибольшие потери

украинский экспорт понёс в торговле с Египтом (-\$435млн.), Таиландом (-166млн.) и Южной Кореей (-106 млн.).

Исходя из данных имеющейся динамики, можно сделать вывод, что, несмотря на резкий спад экспортных товаров Украины сравнительно с последними годами, в 2017 году эти показатели наконец-то стали постепенно становиться больше, превосходя уровень предыдущего года. Хотя из более детального анализа видно, что отрасль сельского хозяйства и продовольственных товаров, как и текстиль, текстильные изделия и обувь, стала возрастать ещё в 2016 год. Отрасль металлов и изделий из них, а также из камня, стекла и керамики в 2015 году возросла, но к следующему году снова пошла на постепенный спад до 2017 года. Отрасль кожсырья, меха и изделий из них в свою очередь имела наибольшие свои показатели за последние несколько лет ещё в 2014 г. Среди основных экспортированных товаров в 2017г., доля лидеров которых в общем экспорте совокупно составляет 49,3%, по-прежнему находится преимущественно сырьё и продукция (полуфабрикаты) первичной переработки.

Приступая к заключительному выводу, хотелось бы опять сделать акцент на том, что Украина имеет множество возможностей для экономического развития, однако, несмотря на это, множество украинцев предпочитают переехать в иные страны на заработки или обучение, а импорт в нашей стране серьёзно превышает экспорт. Причиной плохого экономического состояния в Украине, в том числе, можно назвать низкие показатели экспорта. Это следствие не только экономического дисбаланса, но и конъюнктурных моментов, одним из которых есть беспорядок в системе госрегулирования экспортных процедур. Для улучшения экономической ситуации, необходимо убрать бюрократические барьеры, и попробовать установить максимально равные для всех условия. Стратегически важно также и развитие инфраструктуры именно с учётом потребностей международной торговли. И не только развитие терминалов и сети дорог, но и транспортных услуг – дистрибуции, логистики и страхования.

Список использованных источников

1. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. <http://fru.ua/ua/media-center/blogs/vneshnyaya-torgovlya-ukrainy-eksport-posle-trekh-let-nachal-rasti-no-ekonomika-prodolzhaet-prevrashchatsya-v-syrevoj-pridatok>

Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук, доцент

FOREIGN TRADE STATISTICS IN UKRAINE

For centuries the trade has been an integral part of human life, mainly expressed in the exchange of food, clothing or other vital things. For thousands of years it was transformed, changing its structure, progressing and evolving. And nowadays the trade has grown into a new scale – international level. The name speaks for itself: the international trade is a monetary exchange between all countries of the world, international relations in the field of foreign trade, in other words.

It is impossible to estimate in the full sense the importance of the role of foreign trade for any country – and Ukraine is not an exception. The economic success of a country directly depends on foreign trade; no state has yet succeeded in isolation from the world economic system. The international trade consists of export and import. In this article we will examine in more detail way these aspects in the economy of Ukraine: advantages and disadvantages, incomes and expenses, demand, ways of a possible solution of this issue.

The ideal ratio in foreign trade for the country is the advantage of exports over imports (respectively due to sufficient production / extraction of resources, goods and the provision of a wide range of services), because for the government export is a net profit, import is an expense.

Currently, Ukraine is dominated by imports over exports, which causes an increase in external debt and a decrease in the budget. Also from the negative trends that came from the distant 1991-1992, when Ukraine independently entered the world commodity markets, are: uneven and irrational allocation of export potential, deformed geographical structure of exports and imports (therefore, almost monopolistic dependence on other countries), mainly raw materials export. The development of trade was also influenced by internal factors: the lack of competitiveness of most enterprise products on international markets, the lack of effective customs control for a long time, problems related to the national currency and foreign debt, the underdevelopment of foreign trade, unbalanced foreign policy of the state. This problem involves restrictions from the external environment: mainly closed foreign markets (due to transnationalization), severe overregulation of markets due to regional integration, discriminatory policies of individual states towards Ukraine, competitiveness from other post-Soviet and post-socialist countries.

According to recent years, the structure of Ukraine's trade balance has improved, but the indicators between the directions and volumes of exports and imports are still not the best: exports – 60%, imports – 50% (Facebook.com, 2018). At the same time, comparing the statistics of trade indicators of interdependencies in 2018 from 2017, export growth is 12%, imports – 14%. From which follows the urgency of the problem of ensuring factorial competitiveness of the national economy. Nevertheless, as a result, the country has all the prerequisites that only need to be rationally used: significant reserves of minerals and advantageous territorial distribution of deposits (coal, iron and manganese ore, etc.), high fertility of farmland (25% of world black soil reserves), rather high the qualification level of workers in many professional categories, the significant scale of the main industrial and production assets (reduction in the capital intensity of technological modernization), the availability of various scientific research skills, design (and so on) institutions as a basis for the development and introduction of new technologies, favorable transport and geographical location.

Commodity pattern of Ukraine's exports and imports is as follows. Sunflower oil is the most popular in exports (the share in the export of Ukraine is 9.31%), corn (8.70%), semi-finished products from iron (7.20%), wheat (5.52%); in import – oil products (8.64%), natural gas (5.95%), passenger cars (3.95%) and so on (Index.minfin.com.ua, 2018). The most popular export destinations Russia (8% of the total), Turkey (5.8%), India (5.2%), China (4.2%), Egypt (4.1%), Italy, Germany, etc.; imports – Russia (16%), China (9.6%), Germany (9.1%), Poland (8.2%), Belarus (6%) (Atlas.media.mit.edu, 2018).

In Ukraine there is a huge number of opportunities to become a truly competitive country in the world economy, the key solution may be the change and development of the foreign trade structure, the settlement of the national currency and currency exchange and the decrease in the number of imported goods and services for the further development of exports. If the relationship of these indicators is drawn to the beginning at least to zero – this will already serve as a huge impetus in the development of foreign trade of Ukraine.

Bibliography

1. ОЕС – Украина (UKR) Экспорт, Импорт, и Trade Partners [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://atlas.media.mit.edu/ru/profile/country/ukr/>
2. Ukrainian Analytical Center – IAC [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.facebook.com/Ukranalitcenter/videos>

3. Экспорт и импорт Украины (2005–2018) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://index.minfin.com.ua/economy/gdp/eximp/>

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by T. Yakovleva, Lecturer*

К. Каварма

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

ВЛИЯНИЕ ИНФЛЯЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ НА ДРУГИЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ

Известно, что нестабильность общего уровня цен в экономике составляет одну из самых главных макроэкономических проблем. Другими словами, инфляция – это повышение цен на товары и услуги на длительный промежуток времени. При инфляции, по сути, на одну и ту же сумму денег по прошествии некоторого времени, возможно приобрести меньше услуг и товаров нежели прежде. В таком случае, выходит так, что за пройденное время покупательная способность денег снизилась, а деньги обесценились, то есть потеряли часть своей действительной стоимости.

Внимательно изучив данные библиотеки ЦРУ, можно выделить страны с наивысшим уровнем инфляции в 2017 г. [1]. Больше всего пострадали страны Африки: Демократическая Республика Конго (уровень инфляции 41.5%); Судан (32.4%); Ангола (31.7%); Ливия (28%); Египет (23.5%).

Военные действия в Демократической Республике Конго в совокупности с низкими ценами на нефть привели к такому росту инфляции. Можно сделать вывод, что это темпы галопирующей инфляции, так как находятся в промежутке от 20% до 50%.

Такой рост инфляции влияет на макроэкономические показатели. Мы рассмотрим подробнее ситуацию в Конго с уровнем инфляции 41.5% на 2017 г.

Одним из основных показателей системы макроэкономических показателей является валовой внутренний продукт (ВВП), которых характеризует стоимость конечных товаров и услуг. Так по данным библиотеки ЦРУ, ВВП в Конго составил \$41,4 млрд., это на 5,38% больше чем в 2016 г. [1]. Соответственно, можно сделать вывод, что внутри страны стало производиться больше товаров и услуг. Значит, что за год спрос на них вырос, и вместе с ним налоговые отчисления с доходами страны.

Так же, не маленькую роль играет валовой внутренний продукт, рассчитанный по паритету покупательской способности (ППС), другими словами это ВВП, модернизированный в международные доллары благодаря паритету покупательской способности. В 2016 г. он составлял \$65,09 млрд., а уже в 2017 г. он вырос до \$68,45 млрд. [1].

ВВП на душу населения в Демократической Республике Конго в 2015 г. был 470\$, но уже на следующий год снизился до 467\$. В 2017 г. он стабильно зафиксировался в 477\$. Также показатель разделяется на номинальный и реальный. В первом случае, значение показателя взаимосвязано с индексом, инфляцией и доходами. То есть, если цены повышаются, то и повышается номинальный ВВП. Во втором случае, ВВП показывает изменения по сравнению с предшествующими годами [1].

Уровень безработицы, основной индикатор рынка труда, который показывает, отношение занятого населения к трудоспособному составил 10,9% – меньше чем в 2016 г. – 11,9% [1].

Можно сделать вывод, что учитывая конъюнктуру рынка, в некоторых случаях даже галопирующая инфляция может приводить к улучшения других макроэкономических показателей.

Список использованных источников

1. Central intelligence agency [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/cg.html>

Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук, доцент

D. Katsai
Alfred Nobel University, Dnipro

GLOBALIZATION: GLOBAL PEACE OR WAR OF CIVILIZATIONS?

The economy is one of the main engines of globalization processes in the world. The Great Silk Road from East Asia to the Mediterranean, which China used to trade with the Indian, Arab, and European peoples, made it possible to form a single market space for these regions. The next major turn was the colonization of the Portuguese and Spanish merchants of America, and then the birth of the first transnational corporation – the Dutch East India Company, which connected Europe with Asian countries. The invention of the steam engine, railways and the industrial revolution in the XVIII-XIX centuries led to a sharp increase in economic production and the

revival of international trade, but then this development of the global market was almost half a century slowed down due to two world wars.

Is global economy profitable only for corporations?

TNCs win more than other participants in globalization. They gain access to new markets; they choose where to pay taxes, where to buy the cheapest and most efficient labor – and at the same time they have almost no responsibility to the people they hire or to the people of the country who have no influence on them – they can only buy or not buy their products. Modern TNCs on economic and political power are equal to the state: their financial assets often exceed the GDP of most countries, millions of dollars are spent on lobbying interests in local governments, and they can even plead with foreign powers. At the same time, corporations are not limited by anything, while states have a number of obligations to their citizens – they are forced to redistribute incomes to social benefits, education, health care and the maintenance of the army.

Yes, globalization leads to the fact that the borders of countries are blurred and people are settled around the world, losing their traditional identity with their place of residence and nationality. When Syrian refugees enter Germany, many of them gradually cease to identify themselves as representatives of Syria. But they have a stronger and more actualized self-consciousness: they more than before feel themselves Muslims who do not share the fundamental values of Western liberal society, including because they are much less important in the rest of the world. Individualism, freedom (both individuals and the market), pluralism of opinions, the rule of law and democracy do not find such a response in Muslim, or Chinese, or Hindu civilization. The West has been and remains the dominant force – and there are three ways to interact with it. The first one is complete isolation and elimination from the life of the world community, until very recently this road, without turning anywhere from it, was the North Korea. The second scenario is chosen by countries that agree to side with the West and westernize, accepting democratic values and institutions like liberalism and a market economy. The third way is an attempt to catch up with Europe and the USA economically and militarily, without adopting their values. The most illustrative example here is the experience of Japan: The country of the rising sun was modernized and fitted into Western society without losing its cultural identity and preserving the status of a separate civilization.

To summarize, if the leaders of globalization and its apologists do not find a means of converting its fruits not only to the lucky few, the result will be a tough revival of the main non-Western religions, unions of victims of world efficiency, an alliance driven by a history of forces with weapons of

mass destruction. Nuclear weapons in the hands of India and Pakistan are the most formidable warning to complacent. Instead of the expected liberal capitalist homogeneity, in the XXI century, the globalized world can turn to the foundations that the West has been crushing since the days of Magellan. The belief that democratically elected governments that have received partial access to the globalized market will find insurmountable craving for cooperation with the West has come into conflict with reality – the best example of which is Algeria, as well as Turkey and Pakistan. In the coming decades, the first fantastic result of globalization – the rise of East Asia will lead to a giant shift on the geopolitical map of the world. “For several centuries the world was ruled by white Europeans and Americans, representatives of the Judeo-Christian tradition. They will soon have to recognize as equal yellow and brown Asians, adherents of Buddhism, Confucianism, Hinduism and Islam. Is this a temporary turn of the self-preserving civilizations, or is there a planetary humanistic ideology encompassing ethno-civilization differences? Is globalization a paradigm of the future or other historical models will emerge on the historical surface – the answer to this question will be given in the coming years?”

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy*

O. Klochko

Alfred Nobel University, Dnipro

PERSPECTIVES OF ICELANDIC MEMBERSHIP IN THE EUROPEAN UNION

Nowadays the European Union (EU) is the largest union in the history of Europe, which unites 28 countries based on democratic values, liberty, human dignity, and equality. Therefore, some European countries like Turkey, Macedonia, Montenegro, Albania, and others applied for membership in order to follow economic and social development. In 2009 Iceland also made a decision to submit membership application, but subsequently it stopped the process in 2015. In this regard, the question about the prospects of Icelandic membership in the EU is topical.

Though Iceland has never been a member of the EU, it is greatly integrated into the European community, having become an economic partner of it. This country is a joiner of the European Economic Area (EEA), the European Free Trade Association (EFTA), the Nordic Passport Union, and the Schengen Area. This gives us the picture that Iceland is not

isolated at all; it's economic and social spheres are developing through active participation in different European organisations.

On the one hand, Iceland has a great opportunity to become a part of the EU, since it is a political and social stable and democratic state, which respects human rights. It is a developed country, where standard of living is one of the highest in the world. According to Statistics Iceland, its GDP per capita equals \$71.321 in 2017; its HDI is 0.935, which makes Iceland the 6th country in the world.

On the other hand, the EU has very little to suggest to this country. In fact, being a member of the EEA gives a free cross-border movement of labour, capital, and goods among the EU members, Norway, Liechtenstein, and Iceland. Unlike the EU, it does not involve political questions; however, it has some elements of the EU regulations, predominantly in the economic area.

At the same time, according to various opinion polls, a lot of Icelanders are against membership in the EU. The latest data from October 9, 2018, provided by Market and Media Research of Iceland, show that 48.2% of respondents are opposed joining the EU, whereas 20.4% of them favour this idea, and 31.4% could not say for sure (figure 1). Comparing to previous years, citizens are more loyal to this alliance, than even in 2017 (52.2%).

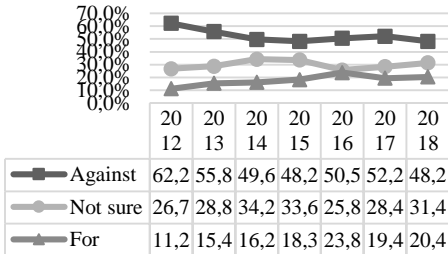

Fig. 1. Opinion poll results on Icelandic membership in the EU (October, each year)

Source: Innganga í Evrópusambandið [Electronic source]. – Available at: <https://mmr.is/evropusambandið>

The main reason for Iceland to avoid joining the EU is fishery, since Brussels will demand to allow access to foreign boats. It may lead to decrease of fish exports, e.g. total exports, which will negatively affect economic development. The fishing industry is a priceless source of profit

for this island. According to Statistics Iceland, in 2017 37.9% of its good export is fish, which is the second branch of processing after manufacturing products, which share is 53.9% (figure 2).

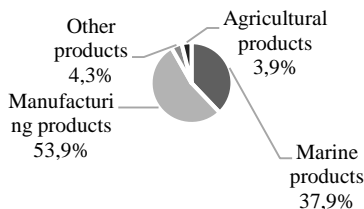

Fig. 2. Iceland's exports by branches of processing, 2007

Source: Exports by commodities (SI classification) and branches of processing 2002-2017 [Electronic source]. – Available at:

http://px.hagstofa.is/pxen/pxweb/en/Efnahagur/Efnahagur__utanrikisverslun__1_voruvidskipti__01_voruskipti/UTA06103.px/table/tableViewLayout1/?rxid=f830b891-0806-4150-b462-8aa7a447d593

The solution of the problems, which the EU faces, is also taken into consideration both by the government of the country, and by its citizens. Immigration crisis, Brexit, Islamic terrorism, and a lot of other problems that rose in front of this large union showed ineffectiveness of its actions, therefore, its inability to manage these situations.

It is worth paying attention to mindset of Icelanders, which is built in such a way that they always strive for independence and self-management. It seems to be logical that they chose their own style of relationships with the European community, when being a part of European organisations and doing politics individually, without any intervention from any side, simultaneously. In case of joining the union, some changes will happen: the influence of the EU will be greater in the country; Iceland will have to be oriented not on its own objectives, but more on the European ones.

Summarising, Icelandic cooperation with the European community will develop in the future. However, talking about the membership in the EU, it is important to remember and consider for Icelandic government, which real benefits and real losses it will have from making this important decision. Currently, Iceland will not benefit from this step much, except for having influence on decisions made in the de-facto capital of the EU, Brussels. Being a member of the EEA the country has most of the advantages that the European community has to suggest.

*Scientific supervisor by A. Magdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy*

СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ПРОТЕСТИ ТА ЕКОНОМІЧНІ РИЗИКИ

Сьогодні наукова спільнота дійшла консенсусу у тому, що економіка є циклічною. Як зазначає І.В. Тараненко, циклічність є універсальною та загальною формою руху всіх економічних процесів незалежно від того, на яких рівнях економіки вони відбуваються. Це – об'єктивна форма розвитку національної економіки і світового господарства як єдиного цілого [1, с. 344]. За сучасних умов циклічність можна розглядати як один зі способів саморегулювання ринкової економіки. Проведення збалансованої внутрішньої макроекономічної політики є важливим фактором ефективності зовнішньоекономічних відносин держави та, як наслідок, внутрішньополітичної стабільності. А ось відсутність єдиного бачення економічного розвитку призводить до економічного дисбалансу та, як наслідок, політичної кризи, проявом якої є протест, у тому числі соціально-трудоий.

Протест є надзвичайно складним і суперечливим явищем, що змушує дослідників розглядати його у багатьох вимірах. Ця багатовекторність проявляється вже на етапі виокремлення передумов та причин політичного протесту. У даному контексті на особливу увагу заслуговує протест, детермінований соціально-економічними факторами. Адже, згадуючи класичну піраміду потреб А. Маслоу, первинні потреби (їжа, одяг, житло, а також те, за рахунок чого це можна забезпечити – грошові ресурси) завжди є актуальними для громадян усіх країн, а особливо пострадянських, де ринкова економіка є не до кінця сформованою. Так, Україну було визнано країною з ринковою економікою ще у 2005 р., втім, пережитки адміністративно-командного керівництва ще проявляються навіть на підприємствах недержавної форми власності.

Далеко не завжди соціально-трудої відносини розвиваються мирно й безконфліктно. Погодимося з тим, що роботодавець і працівник а ргіогі мають різні цілі (іноді навіть полярні). Для того, щоб ці цілі узгодити, але при цьому зберегти виробничий процес, створюються профспілки. Можливості долучення профспілок до суспільних рухів на сучасному етапі мають специфічні обмеження. На думку О. Тупиці, серед обмежувальних чинників вагоме місце посідають високий рівень соціального протесту та упереджене ставлення населення до політичних інститутів. Тому профспілкові

об'єднання в межах співпраці з суспільними рухами повинні обрати період їх піднесення, а не занепаду [2, с. 86]. У такий спосіб можна досягти компромісу між прагненнями роботодавців та працівників.

Ми виходимо з того, що протестний потенціал соціально-трудової сфери – це об'єктивно та іманентно існуючі можливості виникнення у будь-якій організації чи галузі трудового протесту в результаті економічного, соціального та психологічного тиску роботодавців та створеного ними середовища на соціальний стан найманих працівників. При цьому кожна організація має свій власний протестний потенціал в силу специфічності організаційної культури, відносин між працівниками та роботодавцями та ролі профспілок [3, с. 12]. Останні фактично є агентами, які здатні перетворити економічний протест на політичний, що зазвичай і трапляється.

Вітчизняні автори зазначають, що кількість протестів значуще (на високому рівні) корелює з багатьма змінними. Ці зв'язки можна проінтерпретувати таким чином: з ростом індексу споживчих цін (інфляції) кількість протестів збільшується; підвищення рівня доходів веде до зростання кількості протестів; із збільшенням кількості вакантних місць кількість протестів зменшується; зростання витрат домогосподарств, курсу долара та номінальної заробітної плати спричиняє протестні події з економічними вимогами; зростання значення індексу Джині та зареєстрованої кількості безробітних приводить до зменшення кількості протестів [4, с. 93].

Говорячи про трудовий протест, слід звернутися до законодавства, яке у більшості країн забороняє страйкувати категоріям громадян, від яких залежить життя та безпека інших, а також інтереси держави: пожежникам, поліцейським, лікарям «швидкої допомоги», дипломатам. Втім, в Ізраїлі немає заборони на страйк останніх. У березні 2014 р. профспілка ізраїльських дипломатів оголосила про припинення роботи усіх закордонних установ та центрального апарату МЗС. Відтак, була зірвана видача віз, не проходили державні візити, припинено обслуговування приватних підприємств, що працюють в оборонній сфері. Відтак, Ізраїль не зміг взяти участь навіть у засіданнях ООН, де проходило голосування із зовнішньополітичних питань [5, с. 88].

Відзначимо цікаву думку угорських та німецьких учених, які стверджують, що у постіндустріальний період профспілки їх країн активно борються не стільки за права працівників, скільки за власну політичну значимість [6, с. 100]. У Російській Федерації близько 50 % трудових протестів зумовлені несвоєчасною виплатою заробітної плати [7, с. 74]. І така ситуація є типовою для країн СНД, особливо для

невеликих міст, де вибрати роботодавця досить складно. Свій «внесок» у наростання напруженості вносить і великий відсоток тіньової економіки на пострадянському просторі, що може стати предметом окремого дослідження.

Таким чином, соціально-трудова сфера є середовищем формування потужних протестних рухів. Парадоксальним видається те, що страйк шкодить людям, які в ньому не беруть участі та проти яких він не спрямований. Відтак, дії протестувальників можуть мати побічний ефект у вигляді падіння рівня довіри населення до політичної сили, яка його організувала або підтримала. Механізмом дієвої політичної участі соціальний протест робить тільки певний рівень солідарності та організованості, а для перетворення його на робочий інструмент управління суспільним розвитку необхідним є високий рівень його інституційного розвитку. Говорячи про ситуацію в Україні, можна відзначити, що соціально-економічне становище сприятиме наростання невдоволення та консолідації протестних рухів. А це, у свою чергу, створює придатний ґрунт для політичних маніпуляцій, особливо в рамках виборчих кампаній.

Список використаних джерел

1. Тараненко І.В. Структура економічного циклу та особливості циклічного розвитку відкритої економіки України в контексті виходу зі світової фінансово-економічної кризи / І.В. Тараненко // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2010. – № 1 (3), т. 1. – С. 343–357.

2. Тупиця О.Л. Профспілки та суспільні рухи: способи і форми взаємодії / О. Л. Тупиця // Грані. – 2013. – № 8. – С. 84–88.

3. Кубко В.В. Риски регіональних полей трудових протестов: автореф. дис. ... канд. соціол. наук : 22.00.04 : захищена 17.12.2013 / В.В. Кубко; науч. рук. О.В. Овчинников; Север. (Арктич.) федер. ун-т им. М.В. Ломоносова. – Архангельск, 2013. – 21 с.

4. Балакірева О.М. Протести з економічними вимогами в Україні / О.М. Балакірева, Є.В. Білоус, І.О. Тітар // Український соціум. – 2015. – № 2 (53). – С. 83–96.

5. Яковенко Н.А. Правовое регулирование трудовых отношений работников, направляемых на работу в дипломатические представительства и консульские учреждения Российской Федерации: дис. ... канд. юрид. наук / Н.А. Яковенко. – М., 2016. – 188 с.

6. Helbrecht I. The changing nature of labour protest: Comparing the fragmentation of protest rituals on May 1st in Berlin and Budapest / I. Helbrecht, É. Izsák, P. Dirksmeier, M. Berki, S. Schlueter // Hungarian Geographical Bulletin . – 2017. – Vol. 66 (2). – P. 95–111.

7. Очкина А. Социальный протест в современной России: факторы и тенденции развития / А. Очкина // Экономика и управление: научно-практический журнал. – 2016. – № 4 (132). – С. 69–75.

Ya. Klyuchnik
Alfred Nobel University, Dnipro

IMF MONEY FOR UKRAINE

Especially in recent times the theme of tranche credits has become quite relevant for Ukraine. We can hear and see a lot of different thoughts and news about new tranches, but so many men - so many minds. Some people believe that these loans are saving for our country, while the other part considers that the tranches are completely useless for Ukraine. As we know, loans to Ukraine are issued by the IMF (International Monetary Fund), which is engaged in lending countries with a deficit balance of payments. The deficit balance of payments is a situation when the country receives less currency than this country spends. If the economy has such a situation for a long time, the state has to reduce its gold and currency reserves maintaining the balance of payments. And, therefore, there is a devaluation of the national currency and other things unpleasant for the economy.

The history of relations between Ukraine and the International Monetary Fund began in 1992, but since independence, Ukraine has already received nine tranches from the IMF. And unfortunately, according to the Fund, for the last 26 years, Ukraine has become one of the largest debtors among all countries taking the second place after Greece. In total, for all the years of cooperation, Ukraine has received about \$27.8 billion from the IMF. The largest income of money was in 2009 and 2015. In 2008-2010 by Stand-by program we received 16.43 billion dollars and in 2010-2015 we received 15.1 billion dollars. Of the, \$27.8 billion, Ukraine has already paid back \$17.6 billion. The largest payments came in 2013. If we add payments on the principal of the loan and interest payments, Ukraine's current debt to the International Monetary Fund is \$12.3 billion. Even without all future tranches, the loan and interest payments will last at least until 2030. But before it happens, the full settlement with the Fund is still far away because Ukraine has to pay according to the programs of 2010, 2014 and 2015 (Газін, 2018).

However, cooperation between Ukraine and the IMF is losing its initial value and becomes crushing for our country. In Ukraine, a whole galaxy of official "IMF-supporters" has already emerged, sensible economic views of our ministers and functionaries for finance area completely and

irreclaimable pushed out by thinking about a miracle. All of them just want to receive the next tranche from the IMF, not caring about the consequences and that sooner or later we will have to give this money back. The most interesting thing is that the IMF, during the cooperation with Ukraine, also learned a lot of bad things and changed course from rational to irrational claims. As we can see, the fund has finally lost faith in the ability of Ukrainian partners to carry out effective and quick reforms (112.international, 2018).

The history of our teamwork goes back many years, but any new program starts again from scratch, “from economic reforms”. But in fact, most of these reforms are on paper, but not in action. Paradoxically, but all this huge amount of waste paper, accepted at the request of the fund by Ukrainian deputies, did not bring us one step closer to the finish of the “reforms”. It can be seen that the old thinking of our officials forces them to act according to the well-known principle: “reforms have a beginning; there is no end to reforms”. The sum of the tranches seems to be quite good and quite sufficient for the launch of structural reforms in our country. An IMF loan is a kind of battery that should trigger changes for our economy. But the IMF is not a bank for reconstruction and development and it is not just an investor. It is not interested in either the development of our infrastructure or the implementation of new profitable projects. It is a club of external lenders, and its main task is to protect exclusively their interests. However, on the other hand, what will happen to Ukraine if we give up the IMF tranches? First of all, for us, the foreign debt markets will be closed immediately, not only the market but also institutional investors. We will not have investments. Economic growth will end. The reserves will start to melt. The first thing that changes is, of course, the exchange rate. Then there will be a reduction of budget expenditures. Currency devaluation will lead to a sharp increase in the value of imported goods. And then again it will be necessary either to sharply increase tariffs, or to increase the budget deficit. That’s why it is very difficult to say with certainty, how bad or good our union with the IMF is.

Therefore, it is quite right to conclude that Ukraine has an inefficiently built economy: there are many resources, but it does not have the proper equipment and developed programs for their rational use. So, if we really want a change in the country’s economy, we must begin to realize reforms not only on paper, but also in practice. And ,of course, we must stabilize the economic situation in our country, get rid of corruption, and develop agriculture, because we have very fertile land and it would be much better if Ukraine depended not on the IMF but on attracting foreign investment.

Bibliography

1. Газін А. Україна та МВФ. Інтерактивна візуалізація історії стосунків [Електронний ресурс] / А. Газін. – Режим доступу: <http://texty.org.ua/d/imf/>

2. Irrational cooperation between Ukraine and the IMF [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://112.international/article/irrational-cooperation-between-ukraine-and-the-imf-25529.html>

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer*

М. Коба

Університет імени Альфреда Нобеля, г. Дніпро

КРИЗИС В ГРЕЦИИ ОКОНЧЕН. КАК НЕ ПОЙТИ ПО ЕЁ СТОПАМ?

Кризис в Греции продлился девять лет. Началось всё ещё во второй половине 2000-х, когда в стране евро было введено как единственная денежная единица. Брюссель требовал от Греции показатели бюджетного дефицита в пределах 3%. Но, к сожалению, экономика Греции не могла поддерживать данный уровень без денежных инъекций извне.

Под конец 2009 взятые кредиты отдавать было уже нечем. Власти Греции были вынуждены признать угрозу дефолта и попросить помощь. В это же время мировая экономика находилась в упадке после кризиса 2008 года, однако, не смотря на это, Евросоюз выделил Греции первый транш в размере 107 млрд. евро, в 2012 – ещё 130 млрд. евро, в 2015 – 86 млрд. евро. В общей сложности с 2010 года в экономику Греции было влито около 300 млрд. евро в виде кредитов под максимально низкие проценты [1]. Целью всех траншей было не допустить выход Греции из Еврозоны.

Недавно было объявлено о прекращении финансирования Греции, так как она достигла определенного уровня стабильности и больше не нуждается в поддержке извне. Однако радоваться рано, Греции все ещё далеко до полной свободы, ведь кредиты нужно отдавать! По различным оценкам на это может уйти от 25 до 50 лет. Так же весь этот период Греции будет находиться под надзором Евросоюза и будет обязана выполнять некоторые требования.

За время, которое греки жили в кредит, они подзабыли, насколько дорого он порой может обходиться. Ранее они получали кредиты под совершенно небольшой 1% годовых, но в ближайшее время ставки

могут увеличиться до 5%. Только жесткое соблюдение всех рекомендаций и предложенных реформ, дает шанс на окончательное преодоление кризисной ситуации. В противном случае, все быстро вернется на круги своя, а возможно, что и усугубится.

Во всей этой ситуации есть урок для Украины. Ведь мы в данный момент так же имеем сильную зависимость от внешних кредиторов. Очень важно сейчас понимать и осознавать опасность этого положения. Потому, что все решения, принимаемые сейчас, решают судьбу государства на многие годы вперед.

Поддержка внешними кредиторами дает на данный момент нам мощную поддержку. Однако, если проанализировать проведенные в последнее время реформы в государстве, такие как повышение стоимости услуг газообеспечения и их влияние на население Украины, то можно усомниться в их однозначной полезности. Мы получили пополнение казны в виде кредита, однако, сколько потеряно из-за того, что некоторые домохозяйства из-за высокого уровня цен больше не обладают возможностью поддерживать прежний уровень жизни. Это лишает их мотивации на выплату налогов и создание новых малых предприятий, всё больше домохозяйств пытаются уйти в тень, а так же по возможности перейти на натуральное хозяйство. Из-за того, что всё это происходит в масштабах страны, по нашему мнению, потери очень велики. И тут уже стоит задуматься.

Список использованных источников

1. Греция: Игра в поддавки [Электронный ресурс]. – Режим доступа: zavarnik.biz/greciya-igra-v-poddavki

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

Al. Kovalenko
Alfred Nobel University, Dnipro

CORRUPTION IN THE CIS COUNTRIES

According to the World Bank, the average income in countries with a high level of corruption is about a third of that of countries with a low level of corruption. Economies that are afflicted by a high level of corruption are not capable of prospering as fully as those with a low level of corruption.

The phenomenon of corruption ranges from a single act of an illegal payment to the endemic malfunction of a political and economic system. Corruption is broadly defined as the privatization of public resources. When

we think of corruption, we think politicians embezzling money or taking a bag of cash in exchange for a yes or no decision on something. Corruption is much more than that though. Corruption is nuanced and comes in many forms. A better definition of corruption is the deviation from intended and stated purpose, because corruption necessarily means a defilement of an ideal.

Corruption can be politicians appointing close supporters to committees, or making a deal with industry for campaign donations that further the politician's pursuit of power in exchange for regulatory favoritism for that industry. Corruption can have two steps or a dozen, but what these examples do is how corruption consolidates public resources and power in the hands of the few in order to advance the interests of the few. Corruption is more than just breaking the rules; corruption must be in contravention of the principles that precipitated the rulemaking.

Corruption in the CIS countries has been facilitated by major weaknesses in the state apparatus and an institutional, by the redistribution of state assets and wealth to private citizens and by the need to create new institutions and rewrite laws, decrees and policies (World Bank, 2000). One of the most important things we should keep in mind regarding corruption problems in CIS-courtiery is that most of those problems have been resulted from the inappropriate reforms but, for the most part, from the absence or incomplete implementation of market-friendly reforms.

According to the Transparency International Report 2017, among the CIS member states, Belarus had the best result – 44 points (68th place in the world). Among the countries of the former USSR, Estonia rose above the rest with 71 points (21st in the world).

Mainly, the initiators of corruption are civil servants. That is, it is they who ask for bribes, and not the business that offers bribes. And among the causes of corruption, businessmen put in the first place “self-interest of public servants”, and the second – “public tolerance for corruption”. But the low salary of statesmen is the least important reason.

There are several ways to overcome corruption:

1. Optimization of the state of the central apparatus. The number of civil servants should be aligned with the powers that are assigned to a particular executive body. In addition, in the job descriptions of civil servants, it is advisable to outline the general principles of their career growth, as well as consolidate the administrative and legal mechanisms for the use of personnel reserve and rotation of personnel in a single system of state service.

2. Revision of legislation on corruption. It requires the development of legislation that would contribute to the improvement of disciplinary practices, and the formation of a regime for the suppression of corruption.

3. Foreign experience in fighting corruption. Using the experience of other countries in the fight against this phenomenon. The use of their anti-corruption programs in our state.

4. Establishment of anti-corruption institutions with the authority to investigate and suppress this act.

5. Large-scale public administration reform aimed at reducing the size of the state apparatus and increasing its efficiency.

Change is possible, but it is to be made possible by understanding the problem deeply, and organizing with others to continue having the necessary and insightful discussions that spread ideas.

Bibliography

1. World Bank. Anti-Corruption in Transition. A Contribution to the Policy Debate. Washington, DC, 2000a.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor

An. Kovalenko

Alfred Nobel University, Dnipro

CHINA IN THE GLOBAL ECONOMY

The rapid economic growth of China, its accelerated integration into the world economy and, as a result, the present and future influence on international relations have made, in recent times, the topic of analyzing the role of the PRC in the world economy very relevant.

The reforms in the PRS which began in 1978 provided China with an economic boom and growing prestige in the world stage. Thus, conditions were created for involving the country in the process of globalization, which has become an important factor in the modernization of all aspects of Chinese society, including its political system.

The main experience gained by China in the course of more than 20 years of reforming boils down to the following points:

1) An indispensable factor for successful development is stability. Since 1979, there has been a constant stabilization of the socio-political situation in the country. At the same time, economic development remains the main priority.

2) China has stepped from isolationism to the “open door” policy. In the 1970s China’s foreign economic relations were developing dynamically,

and by the end of the 20th century the share of foreign trade had been a significant part of the country's GDP.

3) There has been a need to maintain a balance and optimization of the production structure.

4) There has been a need to regulate relations between the center and the regions of the country.

The Chinese economy is developing at a rate significantly exceeding the growth rate of the leading economies of the world. The success of China's economic development is reflected in the growth of industrial production and the leading position in the world in the production of many types of products. Therefore, China is the world leader in the production of coal, steel, cement, grain, meat, cotton, and is in the world's leading positions in oil and power generation.

However, there are some problems. With high growth rates, the economic efficiency and quality of the goods produced are unsatisfactory. There is also fierce competition from foreign manufacturers. Chinese goods are often inferior in quality to foreign ones. Some national industries are in danger of being destroyed by foreign capital.

Among the leading factors of China's economic growth there can be identified grandiose investment and, in particular, foreign investment, as well as state policy. It is a well-known fact that a prominent role was played by financial and credit policies which made it possible to use the funds of the banking system as a practically second state budget, as well as stimulating the flow of foreign investment into the country.

In 1992 the nation proclaimed a strategy of export orientation of the economy and adopted an extensive set of measures for the consistent implementation of this strategy. Moreover, China has been the first exporter of textiles, clothing, shoes, watches, bicycles, sewing machines and other labor-intensive products for many years in a row. The main trading partners of China are Japan, the USA, and countries of Western Europe. They account for over 70% of purchases of equipment and 90% of technical documentation and know-how.

Apparently, the main factor of economic growth is the effective role of the state in the economy which has actively influenced the processes at all stages of economic reforms. The Chinese leaders gradually, step by step, as the need matured, have built the market (institutions, competition, and private property) and simultaneously supported and modernized state-owned enterprises. In the Chinese theory of reforms, the term "a complex system of macroeconomic control exercised through economic leverage" is used to denote the role of the state.

Thus, the Chinese practice of economic growth is simple and does not contradict the theory: at the expense of savings of the population and overseas Chinese (hua-qiao), the state has developed the infrastructure and stimulated the creation of new jobs at the expense of the development of the private sector in parallel with the public sector, and foreign exchange earnings sent to the purchase of new technologies and upgrades. Gradually, the level of consumption has also grown increasing domestic demand and stimulating the influx of new investments in the form of global TNCs, which have been eager to gain access to the giant Chinese market.

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer*

Є. Коваленко

Запорізький національний технічний університет

МІЖНАРОДНА ТРУДОВА МІГРАЦІЯ ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Міжнародна міграція робочої сили – це переселення робочого населення з одних держав до інших, викликане причинами економічного, політичного або соціального характеру. Статистичний відділ Організації Об'єднаних Націй (SD ООН) забезпечує статистичне визначення іноземного працівника - мігрант: «Іноземці, допущені державою, яка їх приймає для конкретної мети - здійснення економічної діяльності, оплачуваної приймаючою країною. Їх тривалість перебування зазвичай обмежена, як і тип зайнятості, на якій вони можуть утримуватись. Їх утриманці, якщо вони допущені, також включені в цю категорію» (UN SD 2017).

Основною причиною посилення міграції населення стали процеси глобалізації, що характеризуються різким зростанням міждержавних потоків. Відмінності між країнами, що задіяні у світовій глобалізації, та тими, які поки що залишаються на початковому етапі цього процесу, останнім часом стають все відчутнішими. Така дисгармонія розвитку породжує нові тенденції та проблеми. Зокрема, відбувається масова міграція трудових ресурсів у розвиненіші в економічному та технічному плані держави.

Основні причини міжнародної трудової міграції:

1) з боку країн-донорів:

- велика густота населення;
- масове безробіття;
- низький життєвий рівень і низька заробітна плата;

- виробнича необхідність;
- 2) з боку країн-реципієнтів:
 - потреба в додатковій висококваліфікованій робочій силі;
 - потреба в додатковій дешевій і мобільній робочій силі;
 - порівняно висока заробітна плата;

Причини, що вказані вище, зумовлюють міграцію населення здебільшого з слаборозвинутих країн до країн з порівняно високим рівнем життя. Для прикладу основними причинами виїзду громадян України за її межі вважають: безробіття (22,82 %), зростання цін (22,52 %), не виплати заробітної плати (20,72 %), зростання злочинності (18,02 %), проблема голоду (15,92 %).

Міграція робочої сили здійснює істотний вплив на світову економіку. Для країн-імпортерів робочої сили здебільшого цей вплив полягає в отриманні податкових платежів і пов'язаний з витратами на соціальний захист мігрантів, а для країн-експортерів цей вплив є доволі багатоманітним. Основним джерелом валютних доходів країн-експортерів робочої сили являються грошові перекази мігрантів. Найбільші потоки переказів прямують до таких країн, як Індія, Мексика, Китай, Філіппіни й Франція. У деяких країнах потоки грошових переказів мігрантів формують досить високу частку ВВП. В 2017 році частка грошових переказів мігрантів по відношенню до ВВП склала 38,7% у Таджикистані, 40,7 % у Республіці Молдова, 31,5 % у Непалі, 34,6 % у Тонго. В свою чергу, найбільше грошових переказів надходить з США (понад 100 млрд. дол. США), Швейцарії та Саудівської Аравії.

Для України грошові перекази мігрантів є важливим джерелом доходу більшості домогосподарств, члени яких працюють за кордоном. В 2017 році обсяг грошових переказів мігрантів в Україну склав більше 9 млрд. дол. США. Завдяки цьому за розрахунками Світового Банку Україна увійшла до переліку країн найбільших одержувачів переказів від мігрантів. За офіційними оцінками, щорічні грошові перекази, у тому числі відправлені через офіційні та неофіційні канали, збільшуються одночасно із зростанням кількості трудових мігрантів, що виїжджають з України. За даними Національного банку України, по неформальним каналам в Україну надходять приблизно 13–14% грошових переказів. Національний банк України удосконалив методіку підрахунку обсягу приватних грошових переказів в Україну та уточнив їх оцінку за 2015–2017 рр. На основі оновленої методіки Національний банк перерахував квартальні та річні обсяги приватних переказів за останні три роки і, як наслідок, їх оцінки збільшено (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив грошових переказів з-за кордону на економічні показники України, 2015–2017рр.

Показник	2015		2016		2017	
	початк ово	пере рахунок	початк ово	пере рахунок	початко во	пере рахунок
грошові перекази, млрд. дол. США	5,2	7	5,4	7,5	7,3	9,3
сальдо поточного рахунку платіжного балансу, %	-0,2	+1,8	-3,7	-1,4	-3,5	-1,6

З усього вищевикладеного можна зробити висновок, що в даний час трудова міграція - все більш значуще явище, яке має серйозний вплив на соціально-економічний та політичний розвиток суспільства. Це пояснюється тим, що в сучасних умовах трудова міграція є джерелом поповнення трудового потенціалу як в цілому по країні, так і в окремих її регіонах.

Науковий керівник: Е.В. Прушківська, доктор економічних наук, професор

А. Колеснікова
НТУ «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Забезпечення зростаючого розвитку країни в значній мірі залежить від інвестиційної політики держави. Вона є підґрунтям створення механізмів захисту інтересів учасників інвестиційного процесу, розвитку фінансів, забезпечення умов ефективного використання інвестиційних ресурсів і збереження цілісності та єдності фінансової системи. За оцінками різних вчених щорічна потреба України в інвестиціях складає близько 50 млрд .дол. для оновлення основних фондів. Обсяги інвестиційних вкладень впливають на результати господарської діяльності та конкурентоспроможність вітчизняних підприємств і перспективи розвитку економіки. В зв'язку з тим, що в Україні не має в достатній кількості власних коштів задля здійснення інвестиційного процесу, виникає необхідність залучення іноземного капіталу. Найбільш привабливою формою іноземного капіталу є прямі

іноземні інвестиції. Питання залучення іноземних інвестицій є проблематичним для України, і це пов'язано, в основному, з недосконалістю існуючої законодавчої бази та неефективністю функціонування механізмів забезпечення привабливого інвестиційного клімату тощо. Проаналізуємо обсяги ПІІ в Україні, що представлені в табл.1.

Таблиця 1

Обсяги прямих іноземних інвестицій в Україні та з України за 2012–2017рр.

Роки	Прямі іноземні інвестиції в Україну (млн. дол.)	Прямі іноземні інвестиції з України (млн. дол.)
2012	51 705,3	6 568,1
2013	53 704,0	6 702,9
2014	40 725,4	6 456,2
2015	36 154,5	6 315,2
2016	37 655,5	6 340,6
2017	39 719,79	6 348,5

Дані табл. 1 демонструють той факт, що якщо на 2012 р. Україна мала 53705,3 млн. дол. ПІІ, то на кінець 2017 р. лише 39719,79 млн. дол. Найбільше скорочення ПІІ мало місце за період 2013-2014 рр. Так загальний обсяг інвестицій скоротився на 12 979 млн. дол. У 2014-2016 рр. Помітно повільніші зростання обсягів. У 2016 р. прямі іноземні інвестиції порівняно з 2015 р. дещо зросли на 1501 млн. дол. Обсяг ПІІ з України за період 2012-2017 рр. складав в середньому 6 млрд. дол. Але це зростання не є задовільним.

Якщо звернутися до структури прямих іноземних інвестицій у 2015 р. найбільший відсоток від загального обсягу прямих іноземних інвестицій в Україну, а саме 30,6% було спрямовано на промислові підприємства, на другому місці за обсягом інвестицій, а саме 26,4% – установи фінансової та страхової сфери діяльності. У 2016 р. тенденції прямого іноземного інвестування дещо змінюються, і більш вагомими за обсягом надходжень інвестицій були установи фінансової та страхової сфери діяльності – 10324,4 млн. дол. США, проти підприємств промислової сфери, до яких було залучено 9550,2 млн. дол. США. У 2017 р. обсяги надходжень прямих іноземних інвестицій, що були спрямовані в Україну розподілилися наступним чином: найбільша кількість коштів була інвестована у професійну, наукову та технічну діяльність 94,1% (5966,4 млн. дол), до підприємств промислової сфери- 1,8% (114 млн. дол.) ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів - 1,4% (88 млн. дол. США), фінансову та страхову діяльність - 1,1% (72,5 млн. дол. США)

В цілому, галузева структура інвестицій в основний капітал не є оптимальною. ПІІ спрямовуються здебільшого в галузі зі швидким оборотом капіталу. Інвестиції, що здійснюються в сферу промисловості, де основні фонди є найвагомим фактором за вартісною ознакою, не досягають навіть половини від обсягів інвестування. Також недооціненою залишається сфера сільського господарства, яка для України є важливою і має великий потенціал.

Проведений аналіз обсягів і структури ПІІ в Україні свідчить про досить обмежений вплив останніх на економіку України. Відповідно фінансування відтворення основного капіталу вітчизняних підприємств, в основному, здійснюється за рахунок власних коштів підприємств. Власні інвестиційні кошти підприємств відіграють визначальну роль у структурі джерел інвестування української економіки, їхня питома вага становить понад половину обсягів капітальних інвестицій.

На сьогоднішній день існують серйозні проблеми, пов'язані з залученням реальних прямих іноземних інвестицій. Значно підвищити привабливість країни могла б боротьба з корупцією, врегулювання військового конфлікту на сході України та інше. На нашу думку задля покращення інвестицій в Україні необхідно здійснити наступні заходи: удосконалення правової та організаційної бази щодо ефективного функціонування механізмів забезпечення привабливого інвестиційного клімату; створення прозорих та цивілізованих умов ведення бізнесу для всіх суб'єктів господарювання; проведення ефективних структурних реформ; забезпечення належної підготовки інвестиційних програм та проєктів.

*Науковий керівник: С.О. Геращенко, кандидат економічних наук,
доцент*

D. Konstantinovskiy
Alfred Nobel University, Dnipro

OFFSHORE MONEY: THE GOOD AND THE BAD

Many different countries have various points of views on doing business, especially with foreign companies. Everyone handles financial difficulties in different ways and offshoring is one of them. Offshoring is very common for many countries, because it provides many concessions and sometimes it is used in illegal way. Ukraine is not an exception either and many entrepreneurs are going offshore in order to avoid some costs. However, is offshoring really an absolute evil? This topic will be considered

from the side of entrepreneurs; to compare and evaluate the benefits and harms of offshore activities and also the reason for its occurrence.

First, “offshore” is a tool for systematic tax evasion, the name itself implies doing business out of shore, in a different country. But at the same time, people that own offshore companies or accounts are aiming to minimize risks of losing money, because of unstable economic, political, social and legal systems. That is why offshores are very popular for business owners from the Eastern European countries. We cannot say that offshore system is negative or illegal. Surely, when someone is trying to evade taxes it hits the country economy. However, this is not an accident, that this kind of “non-legal” way of doing business is very common in our country. The reasons of this are that the tax system and the financial system as a whole are built in quite tough conditions for doing business in which many companies are unable to survive. Thus, three main things that provide the use of offshore businesses are stability, confidentiality and security. Opportunities that arise due to establishment of the offshore company are having a huge value in modern macroeconomic conditions. The provision of safe jurisdiction, absence of control and ban of movement of funds in foreign currency, support and attraction of investors from government, a high level of confidentiality for business owners and existence of bank secrecy – all this factors are illegal at all.

According to research of a non-commercial organization Tax Justice Network (TJN), back in 2010, from third to half of the world's annual GDP was stored in offshores (21-32 trillions of \$) and this number are only financial assets of individuals, excluding real estate, luxury goods, etc. As stated by leading analysts, more than half of world trade and banking assets pass through offshore companies. Moreover, according to IMF study of 2017, almost 40% of all foreign direct investment in the world was spent through «corporate shells» that exist only in tax havens. In addition, the IMF estimated that if the profits of transnational corporations were taxed at the place of their business, payment would increase by \$ 500-650 billion a year (Minprom.ua, 2018).

From the negative side of this factor, in addition to hitting the countries' budget, the presence of offshore kill's competition. Some companies can afford use of this financial scheme, others cannot. This leads to the fact that competition on the market is not going to be won by improving quality and production efficiency, but by tricky tax optimization.

Offshoring was also used as a way of protest against high taxes. It was implied that this system will force the government to revise its tax system. At some points authorities are just taking away an opportunity for companies to increase their quality and productivity. The largest companies

in the world also use offshores; can find more effective way to invest money that should have been given to state budget.

In summary, offshoring is either good or bad; it is just a financial scheme which can be used in different ways, according to the goals that are persecuted. Even illegal side of this action is mostly caused by unfavorable ground for business development. Offshore is the basic tool of protection of money. Transferring it into realities of our country entrepreneurs are facing high taxes and thus the inability to develop, or illegal tax evasion. Thus, it is clear that problem is not only in people that are using offshores, but also is in incorrectly built tax system.

Bibliography

1. Грабеж общества или спасение собственности? Что такое офшоры для мира и Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://minprom.ua/digest/247156.html>

*Scientific supervision by A. Magdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy*

D. Korobkova

Alfred Nobel University, Dnipro

WHAT'S REALLY GOING ON WITH YOUTH UNEMPLOYMENT IN EUROPE

The halves of the world's unemployed are young people between the ages of 15 and 24. Usually, teenagers and those in their twenties who are fresh out of education do not find jobs right away, especially if the country's economy is experiencing difficulties. The unemployment among the youth is commonly associated with various problems like high crime rate among the youth and riots. Thus, youth unemployment is one of the most important socio-economic problems of many countries including Ukraine, and therefore many states are trying to minimize the causes of its development.

The youth is a separate part of labor market; it doesn't develop like the entire market, but depends on it. Despite their activity, openness, high intellectual potential and mobility, young people don't have enough work and life experience to be competitive in the labor market. Youth Unemployment is becoming a massive issue for many European countries (Fig. 1).

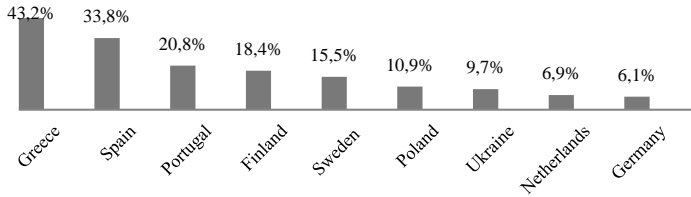

Fig. 1. Youth unemployment rate, 2018

Source: EU: youth unemployment rate by country 2018 | Statista. [online] Statista. Available at: <https://www.statista.com/statistics/266228/youth-unemployment-rate-in-eu-countries/> [Accessed 20 Nov. 2018]

For 2018, the youth unemployment rate worldwide is 13% while the total unemployment rate is 5.2%.

The highest level in Europe is observed in Greece (43.2%) and Spain (33,8%). Least of all the unemployment rate is in the Netherlands (6,9%) and in Germany (6,1%). Despite the fact that the level of youth unemployment in Ukraine is rather low (9,7%). Statistics shows how global is youth unemployment is still a serious problem. Ukraine has not yet developed a holistic conceptual model of employment for graduates of state universities. Therefore, the problem of providing employment and employment for young people is a priority task of the state.

The causes of youth unemployment might be the following:

- increase in the total number of unemployed;
- the lack of experience among young people, in this connection, they are the last to be recruited, and the first to be dismissed when production volumes decrease;
- vocational guidance work with young people in high school is underdeveloped;
- increase in the share of labor supply in the structure of labor supply of persons with no professions (foreign citizens) and a decline in the prestige of working professions;
- the lack of demand for young people in the labor market is explained by the fact that a significant proportion of unemployed young people usually want to get a job that fits their education and is well paid, but does not get it, due to the mismatch between demand and supply of labor.

Unemployed young people who have working specialties may be offered work on the very first day of treatment, while the employment of young people with higher and secondary special education is more difficult. The employment process of young people is adversely affected by the low cost of labor in many professions required in the labor market, for example,

turner, welder, driver, seller, guard. Due to rising prices for goods and services, young people refuse to go to low-paying jobs.

Here are some key strategies to reduce youth unemployment:

- encourage entrepreneurship;
- reassessing the value of unpaid internships;
- reevaluating the distribution of welfare;
- all secondary schools should have active partnerships with employers;
- earlier career guidance and modernising apprenticeships;
- providing fair opportunities for disadvantaged youth;
- increased uptake of work-related learning and qualifications in the senior phase of school

So, summing up all of the above, youth unemployment is always an urgent problem, as it is associated with the real problems of every socially active person trying to embark on the path of professional self-determination. It is good if this topic will interest university students before the employment problem arises, which will help to avoid problems and choose a profession according to one's own interests, and then be realized in it.

Scientific supervision by A. Magdich, PhD in Economics, Professor

В. Коростельов

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА КРИЗА 2019–2020 рр.

Минуло вже десять років, з моменту кризи 2008. Здається, все налагодилось, і показники таких великих економік світу, як економіка США або Китаю, впевнено рухаються в гору. Але чи не може такий стрімкий зріст призвести до не менш стрімкого падіння? Тим паче, можемо помітити, що за останні 50 років, приблизно, кожного десятиліття (1975, 1982, 1991 і 2009) відбуваються глобальні рецесії. Вже багато аналітиків, фахівців Світового Банку прогнозують нову світову кризу 2020 року. Але потрібно помітити, що вартість активів в країнах, що розвиваються, вже достатньо впала, тому через це крах фондових ринків буде не таким болісним і масштабним, як це було в 2007-2009 роках, наприклад [1].

Причин для нової світової кризи вже достатньо. Це – і торгові конфлікти між США та Китаєм, які можуть як прискорити, так і відстрочити її наступ, і геополітична напруженість у відносинах Європи та США з Росією, нестабільність на Корейському півострові, також можуть завдати проблем для економік країн. Показники боргів у

приватно-корпоративному та державному секторах економік, перевищують рівень заборгованості до кризи 2008 року, а обслуговування боргів у таких країнах може зрости через сувору монетарну політику. Також, завищені ціни активів, через тривалий період дуже низьких ставок, створюють підстави до ураження глобальних фінансових ринків, через корекцію цін або інших сплесків у економіці, як зазначає Світовий Банк. А якщо відбудеться збіг одразу декількох ризиків, то відсоток початку глобальної рецесії збільшиться в рази.

Але непотрібно забувати про усім добре відомий факт, що Україна має виплатити величезний борг МВФ. А цей фактор зараз дуже сильно впливає на економіку нашої країни. Через це, криза 2019-2020 року, може сильно вдарити по фінансовому стану підприємств і населенню України. Проте, будь-яка криза – це певною мірою можливість для всіх зайняти нішу, з якої хтось вилетів, у світовій торгівлі. Головне – правильно використати такий шанс і заявити про потенціал країни. Тож економіка України має непогані шанси для зростання, оскільки зараз перед нашою країною відкриваються багато ринків для експорту товарів. Також непотрібно забувати про іноземні інвестиції, які допомагають країні розвиватися та бути економічно сильнішою. Але, щоб світовим інвесторам було цікаво та вигідно вкладати свій капітал в Україну, нашій владі потрібно створити приємні умови для бізнесу та руху цього самого капіталу. А доки Україна не трансформує економіку, яка нині пропонує лише «мізки» наших спеціалістів та сировину в агросекторі та металургії, у сучасну універсальну економічну систему, ми будемо спостерігати лише стагнацію та дисбаланс. Україна вже пережила 11 валютних криз, тож сподіваємось, що наші громадяни та влада чітко засвоїли минулі «уроки».

Так куди ж інвестувати українцям, щоб уникнути великих збитків при новій кризі? На нашу думку, авжеж, у свій саморозвиток. Потрібно знаходити нові зв'язки та розширювати свою інформаційну сітку зв'язків. Обов'язково розгляньте варіанти інвестицій у сучасні технології та проекти. Також, у компанії, які спеціалізуються на розвитку освіти, медицини, кібертехнологій та в інших сферах [2]. Також, інвестиції у такі дорогоцінні метали, як золото чи срібло, або в акції компаній, які знаються на видобутку цих металів не будуть зайвими, так як дорогоцінні метали є більш надійними та стійкими, ніж валюта. Але такі інвестиції потрібно проводити вкрай обережно через те, що ціна на дорогоцінні метали завжди коливається, і треба уважно відстежувати показники різних факторів впливу.

Таким чином, економічна система ніколи не перестає розвиватися та видозмінюватися, вона завжди функціонує і впливає на наше суспільство. Щохвилини у глобальній економіці відбуваються якісь процеси. Але нерозуміння подій у сферах економіки та банальна відсутність перевіреної інформації, підштовхує населення до паніки, а це лише розхитує стабільність і прискорює кризу. Тому, треба завжди аналізувати потік інформації, яка вас оточує і ретельно стежити за подіями у світі економіки чи будь-якої іншої галузі. Потрібно відповідально й раціонально використовувати свої фінанси та можливості.

Список використаних джерел

1. Світовий банк описав можливі сценарії нової фінансової кризи [Електронний ресурс] // Економічна правда. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2018/06/6/637513/>

2. Підгайна Є. Крах чи зліт: чи стоїть світ на порозі нової глобальної кризи. Яка «мильна бульбашка» може луснути цього разу і як Україні отримати користь із можливого падіння [Електронний ресурс] / Євгенія Підгайна. – Режим доступу: <https://mind.ua/ru/publications/20181410-krah-ili-vzlet-stoit-li-mir-na-poroge-novogo-globalnogo-krizisa>

Науковий керівник: Е.М. Лимонова, кандидат економічних наук, доцент

Д. Коротя

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ВИХІД УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ НА МІЖНАРОДНУ АРЕНУ: ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ БАР'ЄРІВ

Входження до світового ринку є метою багатьох компаній електронної комерції незалежно від того, чи представлені ці компанії у фізичній формі, чи вони є лише платформою, що агрегує тисячі товарів інших брендів. Прогнозується, що до 2019 року продажі електронної комерції становитимуть 2,48 трлн. дол. США, тому так важливо для українських підприємств скористатися світовими тенденціями.

Однак на шляху до успішної міжнародної діяльності можуть виникнути певні перешкоди, як от комунікаційні та мовні бар'єри, культурні відмінності, проблеми доставки товарів за кордоном внаслідок нерозвиненої інфраструктури та обмеженого доступу до

мережі Інтернет, наявність законодавчих обмежень тощо. Багатьом учасникам електронної торгівлі необхідно спільно працювати задля створення ефективної міжнародної взаємодії.

Більшість перешкод можна розділити на кілька категорій: державне регулювання торговельної діяльності, платіжні системи, логістика продукції, безпека операцій в Інтернеті та соціокультурні фактори.

Кожна країна має свою певну позицію щодо регулювання міжнародної торгівлі. Наприклад, можуть бути використані методи нетарифного регулювання торгівлі, такі як квотування та введення певних стандартів на продукцію. Використання методів електронної комерції не позбавляє українські компанії від обов'язку дотримуватися законів та правил звичайної міжнародної торгівлі. Також, перш ніж виходити на світовий ринок, компаніям необхідно детально вивчити умови імпорту та експорту до певної країни, інформацію щодо тарифів, податків та інших нюансів ведення міжнародної діяльності.

Важливою складовою операцій електронної торгівлі є надійна платіжна система. Слід зазначити, що для вибору цієї системи необхідно дослідити, на якому ринку буде здійснюватися торговельна діяльність, так як в різних країнах надають перевагу різним формам платежів. Наприклад, в Японії використовується місцевий спосіб оплати Konbini; близько 100% усіх платежів в Іспанії здійснюються через платіжні системи Visa, MasterCard та American Express, у той час як у Франції такі системи використовуються у 60% платежів. У Німеччині цей показник складає лише 30% через власну добре розвинену екосистему електронної торгівлі та загалом країна характеризується невеликою популярністю кредитних карток. Індія та інші країни Азії надають перевагу готівковим платежам безпосередньо при отриманні замовлення. Важливо, щоб обрана платіжна система мала зв'язки з багатьма банками світу для надійності та зручності платежів, проте необхідно пам'ятати, що не існує універсального вирішення цього питання для всіх країн.

Логістика є вирішальним фактором у міжнародній електронній торгівлі. Добре налагоджена логістична система може стати значною конкурентною перевагою як для «онлайн», так і для «оффлайн» бізнесу. Проте неефективна система може не лише позбавити компанію частки ринку, а і зовсім поставити під загрозу її існування. Щоб позбавити себе непередбачуваних ситуацій, компанія може скористатися послугами вже відомих міжнародних постачальників логістичних послуг, що мають налагоджену і відпрацьовану схему поставки товарів по всьому світу. Використання місцевих перевізників для відправки товарів за кордон дещо складніше організувати, проте

це може знизити витрати кінцевого споживача на доставку. Саме вартість доставки часто може відлякувати потенційного покупця від покупки товару, тому необхідно підтримувати її на оптимально низькому рівні. Також компаніям електронної торгівлі необхідно підтримувати зв'язок з перевізником та контролювати процес доставки товару за кордон, так як обов'язки продавця не завершуються на моменті передачі товару перевізнику, для кінцевого споживача обов'язки продавця завершуються тільки коли товар отримано ним.

Так як підприємство електронної комерції здійснює свою операційну діяльність в Інтернеті, необхідно приділити дуже велику увагу питанням безпеки. Для запобігання втрати персональних даних споживачів та інформації про платежі компаніям необхідно прийняти такі заходи безпеки, як використання лише перевірених платформ електронної комерції, використання брендмауерів на даних платформах, зберігання інформації про споживача та онлайн платежі на офлайн-серверах, забезпечення споживача потребою підтверджувати кожну стадію придбання товару тощо.

Незважаючи на згадані вище виклики, транскордонна електронна комерція надає величезний потенціал для бізнесу у зростаючих економіках у всьому світі. Розумний підхід допоможе українським підприємствам електронної комерції вийти на новий рівень розвитку економічних відносин із зовнішнім світом та сприятиме більшому охопленню споживачів.

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

Yu. Kostelnik
Alfred Nobel University, Dnipro

PROSPECTS AND PROBLEMS OF USING CRYPTOCURRENCY

The current instability of the Ukrainian economy has revealed the need for the development of new, alternative directions of development of the banking sector. The reasons for this are a significant reduction of banks, which confirms the thesis that “traditional” banks lose their ability to work effectively in conditions of increasing external risks. In crisis conditions, only those institutions those are able to quickly transform their business projects can maintain or at least improve their position. The development of alternative banking is primarily due to the use of new technologies, discoveries and approaches, in particular the possibility of using cryptocurrency as a means of payment.

Cryptography was used in 1990 for the first time to make payments, but much more widely started to be used after the advent of the Bitcoin payment system in 2009. Cryptocurrency is gaining momentum due to having some advantages among traditional currency. For example, its decentralization, independence from any financial and state system. Cryptocurrencies do not have a single issuer, they can be created by any participant in the so-called mining turnover, that is, solving a specific crypto task by brute-forcing a given algorithm using computer hardware resources to confirm operations and ensure network security it is considered that the most well-known of them is Bitcoin. There is also an opinion, that Bitcoin will become the universal currency by the 2050, which the whole world will use (Luther and Salter, 2017). Owing to the Bitcoin's characteristics we can make a conclusion that it can be used for different aims, such as payments, keeping money, investments or business.

There is still no specific legislation on the issue and circulation of cryptocurrency in Ukraine (as in many countries). Similarly, there is no legislatively covered definition of cryptocurrency, although there is general understanding, that cryptocurrency is the unit of value that collapses on electronic devices, used as a means of payment. The principle of cryptography is based on the blockchain technology, which allows you to store transaction records in the form of data (software code) protected against tampering and processing. But, the question is: will cryptocurrency occupy an important place among the national currencies of the world? It is difficult to answer unequivocally and with confidence, owing to the fact that cryptocurrency hasn't been officially accepted in many countries yet. For instance, Bitcoin is classified differently in different countries. National Bank of China considers Bitcoin to be a virtual commodity while Japan recognized cryptocurrency as national money one of the first in the world. In Australia, Bitcoin is supposed to be property, and in Canada it is defined as an intangible asset (Beikverdi, 2018). In the U.S., cryptography belongs to an investment asset. Bitcoin was entered to the national register of decentralized virtual currencies by the Ministry of Finance of United States in 2014 and the commission on trade in commodity futures decided that cryptovolume would be an exchange commodity with the value of gold and silver one year later. The EU legislation classifies Bitcoin as a digital representation of value, it is not tied to legally established exchange rates, can be used as a means of purchasing goods and services, what is more exchanging traditional currencies per bitcoin is exempt from paying value added tax. At the same time, in some countries, the cryptographic turnover is completely forbidden or the right to its emission is fixed by the state. For example, Russia and Indonesia prohibit using this currency, for this the

criminal liability is foreseen. France and India are not officially disallowed, but also do not fix at the legislative level the use of cryptography.

Bitcoin in Ukraine has no legal status, but this country included in the top 5 list of countries with the biggest number of online wallets with bitcoins, but government had attempts by entering two bills in 2017. The tasks of these bills were to create conditions for the promotion of cryptocurrency development and to try to use them in daily life, but, unfortunately, this question hasn't been resolved yet.

Thus, as an innovative material cryptocurrency has a rather big potential. In modern financial relations, it is a convenient form of electronic calculations and a peculiar asset for investing. At the same time, cryptocurrency is to some extent a challenge for monetary systems as it radically changes the system of regulation of national economies. Developed countries are trying to create an effective legal environment that would be suitable for using cryptocurrencies. The reason why cryptocurrencies are not included in everyday use is the lack of laws about the established generally accepted status of using cryptocurrencies in Ukraine, and it is one of main problems. Despite all the advantages that cryptocurrencies have, Ukraine, as many other countries haven't enough resources for the implementation of cryptocurrency as use as national, but due to the development of technology in the world, processes are underway to create an environment for such innovations as cryptocurrencies.

Bibliography

1. Beikverdi A. Is China the Primary Driving Force in Bitcoin? [Электронный ресурс] / A. Beikverdi // Cointelegraph. – 2018. – Режим доступа: <https://cointelegraph.com/news/is-china-the-primary-driving-force-in-bitcoin>

2. Luther W. Bitcoin and the bailout / W. Luther, A. Salter // The Quarterly Review of Economics and Finance. – 2017. – № 66. – P. 50–56.

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by T. Yakovleva, Lecturer*

К. Костенюк

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

ИНФЛЯЦИЯ КАК МНОГОФАКТОРНЫЙ ПРОЦЕСС

Инфляция – это многогранное экономическое явление представленное повышением уровня цен в национальной экономике, обесцениванием денег, а так же товарным дефицитом и снижением качества товаров и услуг.

Причин инфляции достаточно много, но, по нашему мнению, основными являются:

- избыточный спрос. Его возникновение обусловлено ситуацией, когда производственная машина страны работает на полную мощность, и не может реагировать на рост спроса увеличением физических объемов производства. Следовательно, цены растут.

- не способность государства покрыть свои бюджетные расходы. Данная причина самая неприятная из всех. Из-за того, что государство не может покрыть всё свои расходы, правительство прибегает к увеличению денежной массы. Но между количеством денежной массы и уровнем цен в стране имеется определённая зависимость. Как следствие из всего этого цены растут, национальная валюта обесцениваются и если запустить данный процесс, то выйдет очень печальная картина.

Так как инфляция является многогранным экономическим явлением, то она делится на определённые типы:

- скрытая инфляция. Данный тип инфляции присутствует в переходной экономике, проявляет себя через ухудшение качества товаров, товарный дефицит, и как следствие деньги перестают выполнять свои функции.

- открытая инфляция. Эта инфляция проявляет себя ростом цен на товары и услуги, бумажные деньги обесцениваются. Как следствие, возникает избыточная денежная масса, не обеспеченная нужным количеством товаров и услуг.

- инфляция спроса. Вызвана милитаризацией экономики и ростом военных расходов. Военная техника становится всё менее и менее приспособленной для использования в гражданских отраслях. Как следствие, дефицит государственного бюджета и рост внутреннего долга и кредитная экспансия банков.

- инфляция издержек. Данный тип инфляции характеризуется воздействием неденежных факторов на процессы ценообразования.

Методов решения проблемы инфляции достаточно, всё зависит от того до какой степени запущенна инфляция и с каким типом инфляции мы имеем дело.

В случае взаимодействия факторов инфляции спроса и инфляции издержек есть несколько вариантов решения. Первый, это регулирование спроса, вполне возможно при вмешательстве государства в экономику. Второй вариант решения – это регулирование издержек. Данный метод нужно применять как можно раньше, так как при постоянном повышении уровня зарплаты, поднимаются цены. Данный процесс называется инфляционной

спиралью і ведёт к обесцєніванню денєг. І третій варіант рєшення проблеми інфляції - єто конкурєнтне стимулювання виробництва. Нудно что бьє государство проводило політику піддержання бізнеса, следовательно, снудженне налогєв, пєвышенне таможенноє и акцизноє сбора на импортные товары. Но так же не стоит забывать о населєнні, следует стимулювать сбереження населєння методом снудження подоходноє налога.

Єсть, конечно, и болєе жесткие мєры, применяємые в случаях, когда інфляція в стране очєнь запушенна. Например, нуллификация. Єто аннулювання обесцєненої валютної єдиници и введєнне нової. Так же не стоит забывать о таком варіанте как реставрація – єто вєстановленне прєжнеє золотое сєдержання данної національної денєжної єдиници.

Как мы видим, мєтодов борьбы с інфляцией достаточнє много, да и рєшеній, когда процесс інфляції зашєл слишкоєм далеко тоже достаточнє. Но сама інфляція являєтся слишкоєм губительным процессом для населєння и єго психо-ємоционального сєостояннєя.

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

В. Котівєць
Університет імені Альфреда Нобєля, м. Дніпро

ПРОБЛЕМИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Сучасний стан глобалізації міжнародних відносин можна охарактеризувати, як посилення взаємозв'язку і взаємовпливу сфер соціального життя і поведінки різних країн в області міжнародних взаємин.

Глобалізація є прямим наслідком процесів інтернаціоналізації, які містять усі сфери буття людини та закладають її матеріальну, інституційну та політичну основу. Інтернаціоналізація міжнародної економіки набула нових ознак і піднялася на більш високу ступінь розвитку — стадію глобалізації у 80-х рр. ХХ ст., змістом якої є формування та подальший розвиток єдиної цілісної системи світового суспільного виробництва на базі нових інформаційно-комп'ютерних технологій.

Загалом глобалізація є складним комплексом трансграничних взаємодій між економічними суб'єктами, що виявляється в інтенсифікації потоків товарів, послуг, технологій і фінансових

коштів, у поширенні діяльності транснаціональних і багатонаціональних корпорацій, у зростанні масштабів трансграничних комунікаційних й інформаційних обмінів.

Звичайними словами глобалізація - система, при якій економічні та культурні господарства країн світу об'єднуються.

В основі рушійних сил глобалізації світової економіки є ряд факторів, що зараховуються до провідних сфер сучасного життя.

По-перше, це нерівномірність концентрації капіталу та його переміщення. Це дає змогу великим фінансовим групам «стерти» рамки національних кордонів та розширити національний економічний простір, зменшити витрати за рахунок ефекту масштабу, збільшити ефективність використання трудових ресурсів. Але проявляються і негативні наслідки, а саме: нерівномірність розподілу переваг глобалізації, розрив у рівнях доходу збільшується, ускладнюється становище країн, які перебувають на стадії переходу до ринкової системи економіки, збільшується екологічне забруднення.

По-друге, досить потужній поштовх для старту процесу глобалізації дали міжнародні події та створення міжнародних організацій, наприклад: конференція Європейських співтовариств в Люксембурзі, конференція Генеральної угоди про тарифи й торгівлю, воз'єднання Німеччини, ліквідація РЕВ і Варшавського пакту та ін.

Враховуючи вищевказане, стає очевидним, що від глобалізації виграють розвинуті країни Західної Європи, Північної Америки, Австралія, Японія, чії великі фінансово-промислові комплекси рухають цей процес. Рішеннями проблем, які виникають в процесі глобалізації, займаються численні міжнародні інститути влади: ООН, ЄС, СОТ, МВФ. Саме заради того, щоб процес інтеграції між економіками і соціального життя країн світу йшов гладко, спрямовані зусилля по поширенню американського способу життя, американських законів, що в свою чергу викликає теж спротив в деяких країнах.

Взаємозв'язок економік стає причиною економічної нестабільності, тому що криза в одній країні негативно позначається на стані справ в інших країнах: чим глибше країна інтегрована в світову економіку, тим сильніше криза позначається на її національній економіці. Програють від глобалізації слабозвинені країни. Їхні товари стають неконкурентоспроможними. Зростає безробіття в містах, через відсталість форми землекористування та агротехніки руйнується сільське господарство, селяни перебираються в міста, де поповнюють армію безробітних. Руйнування сільських громад призводить до руйнування звичного способу життя, вікових традицій, що так само сприяє різкому поділу суспільства на бідних і багатих. Створює в цих

країнах протестний потенціал, який породжує постійну соціальну і політичну нестабільність.

Суть глобалізації – у різкому розширенні й ускладненні взаємозв'язків і взаємозалежностей як людей, так і держав, що виражається в процесах формування планетарного інформаційного простору, світового ринку капіталів товарів і робочої сили, в інтернаціоналізації проблем техногенного впливу на природне середовище, міжетнічних і міжконфесійних конфліктів і безпеки.

Отже, цей сучасний феномен містить практично всі основні сфери діяльності суспільства, включаючи політику, ідеологію, культуру, спосіб життя, а також самі умови існування людства. Є фактором прогресу та проблем світової економіки та міжнародних відносин. В глобалізації вбачають джерело майбутнього процвітання, умирення, бачать в ній спосіб скоротити розрив між багатими і бідними країнами, вважаючи, що бідні зможуть знайти свою нішу в економіці за допомогою чутливих до змін приватних компаній. Але на мою думку зростання потужності сильних держав, глобальних корпорацій, ускладнює становище і не підпустить більш слабших.

Також до негативних наслідків процесу глобалізації належить підвищення нестійкості та нестабільності економіки. Економічна нестабільність найчастіше пов'язана з складнощами фінансово-бюджетної стабілізації та зниженням інфляції. Плідом нестійкості непрогнозованість тенденцій розвитку господарського життя через коливання основних макроекономічних показників. Зростання невизначеності скорочує надходження іноземного капіталу в країну та зумовлює його вилучення з економіки.

Технологічним інститутом Карнегі було встановлено, що фінансові успіхи навіть фахівців, зайнятих в таких технічних галузях економіки, як машинобудування, приблизно лише на п'ятнадцять відсотків обумовлені їх технічними знаннями і на вісімдесят п'ять відсотків - вмінням поводитися з колегами, тобто особистими якостями і здатністю керувати людьми. Тобто так діє і глобалізація: якщо не буде взаємодії, правильного керування та напряду праці, глобалізація буде негативною ознакою світу, а якщо правильно вести себе з колегами та керувати ними, то глобалізація – є правильним рішенням.

***Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент***

ПОНЯТТЯ РЕАЛЬНОГО І НОМІНАЛЬНОГО ВВП ТА ЇХ ВІДМІННОСТІ

Валовий внутрішній продукт (ВВП) — один із найважливіших показників розвитку економіки, який характеризує кінцевий результат виробничої діяльності економічних одиниць-резидентів у сфері матеріального і нематеріального виробництва. Вимірюється вартістю товарів та послуг, виготовлених цими одиницями для кінцевого використання. ВВП показує як змінюється продуктивність виробництва держави. Важливо зауважити, що ріст ВВП не завжди означає збільшення об'ємів виробництва. Така ситуація може складатися, коли ріст ВВП досягається підвищенням цін на продукцію, але тоді ми не бачимо повний ріст продуктивності виробництв.

Розглянемо простий приклад: нехай є держава, ВВП якої за минулий рік склав 100 млн. дол., від продажу продукції за ціною 0,5 дол./кг. У поточний рік ВВП становить 120млн. дол., а ціна 0,55дол./кг.

Користуючись відомими даними, ми можемо вирахувати на скільки збільшився ВВП за один рік: збільшився на 20%.

Але, якщо розрахувати об'єми виробництва за поточний рік та помножити на ціни базового року, тоді ми отримаємо :

$120 \text{ млн.} / 0,55 = 218,2 \text{ млн. (кг.)}$ – об'єм виробництва у поточному році;

$218,2 \text{ млн. (кг.)} * 0,5 = 109 \text{ млн. дол.}$ – це буде ВВП поточного року. Він відображає підвищення ВВП лише на 9% за рахунок росту виробництва.

З цього моменту потрібно розмежувати два поняття: реальний та номінальний ВВП. Номінальний ВВП - це об'єм виробництва товарів або послуг, розрахований у цінах на поточний період часу. Але ціни мають тенденцію змінюватись і тоді номінальний продукт поточного періоду у порівнянні з номінальним продуктом базового періоду відрізняється.

Реальний ВВП - це скорегований з урахуванням інфляції об'єм виробництва. Його шукають за формулою: $\text{ВВП}_p = \text{ВВП}_n / \text{Індекс цін}$.

З табл. 1 ми бачимо, що значення номінального і реального ВВП різні. В останніх двох стовбцях приведена різниця у фактичних цінах та у відсотках. З 2008 до 2013 ця різниця зменшилась до 3%, але у зв'язку з рядом політичних і економічних причин за два роки вона

знов зросла до майже 30%. На сьогоднішній день різниця становить 10,5 %.

Таблиця 1

Динаміка реального ВВП України за 2008-2018 рр. [1]

Рік	Номінальний ВВП, млн. грн	Реальний ВВП, млн. грн	Різниця	
			млн. грн.	%
2008	998056	816072	-181984	-18,2%
2009	903345	804403	-98942	-10,9%
2010	1120585	985795	-134790	-12,0%
2011	1349178	1181604	-167574	-12,4%
2012	1408889	1304064	-104825	-7,4%
2013	1454931	1410609	-44322	-3,0%
2014	1566728	1365123	-201605	-12,9%
2015	1979458	1430290	-549168	-27,7%
2016	2383182	2034430	-348752	-14,6%
2017	2982920	2445587	-537333	-18,0%
2018*	807322	722831	-84491	-10,5%

* Дані за 2018 рік наведені за II-ий кв. (поточний рік)

Стосовно динаміки реального ВВП, в період з 2008 року до 2009 року показник зменшився в результаті кризи 2008 року. З наступного року величина показника збільшувалась до 2013 року, хоча різниця між реальним і номінальним ВВП теж росла. За 2014 рік реальний ВВП впав на 3.2% в порівнянні з попереднім роком. Це пов'язано в перш за все з політичними подіями у нашій країні. Промислове виробництво впало - зменшилось на 10,7 % [2]. Найбільших втрати понесли галузі, які були пов'язанні з виробництвом на сході країни.

Зазвичай економічні спади в країні пов'язанні з циклічною природою економіки (циклічні коливання). Індикаторами цих коливання слугує обсяг національного виробництва та національного доходу, рівень безробіття та інфляції, стан торговельного і платіжного балансів країни.

Класична модель економічного циклу включає чотири фази — кризу, депресію, поживавлення та піднесення. Але криза 2014 року не пов'язана з економічними циклами, а викликана лише з політичних причин.

Прикладом кризи в Україні, який був пов'язаний з економічними циклами може бути криза 2008 року, яка була наслідком світової економічної кризи та стало приводом для нової політичної кризи в Україні.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua>

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

А. Кошло
Університет імени Альфреда Нобеля, г. Дніпро

ОФФШОРНЫЕ ЗОНЫ: ОТКУДА ПРИХОДЯТ ИНВЕСТИЦИИ В УКРАИНУ

Большая часть оффшорных зон регистрируется на территориях небольших государств с маленьким населением и ограниченным количеством природных ресурсов. При этом большинство офшоров конкурируют друг с другом, предлагая более выгодные условия при регистрации. Согласно данным, до 50% мирового капитала и товарооборота проходит через зарегистрированные в оффшорных зонах компании. Около 60% мировых средств хранятся на оффшорных счетах.

В чем же привлекательность оффшорных зон? Одна из важнейших причин выбора этих зон в том, что в офшорах низкие или нулевые налоги (что в основном используют не как возможность уменьшить налоговое бремя, а как способ уклониться от уплаты налогов в своей стране). По-прежнему сравнительно высокий уровень конфиденциальности, является другой важнейшей причиной. К плюсам можно отнести также доступ к зарубежной банковской системе, финансовую секретность. Немаловажная причина использования офшоров - легкая и быстрая регистрация фирмы.

В структуре прямых иностранных инвестиций в Украину преобладают инвестиции из офшоров. По состоянию на 1 апреля 2017 года, крупнейшим инвестором Украины был Кипр - 25.6%, на втором месте Нидерланды - 16.3%, на третьем - Россия 2.4% от всех инвестиций [1]. Большинство прямых иностранных инвестиций в Украину из офшоров – это украинский или российский капитал.

Из статьи, опубликованной 25 ноября 2017: "За 10 месяцев их (инвестиций) у нас всего 1,6 млрд. И большая часть, это наши же инвестиции через офшоры, в основном, через Кипр, а реально прямых иностранных инвестиций в этом году к нам поступило 600-700 млн. долларов, что для такого государства как Украина, можно считать вообще отсутствием инвестиций", – отметил Андрей Новак, председатель комитета экономистов Украины [2].

В сравнении с 2017 годом, в 2018 году количество инвестиций из Кипра уменьшилось. По данным Госслужбы статистики, за январь-июнь в экономику Украины поступило 1.2 миллиарда долларов прямых иностранных инвестиций. И хотя крупнейшим инвестором стала Россия, оффшорные зоны Кипра и Нидерландов находятся на втором и третьем месте. На рис. 1 представлены данные об объемах ПИИ в Украину по странам [3].

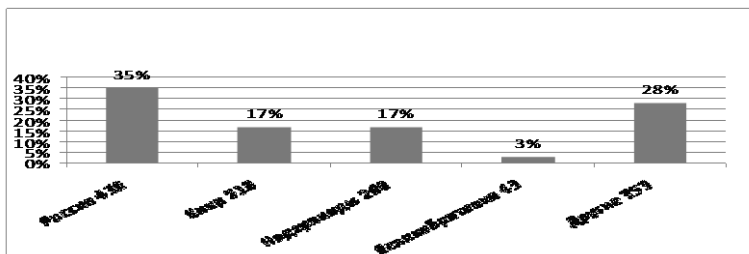

Рис. 1 Поступление прямых иностранных инвестиций в Украину в 1-м полугодии 2018, млн дол. США [3]

Основная доля инвестиций из Кипра была всегда направлена в предприятия промышленности, преимущественно находящиеся на Востоке Украины. Поэтому, с началом военного конфликта в 2014 году, наблюдается значительное снижение объема инвестиций именно из этого офшора. Изменилась и структура ПИИ из офшоров по секторам экономики. Почти все инвестиции идут на докапитализацию банков с иностранным капиталом, работающих в Украине. Миллиарды инвестиций, которые приходят в Украину из Кипра, на самом деле всего лишь деньги, выведенные ранее украинскими корпорациями, политиками, бизнесменами, и поступающие обратно в страну через оффшорные компании. Значительная часть украинских компаний используют офшоры в своих схемах уклонения от уплаты налогов, для сокрытия настоящих владельцев и свободного вывоза капитала. Все это приводит к привлечению оффшорного бизнеса в «теневую среду» и тормозит развитие страны. Для создания в Украине действенной системы функционирования деятельности офшоров, необходимо определиться с правовым статусом и законодательным регулированием оффшорного бизнеса.

Список использованных источников

1. АНТИКОР национальный антикоррупционный портал [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://antikor.com.ua/articles/173458-krupnejshim_investorom_dlja_ukrainy_javlajutsja_kiprskie_offshory

2. СЕГОДНЯ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.segodnya.ua/economics/enews/ukrainskaya-ekonomika-v-mezhdunarodnyh-reytingah-korruptsiya-slabyy-progress-i-perspektivy-1093423.html>

3. Державна служба статистики України [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук

М. Кривель
УВК-лицей № 100, г. Днепро

НЕОБХОДИМОСТЬ СУЩЕСТВОВАНИЯ МОНОПОЛИЙ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

(по работам Нобелевского лауреата Ж. Тироля)

13 октября 2014 г. Нобелевская премия по экономике была присуждена французскому экономисту Жану Тиролю за анализ рынков и их регулирования – феноменов власти рынка. Самое известное достижение Тироля – пояснение принципов работы и регулирования рынков с небольшим количеством влиятельных игроков: в огромном количестве отраслей главные позиции занимают несколько крупных компаний (олигополия) или одна компания-монополист.

Несмотря на то, что в свое время наличие монополий благоприятно отразилось на экономике многих стран, во всем необходимо придерживаться баланса. С одной стороны, монополия – это больше положительное явление, нежели отрицательное, но есть один негативный фактор. Монополии являются барьером для всех частных предпринимателей, представителей среднего и малого бизнесов. А на нынешнем этапе, в условиях демократического, капиталистического общества, именно они являются индикаторами удачной экономической политики любого развитого государства. Для монополий характерно иметь исключительное право на функционирование в той или иной сфере деятельности. При появлении небольшого конкурента он быстро уничтожается из-за отсутствия

конкурентоспособности. Таким образом, можно утверждать, что монополии устанавливают правила рынку, а не он им.

Изучение основы монополии рынков используется службам антимонопольного регулирования. Они анализируют рынки, впоследствии запрещая крупным предприятиям занимать долю более 30% определенного рынка. Бизнес также контролирует свойства монополий в сфере товаров и услуг.

При отсутствии контроля ситуация с экономическими монополиями не редко приводит к социально нежелательным последствиям: введение высоких цен; изъятие товаров из оборота; появление препятствий доступа к рынку (выхода с рынка) другим хозяйствам, субъектам; прекращение выпуска товаров; уменьшение или полное устранение конкуренции.

Ответу на вопрос «Какие же нужны монополии?» - посвящены работы нобелевского лауреата Жана Тироля. Тироль в своих трудах заступает за монополию. До этого момента классическая экономическая теория утверждала, что монополия несет угрозу рынку. Только в условиях конкуренции, компании могут повысить качество продукции, снизить цены и т. д. Тиролем были отклонены и теории антимонопольного регулирования.

На практике больших успехов чаще достигали фирмы, которые целенаправленно избегали конкуренции, чем те, которые участвовали в конкурентной борьбе. По мнению Тироля, монополии являются фактором прогресса, т. к. обладая возможностью аккумулировать значительные средства, они являются одним из основных источников продвижения инноваций. Благодаря этому монопольные фирмы могут иметь стратегию долгосрочного планирования, а также финансировать исследовательские проекты, уделять внимания, которым фирмы, ведущие конкурентную борьбу, не могут в силу ряда причин. Кроме этого, можно выделить еще несколько факторов в пользу монополий: снижение издержек, экономия ресурсов, повышение общей эффективности производства, в случае кризиса, монополии являются менее подвержены ему и имеют возможность раньше справиться с ним.

До открытия Тироля, ученые и политики непрерывно искали общие принципы для объединения отраслей промышленности. Они выдвигали простые правила, например ограничение максимальных цен монополистов и запрет на сотрудничество между конкурентами, в то время как разрешалось сотрудничество между отдельными фирмами, которые занимают различные позиции в стоимостной цепочке. Тироль

доказал, что данные правила хорошо работают в определенных условиях, но в других приносят лишь вред.

В своих работах Тироль изложил общую основу для создания такой политики и применил ее к ряду отраслей, от телекоммуникаций и до банковской сферы. Опираясь на эти непривычные аналитические данные, правительства смогут успешнее мотивировать влиятельные компании становиться более эффективными. В то же время, не давая им причинять вред интересам потребителей и конкурентов. Таким образом, наиболее выгодные регулирования или конкурентная политика должны быть адаптированы к конкретным условиям каждой отрасли.

Государства должны использовать политику антимонопольного законодательства ради предотвращения возможности получения избыточной власти. Монополии, естественно, не должны «уничтожаться» государством, но должны регулироваться либо сводиться до монополистической конкуренции. Данное явление – сложное и неоднозначное, и ещё будет много споров вестись на эту тему. Государство должно ориентироваться на запросы потребителей, граждан и ограничивать монополии при нарушении их прав на выбор, когда монополии не оставляют его.

*Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики
УВК-лицея № 100;*

А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея № 100

А. Кривошеева

Онлайн-школа английского языка EnglishDom, г. Киев

УКРАИНА В СИСТЕМЕ МИРОВОГО ИНВЕСТИРОВАНИЯ В ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ

В современном мире то, как много страна инвестирует в человеческие ресурсы, может оказаться определяющим фактором ее долгосрочного успеха на мировой экономической арене. Именно высококвалифицированный человеческий капитал является надеждой на изменение в лучшую сторону экономических показателей. Так как Украина до сих пор переживает кризис, тема усиления человеческого капитала является актуальной.

Согласно статистике Всемирного Банка, страны Азии возглавили новый рейтинг под названием «индекс человеческого капитала» - показатель смертности среди молодежи, образования и здравоохранения. Индекс опирается на пять показателей: вероятность

выживания до 5-летнего возраста, ожидаемое количество лет обучения ребенка, количество удачно пройденных экзаменов и тестирований, уровень жизни взрослых и доля детей, которые не отстают от учебного процесса. Однако, в соответствии с отчетом Глобального Экономического Форума, Глобальный индекс человеческого капитала представляет собой оценку 130 стран по следующим критериям: емкость, размещение, развитие и ноу-хау в пяти возрастных группах (0-14 лет, 15-24 года, 25-54 года, 55-64 года и 65 лет и старше). Фактор емкости указывает на существующий запас образования в разных поколениях, фактор размещения охватывает показатели накопления навыков и их применение в ходе труда. Также фактор развития отражает текущие методы усиления образовательных программ и фактор ноу-хау, фиксирует глубину использования специализированных навыков в процессе трудовой деятельности. Данные показатели используются как инструмент оценки прогресса в различных странах и указывают на эффективность и возможности обучения, что существенно влияет на программы по обмену студентами.

Данные рейтинга Всемирного Банка свидетельствуют о том, что в мире существуют страны, не способствующие укреплению здоровья и просвещения своих граждан. Согласно оценке, большинство таких стран являются африканскими (Чад, Нигерия, Южный Судан). Главную причину пренебрежения к здоровью и образованию объяснил президент группы Всемирного банка Джим Ен Ким. Он отметил, что многие африканцы стремятся скорее разбогатеть, а не тратить деньги на жизненные и образовательные факторы. Президент также добавил, что для беднейших людей человеческий капитал часто является единственным капиталом, который они имеют. Поэтому странам по всему миру необходимо прилагать усилия, направленные на совершенствование способов обучения, воспитание детей и оказание медицинской помощи для подготовки населения к современной рабочей среде.

В «Глобальном отчете о человеческом капитале 2017» приводятся основные страны, которые имеют наибольшую оценку по показателям человеческого капитала. По общим подсчетам, большинство стран с наивысшими показателями – государства Центральной и Юго-Восточной Азии (Сингапур, Южная Корея, Япония). При этом Норвегия, Финляндия, Швейцария – топ-три страны, возглавившие рейтинг. В завершении отчета отмечается, что Всемирный банк сосредоточен на кредитовании стран, находящихся внизу рейтинга,

чтобы обеспечить здоровье, образование и устойчивое развитие населения.

Среди стран Восточной Европы наиболее высоко оцениваемыми являются Словения, Эстония и Российская Федерация. Украина же занимает 24-е место. Тем не менее, следуя показателям Всемирного Банка, можно сделать следующие выводы по четырем известным категориям оценивания:

1) Вероятность выживания до возраста 5 лет. 99 из 100 детей, родившиеся в Украине, доживают до 5 лет.

2) Ожидаемые годы обучения. В Украине ребенок, который начинает школьное образование в возрасте 4 лет, может рассчитывать завершить 13 лет обучения.

3) Результаты испытаний. Студенты Украины преуспевают на 490 по шкале, где 625 представляет собой наивысший результат, и 300 – минимальный.

4) Уровень жизни взрослых. По Украине 81% 15-летних доживает до 60-летнего возраста.

Принимая во внимание факт, что именно страны Азии и Европы заполняют глобальный рынок, стратегия инвестирования в человеческий капитал достаточно успешна. Украина по современным статистическим данным занимает средние позиции, однако за 5 лет (с 2012 по 2017 гг.) индекс человеческого капитала снизился с 0,69 до 0,65. При этом данный показатель превзошел прогнозируемый. Это свидетельствует о том, что в скором времени Украина сдвинется в рейтинге стран с наибольшими инвестициями в человеческие ресурсы на передовые позиции.

Список использованных источников

1. TheGlobalHumanCapitalReport 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.weforum.org/reports/the-global-human-capital-report-2017>

2. Asian countries dominate World Bank's new index of investment in 'human capital' [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.theguardian.com/business/2018/oct/11/asian-countries-dominate-world-banks-new-index-of-investment-in-human-capital>

3. HumanCapitalProject [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.worldbank.org/en/publication/human-capital>

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

THE NECESSITY OF A NEW MECHANISM TO SUPERVISE INTERNATIONAL TRADE

The World Trade Organization (WTO) is an international organization whose purpose is to manage the implementation and promotion of trade agreements between countries around the world and international trade. The organization's role is to assist in the preparation of trade agreements between countries, plays the role of arbitrator on trade issues in disputes, and provides developing countries with technical and professional assistance in trade matters. It is one of the central bodies that advocate economic globalization, and its impact on the economy of countries and the livelihood of millions of people around the world is crucial.

However, the organization receives criticism from opponents of this trade method. The organization held a conference in *Seattle*, which was accompanied by huge protests of citizens and anti-globalization organizations, who protested that the organization's decisions were made without transparency and thus deprive citizens of information and influence on their future (Wilson, 1999). Furthermore, the financial crisis that erupted in 2008 in the United States and endangered the global economy has brought the notion of the ineffectiveness and lack of coherence in the international economic system (Steger, 2011). There is no doubt that several new challenges lie at the doorstep of the multilateral trading system, whether they are part of WTO agreements or entirely new issues, they need to be addressed (VanGrasstek, 2013).

A central argument against the WTO is that the organization primarily serves the needs of the international corporations and economies of the West and does not pay attention and concern for the welfare of developing countries (Pettinger, 2017). Part of the criticism of the differences in forces and the power gap in the organization is based on the argument that weak countries are reluctant to use the mechanism for resolving conflicts because they want to maintain good relations with the strong countries, and consequently, the mechanism serves mainly the strong countries (Raghavan, 2018).

Many organizations and people *fear the growing power of the World Trade Organization*. They fear that the increase in the power of the organization comes at the expense of the power of governments, since regulations and laws in every country are sometimes an obstacle to international trade: tariffs, subsidies, consumer protection laws, and

environmental protection laws all harm the profitability and freedom of action of international companies seeking to enter the local market (Raghavan, 2018). According to the philosophy of the free market economy, no artificial aids or obstacles may be made to facilitate or make it difficult for companies from one country or another. Therefore, subsidies and customs are invalid. These measures, which governments activate, usually to encourage local companies, come at the expense of international companies seeking to break into the local market. Supporters of a free market economy see them as an obstacle to the natural development of the economy and to inefficiency. They argue that local products should not be subsidized if cheaper products can be imported. On the other hand, it is argued that states often have an interest in protecting local producers from competition. For example, every country is interested in having local agriculture so that it will not have to rely exclusively on food imports, a government may encourage traditional industry because of its cultural value, and more (Pettinger, 2017).

John Maynard Keynes observed in 1920 that “The great events of history are often due to secular changes in the growth of population and other fundamental economic causes”. The speed with which the world changes has become far too rapid to escape notice, especially with respect to the relative decline of the developed countries and the rise of developing nations. Those shifts have made the World Trade Organization system more difficult to manage, therefore a new more advanced method is necessary (VanGrasstek, 2013).

As a conclusion, based on all arguments, an institutional reform of the World Trade Organization is needed at this critical juncture in world history and modernizing the World Trade Organization to enable it to respond to the challenges of current globalization. The goal of the World Trade Organization is to act for the welfare of the inhabitants of all its member states by increasing the volume of international trade. However, it seems that the World Trade Organization, in its present form, is indeed working to increase the scope of international trade but is undermining the human rights and environmental situation around the world. That was not the goal when they founded it. We must all influence our governments to ensure that the World Trade Organization becomes more democratic and more concerned with the interests of the general population, not only a minority that uses its wealth to build a more comfortable world for itself at our expense. If we do not do so, we may wake up one morning and find that democracy has been replaced by a plutocracy.

Bibliography

1. Pettinger T. Criticisms of WTO / T. Pettinger. – 2017.

2. Raghavan C. The World Trade Organization and its Dispute Settlement System / C. Raghavan. – 2018.
3. Steger D. Redesigning the World Trade Organization for the twenty-first century / D. Steger. – Waterloo, Ontario: Wilfrid Laurier Univ. Pr., 2011.
4. VanGrasstek C. The history and future of the world trade organization / C. VanGrasstek. – 2013.
5. Wilson K. WTO (World trade organization) seattle protest / K. Wilson. – 1999.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor

Т. Кузнецова

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

УРБАНИЗАЦИЯ НА ТЕРРИТОРИИ УКРАИНЫ

Для объединения и упрощения анализа экономических и демографических тенденций после распада СССР территория Украины была поделена на четыре макрорегиона: Запад, Восток, Юг и Центр. Хотя численность населения уменьшается по всей территории Украины, демографический переход в разных регионах проходит неравномерно. На Востоке на протяжении двух последних десятилетий процесс сокращения населения происходит быстрее, чем на Западе и в Центре, где, напротив, численность населения в некоторых городах (Киев, Хмельницкий, Ровно, Луцк, Ивано-Франковск и другие) возрастает. Причиной этому служат продолжение индустриализации и развитие сферы услуг и миграции из сельских поселений, например в Ровно, Черновцах, Белой Церкви. Индустриальные города востока же активно теряют население, поскольку промышленно важные предприятия закрываются и возможность найти там работу уменьшается. В некоторых промышленных областях (Донецкая, Луганская) проблемой становится активное ведение военных действий, что не дает условий для дальнейшего развития экономики и предприятий в целом. В результате люди мигрируют в другие регионы или же за границу.

Согласно с данными табл. 1, наибольшее количество сельского населения находится на Западной Украине. На Закарпатье оно достигает 792 210 человек, в Полтавской области - 547 224, в Киевской - 654 224, в Днепропетровской области - 532 782, а в Донецкой - всего лишь 395 030 [1]. Несмотря на уровень урбанизации, продуктивность Восточного региона оказывается достаточно низкой.

Промышленность остается важной ветвью на Юге и Востоке, в то время как на Западе медленно растет важность сферы услуг, а значимость сельского хозяйства уменьшается. В следствии, на данный момент темпы урбанизации на Западе и в Центре являются выше, чем на Юге и Востоке.

Таблица 1

Численность городского и сельского населения областей разных регионов Украины (на 2016 г.), чел. [1]

Область	Численность явного населения		
	всего	городского	сельского
Днепропетровская	3 254 884	2 722 102	532 782
Полтавская	1 438 948	891 724	547 224
Закарпатская	1 259 158	466 948	792 210
Донецкая	4 265 145	3 870 115	395 030
Киевская	1 732 235	1 078 011	654 224

С 1991 г. численность населения Украины упала на 9,5 миллиона и причиной этому служит ряд факторов: массовая трудовая миграция, низкий уровень жизни населения, высокая смертность и низкая рождаемость (и как следствие постепенное старение нации). Динамика изменения населения Украины в разных регионах отличается, причем Восточный регион теряет население быстрее всех. И хотя главную роль в общем уменьшении численности населения играют как снижение фертильности, так и старение, выездная миграция так же имеет немаловажное значение.

В 2017 г. численность населения Украины уменьшилась на 198,1 тыс. человек, в том числе городского – на 111,3 тыс., сельского – на 86,8 тыс. Состав населения Украины характеризуется существенной гендерной диспропорцией. Численное преимущество женщин над мужчинами в численности населения Украины наблюдается с 36 лет и с возрастом увеличивается [2].

При уменьшении численности населения сначала возникает дефицит в рабочей силе, что повышает относительный спрос и предложение, а также приводит к снижению уровня безработицы и повышению уровня заработной платы. Негативные последствия снижения численности населения становятся заметными позже и проявляются, как правило, в снижении потребительского спроса.

Функции городских агломераций являются намного шире, нежели отдельных городов. Практика показывает, что в больших городах наблюдается повышенная концентрация, как экономической деятельности, так и продуктивности. Увеличение количества агломераций указывает на движение в направлении формирования более эффективной системы городского расселения.

Несмотря на численные убытки городского населения, процесс образования агломераций на территории Украины продолжается. Он выражается в усилении связей между самыми большими городами и прилегающей к ним территорией на основе трудовых миграций, общих рынков труда, земли, финансовых ресурсов. Самые большие из них также исполняют межгосударственные экономические функции.

Наиболее благоприятная для появления и развития агломерационных образований система городского расселения сформировалась в Киевской, Харьковской, Донецкой, Днепропетровской областях, а так же, с определенными ограничениями, в Одесской и Львовской областях. Агломерационный эффект этих двух областей основан не только на преимуществах урбанизации и городской концентрации, сколько на мощных коммуникациях [3].

Список использованных источников

1. Численность населения Украины 2018 по городам и областям [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.poltavareview.com/?p=14135>

2. Государственная служба статистики Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Гладкий О. Система городского расселения Украины как фактор формирования промышленных агломераций [Электронный ресурс] / О. Гладкий // Вестник Киевского национального университета имени Тараса Шевченко. – 2013. – С. 40. – Режим доступа: http://papers.univ.kiev.ua/1/geografija/articles/gladkey-a-the-urban-settlement-system-in-ukraine-as-a-factor-of-industrial-aggl_23854.pdf

Научный руководитель: Е.М. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент

А. Куприянова

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днепро

ПРОБЛЕМА БЕДНОСТИ В УКРАИНЕ

Бедность стала национальной проблемой Украины номер один. Оценить реальный уровень бедности довольно сложно, прежде всего, потому, что значительная часть людей занята в теневой экономике, поэтому знать точно их доход невозможно. При определении бедности важно учитывать риски попадания в категорию малообеспеченных, без сбережений люди не могут быть уверены в том, что в случае ухудшения жизненных условий они не попадут в категорию нищих.

Стоит учитывать не только людей, находящихся за чертой бедности, но и тех которые в риске попасть под неё. Позитивные изменения в качестве жизни за последний период заметили только 5-6% украинцев, остальные же говорят о том, что жить стало сложнее, все свои ресурсы люди тратят на приобретения продуктов питания. В случае потери основного источника дохода 45% украинцев смогут прожить не более одного месяца, процент прошлого года 38%. В случае долгосрочной безработицы (от полугода) всего 6% сможет жить на таком же уровне. Низкий уровень жизни формирует общее состояние общества, их страхи. По опросам на 2014 год 61% населения имел самый большой страх – поднятие цен, сейчас же этот процент вырос до 81[1]. Безработица является вторым страхом населения.

Прожиточный минимум на сентябрь 2018 г. составляет 1777 грн. на одного взрослого человека, в то время как минимальная пенсия 1435 грн. Сразу поднимается вопрос, позволит ли эта сумма заплатить за коммунальные услуги, купить еду и лекарства? Каждый житель Украины прекрасно понимает, что этих денег не хватит на оплату простых услуг, поэтому большинство людей находятся на грани экстремальной бедности.

Долги по Украине за коммунальные услуги растут (на июль 2018 г. сумма задолженности за поставки газа составила 16,8 миллиарда гривен), люди не успевают погасить старую задолженность, получают новые квитанции с поднятием тарифов на 20%, рост цены на газ приводит к подорожанию отопления и горячей воды.

По данным Всемирной ООН 67 % людей в Украине пересекают черту бедности. Если в прошлом году жители экономили на отдыхе, развлечениях и одежде, то в этом году экономят уже и на продуктах. Плохой рацион - причина многих болезней. Цены на мясопродукты растут с каждым днем, поэтому люди заменяют их макаронными, хлебобулочными изделиями и картофелем, что приводит к нарушению углеводного обмена и избыточному весу. Экономика страны напрямую зависит от здоровья нации.

Украина имеет опыт по производству высокотехнологичной продукции, например в этой стране был произведен самый большой в мире самолет. Мы считаем, что наша страна могла бы стать одной из самых процветающих на земле, к сожалению реалии показывают иначе.

Соотечественники считают, что преодолению бедности в стране мешает влияние мирового кризиса, а также потеря имущества вследствие военных действий на Донбассе.

Прежде всего, мы предлагаем привлечь инвесторов из-за рубежа, так же стоит снизить налоги на малый бизнес. Можно сделать вывод, что проблема бедности влияет не только на население, но и на экономику страны в целом.

Список использованных источников

1. Шевченко О. Борьба з бідністю як пріоритетне завдання євроінтеграційної політики України / О. Шевченко // Економіст. – 2012. – № 12. – С. 39–41.

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент

М. Куцеголова

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Відновлення української економіки неможливе без ефективного функціонування ринку праці. З урахуванням реалій сьогодення, все більшої значущості набувають питання перспектив розвитку національного ринку праці, пов'язані із забезпеченням належного рівня економічної активності, ефективної зайнятості населення, підтримкою малого та середнього бізнесу, формуванням відповідної конкурентоспроможності робочої сили, соціального захисту населення, рівня заробітної плати з метою наближення до стандартів економічно розвинених країн світу. Україна обрала європейський вектор розвитку, а тому можливість інтеграції в ЄС тісно пов'язана зі зближенням національного законодавства з законодавством ЄС, використанням європейського досвіду, але з урахуванням національної специфіки, стану і напрямів розвитку власної держави, оскільки, кожній державі притаманні свої особливості формування ринку праці, зумовлені ресурсними, географічними, економічними, політичними та іншими причинами.

Ефективне функціонування ринку праці України потребує вирішення багатьох завдань, що утворюють ієрархію, яка є внутрішньо пов'язаною та взаємозалежною і визначає елементи, інструментарій та засоби їх реалізації.

Особливими рисами функціонування ринку праці України можна вважати:

1) Скорочення кількості зайнятого населення та зростання рівня безробіття.

2) Існування значних диспропорцій у структурі попиту та пропозиції робочої сили.

3) Низький рівень заробітної плати.

4) Міграція населення за кордон, яка пов'язана з більш високим рівнем заробітної плати, більшим соціальним захистом трудових ресурсів а також воєнно-політичною ситуацією в Україні.

5) Поширення нестандартних форм зайнятості (самозайнятість, неформальна зайнятість, переведення трудових відносин у поле цивільно-правових договорів, технології аутсорсінгу тощо)

6) Підприємництво як самостійне соціально-економічне явище розвивається у складних умовах та зіштовхується з різноманітними проблемами.

Для ефективного функціонування ринку праці необхідно забезпечити синхронний характер дій всіх підсистем, механізмів, інструментів, засобів і методів регулювання. Напрями, сила впливу і його об'єкт, глибина проникнення в систему ринку праці всіх компонентів системи його регулювання мають координуватися між собою, щоб найбільш ефективно реагувати на зміни ситуації, запобігати негативним процесам (або мінімізувати їх) для досягнення мети функціонування – повної і продуктивної зайнятості.

Досягненню визначеної мети та покращенню ситуації на ринку праці України з врахуванням сучасного рівня його розвитку, сприятиме вирішення таких пріоритетних завдань:

1) Реформа системи освіти та навчання з метою підвищення загальної освіти та більшої відповідності отриманих знань потребам ринку праці.

2) Реформування системи оплати праці шляхом внесенням змін і доповнень до існуючих нормативно-правових документів, що регламентують основи договірного регулювання соціально-трудова відносин щодо змісту угод різного рівня і колективних договорів з урахуванням міжнародного досвіду. А також, доповнення традиційних систем оплати праці інноваційними (гнучкими), які формуються з урахуванням характеру впливу рівня кваліфікації працівника, складності виконуваних завдань, умов праці, особистого внеску в результати діяльності підприємства. Отже, необхідно створити ефективний мотиваційний механізм з забезпеченням тісного зв'язку розмірів доходів працівників з результатами праці.

3) Підвищення розміру мінімальної заробітної плати, відновлення ролі мінімальної заробітної плати як державної соціальної гарантії.

4) Створення нових робочих місць, шляхом побудови спеціальних центрів для навчання людей, які хочуть створити свій бізнес, а також просування бізнес-ініціатив зареєстрованих безробітних.

5) Гармонізацію національного законодавства з законодавством ЄС. Першим кроком може стати прийняття нового Трудового кодексу України, який буде представляти баланс прав між найманим працівником та роботодавцем. Існуючий проект, що наразі очікує розгляду Верховною Радою, не можна назвати досконалим, він потребує доопрацювання.

6) Створення привабливого інвестиційного клімату шляхом ведення переговорів щодо припинення воєнного конфлікту; зниження адміністративних бар'єрів для здійснення інвестиційної діяльності; зниження інвестиційних ризиків на основі укріплення судової системи; зниження нерівномірності інвестиційної привабливості регіонів держави, що мають значну різницю як на рівні економічного розвитку, так і на рівні ризиків довгострокового інвестування.

Науковий керівник: А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор

В. Кушова

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В АФРИЦІ

Протягом останніх десятиліть світ характеризувався посиленими процесами глобалізації. Це призвело до світової економічної, соціальної, політичної та культурної інтеграції через розвиток технологій, телекомунікацій, транспорту та багато чого іншого. Глобалізація багато в чому сприяла світовій економіці різними позитивними шляхами. Увага спеціалістів, в більшій мірі, прикута до європейської, північноамериканської та азійської інтеграції. В той час, як по африканському континенті та африканській інтеграції дані практично відсутні.

Інтеграційні процеси в Африці досить специфічні. З одного боку, це можна пояснити низьким рівнем економічних зв'язків, а з другого - необхідністю об'єднання ресурсів та подолання наслідків шпугного поділу континенту. Саме з цих причин в Африці існує чимало інтеграційних угруповань.

Прагнення до об'єднання африканських країн розпочалось у 1950-1960-х роках, - період отримання політичної незалежності. Країни мали на меті об'єднатись для того, щоб розвивати економіку, вільну від колонізації, та інтегруватись у світове господарство. Звичайно, на

початкових стадіях свого незалежного існування, африканські угруповання були малоєфективними. Найбільш успішним проектом і до сьогодні на всьому континенті є Південноафриканський митний союз (South African Customs Union – SACU), який був підписаний у 1969 році. До його складу увійшли Південна Африка, Ботсвана, Лесото, Намібія та Свазіленд. Держави-члени утворюють єдину митну територію, за якої тарифи та інші бар'єри торгівельну діяльність практично усуваються. Південна Африка безумовний лідер у цьому союзі. На неї припадає 87% населення САКУ, більш, ніж 92% сукупного валового внутрішнього продукту і 87% зовнішньоторговельного обігу.

Ще одним досить успішним по африканським міркам інтеграційним об'єднанням є КОМЕСА (Common Market for Eastern & Southern Africa), заснований у 1994 році задля організації вільних незалежних держав, які співпрацюють над розвитком своїх природних та людських потенціалів. Країнами-членами є: Бурунді, Коморські Острови, Демократична Республіка Конго, Джибуті, Єгипет, Еритрея, Ефіопія, Кенія, Лівія, Мадагаскар, Малаві, Маврикій, Руанда, Судан, Свазіленд, Сейшели, Уганда, Замбія та Зімбабве. Ціллю КОМЕСА є сприяння сталого економічного розвитку її країн-учасників. КОМЕСА була створена як торгова зона для Східної та Південної Африки. Це так званий єдиний «внутрішній ринок», який об'єднує елементи зони вільної торгівлі та митного союзу.

Головними перевагами КОМЕСА вважають те, що держави-учасниці мають широкий вибір товарів та послуг, які представлені на «внутрішньому ринку»; отримання товарів за нижчими цінами, так як відсутні мита; можливість працевлаштування - оскільки економічна інтеграція призводить до розширення ринку, а отже - до збільшення кількості робочих місць; політична співпраця - група держав має значно більший політичний вплив, ніж кожна з них окремо.

Як видно з рис.1, найбільш успішним роком для КОМЕСА став 2012 (продано товарів на суму 134,9 мільярди доларів США). Проте вже з наступного року спостерігається спад, і вже в 2014 році показник сягнув 95,4 доларів США. До речі, ВВП КОМЕСА у 2014 році сягнув 657,4 мільярди доларів, а ВВП на душу населення - 1,335 доларів США (для порівняння - ВВП США на душу населення у 2014 році становив 54,700 доларів, а України - 3,100 доларів). У цьому ж році імпортував КОМЕСА на 183 мільярди доларів, а експортував на 95 мільярдів. Тобто, спостерігається негативне сальдо торговельного балансу. Проте на сьогоднішній день показники експорту ростуть, що прогнозує цьому об'єднанню досить успішне майбутнє. Також

очікується, що потоки прямих іноземних інвестицій в КОМЕСА значно зростуть [1].

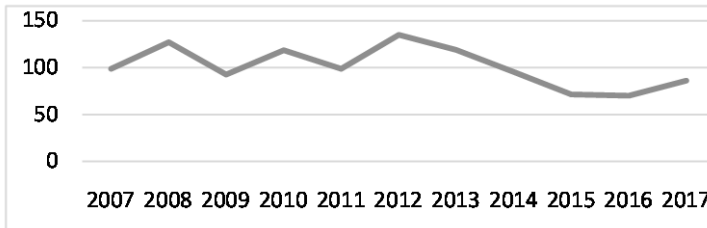

Рис. 1. Експорт товарів країн-членів КОМЕСА 2007-2017 рр., млрд.дол [1]

Не менш важливу роль відіграють угруповання, які мають на меті залучити зовнішню фінансову, технічну та іншу допомогу. Серед них - Арабський банк економічного розвитку Африки (створений в 1973 році, підтримує економічне і технічне співробітництво між арабськими і африканськими країнами). Він обслуговує інфраструктуру, сільське господарство, розвиток сільської місцевості, людський потенціал, промисловий сектор, першу невідкладну і соціальну допомогу та інші сектори. Крім того, вісім північноафриканських країн є членами Арабського валютного фонду. Цей фонд є механізмом досягнення стабільності курсу валют.

Незважаючи на деякі успішні інтеграційні процеси в Африці, їх ефективність залишається досить низькою. Це пояснюється відсталістю розвитку, некомпетентністю влади, корупцією, відсутністю політичної стабільності, багатьма військовими, етнічними конфліктами та ще багатьма причинами. Тому, для того, щоб об'єднуватись та вступати в успішні інтеграційні процеси, африканським країнам слід спочатку подолати свої численні внутрішні проблеми, пов'язані, насамперед, з владою. Не дивлячись на це, експерти вбачають в найспекотнішому материка великий потенціал, тому, можливо, пройдуть роки та африканські країни досягнуть бажаного економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2018_e/wts2018
Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук, доцент

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ ЗОЛОТА

Инвестиционная привлекательность любого драгоценного металла формируется из трёх факторов: вероятная ценность металла в будущем, уровень его реализуемости, а также возможная диверсификация.

Компоненты инвестиционной привлекательности имеют свои характерные черты.

Золото, безусловно, может выполнять роль денег, и в этом заключается его главная роль (оно удерживает их ценность). Золото сохранило свою ценность, и, несмотря на изменения курса, отлично котируется с мировыми валютами.

Люди продолжают «уважать» золото, хоть оно давно не является мерой обмена. Считается, что в сравнении с долларом США (который, кстати, не обеспечен золотом); до сих пор, золото имеет небывалый почёт и зачастую проявляет себя, как хороший способ хранения накоплений. Теперь его используют для инвестиций (размещения капитала с целью получения прибыли). Инвестиции в золото – это вклад в долгосрочный финансовый инструмент.

Люди покупают золото по одной цене, чтобы потом продать его по более высокой. Именно поэтому, изменения котировок золота на бирже есть один из самых важных экономических показателей, который оценивает возможность риска со стороны инвесторов. Что чётко отслеживается в период кризисов, цены на золото и фондовые индексы идут в противофазе, поскольку инвесторы в этот период полагаются на активы, которые в наибольшей степени защищены от влияния негативных воздействий кризиса. И наоборот, когда ожидания становятся оптимистичнее, желание получить повышенную доходность растёт, заставляя котировки золота снижаться.

Среди способов инвестирования в золото можно выделить следующие:

1. Золотые слитки. Как все знают, слитки выпускаются различной стоимости и веса (самые популярные - весом 20-100 граммов). Чем меньше вес слитка, тем больше стоимость за один грамм. Продать их достаточно трудно, необходим осмотр эксперта, который есть не в каждом отделении банка.

2. Инвестиционные монеты. Как правило, монеты покупают для подарков, т.к. хранить в них свои сбережения не очень удобно (кстати,

максимальный вес монеты сейчас составляет тройскую унцию или 31.1 грамм)

Покупая слиток из золота или монету, стоит позаботиться о том, как их обезопасить. Самый оптимальный вариант, как правило, - хранить в банковских ячейках. Таким образом, мы понимаем, что покупая золото, его владельцу предстоит понести расходы на его хранение и безопасность ещё больше, чем для обычной валюты, при этом неизвестно, вырастет ли цена на золото.

3. Металлические счета - вклады, позволяющие хранить драгоценные металлы. Обычно, владелец такого счёта выигрывает на колебаниях металла, так как проценты на них небольшие. Снимая деньги с подобного счёта, хозяин может получить сумму, которая равняется стоимости золота на дату снятия.

4. Торговля драгоценными металлами на бирже. Торгуя на бирже золотом, как и другими активами, инвестор может заработать не только на росте, но и на падении драгметалла.

Плюсы и металлических счетов, и биржевой торговли золотом в отсутствии расходов по хранению слитков, так как приобретается онлайн драгметалл. Кроме всего прочего, хозяин счёта не платит налог на добавленную стоимость.

В то же время "золотые счета" не попадают под защиту фонда страхования вкладов, если банк обанкротится, потери не возместят.

Инвестиции в золото, как и любой финансовый инструмент, имеют свои недостатки:

- некоторые виды вложения в золото облагаются налогами;
- не получится получить доход за короткое время, требуются пару лет;
- падение котировок металла является его потенциальным риском;
- продажные риски.

Основным преимуществом золота всегда являлось его ограниченное количество (в отличие от денег), поэтому так долго происходил отказ от золотых денег и поэтому, золото до сих пор так ценится. Чем больше и быстрее будут печататься деньги, тем быстрее будет расти курс золота.

Таким образом, можно говорить, что инвестиционное золото – обычный финансовый инструмент, а не высшая ценность, оно не является абсолютно доходным. Золото не подойдёт, если целью является быстрый заработок, им рекомендуется «разбавлять» свой инвестиционный портфель. Чтобы заработать на золоте, нужно анализировать рынок и следить за ситуацией на мировом рынке. Если человек хочет хранить свою ликвидность в твёрдом активе, что

поддерживает свою покупательную способность на протяжении достаточно длительного периода и не зависит от контрагентных рисков, необходимо продолжать хранить золото, пока оно не станет переоценённым, что, впрочем, произойдёт не так скоро.

*Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики
УВК-лицея № 100;*

А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея № 100

Е. Лебедь

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

ПРИЧИНЫ ЗАВИСИМОСТИ УРОВНЯ БЕЗРАБОТИЦЫ ОТ УРОВНЯ РАЗВИТИЯ СТРАНЫ

Состояние занятости и безработицы является одной из самых острых проблем общества, как в нашей стране, так и в других странах мира. Уровень безработицы - это процентное отношение безработных к экономически активному населению. Этот макроэкономический показатель очень важен как для развитых стран, так и для развивающихся, и в первую очередь – для слаборазвитых стран, в силу того, что они не обладают высоким уровнем развития продуктивных сил и находятся в зависимости от лидеров. В качестве примера стран, которые прошли довольно быстро путь от слаборазвитых к развитым экономикам можно отнести Гонконг, Южную Корею, Сингапур, Тайвань или как их еще называют «4 азиатских тигра». Для анализа приведем статистические данные уровня безработицы некоторых стран среди НИС «первой волны» и Украины на 2018 г. (таб.1).

Таблица 1

Показатели уровня безработицы стран среди НИС «первой волны» и Украины на 2018г., % [1]

Страна	Уровень безработицы, %
Гонконг	3,1
Южная Корея	3,7
Сингапур	2
Тайвань	3,8
Аргентина	8,9
Бразилия	11,8
Мексика	3,5
Украина	9,4

Повсеместно признано, что безработица и неполная занятость обусловлены отсутствием совокупного эффективного спроса, который, по словам Дж. М. Кейнса, влиял на безработицу в странах во время

фазы депрессии экономического цикла. Скорее это объясняется нехваткой земельных, капитальных и других дополнительных ресурсов по отношению к общей численности населения и рабочей силы.

Также, если население растет быстрее, чем запасы капитала страны, полный прирост рабочей силы не может быть поглощен производительной занятостью, поскольку для их использования недостаточно инструментов для производства. Поскольку в менее развитых странах запасы капитала не растут со скоростью, достаточной для того, чтобы идти в ногу с ростом населения, способность предлагать продуктивную занятость очень ограничена. Это приводит к избыточному труду, который проявляется в существовании огромных масштабов неполной занятости (или замаскированной безработицы) и открытой безработицы, как в сельских, так и в городских районах.

Особое мнение было выдвинуто профессором П.Р. Брахманандой и профессором К.Н. Вакил из Бомбейского университета. По их словам, основной причиной безработицы в развивающихся странах является дефицит доступности основных потребительских товаров, которые часто называют наемными товарами.

Они отмечают, что, когда безработные или замаскированные безработные люди, выведенные из сельского хозяйства, занимаются некоторыми общественными работами, их нужно будет снабжать наемными товарами, чтобы наемные рабочие могли существовать. Если товары для заработной платы недостаточно доступны, их работа по созданию капитала не может быть поддержана. Учитывая реальную ставку заработной платы, определенное число людей может быть занято в экономике, в зависимости от предложения наемных товаров в экономике. В настоящее время общее количество наемных товаров, необходимых для использования всех замаскированных безработных в сельском хозяйстве, по их словам, превысит фактический доступный запас наемных товаров, даже когда речь идет о выпуске наемных товаров путем вывода замаскированных безработных.

В целом, можно сделать вывод, что причина безработицы в развивающихся странах является не только в отсутствии эффективного спроса (по теории Кейнса), но и в ряде других причин, обусловленных основными структурными факторами такими как: нехватка капитала, использование капиталоемких технологий, отсутствие доступа к земле для сельского хозяйства, отсутствие инфраструктуры и рост населения.

Уровень безработицы может иметь противоположную зависимость от уровня развития страны по ряду причин. Во-первых, как мы успели заметить, процент безработицы может быть вовсе не связан с развитием страны, а быть связан, как пример, с увеличением населения страны. Во-вторых, положение предприятия зависит от спроса на его продукцию. Для возрастания спроса это же предприятие возвышает требования и производит отбор лучших трудовых ресурсов, способных поднять конкурентоспособность производства. Этот «отбор» оказывает прямое влияние на уровень занятости, так как квалификация рабочей силы не всегда имеет наивысший уровень. Этот процесс может зависеть как от внешних, так и от внутренних причин. Но вопрос о квалификации трудового населения в развивающихся странах всегда стоял остро. В-третьих, одна из причин безработицы в развивающихся и развитых странах это НТП и внедрение нанотехнологий, которые вытеснили и продолжают вытеснять трудовое население. Примером может послужить кассир. В скором времени мы не увидим его в маркетах, его функции будут автоматизированы.

По тем или иным причинам проблемы безработицы носят мировой характер, главная наша задача не допускать циклической безработицы, и пытаться уменьшить структурную.

Список использованных источников

1. International Monetary Fund [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.imf.org/external/datamapper/LUR@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD/DMA/DOM/EGY/PRK/KOR/TWN/ARG/BRA/MEX>

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

Е. Лимонова
кандидат економічних наук
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ І БІЛОРУСІ

Сьогодні Україна – третій за значимістю торговий партнер Білорусі, на неї припадає 6,6% товарообігу. Якщо нинішня тенденція збережеться, то вже через два-три роки Євросоюз плюс Україна в сукупності виявляться більш значущим торговим партнером для Білорусі, ніж Росія.

Поки Росія залишається головним торговельним партнером Білорусі – на неї припадає 49,7% товарообігу республіки. На другому місці – Євросоюз, обсяг торгівлі з яким швидко зростає. Але крім торгівлі з ЄС, офіційний Мінськ також швидко нарощує товарообіг з Україною - він в першому кварталі збільшився на 14,5% і склав \$ 1,1 млрд., сальдо для Білорусі склалося позитивне, величиною \$ 430,9 млн. Експорт білоруської продукції в Україну збільшився на 6,3%, імпорт виріс на 39% [1].

У самій Білорусі експерти все частіше говорять про Україну як про економічну альтернативу Росії.

Тим більше, що в сенсі політики Білорусь щодо України не повністю йде в фарватері Росії. А 7% від товарообігу – це помітна цифра. Принаймні для того, щоб демонструвати свою прихильність

У I кварталі 2018 року Білорусь поставила в Україну товарів на \$ 768 млн. (зростання на 6,3%), імпортувала товарів на \$ 337 млн. (зростання на 39%). Позитивне сальдо склало за I квартал \$ 430,9 млн. (рік тому - \$ 480 млн) [1]. Основа білоруського експорту в Україну – нафтопродукти, що займають більше половини від загального обсягу поставок. Тенденція тут така: експорт нафтопродуктів знижується, ціни на них ростуть. Вже пішли розмови про те, що через високу залежність від білоруського палива Україна може ввести квотування поставок цієї продукції. Що дозволить знизити залежність від одного постачальника і наростити переробку нафти на власних НПЗ.

Натомість зростає український попит на білоруські азотні добрива. На користь постачальників тут грає і зростання українського АПК, і мита, введені відносно російських виробників, і власні проблеми підприємства «ДніпроАзот». В результаті поставки азотних добрив в фізичному вираженні виросли в 3 рази при зростанні ціни на 28%. За підсумками I кварталу експортні поставки в Україну зайняли більше 50% від усього експорту білоруських азотних добрив. В сегменті машинобудування теж все непогано для Білорусі – наприклад, МАЗ увійшов в топ-5 найбільших постачальників комерційних автомобілів в Україні в першому півріччі 2018 р. За даними «Укравтопрому», в січні-червні цього року МАЗ продав на місцевому ринку 503 нових комерційних автомобіля (на 64% більше, ніж за той же період 2017 р).

Серед інших товарів, які Білорусь продає Україні, – калійні добрива, трактори і сільгосптехніка, шини, металопродукція, холодильники і морозильники, пластмасова тара, панчішно-шкарпеткові вироби, частини та обладнання для автомобілів і тракторів, полімери етилену, кордові матеріали, синтетичні волокна, продукти.

Нагадаю, що Білорусь продає в Україну багато більше, ніж закупає. З України на ринок північної сусідки йдуть насамперед харчова сировина і продукти харчування. Нещодавно найбільшою позицією білоруського імпорту з України стали соєві боби. Поставки склали близько \$ 44 млн., що в два рази перевищило поставки другий за обсягом позиції - прокату з нелегованої сталі. Українські соєві боби в Білорусі переробляються, з подальшим експортом соєвого масла і відходів віджиму в Росію.

Також в Україні білоруси купують електроенергію, метали і металопродукцію, корм для тварин, ліки, вуглець, частини рухомого складу. При цьому імпорт українських продовольчих товарів плавно знижується під тиском виробників з Росії. Щось просто змінюється: наприклад, на тлі скорочення імпорту соняшникової олії Білорусь кратно наростила імпорт маргарину з України: його обсяг в першому кварталі 2018 року склав понад \$ 20 млн.

Поки переорієнтація на економічні відносини з Європою не забезпечує Україні необхідні обсяги експорту, Білорусь залишається важливим зовнішньоекономічним партнером України, і товарообіг між країнами тримається на досить високому рівні. Але навіть коли товарообіг знижується, це не обов'язково говорить про принципові проблеми. В обох державах в минулі кілька років відбувалося падіння економіки і зниження товарообігу з більшістю торгових партнерів.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт посольства республіки Білорусь в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukraine.mfa.gov.by/ru/bilateral_relations/trade_economic/

В. Лисюк

кандидат економічних наук

Рівненський інститут слов'янознавства

ВПЛИВ ЗМІНИ ВАЛЮТНОГО КУРСУ НА СТАН ТОРГОВЕЛЬНОГО БАЛАНСУ УКРАЇНИ

Одним з ключових критеріїв ефективності валютної політики можна вважати сальдо рахунку поточних операцій оскільки торговельний баланс відображає фактичні платежі за рухом товарів, засвідчує торгову позицію країни на світовому ринку і вказує на структурну, якісну і цінову конкурентоспроможність національного виробництва, формує більшу частину платіжного балансу. Як модель

зовнішньоторгових зв'язків країни, він дає інформаційну базу для оцінки стану валютних відносин та прогнозування їх динаміки.

Проведені дослідження за 2006-2017рр. свідчать, що в Україні спостерігалось зростання негативного сальдо торгівельного балансу. Найбільше його зростання спостерігалось в 2013р. Загалом за цей період пасивне сальдо торгівельного балансу зросло більш як в 1,5 рази. Хоча, починаючи з 2014р. темпи зростання від'ємного сальдо сповільнюються з деяким його зростанням у 2017р. У 2017р. воно зросло порівняно з 2016р. майже в 2 рази [розраховано автором за джерелом 1].

Відносно ВВП негативне сальдо рахунку поточних операцій у 2008р. зросло до 10,4%, 2011р. – 6,2%, 2012р. – до 8,1% та 2013р. – 9,1%, що суттєво перевищувало його небезпечну межу відповідно у 2,08; 1,03; 1,62; 1,82 рази. Міжнародні експерти вважають, що небезпечною межею для країн з незрілою ринковою економікою є негативне сальдо торговельного балансу, що становить 5% ВВП [2, 57].

Починаючи з 2014р., негативне сальдо рахунку поточних операцій починає знижуватися. Порівняно з 2013р. воно знизилось майже у 3 рази і становило у 2014р. 3,5% до ВВП. Тенденція зниження сальдо рахунку поточних операцій спостерігається і у 2015р. та 2016р. У 2017р. воно знизилось до 2,2% до ВВП. Загалом порівняно з 2006р. негативне сальдо рахунку поточних операцій зросло майже в 1,5 рази.

Упродовж 2006-2017рр. частка експорту у ВВП у середньому склала 37,6% і коливалася в межах від 32,5% до 55,0%. Частка імпорту у ВВП за цей період зросла з 40,96% у 2006р. до 44,02% у 2017р. В середньому її частка у ВВП за цей період склала 45,7%. Зростання частки імпорту відображає більшу конкурентоспроможність імпортованих товарів на внутрішньому ринку і більшу залежність від товарів іноземного виробництва.

Починаючи з 2013р., спостерігається значне скорочення експорту товарів. За 2012-2016рр. обсяг експорту товарів скоротився майже в 2 рази. Скорочення експорту відбувалося на тлі девальвації гривні. У 2014р. при девальвації національної валюти на 50% обсяг експорту товарів скоротився на 14,5%. У 2015р. знецінення гривні склало 83% порівняно з 2014р., при цьому обсяг експорту скоротився на 30%, що суперечить теорії валютного курсу.

У 2016р. та 2017р. і надалі спостерігається знецінення гривні. Загалом за 2012-2017рр. гривня була знецінена більше як в 3 рази. Зростання експорту товарів при девальвації гривні спостерігалось тільки в 2017р. При девальвації гривні у 2017 р. порівняно з 2016 р. на

3,9% обсяг експорту зріс на 18,3%. Отже, можна констатувати, що девальвація гривні не сприяла позитивному впливу на динаміку експорту.

Знецінення курсу гривні не викликало скорочення обсягів імпорту продукції в Україні. Скорочення обсягів імпорту спостерігалось тільки в 2009 р., 2013-2015 рр. Темпи зростання імпорту в середньому становили за досліджуваний період 25,4%. Динаміка імпорту товарів у 2016 р. та 2017 р. була неадекватною девальвації гривні: імпорт зріс на 22%, незважаючи на знецінення гривні.

Слабка реакція імпорту, а практично її відсутність, на знецінення гривні обумовлюється тим, що попит на енергоносії, сировину, матеріали та комплектуючі не зменшився, оскільки не мав альтернативи на внутрішньому ринку. Імпорт вказаних товарів здійснювався навіть при зростанні цін. Скорочувався лише імпорт товарів широкого вжитку, які могли бути замінені аналогічними товарами вітчизняного виробництва, але це скорочення відчутно не вплинуло на загальну динаміку імпорту в бік його зниження. Ситуація ускладнювалася ще й тим, що поставки в Україну багатьох видів імпортованих продуктів були монополізовані (нафтопродукти, газ тощо) і вітчизняні підприємства не мали можливості диверсифікувати їх купівлю на світовому ринку. Такі постачальники намагались утримувати, а то й підвищувати контрактні ціни, незважаючи на скорочення платоспроможності українських імпортерів. Це, у свою чергу, погіршувало їх фінансове становище і поглинало той девальваційний потенціал, який товаровиробники накопичували як експортери.

Таким чином, девальвація гривні не викликала суттєвого зростання обсягів експорту та скорочення обсягів імпорту, не сприяла покращенню торговельного балансу країни, підвищенню конкурентоспроможності її економіки на міжнародному рівні. Тривала девальвація як усвідомлена політика, спрямована на підтримку конкурентоспроможності національного виробництва, викликає певні сумніви в її доцільності.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт ДКСУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Береславська О.І. Валютна політика України: теорія та практика: монографія / О.І. Береславська. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2010. – С. 57.

ПРОБЛЕМЫ ЭЛЕКТРОННОГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ

Что вообще такое электронный бизнес в наше время? Это то – без чего не может существовать не один продвинутый бизнес и чем пользуется большинство населения мира. Так же это – предоставление покупателю от производителя любого товара, различных услуг при помощи интернета. И кроме этого, экономия времени, денег и другие факторы, которые упрощают производство покупок. Но мы хотим выделить основные проблемы электронного бизнеса Украины.

1. *Одной из главной проблемы является мошенничество в интернете.* Основной деятельностью мошенников является фишинг банковских и электронных карт с дальнейшим использованием их в своих целях. В 2017 году от таких действий мошенники заработали более 500млн грн. Есть и другие виды мошенничества такие как, продажа подделок - выдавая их за оригинал, продажа не существующего товара, услуг и так далее, существует огромное количество методов обмануть покупателя и с каждым днем их все больше и больше.

2. *Следующая проблема заключается в количестве пользователей интернетом в Украине.* По данным Интернет Ассоциации Украины за 2017 год 63% населения Украины старше 15 лет пользуются интернетом, в США 91%, что показывает нам, что большой % населения не может или не умеет пользоваться интернетом. Со стороны электронного бизнеса 63% это много, но если мы углубимся, то поймем, что из 63% только 20-25% совершают какие, либо интернет покупки, что является низким показателем для развития электронного бизнеса.

3. *Экономической проблемой электронного бизнеса в Украине является недостаточное финансовое благосостояние потенциальных покупателей.* Этот фактор делает менее эффективным использование интернета для продвижения товаров массового спроса.

4. *Проблема недостатка профессиональных специалистов по интернет-маркетингу и рекламе.* Проблема заключается в хаотичности и в информационной загруженности большинства сайтов, что влияет на интерес покупателя воспользоваться данным ресурсом и потратить деньги. Существует правило для интернет-маркетологов, что потенциальный покупатель должен не более чем за 8 секунд найти для себя что-либо полезное, а иначе он перейдет на другой ресурс.

5. *Проблема некачественного сервиса в интернете.* Одной из составляющей этой проблемы является ажиотаж, связанный с количеством желающих побыстрее открыться и начать зарабатывать, пока не появились более конкурентоспособные и более качественные сервисы для продажи товара, основной проблемой некачественного сервиса является не продуманная логистика и неудобные платежные системы, что доставляет покупателю неудобство.

6. *Проблема логистики.* Эта проблема заключается в том, что для успешной доставки товара покупателю, компания должна иметь продуманную систему доставки, хранения, сортировки товара, а это большие финансовые затраты для компании. Так же продаваемый товар, должен быть в наличие у продавца, что обязывает компанию покупать данный товар заранее и хранить его на складах, чтобы потом в кратчайшее сроки доставить этот товар покупателю. Необходимость контроля качества доставки через почтовые сервисы, так как товар может быть поврежден во время доставки. И все эти факторы сильно влияют на успешность компании в интернет секторе бизнеса.

Перечисленные нами проблемы являются не критичными и возможность их решения есть. Самой главной по нашему мнению является появление большого количества мошенников, с которыми необходимо бороться и начать надо с себя: не стоит передавать свои личные данные или гоняться за "сладкими ценами" – бесплатный сыр бывает только в мышеловке.

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент

О. Макоtkіна
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ СПІВВІДНОШЕННЯ РОЗМІРУ НОМІНАЛЬНОГО ВВП ТА ОБСЯГУ ЕКСПОРТУ ЯПОНІЇ 1988–2017 рр.

Відомо, що країни Південно-Східної Азії є експортоорієнтованими. Ефективна експортоорієнтованість є вкрай важливою для України як засіб економічного зростання. Однак через відсутність принципів формування торгової політики в разі розширення експорту державі притаманний низький рівень конкурентоспроможності на світовому ринку. Актуальним питанням є дослідження Японії як країни Тихоокеанського району з урахуванням прийняття її моделі експортоорієнтованого розвитку на прикладі встановлення зв'язку між

розміром номінального ВВП і обсягом експорту. Для аналізу зв'язку були взяті дані за період з 1988 по 2017 р. (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка розміру номінального ВВП та обсягу експорту Японії за останні 30 років, [1,2]

Год	Розмір номінального ВВП Японії, млрд. дол. США	Обсяг експорту Японії, млрд. дол. США
1988	2448,7	255,2
1989	2971,0	297,9
1990	2972,7	312,5
1991	3058,0	323,1
1992	3484,8	353,4
1993	3796,1	380,9
1994	4350,0	404,6
1995	4779,0	441,8
1996	5264,4	488,9
1997	4642,5	458,2
1998	4261,8	465,7
1999	3857,0	424,4
2000	4368,7	454,0
2001	4667,4	519,3
2002	3918,3	440,2
2003	4229,1	453,4
2004	4605,9	517,4
2005	4552,2	624,6
2006	4362,6	666,3
2007	4378,0	719,1
2008	4879,8	789,9
2009	5033,0	877,8
2010	5458,8	655,0
2011	5855,0	857,1
2012	5984,0	919,0
2013	5007,0	902,2
2014	4770,0	820,6
2015	4127,0	850,8
2016	4730,0	773,0
2017	4872,0	641,2

Для наочності даного співвідношення було побудовано кореляційний зв'язок між досліджуваними показниками (рис.1).

Як видно на графіку, розмір номінального ВВП Японії зростає пропорційно експорту до досягнення обсягу японського експорту в 500 млрд. дол. США. Це дозволяє припустити, що до певної межі експорт служить стимулом для зростання номінального ВВП. Однак після 500-мільярдного рубежу стимулююча дія експорту припинилася і його подальше зростання не призвело до зростання номінального ВВП Японії. Це можливо через низку причин, таких як: насичення ринку

інвестиційними товарами; експорт капіталу в інші країни і, як наслідок, залежність від фінансового стану інших країн і коливань світового ринку.

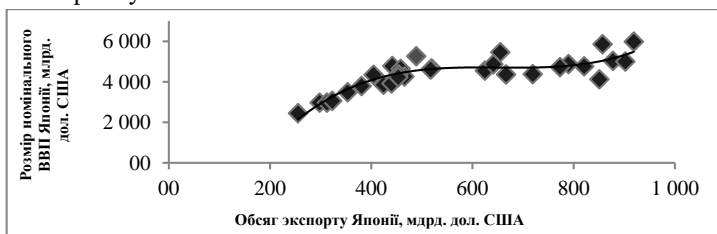

Рис. 1. Співвідношення розміру номінального ВВП та обсягу експорту Японії 1988

Таким чином, для подальших досліджень, є необхідність з'ясування причин формування такої динаміки і перевірки наявності подібних «бар'єрів» експортоорієнтованого зростання в інших країнах Тихоокеанського району: Республіці Корея, Малайзії, Індонезії, Китаї.

Список використаних джерел

1. Обзорная информация по мировой экономике. Объем экспорта Японии [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.ereport.ru/stat.php?razdel=country&count=japan&table=execia&time=2>
2. Обзорная информация по мировой экономике. Размер номинального ВВП Японии [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.ereport.ru/stat.php?razdel=country&count=japan&table=greacia&time=2>

Науковий керівник: С.В. Кузьмінов, доктор економічних наук, професор

О. Малік

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ОЦІНКА ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО НАРОЩУВАННЯ

На сучасному етапі розвитку світової економіки найважливішою характеристикою потужності країни є експортний потенціал. Сутність експортного потенціалу підприємства визначається сукупністю можливостей, сформованих на внутрішньому середовищі самого підприємства для їх реалізації на зовнішньому ринку. Роль експортного потенціалу є пріоритетною у формуванні міжнародних

відносин, оскільки це дає змогу визначити можливості підприємства, якими можна буде керувати в міжнародному середовищі.

Аналіз дослідження наукової діяльності у сфері експортного потенціалу виділяє різні методи його визначення. На думку Майкла Портера, найважливішою перевагою для експортного потенціалу підприємства є не його ресурсна база, а постійне звернення до нових технологій, оновлень та створенні інноваційної структури. Це пов'язано зі стимулюванням експорту підприємства за рахунок посилення факторів виробництва, вироблення стратегій фірм, налаштування параметрів попиту та аналізу споріднених та підтримуючих галузей. Також це налаштовує компанію до створення факторів, яких не вистачає.

Важливу роль займає ресурсний потенціал підприємства, оскільки він базується на визначенні не тільки можливостей підприємства у рамках внутрішньої торгівлі, а й визначенні потреб та інтересів інших країн. Оскільки оволодіння спеціальними знаннями у сфері міжнародної торгівлі створює попит в експортному середовищі підприємств, що й є основою нарощування експортного потенціалу.

Для успішного формування експортного потенціалу підприємства необхідно врахувати фактори впливу, тобто визначити які сфери зачіпаються при виході на міжнародний ринок. Одним з найважливіших етапів формування експортного потенціалу підприємства являються створення міжнародних маркетингових комунікацій. Тобто здійснення не лише концепції експортного товару, а й також налаштування реалізації товарів у міжнародній торгівлі, враховуючи соціальні, політичні, економічні, юридичні та культурні цінності країн.

З одного боку нарощування експортного потенціалу підприємства може здійснюватися за рахунок збільшення обсягів виробленої продукції та зниження витрат, з іншого боку- збільшенням вартості за одиницю товару, враховуючи при цьому покращення якості товарів.

Оскільки експортний потенціал є частиною зовнішньоекономічного потенціалу, особливу роль у нарощенні експортної діяльності є послідовне проходження етапів. На першому етапі плануються цілі, місії та задачі щодо визначення можливостей розвитку виробництва та зовнішньоекономічній реалізації товарів. На другому етапі визначаються елементи зовнішньоекономічного потенціалу, серед них виділяють виробничий потенціал, потенціал експортної та імпоротної діяльності, фінансові спроможності та конкурентоспроможність продукції. Третій етап аналізує розрахунки показників кожного з елементів зовнішньоекономічної діяльності. Завершаючий етап є

очікується, що потоки прямих іноземних інвестицій в КОМЕСА значно зростуть [1].

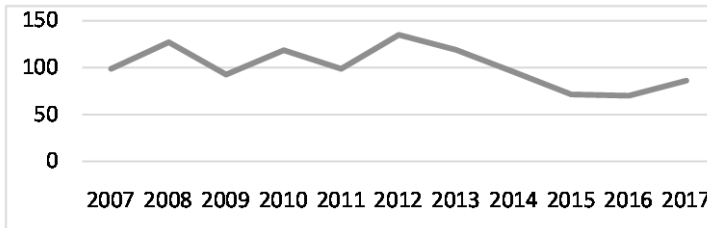

Рис. 1. Експорт товарів країн-членів КОМЕСА 2007-2017 рр., млрд.дол [1]

Не менш важливу роль відіграють угруповання, які мають на меті залучити зовнішню фінансову, технічну та іншу допомогу. Серед них - Арабський банк економічного розвитку Африки (створений в 1973 році, підтримує економічне і технічне співробітництво між арабськими і африканськими країнами). Він обслуговує інфраструктуру, сільське господарство, розвиток сільської місцевості, людський потенціал, промисловий сектор, першу невідкладну і соціальну допомогу та інші сектори. Крім того, вісім північноафриканських країн є членами Арабського валютного фонду. Цей фонд є механізмом досягнення стабільності курсу валют.

Незважаючи на деякі успішні інтеграційні процеси в Африці, їх ефективність залишається досить низькою. Це пояснюється відсталістю розвитку, некомпетентністю влади, корупцією, відсутністю політичної стабільності, багатьма військовими, етнічними конфліктами та ще багатьма причинами. Тому, для того, щоб об'єднуватись та вступати в успішні інтеграційні процеси, африканським країнам слід спочатку подолати свої численні внутрішні проблеми, пов'язані, насамперед, з владою. Не дивлячись на це, експерти вбачають в найспекотнішому материка великий потенціал, тому, можливо, пройдуть роки та африканські країни досягнуть бажаного економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2018_e/wts2018
Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук, доцент

- drop in morale;
- reduced incomes of entrepreneurs (Pahomov, 2010).

In scientific and philosophical circles there is a theory that it is unnecessary to fight this phenomenon up to 100% victory, that is, it is not profitable to fight corruption until complete victory. For example, Professor Leff said that corruption can favor the economy, playing the role of an informal price set by the system, for people with resources and willing to pay in order to effectively dispose them. In the future, corruption can cause competition in the monopolistic market and shed light on the bureaucracy of the state and business, using bribes as a speedy incentive to overcome this bureaucracy. But these short-term gains from corruption were repeatedly challenged by long-term negative effects, ranging from securing business insecurity and insecurity and ending with an additional burden on people who do not have the desire or ability to pay a bribe and to delays in carrying out government reforms.

Moreover, any person living in this world may notice that in Ukraine, the phenomenon of corruption exists only on a personal level, which means that an official takes money (bribe), which he then spends on himself. The same lobbying in the United States can also be attributed to corruption – in fact, it is pushing the interests of a certain circle of people, but where lobbying means the first is legal, the second is an established political tool.

On the one hand, this is good, thus, representatives of a certain industry have the opportunity to be heard and to achieve the necessary conditions for the prosperity of their industry. On the other hand, such prosperity often negatively affects other industries and the interests of the whole country. The problem with most corruption systems is that their managers do not effectively distribute the resulting surpluses and are often not in favor of their system – they seize assets to neighboring territories, helping other economies. With a reference point, first of all, to the domestic market – we will get a huge number of new jobs, plants and factories, rather than pseudo-real estate and accounts in opposing banks, which are even easier to lose than assets in their territory (Shleifer and Vishny, 2018).

If officials sell even half of the corrupt real estate and invest it in the creation public institutions, the system will receive dozens of large influential global enterprises. Therefore, today the corruption system of most states is still poorly integrated into the economy.

Bibliography

1. Pahomov. Bribery and corruption in the activities of criminal structures (communities) / Pahomov. – 20th ed. – 2010. – P. 98.

2. Shleifer A. Corruption [Электронный ресурс] / A. Shleifer, R. Vishny. – Режим доступа: http://projects.iq.harvard.edu/files/gov2126/files/shleifer_and_vishny.pdf

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by T. Yakovleva, Lecturer*

A. Mamedova
Alfred Nobel University, Dnipro

GARBAGE IN UKRAINE’S ECONOMY

Only a good businessman knows how to make money from nothing. Nothing is our garbage. It cannot be sold, but we can recycle it. On the one hand, recycling is not so hard: take something which isn't useful anymore and then make it into something new instead of throwing it away. But, on the other hand, cities and towns are facing the problems of high volumes of waste and the impact of wastes on the global environment.

Ukraine has 6.5 thousand legal and about 35 thousand illegal dumps with a total area of 7% of the territory, and this can be equated to the area of the whole of Denmark (more than 43 thousand sq. km). And every year the situation is only getting worse. According to environmental estimates, Ukraine has accumulated 54 million cubic meters of waste. Each year, landfills are replenished by about 15-17 million tons. Only one tenth of the collected garbage is recycled.

Europe and America has special containers for sorting garbage in every country. Usually, waste is divided into several main categories: plastic, paper, glass, organic waste and metal.

As of mid-2017, the turnover of the waste recycling industry in Germany was about € 70 billion, and more than 250 thousand people were employed in it. So, the unemployment problem can be solved, as well (Gruener-punkt.de, 2018).

It is curious that “private trader” began to enter the “garbage market” of the USA in the 90s of the last century. The fact is that in the mid-1990s, the first fundamental economic research was carried out, which confirmed that the waste recycling industry was not only very profitable, but also allowed creating new jobs. For example, the University of California in 1995 summed up the results of observations of the utilities of San Jose, and according to the data obtained, processing every 625 thousand tons of waste creates 775 new jobs.

Recently, the “garbage market” has acquired very significant proportions: according to the available data, about 1.5 million people work in the United States in the field of garbage collection and disposal, about 56

thousand enterprises operate whose annual turnover is almost 240 billion dollars. A surge of interest in recycling also came in the early 1990s.

Today in the USA there are about 550 waste recycling plants. It is curious that some large companies produce clothing and accessories and other products from waste – these firms enjoy the support of influential “green” environmental organizations (Sanjoseca.gov, 2018).

Moreover, it should be understood that the main focus of any household waste management program should be on working with the public. It is active position that the key to success in some Western countries, while indifference negates the efforts in others.

Ukrainian enthusiasts of introducing an effective system of separate collection and recycling should not underestimate the potential of their own country. Indeed, on the one hand, even in Europe, not all states have already adjusted the functioning of such systems. On the other hand, the program, well received by the population, works despite initial skepticism. This is evidenced by the experience of the United States, where recycling of garbage in recent years has been growing at a progressive pace.

What can be done right now? A few simple rules for those who decide not only to sort garbage, but in general, to reduce its quantity:

1) discard items that are used once (a paper cup of coffee, a plastic tube, a plastic bottle of water). To do this, you can ask to make coffee in your cup, begin with a bottle of one, which you always use;

2) abandon the mindless purchase of things. For example, do not buy an extra T-shirt if there is no urgent need for it;

3) discard plastic bags in favour of the product bag;

4) separate solid and organic waste;

5) find a recycling station in your city.

It is possible to establish a waste management system in Ukraine. The truth is that the western neighbour had a significant advantage, i. e. financial support from the EU. Ukrainians have to take responsibility for their own garbage and wait until the plans for the construction of processing plants become reality.

Bibliography

1. Gruener-punkt.de. German Packaging Act. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gruener-punkt.de/en/services/packaging/german-packaging-act.html>

2. Sanjoseca.gov. San Jose, CA – Official Website – Mandatory Recycling & Organics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sanjoseca.gov/index.aspx?NID=3475>

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer*

СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Криза банківської системи у 2014 р. не пройшла не помітно та привела до дуже тяжких наслідків. Кількість діючих комерційних банків за період 2014-2018 рр. скоротилось більш ніж вдвічі.

Таблиця 1

Кількість комерційних банків в Україні з 2014 по 2018 р. [1]

Рік	Кількість діючих банків	З іноземним капіталом	Зі 100% іноземним капіталом
1.01.14	180	49	19
1.01.15	163	51	19
1.01.16	117	41	17
1.01.17	96	38	17
1.01.18	82	38	18

З наведеної таблиці 1, ми бачимо, що за 5 років з ринку зникло майже 100 банків. Більшість з них виявились збитковими, та причини такої різкої збитковості так і не відомі. Як повідомляв НБУ, станом на 2014 рік, державний регулятор навіть не мав інформації щодо кінцевих власників всіх комерційних банків. Тому і нагляд за банками не був ефективним [2].

Сучасна банківська система показує стабільні показники за своєї діяльності і переходить від збитковості до прибутковості. За рік сукупний дохід комерційних банків виріс на 7,3 млрд. грн., а витрати зменшились на 2,7 млрд. грн. Ціла картина показує, що сукупний дохід у 2018 р. становив 9,7 млрд. грн., у 2017 р. він склав 223 млн.грн [3]. Такі показники насамперед забезпечили великі комерційні банки України. Вони мають більше можливостей щодо надання фінансових послуг населенню та підприємствам. Останнім часом спостерігаємо значне поліпшення економіки України і це впливає на діяльність банків.

На сьогодні банківська система розвивається. Загальні активи збільшились на 0,7%, показник покриття резервів непрацюючих кредитів збільшився до 86,6%, кошти населення в банках зросли на 3,6 %, гривневі депозити населення зросли на 8,7%. За останній рік маємо зменшення кількості непрацюючих кредитів - ця частка скоротилась до 55,1%, така ж ситуація із проблемними кредитами: у державних банках в цілому - 59,1%, у Приватбанку - 84,5% [2]. Можна зазначити, що у населення зросла довіра до банків і це можна підкріпити тим, що люди залишають свої гроші на депозитах після завершення терміну.

НБУ провів опитування українських банків щодо прогнозів до середини 2019 р.: 81% опитуваних прогнозують зростання корпоративного кредитування, 67% - збільшення видачі кредитів населення, 57% - за очікуваний приплив депозитів.

У цьому контексті доволі знаковою є заява голова Фонду гарантування вкладів фізичних осіб К.Ворушиліна: «На сьогодні немає жодного проблемного банку. Є банки, у яких є куратори. НБУ стежить дуже уважно за всіма банками. Усі операції всіх банків моніторяться. Ми теж відстежуємо ситуацію, де є якісь побоювання. Моніторимо ті банки, які завищують ставки, викликаємо керівників банків. Ми стежимо за станом їхнього капіталу, їхніми резервними фондами. Щодо ряду банків дивимося кожен день рух активів у рамках системи раннього реагування» [4].

Список використаних джерел

1. Кількість діючих банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/banks/stat/count/>
2. НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>
3. Банківська система України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuviar.gov.ua>
4. Заява голови Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukr.lb.ua/economics/2018/09/13/407441_ukraini_zalishilosya_problemnih.html

*Науковий керівник : О.А. Задоя , кандидат економічних наук,
доцент*

O. Marchuk
Alfred Nobel University, Dnipro

CRYPTOCURRENCY: PRESENT AND FUTURE

Cryptocurrency is a driving force of the new gold rush. The world of money will not be the same as it was known before. Money evolves, taking on less and less tangible forms. This happens we are on the threshold of a new generation of money. This situation is similar to the one that was in the 19th century when gold and gems were replaced with paper money. Electronic money is accepted for payment almost worldwide using terminals. Today we make a lot of purchases through the Internet and Internet banking, without leaving home. Today there is already an alternative to paper money. A new generation of money in your account

turns into a digital code stored in a chip or on a hard disk of a computer. Money is the driving force of any country. The purpose of money is to exchange them for goods and vice versa. According to some experts, cryptocurrency copes with this somewhat better than traditional money.

Cryptocurrency is a digital currency, which is based on an encrypted code. It is “extracted” by decrypting this code, that is, as soon as the combination is solved, one new cryptocurrency unit will appear in the reverse. Traditional systems of non-cash money are stored on a centralized server, and electronic money (cryptocurrency) is decentralized. Thus, the cryptocurrency is much safer because it cannot be cracked. Also, all copies of transactions are on the computers of all system participants, and they are constantly checked against each other using special algorithms.

Prior to the release of bitcoin there were a number of digital cash technologies starting with the issuer based ecash protocols of David Chaum and Stefan Brands. Adam Back developed hashcash, a proof-of-work scheme for spam control. On 18 August 2008, the domain name bitcoin.org was registered. In January 2009, the bitcoin network came into existence with the release of the first open source bitcoin client and the issuance of the first bitcoins. Bitcoin’s price is measured against fiat currency, such as American Dollars (BTCUSD), Chinese Yuan (BTCCNY) or Euro (BTCEUR). Bitcoin therefore appears superficially similar to any symbol traded on foreign exchange markets. Like conventional money, the major function of a digital currency is to serve as a means of payment, whether that is in exchange for goods or real currency, such as dollars and euros. In addition, similar to how a normal currency’s exchange rate is set, the price for bitcoins – per the CoinDesk Bitcoin Price Index (XBP) – is based on market dynamics and expressed as the midpoint of the bid/ask spread (Table 1).

Table 1

Bitcoin Price from 2009 to 2018

2008 year	Start	
2009 year	1000 BTC	0.003 \$
2010 year	1 BTC	0.05 \$
2011 year	1 BTC	10 \$
2012 year	1 BTC	10 \$
2013 year	1 BTC	600 \$
2014 year	1 BTC	310 \$
2015 year	1 BTC	360 \$
2016 year	1 BTC	1000 \$
2017 year	1 BTC	19000 \$
2018 year	1 BTC	6347 \$

Source: (Голубев, 2018)

Let's consider the pros and cons of cryptocurrency on the example of Bitcoin.

- the main plus in relation to ordinary currency is the commission. The commission at the moment is extremely small, it is 0.0001btc (this is about 20 UAH);

- no inflation due to the fact that the cryptocurrency as well as gold is a limited resource;

- anonymity;

- the main minus is the transaction time. This procedure can take from a minute to several hours. It all depends on the amount of the transaction (the bigger it is, the longer it will take) and the network load;

- but of the minuses is instability to national currencies (euro, dollar, hryvnia, ruble) Traditional money is much more stable, but a cryptocurrency can both fall by \$ 100 and rise by \$ 1,000;

- transaction Irreversibility. "Reverse" payment via Bitcoin will not succeed. This is a plus – no one can challenge the perfect transaction. This is a minus – if by mistake the money goes to the wrong place, it will not be possible to return it. If, of course, the recipient himself does not want to return them to you through a new transaction

Cryptocurrency has its pros and cons. Everyone chooses to use it or not. Most certainly tend to think that it is a soap bubble that can burst at any moment. But there are opinions of other people who believe that our future, our life, lies behind the cryptocurrency.

Bibliography

1. Голубев Я. Динамика курса биткоина за все время: История Bitcoin с 2008 по 2018 год [Электронный ресурс] / Я. Голубев. – Режим доступа: <http://great-world.ru/istoriya-bitkoina-grafik-kursa/>

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by T. Yakovleva, Lecturer*

З. Масенко

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

НЕРАВЕНСТВО ДОХОДОВ И БЕДНОСТЬ В УКРАИНЕ

В жизни человека важную роль занимают получаемые доходы. Экономическое неравенство – это состояние экономики, когда доходы распределяются не равномерно [1]. Основным источником доходов граждан является заработная плата, удовлетворяющая потребности человека, которые неограниченны. Из-за недостаточной заработной платы для существования общество ищет другие источники

доходов, а государство стремится регулировать заработную плату. Чаще всего заработная плата для большей части граждан Украины достаточно низкая по сравнению с меньшей частью населения. Почему так происходит? Этому способствуют некоторые факторы, которые дифференцируют население:

- По различию умственных и физических способностей (они - у каждого человека индивидуальны).

- По различию в собственности (кто-то родился в семье миллиардеров, а кто-то родился в семье селянина и рабочего, поэтому у их детей доход от собственности будет значительно отличаться).

- По различию в образовательном уровне (окончание престижного университета гарантирует в будущем высокий доход, в отличие от окончания училища).

- По различию в квалификации и опыте.

- Способность и готовность работать в небезопасных условиях (работа, требующая высокой ответственности: например, работа в МЧС, шахтеров, пожарников, и т.д.).

- По различию личных качеств людей (трудоголики - люди способные достичь высоких результатов в своей работе, будут получать заработную плату выше).

- Многие случаи неравенства в распределении доходов для рыночной экономики зависят от «игры фортуны» (везение, неожиданный выигрыш).

Доходы бывают денежные и натуральные. Источниками денежных доходов населения являются, например, оплата труда, доход от предпринимательской деятельности, социальные выплаты и т.д. Натуральные доходы – это продукция, произведенная домашними хозяйствами для собственного потребления [2].

Коэффициент Джини – это один из многочисленных показателей экономического успеха страны. Он предполагает максимально короткое расстояние между самыми богатыми и самыми бедными слоями населения. В Украине коэффициент Джини – самый низкий в Европе. Всемирный доклад 2017 г. ставит Украину на 132-е место из 155. Данные Института демографии и социальных исследований НАН Украины: доходы 10% самых богатых и 10% самых бедных украинцев с учетом тени различаются в 40 раз. Отсутствие среднего класса в Украине не уравнивает ситуацию [3].

Бедность – одна из важных социальных проблем Украины. Бедность – это минимальное удовлетворение в потребностях человека: в продуктах питания, в одежде, в образовании, в жилье

(потребительская корзина). Бедность населения не дает успешно развиваться Украине.

Социальные гарантии – это обязательство государства формировать доходы населения и оказывать необходимую денежную помощь, медицинское обслуживание уязвимым слоям населения (инвалидам, сиротам, пенсионерам, безработным), обеспечивать получение услуг, товаров, рабочих мест.

Социальная политика должна быть направлена на:

- выравнивание уровня жизни и устранение массовой бедности граждан;
- проведение антиинфляционных мер и индексации доходов;
- развитие социального диапазона (здравоохранения, образования, искусства).

Социальная защита населения – законодательно установленные социальные гарантии, учреждения, удовлетворяющие оптимальный уровень жизни. Эффективная рыночная экономика – это справедливая система распределения доходов населения. Правильная социальная политика ведет к повышению уровня жизни населения.

Список использованных источников

1. Экономическое неравенство. Лекции, конспекты, учебники, пособия [Электронный ресурс] // Studopedia. – Режим доступа: <https://studopedia.org/14-19898.html>

2. Энциклопедия Википедия [Электронный ресурс] // Wikipedia. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Денежные_доходы_населения

3. Новости Украины и мира [Электронный ресурс] // 112.ua. – Режим доступа: <https://112.ua/mnenie/koefficient-dzhini-kak-ukraina-stala-liderom-po-imushhestvennomu-ravenstvu-426448.html>

Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук, доцент

A. Miroshnychenko
Alfred Nobel University, Dnipro

THE IMPACT OF POLITICS ON THE ECONOMIC SITUATION IN CHILE AND CUBA

In the early 1950s and until the mid-1970s Cuba and Chile had a similar beginning but extremely polar development, since in Chile a series of reforms was initiated and successfully implemented, instead in Cuba “victorious” communism and the population felt all the horrors of the planned economy and the communist regime.

In 1975, an American economist and Nobel laureate, Milton Friedman, visited Chile and described these processes as the Chilean Miracle, as they transformed the country from a backward socialist ghetto into a prosperous state. In fact, Pinochet was a unique leader (Augusto Pinochet – 29th President of Chile 1974-1990) Avoiding collectivism and socialism in the economy he professed a right-conservative ideology that combined European republican nationalism, classical liberalism and the hierarchy of Franco’s regime of Spain. Pinochet considered himself deep in his soul as a democrat, declaring that “sometimes democracy must be bathed in blood in order to remain a democracy”. Pinochet differed from his South American “colleagues” with the iron dictatorship of the law, insisting on the principles of the rule of law. Considering that sometimes someone can cross the line, he tried to avoid bloody excesses. The commission consisting of its enemies counted 2,279 victims killed in the time of Pinochet’s dictatorship. This number includes, in addition to those shot at the stadiums of the Communists, terrorists killed in street battles with the army and murdered Communists executed for their crimes, “the innocent victims of the bloody regime”. Killing 2,000 people most of whom attacked state representatives with weapons in their hands, being not dissidents, but combatants (field commanders) Pinochet saved the country from the total hell of communism and ensured Chile the best economy on the continent.

Fidel Castro was First Secretary of the Central Committee of the Communist Party of Cuba 1961-2011, the 15th President of Cuba. Pre-Castro, Cuba was already better off than most Latin American countries on such indicators. Castro's rule knocked Cubans to the near-economic bottom of all Latin American countries, with subsequent negative effects on Cuba's much-vaunted social model.

The analysis of the related literature allowed for carrying out a comparative analysis of the politics of Augusto Pinochet and Fidel Castro [1-6]. Selective comparative statistics on the result of the politics of Augusto Pinochet and Fidel Castro is shown in Table 1.

Chile’s economic freedom score is 75.2, making its economy the 20th freest in the 2018 Index. Chile is ranked 3rd among 32 countries in the Americas region, and its overall score is above the regional and world averages.

The Chilean government has generally followed a countercyclical fiscal policy, accumulating surpluses in sovereign wealth funds during periods of high copper prices and economic growth and generally allowing deficit spending only during periods of low copper prices and growth. In November 2016, sovereign wealth funds, mostly outside of the country and separate from central bank reserves, amounted to more than \$23.5 billion.

Chile’s openness to global trade and investment, transparent regulatory environment, and strong rule of law continue to provide a solid basis for economic dynamism.

Table 1

Comparative analysis of the politics of Augusto Pinochet and Fidel Castro

Augusto Pinochet	Fidel Castro
Holding the power for 17 years; followed by a democratic referendum, his opponents came to power democratically, since then there has been a stable democracy in the country.	Holding the power for 49 years, passing power and full authority to his brother because of health problems, any political dissent is being pursued.
Killing 2 279 people, some of them were armed communist radicals and policemen who died at their duties. The number was established by two independent commissions (in 1991 and 2005).	The exact number of people killed by the regime is unknown, the average estimates are 200 000 people: executed by shooting teams - 30,000 people. drowned at escape attempts - 85,000 people. died in other circumstances - 21,000 people. Total number of deaths from the regime, including when trying to escape is 200,000 people.
The first place in terms of living standards in Latin America, the only country in the region claiming the status of a developed one.	Average salary does not exceed \$15 per month, chronic shortage of basic goods. 98% of Cubans live miserable life, don’t have even enough food, but the Castro family are multimillionaires, with a personal wealth of \$900 million, Fidel was ranked 7th in the Forbes list. As a result of nearly a 50-year monopoly rule of Fidel Castro, Cuba from one of the most developed in Latin America has turned into one of the poorest countries in the Western Hemisphere with a chronic card system for elementary consumer products.

Cuba’s economic freedom score is 31.9, making its economy the 178th freest in the 2018 Index. Cuba is ranked 31st among 32 countries in the Americas region, and its overall score is well below the regional and world averages. Cuba is one of the world’s last Communist dictatorships, and state control of the economy is pervasive and economically inefficient. Although the nearly bankrupt government has eased rules on private employment in an effort to reshape the economy and improve efficiency, development of a job-creating private sector is unlikely. Much of the labor force performs low-productivity functions in the bloated government sector. All courts are subject to political interference, and private property is strictly regulated. Excessive bureaucracy and lack of regulatory transparency continue to limit trade and investment.

Comparing the economies of both countries, Augusto Pinochet can be quoted saying that the secret of good life in the country is simple: hard work, respect for the law and no communism at all.

Bibliography

1. Index of Economic Freedom: Promoting Economic Opportunity and Prosperity by Country [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.heritage.org/index/>

2. Fontova H. Fidel / H. Fontova. – Washington DC: Regnery Pub., 2012.

3. Aguilar L. Revolutionary Struggle, 1947–1958: Vol. I of the Selected Works of Fidel Castro / L. Aguilar, R. Bonachea, N. Valdes // The Hispanic American Historical Review. – 1973. – № 53 (4). – P. 699.

4. Monteón, M. John R. Bawden. The Pinochet Generation: The Chilean Military in the Twentieth Century / M. Monteón // The American Historical Review. – 2018. – № 123 (4). – P. 1364–1365.

5. Latell B. After Fidel / B. Latell. – 2nd ed. – New York: St. Martin's Griffin, 2007.

6. Winn P. Victims of the Chilean miracle / P. Winn. – Durham: Duke Univ. Press., 2006.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor

Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy

O. Monastyrna

Alfred Nobel University, Dnipro

PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS-APPLIED LINGUISTS IN THE CONTEXT OF THE BOLOGNA PROCESS

Higher education has always been a strategically important basis for the positive development of the state. It strongly contributes to the development of society, its greater economic stability, and overall competitiveness. In this regard, the creation of a unified European educational space that is known as Bologna process is of significant importance for raising educational standards in professional training of competent specialists who are able to solve complex professional tasks in practice and can provide for a high level of mutually beneficial relations between representatives of our country and foreign partners.

It is hard to deny the fact that multilingualism has become an integral part of the European community, and hence it has led to the increasing need for learning at least one foreign language. However, this necessity is based not only on economic factors, but also on the growing role of cross cultural

communication in both cultural and political aspects. In this regard, it is quite clear that teaching English as a foreign language at higher educational institutions is becoming increasingly important. Higher educational institutions throughout Ukraine are actively involved in the process of European integration of higher education, shifting priority directions to the inclusion of English in the curriculum at all stages of specialists' education.

However, nowadays, the professional training of specialists in the field of philology on the base of acquisition of only one foreign language is not enough for employability. Higher education should adequately respond to changes in society, in particular, to globalization processes, the emergence of new information technologies, therefore, in order to reflect on such changes, it should be determined what specialists (“who and why”) are prepared at higher schools within the relevant educational program.

Hence, the professional training of specialists, who alongside, with English language proficiency, have a good command of at least one additional foreign language (Spanish, German, French, etc.), and who could use these languages in the field of information technology (machine automatic translation, development of computer programs, databases, etc.), for teaching foreign languages and for other purposes of international cooperation and communication becomes particularly important. Modern society faces the increasing necessity of specialists who are capable of solving the tasks arising from the transition to an information society, in which the role of language and linguistic communication is extremely high. Applied Linguistics is a field of linguistics focused on the practical application of language theory in various spheres of human activity associated with language use. Consequently, there is a growing demand for qualified specialists with a professional level of knowledge of both a foreign language and information technologies, i.e. specialists in the field of Applied Linguistics.

Scientific supervision by O.B. Tarnopolsky, Doctor of Pedagogy, Full Professor

Т. Морозова
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ЧИ БУВАЄ ВИСОКИЙ РІВЕНЬ БЕЗРОБІТТЯ ВИГІДНИМ?

До головних причин високого рівня безробіття можна віднести: занепад економіки і відповідне скорочення сукупного попиту на робочу силу; структурні зрушення (міжгалузеві, внутрішньогалузеві,

регіональні); рух робочої сили (професійний, соціальний, регіональний).

У тому випадку, якщо компанія орієнтована на внутрішній ринок, то безробіття обов'язково зробить негативний вплив на стан справ. Безробітні люди мають меншу купівельну спроможність і не можуть дозволити собі товари з числа вторинної необхідності. Хороший приклад - продаж автомобілів. В умовах безробіття вирости може хіба що вторинний ринок, або ринок малолітражних автомобілів.

Безробіття надає всебічний вплив на рівень соціально-економічного розвитку. Чи стануть більш доступними малокваліфіковані позиції низового рівня? Одночасно, на ринку з'явиться більше людей, готових зайнятися подібними видами робіт. Відносно ж висококваліфікованих і топових позицій ситуація буде розвиватися протилежним чином. Навіть в разі високого рівня безробіття, попит на кадри такого рівня буде перевищувати пропозицію. Інша справа, що в багатьох випадках компанія не зможе оплачувати працю висококваліфікованих фахівців. В цьому випадку доведеться шукати більш дешеву альтернативу.

Існує ряд прикладів невдалих спроб боротьби з безробіттям. Наприклад, в один час в Західній Європі був цікавий тренд. Фермери щоліта запрошували на свої плантації вихідців зі Східної Європи для виконання сезонних робіт. Уряди західноєвропейських країн (зі зрозумілих причин) спробували перешкодити цьому і стали примушувати фермерів брати на роботу осіб з числа безробітних громадян (які були зареєстровані в державних центрах зайнятості) замість східноєвропейців. У підсумку, ця ініціатива виявилася невдалою. У доморошених громадян геть відсутній фермерський талант. Яблука ставало неможливо їсти ... В результаті уряд переглянув свою політику і дозволив східноєвропейцям повернутися і вирощувати нормальні яблука.

Економісти кажуть, що «нульовий» рівень безробіття так само поганий для економіки. Тому що відбувається скорочення вільної робочої сили, і це створює проблеми для компаній в процесі рекрутингу на нові позиції. Вартість праці збільшується. З іншого боку, ми ніколи не дочекаємося від уряду розуміння цієї ситуації. Що ж тоді вони будуть обіцяти громадянам, якщо не зниження безробіття настільки, наскільки це можливо?

На закінчення хочу сказати, що вплив безробіття не завжди буває прямим і не повинен переоцінюватися. Але для тих компаній, які поставляють продукцію всередину національного ринку, високий рівень безробіття невігідний.

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

В. Науменко
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРИЧИНИ ЕКОНОМІЧНИХ КОЛИВАНЬ В УКРАЇНІ

Користуючись даними Всесвітнього банку та Державної служби статистики України, я проаналізував динаміку реального ВВП та прийшов до таких висновків. Валовий внутрішній продукт України починаючи з 2000 до 2008 р. стабільно зростає. Реальний ВВП у 2008 р. становив 767957 млн. грн. [1]. Вже наступного року він зменшився на 14,8 % [2]. Причиною була світова економічна криза яка сильно вплинула на економіку нашої країни. Поступово ми виходили з кризи, економіка почала зростати.

Але починаючи з 2013 р. знову почалися економічні проблеми. Так у 2014 р. реальний ВВП зменшився на 6,6% [2], а у 2015 на 9,8% [2]. Це було зумовлено розірванням економічних відносин з Росією, зміною політичної влади, порушенням територіальної цілісності та військовими діями на Донбасі. Ці події задали сильного удару по економіці нашої країни. За даними Державної служби статистики нам відомо, що рівень безробіття у 2014 р. склав 9,7 % [3], у 2015 р. 9,5% [3], для порівняння 2013 р. — 7,8% [3]. Знаючи закон Артура Оукена — при перевищенні фактичного рівня безробіття над його природною нормою на 1 % недовиробництво ВВП становить 2,5%, ми розуміємо що зі збільшенням безробітних зменшується виробництво та економіка починає слабшати.

Починаючи з 2016 р. по сьогодні ВВП зростає. За даним Світового банку економіка України зросла на 3,5 % [4] у першому півріччі 2018 р., а за прогнозами до 2020 р. зросте до 4% [4].

На мою думку перша причина економічних коливань це військові дії. З історії ми знаємо, коли в країні йде війна рівень життя в країні нижчий, економіка слабша, так як багато коштів направляється на утримання армії. Друга причина, вона була помітна у 2014 р. — зміна політичної влади та зміна курсу (Євроінтеграція). Нам відомо, що економічні коливання періодично повторюються, тобто вони циклічні. Середньострокові економічні цикли тривають 7-11 років. Остання криза була у 2008 р., тому багато економістів прогнозують наступну у 2020 р.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/vvp/vvp_ric/vvp_u.htm
2. The World Bank [Електронний ресурс] <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.МКТР.KD.ZG?locations=U> А - англійська, доступ вільний
3. Державна служба статистики України [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/rp/ean/ean_u/osp_rik_b_07u.htm
4. The World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/en/news/press-release/2018/10/04/ukraine-economic-update-october-2018>

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

А. Нехода

Університет імені Альфреда Нобеля, г. Дніпро

ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ ФРАНЧАЙЗИНГА

Франчайзинг – один из самых популярных видов ведения бизнеса во всем мире, который стремительно развивается на территории Украины. Он также является замечательной альтернативой созданию собственного бизнеса и также своеобразным инкубатором для малого и среднего бизнеса. Благодаря франчайзингу франшизодатель имеет возможность расширить свой бизнес. А для франчайзи – это замечательный способ набраться опыта, владея успешным бизнесом, при этом ему не нужно ничего создавать с нуля. Покупка франшизы дает те преимущества, которые не имеет начинающий предприниматель [1]. Как и каждый способ ведения бизнеса, франчайзинг имеет, как и преимущества, так и недостатки. Начнем, пожалуй, с преимуществ ведения такого бизнеса:

- минимальный риск неудачи. Ваш бизнес основан на уже проверенной идее. Вы можете проверить насколько успешны другие франшизы, прежде чем вступать во франчайзинговые отношения.
- доверие уже к проверенному и известному бренду.
- экономия времени на продвижение и минимальные затраты на раскрутку бизнеса.
- предоставление поддержки со стороны франчайзера. Обучение, помощь в создании бизнеса, руководство управления бизнесом, постоянные советы, в некоторых случаях франчайзер предоставляет уже готовый бизнес-план.

- в некоторых случаях не требуется предшествующий опыт. Франчайзер обеспечивает необходимыми навыками.
- франшиза позволяет малому бизнесу конкурировать с крупными компаниями.
- профессиональное обучение персонала и налаженная система работы. Команда франчайзера проводит курсы повышения квалификации и дает специальные знания.
- минимальные затраты при запуске. Франчайзеры дают представление о предстоящих затратах и почти исключают дополнительные расходы, что помогает защитить от серьезных убытков.

К недостаткам же можно отнести следующее:

- стоимость франшизы. В некоторых случаях затраты могут быть выше, чем ожидается.
- строгий контроль качества.
- условие о неконкуренции. Франчайзи не может открыть конкурирующее предприятие на конкретной территории и в течении определенного периода даже после расторжения договора.
- отсутствие инициативы и свободы действий. Нужно получить одобрение франчайзера для внедрения чего-то нового.
- трудно продать свою франшизу. Ее можно продать только тому, кого одобрит франчайзер.
- одностороннее расторжение договора. Может быть в том случае, если франчайзи не соблюдает условий договора или ведет бизнес не надлежащим образом [2].

Можем подвести итоги, что для начинающих бизнесменов франчайзинг – это ценный опыт работы в предпринимательской сфере и возможность создать и развивать свой бизнес. Но с другой стороны, многие франчайзи не представляют всю ту ответственность, которую они на себя берут, покупая франшизу. Так как иногда франчайзи не имеют возможность, а в некоторых случаях и желание, выполнять все условия, которые им ставит франчайзер. Некоторые заблуждаются в том, что быть франчайзи может каждый, но это не совсем так. На самом деле это может привести к разногласиям между данными предпринимателями [3]. Проблема отсутствовала, если бы франчайзеры внимательно подходили к выбору франчайзи. Но, тем не менее, ежегодно увеличивается число предпринимателей, принявших решение вступить во франчайзинговую систему, а не пытаться создать свой бизнес с нуля.

Список использованных источников

1. Плюсы и минусы франчайзинга [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.beboss.ru/journal/analytic/209-plyusy-i-minusy-franchayzinga/>

2. Колесников В. Преимущества и недостатки франчайзинга / В. Колесников // Отдел маркетинга. – 2010. – № 10–11. – С. 16–20.

3. Панюкова В.В. Управление отношениями с пользователями франшизы / В.В. Панюкова // Менеджмент в России и за рубежом. – 2012. – № 5. – С. 90–97.

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент

Н. Новикова

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

МЕТОДЫ СНИЖЕНИЯ ИЗДЕРЖЕК

При стабильной цене на проданную продукцию и при прочих равных условиях снижение затрат приводит к увеличению прибыли на единицу продукции и тем самым производитель должен стремиться к сокращению производственных издержек, снижению затрат.

Как известно, для производства высококачественной продукции требуется более высокий уровень издержек производства. Однако в конце 1970-х и начале 1980-х годов этот постулат был практически опровергнут японскими инжиниринговыми компаниями. Оказалось, что предприятия, производящие высококачественную продукцию, увеличивают производительность труда и снижают издержки производства. Производительность труда в автомобильной и электронной промышленности Японии в 2-2,5 раза выше, чем в Соединенных Штатах. Японские фирмы обычно тратят на 1600 долларов меньше, чем американские фирмы, производят автомобиль небольшой емкости. Изучение конкретных издержек японских автопроизводителей показало, что эта разница возникает в основном из-за организации производства с использованием метода «как раз вовремя».

Рассмотрим метод «как раз вовремя». Он является ядром системы управления производством японской автомобильной компании Toyota. Основная цель этой системы - снизить затраты. Как мы знаем, система способствует росту эффективности производства, тем самым увеличивает оборот капитала. Новая система управления развивает лучшие черты прежних систем научного управления Ф. Тейлора и конвейерной системы Г. Форда.

Итак, чтобы снизить затраты, нам необходимо настроить систему на ежедневные колебания спроса, при этом непрерывно регулируя ассортимент и объем выпускаемой продукции, обеспечивая высококачественные составные части, а также возрастающий интерес и активность работников. Так же, основными принципами системы «точно в срок» являются автономия и гибкое использование персонала. Этот метод требует производства требуемого типа продукта в нужное время и в требуемом количестве. Автономия означает независимость контроля над браком. Невозможно получить дефектные предметы для дальнейшей обработки. Но, при гибком использовании персонала подразумеваются колебания числа работников из-за временных изменений спроса на продукцию, а также продвижения творчества и реализации идей.

Использование передовых японских методов организации производства позволяет достичь высокой эффективности. Каковы основные преимущества системы Тойота? Работая по методу «как раз вовремя» на участке, предшествовавшем этому производственному процессу, количество деталей, заказанных точно в соответствии с этим разделом, доставляется в указанный для них период времени. Здесь следующий этап производства как бы вытягивает количество деталей за определенный период времени, который он имел на предыдущем этапе. При обычном планировании производства в нашей и других странах предыдущий раздел «толкает» как бы ранее запланированный и произведенный объем деталей в следующий раздел производственного процесса.

В системе Тойота производственная площадка отправляет предыдущую карту под названием «Канбан». Обычно путают три понятия: система Тойота, система «точно в срок» и система канбан. Система Тойота - это метод организации производства. Система «как раз вовремя» - это принцип производства необходимого количества деталей в нужное время. Система «канбан» - это средство реализации системы «право на время», она является информационной системой для быстрого регулирования объема производства на разных этапах производственного процесса. «Канбан» на сегодняшний день является одним из условий функционирования системы «как раз вовремя».

Рассмотрев выше сказанное, можно сделать вывод, что японская автомобильная компания Тойота имеет систему, которая способствует росту эффективности производства, а целью компании является снизить затраты.

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

ВЗАИМОЗАВИСИМОСТЬ ИНФЛЯЦИИ И БЕЗРАБОТИЦЫ

Прежде, чем разобраться со связью инфляции и безработицы стоит разобрать эти термины.

Инфляция это не что иное, как повышение цен на товары и услуги в определенный период времени. Инфляция делится на 3 типа:

- Ползучая (не больше 10% в год);
- Галопирующая (10-50% в год);
- Гиперинфляция (больше 50% в год).

Для страны плохо, когда инфляция уже галопирующая. Перейдем к безработице.

Безработица – наличие в стране экономически-активных людей, которые не могут найти работу, но способны и готовы трудиться. Безработица делится на 3 основных типа:

- Фрикционная;
- Структурная;
- Циклическая.

Приемлемым уровнем безработицы считается 4-5%. Но в чем же зависимость инфляции и безработицы?

Безработица имеет свои последствия, как для человека, так и для страны. Экономист Оукен установил, что увеличение безработицы на 1% приводит к уменьшению роста ВВП на 2-3%. Однако на практике видно, что закон не является универсальным.

Обратную зависимость инфляции и безработицы показал финансист Филлипс, рассматривавший экономику Англии в 1950-х годах (Рис. 1.)

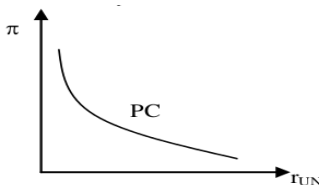

Рис. 1. Кривая Филлипса

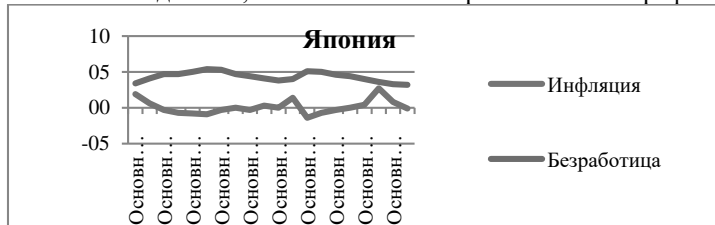
Это современный вариант, однако он мало чем отличается от предложенного Филлипсом. Вот только этот способ работает только в краткосрочном периоде. Рассмотрим уровень инфляции и безработицы в трех разных странах: Япония, Германия и Канада (Рис. 2).

1. С 1997 по 2016 инфляция в Японии колебалась от -1,4% до 2,7%, присутствует и дефляция, а безработица – от 3,2% до 5,4% [1].

2. В Германии в этих же годах инфляция колебалась от 0,1% до 2,8%, безработица же - от 4,3% до 11,2% [1].

3. В Канаде ситуация не особо отличается: инфляция – от 0,3% до 2,9%, а безработица – от 6,1% до 9,1% [1].

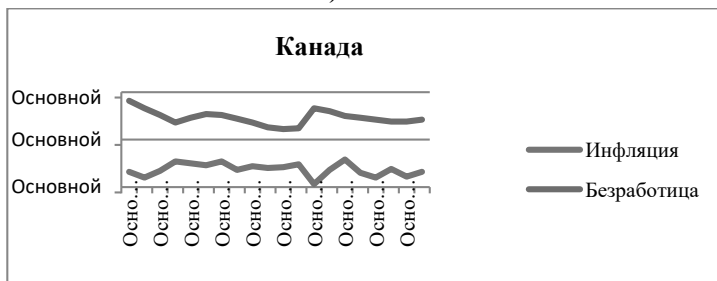
На основе этих данных, я совместила их и разместила на графиках.

а)

б)

в)

Рис. 2. Уровень инфляции и безработицы 1997

а) Япония; б) Германия; в) Канада

Анализируя графики на рис. 2., я могу с уверенностью сказать, что обратная зависимость между инфляцией и безработицей есть. Все три страны это подтвердили. Но также можно увидеть, что она существует только в краткосрочном периоде.

Список использованных источников

1. <http://www.ereport.ru/stat.php?razdel=country>
*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

Я. Онищенко

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

ЯВЛЯЕТСЯ ЛИ БИТКОИН ВАЛЮТОЙ?

Задолго до того, как биткоин стал стоить определенное количество денег, он вообще ничего не стоил и не был валютой вовсе.

Валюта - это национальные, иностранные и международные деньги, как в наличной форме (в виде банкнот, казначейских билетов, монет), так и безналичной (на банковских счетах и в банковских вкладах), являющиеся законным средством платежа, единица измерения денег, используемая для выражения цен товаров и услуг, для установления номиналов денежных знаков, для осуществления денежных расчётов, для определения стоимости (курса) иностранных валют.

Биткоин впервые был выпущен в январе 2009 года. Биткоин - криптовалюта, виртуальная валюта, искусственно созданная валюта. Он представляет собой пиринговую платежную систему, которая использует одноименную единицу для учета операций. Биткоины появляются в процессе майнинга. Существует некая сеть компьютеров, которые должны решить очень сложную математическую задачу. Тот, которому удастся решить её первым, получает биткоины. Биткоины выпускаются и размещаются в базе данных – блокчейн, затем они становятся деньгами. Если нечто ограничено в выпуске и кто-то называет это деньгами, то это деньги. Создатель биткоина сделал алгоритм, ограничивающий их количество. Именно по этой причине, набор единиц и нулей тоже может считаться деньгами, валютой (если количество их ограничено). Чтобы курс валюты рос, её необходимо подкрепить покупательской способностью – нужен спрос. И спрос появился.

На данный момент, биткоин является самой эффективной валютой в мире. Причем полностью децентрализованной. Именно поэтому она так популярна. Она не контролируется ни частными лицами, ни государством. Она регулируется сетью. Биткоины успешны благодаря конфиденциальности, анонимности, быстродействию и доступности.

Курс биткоина очень сильно колеблется. Однажды он вырос с 13\$ до 266\$ всего за четыре месяца, а потом за шесть часов потерял половину своей стоимости. В декабре 2017 года он достиг своей максимальной отметки — около 20000 долларов США за 1 биткоин. Сейчас он оценивается примерно в 6 372 долларов США.

В чем же суть такого стремительного роста? Существуют два основных фактора роста цены биткоина: анонимность и надежность. Взломать биткоин практически невозможно, в его основе лежит технология блокчейн, позволяющая надежно шифровать транзакции, и для его взлома нужен сильный вычислительный ресурс.

Несколько лет назад, об этой валюте знали единицы, а сегодня вокруг биткоина разрослась целая индустрия. В разных частях света открываются биткоин биржи. В некоторых странах, биткоины принимают в качестве оплаты интернет магазинов и различные сервисы, а компания Virgin Galactic Ричарда Брэнсона готова обменять криптовалюту на полет в космос. Каждый день в мире проводятся около 70 000 сделок с биткоинами на сумму 200 000 000 долларов США. Люди всё больше доверяют технологиям, разрушая стереотипы. И это не удивительно, ведь доверие к банковской системе на низком уровне. Согласно статистическим данным, только 18 % украинцев доверяют банкам хранение своих сбережений. Люди доверяют бизнесменам больше, чем правительству. Отношение к бумажным деньгам меняется, они становятся устаревшими. В XXI веке, в эпоху цифровых технологий, стоимость определяется различными способами и чтобы задать стоимость каким-то новым ценностям, можно просто создать новую валюту. В таком контексте биткоин начинает обретать смысл.

По сравнению с другими платежными системами, у биткоина есть ряд преимуществ. Основное из них – не подконтрольность никакому государственному регулятору. В истории, многие валюты теряли свою стоимость из-за политических или военных перипетий. Никто не гарантирует, что биткоин не будет подвержен спекулятивным взлетам и обвалам, но можно быть на 100% уверенными, что никакого влияния какого-либо органа ни одного из государств на него не будет оказано. Биткоин официально используется в странах ЕС, США, Канаде, Великобритании, Японии и других экономически-развитых странах.

Особенность биткоина в полной анонимности. Хотя отчеты об операциях и лежат в открытом доступе, но информация о владельце строго конфиденциальна. Все пользователи находятся в равных условиях, имеют равные права и обязанности. Транзакции можно проводить в любых объемах и без каких-либо ограничений. Если

нужно перевести деньги с одного кошелька на другой, то перевод будет осуществлен в любой точке мира, в любой день и в любое время суток. Для осуществления операций не нужно разрешение банков и государства. У биткоина самые низкие комиссии, что позволяет значительно экономить на переводах.

Но у всего есть как позитивные, так и негативные стороны. Биткоин не избежал такого рода тенденции. И дело, опять-таки, всё в той же анонимности. За электронными деньгами всегда привязана организация, которая, по запросу спецслужб, выдаст любые сведения о владельце кошелька, что невозможно проверить с биткоином. Лица, использовавшие биткоин, могут быть вовлечены в финансирование терроризма, торговлю наркотиками и другие незаконные махинации потенциально угрожающие обществу. В большинстве стран нет правил и законов, которые бы регулировали данный вид валюты. Компании с лёгкостью смогут выводить деньги, обходя все налоги, что не лучшим образом скажется на состоянии бюджета государства.

При внедрении технологии блокчейна исчезнут некоторые виды деятельности, такие как: нотариусы и банковские клерки.

Курс биткоина непредсказуем. Сама валюта ничем не подкреплена. Нет никаких гарантий, что государство не запретит использовать криптовалюту в рамках конкретной страны. В таком случае курс валюты вместе с инвестициями стремительно упадёт.

Самая большая проблема – недостаток понимания. Новые технологии следует внедрять на их старте. Мы не используем оборот биткоина в повседневной жизни. Следовательно, большинство населения попросту не понимает, что такое криптовалюта и по каким принципам она работает. Мы не можем его официально использовать (получать зарплату, покупать что-то). Хоть биткоин и является огромным технологическим шагом и многие обещают криптовалютам огромное будущее, пройдет ещё несколько десятков лет, прежде чем такой способ оплаты внедрится в повседневность.

Реакция населения на эту революцию непредсказуема. Способны ли все принять данную валюту? Люди привыкли к привычным операциям с деньгами и перейти на новую валюту будет достаточно сложно.

Исходя из этого, стоит понимать, что криптовалюта, как и любые научные технологии, будет внедрена в повседневное использование. Когда и как – лишь вопрос времени. Государства, которые поймут это первыми и начнут активно внедрять новую технологию – будут лидерами. Остальные же – окажутся на последнем месте.

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

ДО ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

Проблема безробіття на сьогоднішній день досить актуальна, про що свідчать статистичні дані, які представлені в таблиці 1. Безробіття є як і економічною, так і соціальною проблемою суспільства. В Україні за останні роки спостерігається зростання рівня безробіття, який становить реальну загрозу для державного розвитку. Збільшення безробіття означає, що скоротилось виробництво, знизився добробут населення, посилилась соціально-економічна напруженість у суспільстві. Вимушене(тобто циклічне) безробіття негативно впливає на моральний та психологічний стан людини. Звільнення з роботи часто призводить до життєвого незадоволення, неможливості нормально забезпечувати коштами як себе, так і своїх дітей, до посилення крадіжок в суспільстві. Безробіття також поглиблює проблему нерівномірності доходів. Це загострює соціальну напруженість у суспільстві, що часто призводить до руйнування демократичних підвалин та становлення тоталітарних режимів. Соціальний аспект безробіття: зниження життєвого рівня, декваліфікація робочої сили, зростання показників соціальної патології.

Підвищення рівня безробіття створює ряд проблем: скорочується купівельна спроможність населення, бюджет втрачає платників податків, що породжує бюджетний дефіцит, а цим самим нездатність держави належним чином виконувати функції для соціально-економічного розвитку суспільства. Зростають додаткові витрати на підтримку безробітних, що у свою чергу не стимулює робочу силу в пошуках нового робочого місця. Проаналізуємо рівень безробіття в Україні за останні 5 років.

Аналіз даних табл.1 свідчить, що внаслідок впливу різноманітних фінансово-економічних чинників за останні 5 років рівень безробіття зростає. Рівень безробіття серед економічно активного населення у 2017 р. був найбільшим і становив 10,1%. Найбільший рівень зареєстрованого безробіття склав лише 3,0% у 2015 р. На нашу думку така різниця між реальним безробіттям та зареєстрованим пов'язана із небажанням людей офіційно реєструвати статус безробітного, в зв'язку з низькими виплатами та бюрократичними нюансами пов'язаними з оформленням цього статусу.

Таблиця 1

Рівень безробіття в Україні, 2014-2018рр.

Роки	Рівень зареєстрованого безробіття, %	Рівень безробіття серед економічно активного населення, %
2014 рік	1,9	9,0
2015 рік	3,0	9,6
2016 рік	2,9	9,9
2017 рік	2,5	10,1
2018 рік	2,2	9,7

Актуальною на сьогодні є проблема високої частки безробітних з вищою освітою в Україні. Останнім часом постійно загострюється ситуація з зайнятістю молоді в Україні. Питома вага молоді у загальній кількості безробітних досягла 30%. Молодь є окремою частиною ринку праці і розвивається не так, як увесь ринок. Водночас молодь є найбільш уразливою та соціально незахищеною категорією населення, тому що держава не проводить належних заходів для підтримання молодого покоління на ринку праці. Через відсутність навичок, практичного досвіду, правових та професійних знань, а часто і моральної неспідготовленості до конкуренції, реалізувати своє право на робоче місце молодим громадянам сьогодні дуже складно.

Наслідком проблеми безробіття стає масова еміграція робочої сили з України. Пошук кращого місця роботи, вищої заробітної плати, кращого досвіду роботи, підвищенню своєї кваліфікації призводить до зовнішньої трудової міграції. Останніми роками кількість українців, які виїхали працювати до ЄС становило приблизно 6% по відношенню до всього населення України, і цей показник має тенденцію до зростання. Найбільше українців працювало в Італії, Польщі, Німеччині, Іспанії та Чеській Республіці.

Вітчизняний ринок праці перебуває у стані кризи та потребує кардинальних змін. На нашу думку, держава повинна докласти значних зусиль, задля зменшення рівня безробіття. Серед таких заходів повинні бути наступні: приведення законодавства України у відповідність до міжнародних норм і принципів; запровадження механізмів захисту внутрішнього ринку праці; реалізацію Державної та регіональних програм зайнятості; сприяння стабільній діяльності стратегічно важливих підприємств; зниження податків для підприємств за умови збереження робочих місць (для компенсування витрат на прийом нових працівників); забезпечення збереження ефективно функціонуючих робочих місць та створення нових; створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємницької

діяльності безробітних. Також потрібно звернути увагу на подолання безробіття серед молоді, шляхом створення Молодіжної біржі праці; включати до навчальних програм обов'язково стажування студентів; проведення координації міжнародної діяльності в частині обміну студентами з метою стажування та забезпечення робочого місця після університету.

*Науковий керівник: С.О. Геращенко, кандидат економічних наук,
доцент*

Ю. Петренко
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПРОБЛЕМА БЕЗРОБІТТЯ В КРАЇНАХ, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ

Країни третього світу або, що розвиваються, - це більшість країн Африки, Азії, та Латинської Америки. Вони являють собою особливу групу держав, що відрізняються своєрідністю історичного розвитку, соціально-економічною і політичною специфікою.

Інфляція і безробіття - невід'ємні супутники ринкової економіки, дружно крокують нога в ногу, подібно стихійного лиха з важкими соціально - економічними наслідками безпосередньо для населення держав, на території яких протікають дані процеси.

Низький рівень зайнятості населення обумовлений дисбалансом на ринку праці - висока пропозиція і низький попит призводять до негативних економічних та соціальних наслідків, що веде до зниження заробітної плати, збільшення незадоволеності населення і розростання тіньового сектора економіки. Низький рівень заробітної плати призводить до пошуку «підробітку» серед бідного населення, які, відчуваючи відповідальність за добробут своєї родини, погоджуються навіть на нелегальну роботу.

Сучасна ситуація на ринку праці в країнах, що розвиваються визначається високим рівнем «молодого» безробіття і розвитком тіньового сектора.

У Таджикистані рівень безробіття - найвищий в Центральній Азії. Кожен десятий таджик - безробітний. У найбільш благополучній країні регіону, Казахстані, рівень безробіття в два рази нижче, ніж в Таджикистані.

При цьому рівень безробіття в країнах Центральної Азії істотно відрізняється за статевою ознакою - найбільший рівень безробітних жінок в 2017 році зафіксований в Таджикистані (9,8%) та Киргизстані (9,3%), а безробітних чоловіків найбільше в Узбекистані - 11,5 %.

Безробіття в країнах Латинської Америки і Карибського басейну виросте в цьому році до 9,2%, зважаючи на слабкість ринку праці, згідно з прогнозами Економічної Комісії по країнах Латинської Америки і Карибського басейну (CEPAL) і Міжнародної організації праці (ILO). Обидві організації розповсюдили спільну доповідь, в якій вони вказують, що середній показник міського безробіття в регіоні в 2016 році піднявся до 8,9%, продовжить рости і цей рік, не дивлячись на те, що економіка регіону покаже зростання на 1,1% після дворічного спаду.

Рівень безробіття найчастіше має обернену залежність від рівня розвитку країни, головними причинами якого є:

- структурні зрушення в економіці, що виражаються у розвитку нових технологій;
- перехід на більш сучасні методи виробництва;
- закриття підприємств, які технічно відстали від інших;
- скорочення штату працівників, завдяки економічній рецесії;
- економічна конкуренція на ринку праці;
- зміни в демографічній структурі населення.

Найбільш важливим питанням на сьогоднішній момент є способи боротьби з безробіттям на Африканському континенті. Очевидно, що для вирішення цієї проблеми необхідний цілий комплекс заходів, що включає наступні кроки:

- підготовка працездатної законодавчої бази на рівні країн, здатної захистити як права африканських громадян, так і інтереси міжнародних компаній, які є можливими інвесторами;
- відкриття центрів зайнятості населення, необхідних для надання допомоги громадянам у пошуку роботи і в перекваліфікації.

"Світова економіка не створює досить робочих місць", - заявив генеральний директор МОП Гай Райдер, якого цитує агентство AFP. За оцінками організації, рівень безробіття, що становить 5,6 відсотка від усього працездатного населення планети, є високим, у порівнянні з попереднім роком.

*Науковий керівник: О.А. Задоля, кандидат економічних наук,
доцент*

A. Petrov
Alfred Nobel University, Dnipro

HOW A VIOLATION OF RELATIONS BETWEEN COUNTRIES CAN AFFECT THE COUNTRY'S ECONOMY

Today, each country is obliged to cooperate with other countries to maintain its economy at a developed level. The strength of communication, the level of dependence of countries from each other, all this indicates the existence of a certain education in the economy – the world economy. All the economies of the whole make the world economy. The population of the land is growing more and more.

In the process of cooperation between various organizations and companies from different countries, the internationalization of economic life began. On the one hand, such an economic policy is very convenient for enterprises. With the advent of the world economy, it became easier to receive units of production. Consumer needs were solved. General production volumes as well as labor productivity have increased significantly. But on the other hand, the dependence of such an economy on the world economy gradually grew. This was facilitated by the fact that the conditions for the sale of goods were considered not only in the domestic market, but also in the external one. It was precisely this that caused a serious condition in the economy of Ukraine in the 90s of the 20th century. Then there was a crisis in Ukraine and the main reason for this was the very violation of ties between the countries of the USSR.

A striking example of how a violation of relations between countries can affect the country's economy as a whole is the situation between Ukraine and Russia. At the moment, Ukraine is in harsh relations with Russia. The conflict arose between countries due to the fact that Russia wanted to take away a piece of land that once belonged to it, namely the Crimean Peninsula. During these conflicts, one of the countries declared war on the other. Soon this led to the loss of gas imports to Ukraine. It was a shock for Ukraine. Russia cut off gas when the cold began and Ukraine had to look for ways to import gas for the country.

At the end of last year, NJSC Naftogaz of Ukraine celebrated a big small anniversary – a year without gas purchases from Gazprom. The gatherings on this issue have intensified since January 1, when Ukrainian consumers first started to receive gas from the European supplier, Engie SA, for the first time in the history of the country. The basis of supplying a resource from Europe is a banal reverse of gas from the Russian Federation. Naftogaz does not see anything special in this, considering the problem of monopoly dependence on the Russian supplier resolved. But Gazprom can declassify this statement one step: in 2019, when the term of the contract Naftogaz Russians can stop the supply of gas transit through Ukraine to

Europe, thus will disable said reverse. The supply of gas from Europe to Ukraine is carried out in three directions: from Poland, Hungary and Slovakia. In Slovakia, there are no such physically free (from contractual obligations) volumes of resources that Ukraine could redeem (ResearchGate, 2018).

The last in 2016 accounted for about 82% (9.1 billion cubic meters) of the total volume of gas imported from Ukraine from Europe. Since the beginning of February, Ukraine has halved imports of natural gas. At the same time, purchases of blue fuel from Slovakia fell three times. So, if in January the average daily imports from Europe amounted to 25.86 million cubic meters, then in February 1-3 it fell to 12.51 million cubic meters. In particular, gas imports from Slovakia fell three times – from 19.25 million cubic meters per day in January to 6.31 million cubic meters per day for the first three days of February. According to the Slovak gas transmission operator Eustream, the application for gas supply to Ukraine on February 4-5 also amounts to 6.3 million cubic meters per day, which indicates the intention of Naftogaz to keep such delivery volumes until the end of the month. Gas reserves in the Ukrainian underground storage facilities (UGS) on February 3 amounted to 12.27 billion cubic meters, whereas on the same date of 2017, reserves were 9.64 billion cubic meters. Thus, gas reserves in the Ukrainian UGSF on February 3, 2018 are 27.3% more than on the same day in 2017 (ResearchGate, 2018).

The world economy is a way to make life easier in trade and cooperation between countries. Unfortunately, there are cases when countries quarrel and sever any economic ties. It hurts primarily the people. World economy is an important area in the economy, but if one country is seriously dependent on another, then there is a risk of losing everything in an instant.

Bibliography

1. https://www.researchgate.net/figure/Dynamics-of-average-annual-prices-for-natural-gas-for-Ukrainian-industrial-consumers-in_fig1_277579344

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by T. Yakovleva, Lecturer*

Н. Пилипенко
Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ДОЛГ: ВЛИЯНИЕ НА ЭКОНОМИКУ УКРАИНЫ

Государственный долг – это сумма, которую правительство одалживает, чтобы оплатить все нужные расходы, или пополнить дефицит бюджета. То есть это разница между тем, сколько правительство потратило и сколько денег у него на самом деле есть. Так же, как и в постсоветских государствах, внутренний валовой продукт Украины резко упал после роспуска Советского Союза в 1991 году, быстро взлетел с 2000 до 2008 года, тогда и началась Великая рецессия в мире и достигла центральной Европы. Именно в 2008-2009 годах проблемы Украины стали следствием всемирного экономического краха. Согласно исследованию, проведенному Мировым банком, одной из основных причин сокращения ВВП в 2009 стало уменьшение экспорта, а в начале 2010 года и в конце 2011 – экономика частично восстановилась: прирост ВВП на 4,5%. В 2010 году экономическое положение страны частично восстановилось, но с 2013 года сама экономика страдает от сильного спада. Только в 2016 году мы можем наблюдать восстановление экономического роста в Украине (рис.1).

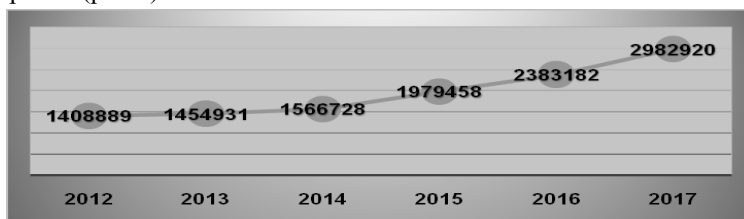

Рис. 1. Динамика роста ВВП Украины, 2012-2017 гг. [1]

Большой госдолг (\$74 млрд.) является основной помехой в росте экономики Украины. Примерно 60% от этой задолженности – это заимствование у других государств (\$47,2 млрд.), в учет идут российские еврооблигации (\$3 млрд.), именно из-за которых Украина своевременно не оплатила основной долг (был объявлен дефолт) [2].

Также немаловажным фактором увеличения долга стало стремительное обесценивание гривны в 2014-2015 годах, из-за чего «долларовый» размер экономики Украины уменьшился: с \$183 млрд. до \$91 млрд. соответственно. Следовательно, в данный момент из-за высокого уровня госдолга, для Украины критически важно оценивать и обдумывать каждый шаг в фискальной политике.

Украина никогда не славилась высоким местом в кредитном рейтинге, с помощью которого привлекаются кредиты. Существенно на оценку повлияло экономическое потрясение в 2014 году, затем конверсия внешнего долга в 2015 году опустила рейтинг до дефолтного (на небольшой промежуток времени). Но после завершения реструктурирования оценка Украины изменилась до уровня 2013 года: вследствие совместных с Международным Валютным Фондом и осуществлению структурных реформ.

Считается, что наиболее подходящим шагом для Украины будет: выполнение накопившихся договоренностей с МВФ. Цель которых – изменение старых формул расчета тарифов на газ. Также, развитие бюджета, для получения транша, который составляет \$1,9 млрд. За этим мы получим доступ к 1 млрд. евро от Евро Союза и кредитные ресурсы Мирового банка в виде \$0,8 млрд.

Список использованных источников

1. Всемирный банк. Неопределенность перспектив экономического роста в странах с формирующейся экономикой [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.vsemirnyjbank.org/ru/news/press-release/2014/10/08/cloudy-outlook-for-growth-in-emerging-europe-and-central-asia>

2. Министерство финансов рассчитало внешний государственный долг [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://index.minfin.com.ua/finance/debtgov/>

Научный руководитель: Е.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент

Т. Письменный

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днепр

ВЗАИМОСВЯЗЬ МЕЖДУ ИЗМЕНЕНИЯМИ ВВП ИСПАНИИ И ПОРТУГАЛИИ

Современные глобализационные и интеграционные процессы в мире тесно опутывают все сферы деятельности человека, проникая и связывая экономики, политики, внешние отношения, культурные и языковые сферы жизни. Подобные процессы имеют две стороны одной медали: с одной – преимущества в свободе доступа к различным мировым ресурсам и информации и возможность решения любой проблемы с помощью внешних связей, с другой – полномасштабная связь торговых и экономических сфер. Казалось бы, это не минус, а наоборот плюс. Но плюс только в случае экономического роста,

который наблюдается у мизерного количества стран мира. Гораздо сложнее обстоят дела у тех, кто снижает темпы роста и развития в результате замедления этих же процессов у своих партнеров.

В данной работе был проведен анализ взаимосвязи между изменениями в ВВП Португалии от изменений в ВВП Испании, который показал, насколько зависима экономика первой от колебаний и торговых мощностей второй.

Прежде всего, стоит отметить, что экономики исследуемых стран связаны тесными взаимоотношениями в экспортно-импортной сфере, совместном производстве, миграции рабочей силы и ряде других макроэкономических факторов.

Отвечая на вопрос, почему выбраны именно эти страны, следует отметить, что в последние три года Испания держит стабильно высокий показатель темпов роста экономики, который наглядно отражает макроэкономический показатель ВВП. От 3% до 3,2% постоянного прироста говорят о стремительном развитии экономики и постепенного выхода Испании из кризиса, начавшегося в 2008 году. Вместе с тем, анализируемая регрессия показывает, что ВВП Португалии также испытывает схожие колебания, что и Испания. После проведенного расчета обнаружилась хоть и низкая, но адекватность построенной модели, а это говорит о наличии корреляционной зависимости.

Для Португалии Испания является важнейшим торговым партнером, что подтверждают данные экспортно-импортных операций, согласно которым за 2017 год, Португалия экспортировала в Испанию товары на 12,2 млрд. дол., а импортировала на 22,1 млрд. дол. Эти показатели являются наивысшими среди прочих торговых партнеров Португалии. Благодаря этому фактору, экономическая ситуация в Португалии довольно значительно зависит от изменений в экономической ситуации в Испании.

Для Испании Португалия является третьим по значимости торговым партнером, на которого приходится 22,1 млрд. дол. экспорта и 12,2 млрд. дол. импорта соответственно. Ввиду таких показателей можно сделать вывод, что Португалия, хоть и в меньшей степени, но также оказывает влияние на изменения в экономической ситуации Испании.

Подобную тенденцию подтверждают и показатели ВВП, которые вначале изменяются в Испании, например, 2009 год, когда ВВП Испании упало на 3,57%, ВВП Португалии также отреагировало падением на 2,5%, а спустя некоторое время оказывают влияние на Португалию. Аналогичная ситуация наблюдается и в последние три

года, когда экономика Испании вышла из кризиса и начала стремительно набирать обороты, экономика Португалии вначале также пошла вверх, после чего Испания начала подавлять рост ВВП Португалии, увеличивая свой экспорт.

Таким образом, можно сделать вывод, что экономика Португалии в большей степени зависима от экономических изменений в Испании. На сегодня испанская экономика показывает небывалый успех, который вывел страну в топ-3 государств по темпам роста. Ее опережают только Китай и Индия. Португалия же, хоть и старается угнаться за своей соседкой с востока, но стремительность испанской экономики оказывает подавляющий эффект. Согласно краткосрочным прогнозам испанского правительства и Европейского Центрального Банка, подобная ситуация будет сохраняться, ведь экономический рост Испании будет все также устойчив и неизменен. Португалия же наоборот имеет нисходящую тенденцию, и для нее прогнозируют отрицательный показатель темпов роста ВВП в последующие годы.

Научный руководитель: С.В. Кузьминов, доктор экономических наук, профессор

T. Pysmennyi
Alfred Nobel University, Dnipro

INNOVATION AS A FACTOR OF COMPETITIVENESS OF UKRAINIAN ENTERPRISES

The development of any country in the modern world directly determines the position in the global market for technology and innovation. Currently, Ukraine is in the global market for high-tech products in the positions of an outsider, since it does not belong to any of the leading groups of suppliers of high-tech products and does not have a sufficiently developed internal mechanism of market and government regulation of this market.

The purpose of the article is to determine the importance of the innovation process to increase the competitiveness of Ukrainian enterprises in the world market and to highlight the main priority ways to improve the situation.

In the world market, less than 1% of Ukrainian goods and services are recognized as competitive. In addition, the outdated production base of most enterprises in Ukraine does not allow them to produce products that meet international standards for quality and cost.

The main reasons for the innovation crisis are the lack of funds, the imperfection of the legal framework, and the so-called non-intervention policy on the part of government structures in innovation activity.

Assessment of the potential of individual sectors of the economy of Ukraine regarding the increase of competitiveness allows determining the key sectors of production, which should take a leading role in the development of the economy, and eventually take key places in its structure. For Ukraine, it is primarily processing, knowledge-intensive, high-tech industries, as well as light and food industries.

Despite the significant loss of resources, scientific, technological and personnel potential and time, Ukraine still has prospects for achieving international competitiveness of the national economy, subject to the implementation of its own strategy.

Among the priority areas of innovation in terms of improving the competitiveness of Ukrainian enterprises in the modern world market it is also necessary to highlight:

- resource-saving technologies, new materials and energy sources;
- increasing the competitiveness of engineering and electronics products, expanding their exports and occupying new niches in the world market;
- import substitution of production;
- information technology;
- telecommunications and communications;
- processing and storage of agricultural products;
- environmental protection.

The transition to a new stage of innovation development is impossible without a corresponding policy that could ensure the creation of a favorable climate in Ukraine, which is necessary for successful investment in the Ukrainian economy. Such policies should unite science, technology, production, consumption, the financial system, and education, and should be focused on the use of intellectual resources, the development of high-tech industries and the priorities of the economy. The overall effect of this for the country as a whole will be much greater than for an individual enterprise.

As the main activities of the state in the system of supporting the implementation of the achievements of the NTP at enterprises, it is necessary to single out the following:

- development of the insurance system for innovative projects;
- development of an information system on advanced technologies and the state of their markets;
- implementation of venture projects;

- qualified engineering, consulting and audit;
- encouraging enterprises to pursue a global strategy regarding development prospects, efficiency, competitiveness and export expansion;
- continuous development and improvement of infrastructure – transport, telecommunications, communications, education, health and science.

In addition, it is also important to create an appropriate level of standardization, metrology and certification, an effective patent system that protects the rights to the results of intellectual work. The mechanism for the implementation of innovative areas also involves the use of various kinds of regulators: preferential taxation in the scientific field, subsidies, preferential long-term loans to developers and consumers of scientific and technical products, stimulating the work of researchers, and training.

An important aspect of the state innovation policy is the development of scientific and technical cooperation with foreign countries. In addition, it is necessary to establish an effective inter-sectoral exchange of innovations within the industrial complex of Ukraine.

Only by joint efforts from the government, academic institutions and the business itself competitiveness of our products in the international arena can be enhanced. The state strategy and priority sectors should be worked out in detail. It is important to create and promote an efficient and self-contained national Ukrainian brand in the international market.

*Scientific supervision and language consultancy by S. Medynska,
Senior Lecturer*

І. Подлісник
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ПРОДАЖУ ТОВАРІВ НЕНАЛЕЖНОЇ ЯКОСТІ

На сьогоднішній день розвитку наукової юридичної думки, правові питання становлення законодавства про захист прав споживачів в Україні є надзвичайно актуальними. Однак, наразі історико-правовий аналіз відносин між продавцем і покупцем репрезентує наявну проблему неналежної до окресленої проблематики: в останні роки, обсяги справ, які розглядаються судами, щодо захисту прав споживачів зростає з геометричною прогресією [2, с. 76].

Законодавство України про захист прав споживачів регулює відносини, що виникають з компенсаційних договорів, тому, якщо між сторонами укладено безгрошовий громадянсько-правовий договір, то

за ним він не регулюється. Приміром таких відносин може служити договір безгрошового зберігання верхнього одягу в гардеробі організації або в спеціальних відділах в супермаркетах.

Хронологічними рамками становлення та розвитку законодавства про захист прав споживачів в українській державі є обширний і тривалий період, який бере початок ще в X ст. і закінчується сьогоднішнім днем. Закон Про захист прав споживачів [4] є документом, що регулює відносини, які виникають між споживачем і виробником, виконавцем або продавцем. Документ поширюється на придбані товари або надані послуги та гарантує реалізацію права споживача на отримання якісних продуктів, які не зашкодять здоров'ю та життю клієнта. Відповідно до закону споживач має право отримати повну достовірну інформацію про виробника або виконавця, про товар або послугу, в законі прописаний також механізм реалізації цих прав [1, с. 16].

В законі є пряме визначення поняття «неналежна якість», даються лише формулювання таких понять, як «недолік» та «істотний недолік». Так, недоліком є невідповідність товару обов'язковим вимогам, передбаченим законом або в установленому їм порядку, або умовах договору, або цілей, для яких товар такого роду звичайно використовується, або цілям, про які споживач поставив до відома продавця при укладанні договору тощо.

Вищезазначене продукує нас до висновку, що якість товару слід вважати неналежною, якщо товар має хоча б один з вищезазначених ознак. Недолік вважається істотним, якщо він або не може бути усунений без неспіввимірних витрат часу, а також, якщо він виявляється неодноразово або з'являється знову після усунення, або в інших подібних недоліках. Ст. 678 Цивільного Кодексу України під назвою «Правові наслідки передання товару неналежної якості» [3] надає споживачеві, якому продано товар неналежної якості, право по своєму вибору вимагати:

а) замінити цей товар марки на товар тієї ж марки (цю ж модель та (або) артикул); замінити на такий же товар іншої марки (моделі, артикула) з відповідним перерахунком покупної ціни; співвимірною зменшення покупної ціни;

б) у випадку, якщо товар не було замінено, то можна вимагати безкоштовного усунення недоліків товару або відшкодування витрат на їх виправлення споживачем або третьою особою;

в) відмовитись від виконання договору купівлі-продажу та вимагати повернення оплаченої за товар суми; за вимогою продавця та за його рахунок, споживач повинен повернути товар з недоліками.

Наведеним правам споживача відповідає обов'язок продавця здійснити законодавчо закріплені дії протягом гарантійного терміну. На практиці нерідко зустрічаються ситуації, коли споживачі зловживають своїми правами, тому обов'язок виготовлювача, виконавця або продавця задовольнити висунуті вимоги споживача не слід трактувати як безумовні. Безсумнівно, мова йде, про обґрунтовані вимоги покупця, відсутність підстав для звільнення інших осіб від відповідальності. Зазначимо, що законодавство не обмежує у виборі реалізації конкретного з наведених способів захисту і відновлення прав покупців на придбання якісного товару, ці способи здійснюються споживачами добровільно.

Також необхідно враховувати, що споживачеві, виходячи з певних обставин справи в розірванні договору купівлі-продажу товару, з наступним поверненням сплаченої за товар грошової суми, може бути відмовлено, і це буде законною відмовою з боку продавця (на практиці зустрічаються випадки коли, покупець користуючись придбанням товаром протягом тривалого часу з моменту фактичного укладення договору роздрібною купівлі-продажу в товарі виявляє недоліки, які легко усунути, а куплений товар є дорогим або технічно складним). Так, на підставі положень Цивільного кодексу України, забороняється зловживання будь-ким своїми цивільними правами.

У разі придбання товару неналежної якості споживач має право висунути будь-яку з вищезазначених вимог і не зобов'язаний мотивувати свій вибір. Також споживач має право на повне відшкодування збитків, які стали наслідком недоліків товару [5, с. 55]. Відносно технічно складного товару споживач, у разі виявлення в ньому недоліків, має право відмовитися від виконання договору купівлі-продажу та вимагати повернення сплаченої за такий товар суми або висунути вимогу про його заміну на товар цієї ж марки (моделі, артикула) або на такий же товар іншої марки (моделі, артикула) з відповідним перерахунком покупної ціни протягом п'ятнадцяти днів із дня передачі споживача такого товару. По закінченню цього терміну зазначені вимоги підлягають задоволенню в одному з наступних випадків:

- а) виявлення істотного недоліку товару;
- б) порушення встановлених окресленим Законом термінів усунення недоліків товару;
- в) неможливістю використання товару протягом кожного року гарантійного терміну в сукупності більше трьох днів, внаслідок неодноразового усунення його різноманітних недоліків.

Споживач може використати права, передбачені Законом, тільки в тому випадку, якщо невідповідна якість товару не була зазначена продавцем при покупці, і навіть якщо окремі недоліки були визначені, це не позбавляє покупця права висувати претензії відносно інших виявлених недоліків, не зазначених при покупці.

Після виявлення недоліків у придбаному товарі в період гарантійного терміну споживачеві слід звернутися до продавця або виготовлювача із однією з вищезазначених вимог. Однак продавець несе перед споживачем відповідальність тільки в тому випадку, якщо недоліки виникли із його вини, в інших випадках буде потрібно перевірити якість товару, в якій може взяти участь покупець [6, с. 155].

Якщо ж в ході перевірки якості товару виникає суперечка про причини виникнення недоліків, то призначається незалежна експертиза. Експертиза проводиться за рахунок продавця або виробника, однак тільки в тому випадку, якщо її результатом став висновок про те, що у виниклих недоліках товару винен не споживач, у зворотньому випадку, експертиза оплачується останнім. В разі, якщо експертиза показала, що споживач не винен у виникненні недоліків товару, то продавець чи виробник зобов'язані виконати свої вимоги в інший спосіб, в іншому випадку вони мають сплатити заборгованість за кожне дострокове погашення, у розмірі 1% вартості товару. Якщо товар неналежної якості, повернення якого проводиться досить довго, належить до продуктів довгого користування, то споживач має право вимагати надання аналогічного товару для безкоштовного користування.

Необхідність експертизи пояснюється тим, що на практиці без втручання фахівців або її проведення важко довести невідповідність товару обов'язковим вимогам цільового призначення. Проведення експертизи не потрібне, якщо невідповідність очевидна, але труднощі можуть підстерігати покупця в частині встановлення умов укладеного договору купівлі-продажу, або цілей про які покупець до здійснення покупки сповістив продавця. Найпоширенішою в українській торгівлі є ситуація, коли умови договору купівлі-продажу обмовляються усно. Якщо справа буде розглядатися в суді, то споживач може довести усні умови за допомогою показань свідків (не менше двох осіб), свідки повинні розповісти суду про яких саме умовах споживач і покупець погодилися.

Список використаних джерел

1. Алексеев С.А. Гражданское право в вопросах и ответах: учеб. пособие / С.А. Алексеев, Б.Я. Гонгало, Д.П. Мурзин и др. – Москва: Проспект Институт частного права, 2014. – 350 с.

2. Зенин И.М. Гражданское право: учебник / И.М. Зенин. – Москва: Юрайт, 2014. – 814 с.

3. Правові наслідки передання товару неналежної якості // Цивільний Кодекс України. Кн. 5. Розд. III (ст. 655-1215). Гл 54 (ст. 655-716).

4. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] / Закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>

5. Степанов С.С. Гражданское право: учебник / С.С. Степанов. – Москва: Институт частного права, 2014. – 712 с.

6. Черничкина Г.П. Гражданское право: учебник / Г.П. Черничкина. – Москва: РИОР, Инфра-М, 2013. – 448 с.

В. Полякова

НТУ «Дніпровська Політехніка», м. Дніпро

ПРОБЛЕМА ВІДТОКУ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ В УКРАЇНІ

Явище «відпливу умів» характерне для всіх країн світу, а особливо для тих, що обирають шлях зміни соціального устрою й економічного реформування. У результаті трансформаційних процесів економіка не в змозі забезпечити відповідне працевлаштування фахівців, підготовлених у сфері вищої освіти. Проте, особливу стурбованість сьогодні викликають масштаби цього явища в Україні.

Еміграція найталановитіших фахівців стримує науково-технічний і соціально-економічний розвиток країни, створює загрози індивідуальній та національній безпеці.

Еміграція фахівців вищого рівня кваліфікації свідчить про втрату суттєвої частки інтелектуального потенціалу країни, що є рушійною силою економічного розвитку. А зменшення інтелектуального потенціалу суспільства не сприяє науково-технічному прогресу, призводить до скорочення виробництва інноваційних продуктів, що відображається у зниженні основних макроекономічних показників і посилює зростаюче відставання України в технологічному розвитку.

Еміграція кваліфікованих фахівців істотно погіршує якісні характеристики трудових ресурсів і сприймається як серйозна загроза науковому майбутньому держави.

Сьогодні емігрує також наукова молодь, відбувається руйнування вітчизняних наукових шкіл та й усього наукового потенціалу

українського суспільства, відновити який у майбутньому буде надзвичайно важко, якщо взагалі можливо.

Україна втрачає мільярди доларів США, які були затрачені на підготовку та розвиток спеціалістів-емігрантів. Вартість витрат держави і родини на підготовку вченого до працездатного віку – 800 тис. дол., а фахівця з вищою освітою – 600 тис. дол. За цієї методикою приблизний збиток України від еміграції лише науковців становить приблизно 36 млрд дол., але при цьому методі не враховується потенційна вартість того, що вони могли б виробити або винайти. Це означає, що кожний висококваліфікований трудовий мігрант збагачує країну свого нового перебування на цю суму.

Опитування в Україні в останні декілька років свідчать про наявність у багатьох молодих українців (64 %), що здобувають освіту, намірів емігрувати до інших країн. Таку тенденцію можемо простежити починаючи вже з першого року навчання. З кожним наступним роком навчання все більше студентів прагнуть виїхати з України, шукаючи можливості для реалізації себе в обраній професії, адже на батьківщині молодому спеціалісту складно знайти роботу за фахом.

Найпоширенішим мотивом міграції серед опитаних є покращення свого матеріального становища (42 %). Інші потенційні трудові мігранти прагнуть удосконалити свої професійні навички (16 %) та реалізувати свої мрії (14 %). Водночас 76 % опитаних вважає, що від'їзд висококваліфікованих фахівців є небезпечним для України. Звичайно, це дослідження не може відобразити масштабів проблеми в цілому, але воно наглядно підтверджує тенденцію до еміграції молодих спеціалістів з України.

Вирішення проблеми «відпливу умів» на сучасному етапі економічного розвитку України вимагає активного формування мотивації і створення умов для залучення молоді до наукової діяльності, що потребує збільшення фінансування, розвитку новітніх галузей, створення нових технологічних центрів, посилення участі державних структур в організації та регулюванні міграційних потоків із країни.

Науковий керівник: С.О. Геращенко, кандидат економічних наук, доцент

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВВЕДЕННЯ ЄДИНОЇ ВАЛЮТИ КІЛЬКОМА КРАЇНАМИ

Євро є найяскравішим прикладом запровадження міжнародної регіональної валюти. На даний час немає успішно функціонуючої в ролі загальної валюти декількох країн, окрім євро. Впровадження єдиної валюти кількома країнами є наслідком об'єднання декількох країн в економічний союз.

Переваги введення євро як єдиної валюти для країн «єврозони» (19 країн: Австрія, Бельгія, Німеччина, Греція, Ірландія, Іспанія, Італія, Кіпр, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Португалія, Словаччина, Словенія, Фінляндія, Франція, Естонія):

1. Зменшення валютних ризиків, пов'язаних з обміном валют, в результаті запровадження єдиної валюти як вимірника товарів та послуг .

2. Збільшення привабливості для інвестування, як наслідок першого пункту.

3. Підвищення інтеграції країн Європейського Союзу.

4. Зменшення загального рівня інфляції.

5. Зменшення витрат коштів бізнесу на операційні та розрахункове обслуговування операцій в умовах функціонування в єдиному грошово-кредитному та валютному просторі та зменшення часу проведення грошових переказів .

6. Вивільнення коштів від непотрібності тримати значні золотовалютні резерви.

7. Збільшення ефективності валютної системи і монетарної політики, з єдиним центром в ролі Європейського центрального банку.

8. Зменшення різниці у рівні цін, що спровокує підвищення конкуренції серед виробників товарів та послуг або їх об'єднання та в свою чергу дасть змогу споживачам знайти кращий товар за нижчою ціною.

9. Підвищення ліквідності корпоративних та національних облігацій, за допомогою їх номінування у євро.

Недоліки:

1. Велика кількість держав, які приймають участь в прийнятті рішень щодо грошово-кредитної, валютної та фінансової політики, що зумовлює різноінституціональне прийняття рішень на основі

складного механізму, в порівнянні з централізованою валютною політикою ФРС США.

2. Різний вплив курсу євро на різних членів учасників «єврозони». Слабкість курсу євро є негативним явищем для найрозвинутіших країн, а сильне зміцнення євро неодмінно провокує зменшення темпів економічного розвитку та збільшення соціальних виплат.

3. Неможливість реакції на економічні обставини в окремих країнах, які мають різний рівень розвитку та перебувають у різних стадіях економічного циклу.

4. Складний механізм боротьби з регіональною інфляцією в умовах єдиної валюти.

5. Трудова міграція та безробіття, внаслідок того, що буде одна валюта оплати праці найманих робітників профспілки будуть вимагати покращення умов праці та підняття заробітної платні порівнюючи з країнами, де більше оплачується аналогічна праця. В наслідок цього роботодавці будуть зменшувати використання робочої сили.

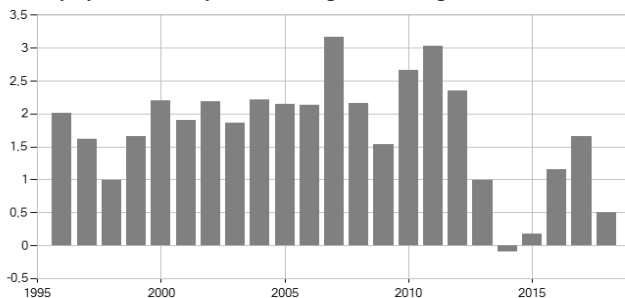

Рис. 1 Рівень інфляції у Євросоюзі за 1995-2018 рр. у % [1]

Дивлячись на рис. 1, можна відзначити, що після введення євро у 2002 р. рівень інфляції значно не зменшився, у 2007 р. навіть піднявся вище 3%, але з 2013 року інфляція з коливаннями зменшилась, а у 2014 р. спостерігалась незначна дефляція євро. На 2018 р. рівень інфляції становить приблизно 0,5%.

Весь статистичний матеріал представлений вище є приблизним, оскільки не всі країни Євросоюзу мають за власну валюту євро.

Зараз існують ідеї реалізації таких регіональних міжнародних валют: Азіатська валютна одиниця (країни АСЕАН), «золотий динар» (країни Перської затоки), «амеро» (США, Канада, Мексика).

З рис. 2 видно, що рівень безробіття у Євросоюзі найменший за 10 років і близький до мінімального значення 2008 р.

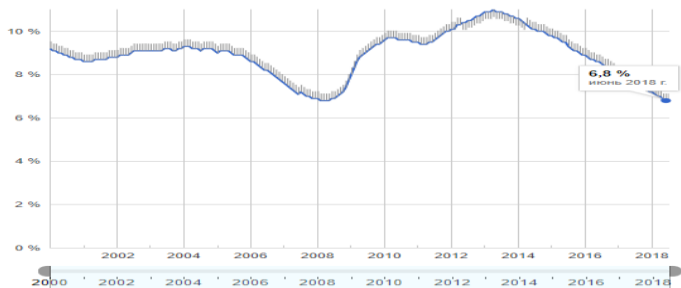

Рис. 2 Рівень безробіття у Євросоюзі за 2000-2018 роки у % [2]

Ідей регіональних валют досить багато, що спричинене успіхом євро, але ці ідеї мають замало шансів на втілення. Найчастіше ці ідеї є одіозними проектами економістів та політиків. А на сам кінець, будь-яка регіональна валюта становить ризик для долару США як міжнародної валюти, тому найімовірніше США маючи політичні та фінансові інструменти впливу не допустить просування цих ідей і їх втілення.

Список використаних джерел

1. www.statbureau.org.
2. Європейське статистичне агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat>
Науковий керівник: О.А. Задоля, кандидат економічних наук, доцент

К. Понізовна

НТУ «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА МЕТОДИ ПОДОЛАННЯ

Однією з головних проблем у світі є проблема безробіття. В тих країнах, де відбувається перехідний період до іншої системи економіки ця проблема особливо відчутна. Через безробіття виникає загроза стабільному національному розвитку і національній безпеці, так як це виступає головною причиною соціально-економічної дестабілізації серед працівників великих промислових і ключових в життєзабезпеченні країни підприємства або добре організованих професійних груп.

Відтак це є питання вимагає приділення підвищеної уваги з боку держави і є надзвичайно актуальним на сьогоднішній день.

Головними, серед причин безробіття є структурні зрушення в економіці, які виражаються у впровадженні нових технологій, сезонні зміни в рівні виробництва в окремих галузях; сезонні зміни в рівні виробництва в окремих галузях; економічна рецесія, що змушує роботодавців скорочувати штат працівників; згортанні виробництва в традиційних галузях, закриті технічно відсталих підприємств; економічна конкуренція на ринку праці; політика уряду в галузі оплати праці; зміни в демографічній структурі населення.

Проводячи аналіз рівня безробіття населення працездатного віку в Україні можна побачити таку динаміку: у 2004 р. - 9,2%; у 2009 - 9,6%; у 2018 - 9,7%. це було обумовлено внутрішніми політичними проблемами, а також світовою кризою.

За професійними групами найбільша кількість вакансій на кінець лютого 2018р. спостерігалася серед кваліфікованих робітників з інструментом (23,1% від загальної кількості заявлених вакансій) і робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин (21,3%), а найменша – серед кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (1,7%) і технічних службовців (3,8%).

Безробіття тягне за собою головний негативний наслідок - це не випущена продукція, обумовлена неробочим станом працездатних громадян. У випадку, якщо працездатне населення хоче і може працювати, шукає роботу і готове приступити до неї, а економіка не в змозі задовольнити потреби в робочих місцях для всіх, то втрачається потенційна можливість виробництва товарів і послуг. Відтак безробіття стає причиною того, що суспільство не може повноцінно розвиватись і рухатись вперед, враховуючи свої потенційні можливості. В підсумку це призводить до відставання обсягів збільшення валового національного продукту, зниження темпів економічного зростання.

Отже політика на ринку праці має бути спрямована на: забезпечення прогресивних зрушень в галузевій структурі зайнятості населення; збільшення рівня зайнятості; переорієнтацією економічно активного населення на новий форми трудових відносин.

***Науковий керівник: Т.М. Черкавська, кандидат економічних наук,
доцент***

**ПСИХОЛОГИЯ ПОВЕДЕНИЯ ЧЕЛОВЕКА НА РЫНКЕ:
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ**
(по трудам Нобелевского лауреата Р. Талера)

Поведение потребителей — это, как и действия потребителей, так и процессы, происходящие в голове у потенциальных потребителей, заинтересованных в покупке услуг/идей/продуктов, например: чувств, мысли, желания. Из-за того, что на рынке появилась масса продавцов с практически идентичным ассортиментом товаров, большинство решений утратило зависимость от контакта с потребителем. Взросла привлекательность моделирования поведения. Исторически сформировались три модели покупательского поведения: экономическая, социологическая, психологическая. В экономической модели не учитываются человеческие факторы, и покупатель представлен нам рациональным и последовательным в своих действиях. Более весомыми факторами в этой модели являются уровень заработка человека, стоимость товара и эксплуатационные расходы. Социальная модель говорит нам, что ключевую роль и больше всего на выбор потребителя влияет общественная среда, в которой человек находится, а также это может быть та среда, к которой он хочет примкнуть/принадлежать. Важными факторами в этой модели являются: статусы человека, семья, культура, а также его принадлежность к тому или иному социальному классу. Психологическая модель учитывает приоритетное влияние на покупательское поведение следующих факторов: типы личности, самомнение, восприятие внешнего мира, жизненного опыта, установок и своих личных убеждений. Именно факторы такого рода влияют на все этапы принятия решения о покупке, вплоть от понимания необходимости и до самой реакции на продукт. Психология поведения человека на рынке, а если точнее, то поведенческая экономика - это переплетение двух наук, экономики и психологии, основной целью которой является изучение влияния социальных, когнитивных и эмоциональных факторов на экономическое поведение человека, принятие тех или иных решений, а также отображение этого на рынке. Именно эту отрасль экономики Ричард Талер лауреат Нобелевской премии в 2017 году по экономике осветил в своих трудах. В Психологической модели всё упирается в то, сколько блага человек уже имеет: ведь пока его нет, продукт желанен и полезен, второй -

меньше, а следующие уже совершенно неважны. Он был заинтересован, в том, чтобы предотвратить главную причину, приводящую к кризисам и искривляющим экономику, а именно так называемые экономические "пузыри". Кризис будет неизбежен, если будет постоянно потребляться больше, чем зарабатывается. Галер, в рамках своих трудов, пытался объяснить, как сделать поведение покупателя более рациональным, его предложение заключалось в достижении социальных целей, таких как накопление пенсионных средств.

При изучении побочных эффектов ограниченной рациональности, своих собственных предпочтений, а также отсутствия самоконтроля, Галер наглядно показал, как данные человеческие факторы планомерно влияют на решения и итоговые рыночные результаты. Сам лауреат считает, что его самый весомый вклад — это осознание того, что силой экономики являются люди и, что для того, чтобы модель поведения работала исправно это необходимо учитывать. Учёный внес огромный вклад в расширение и улучшение экономического анализа, изучив три основные психологические черты, влияющие на решение экономических задач:

Ограниченная рациональность. Согласитесь, ведь сложно представить себе ситуацию, когда потребитель перед тем как приобрести продукт/товар/услугу взвешивает абсолютно все возможные решения и анализирует все будущие последствия своего приобретения. Такое просто невозможно, именно, в связи с этим обычно решения принимаются "на эмоциях", а именно с узким фокусом. Это явление в экономике принято называть "концепцией ограниченной рациональности", но Ричард Галер назвал его намного проще, а точнее "Эффект владения". Многие из его экспериментов являются яркими примерами того, как из-за особенностей человеческого понимания мы не в силах принять абсолютно рациональные действия или решения.

"Гипер" справедливость. Все-таки мы все люди и у нас есть такая черта, как солидарность и благодаря ей мы при принятии каких-либо решений можем учитывать положительные стороны, а то есть выгоду не только для себя, но также и для окружающих. Рассматривая благополучие другого как положительное явление, мы можем сотрудничать, но также как позитивная сторона, имеет место быть и отрицательная, а именно злоба и зависть. Представление о справедливости занимает не последнее место по значимости при выборе решения экономических дилемм. Люди готовы терпеть

некоторые убытки для того, чтобы наказать того, кто поступает несправедливо по отношению к кому-либо.

Отсутствие самоконтроля. Такое явление как покупка очень желаемого в ту самую секунду, но совершенно не нужного в будущем продукта, к сожалению, угрожает нашему дальнейшему благополучию. Это может быть еда и напитки, сигареты, алкоголь и т. д. или экономия на другие цели. Ричард Талер сконструировал модель поведения для разъяснения этого вопроса, вызванного своеобразной внутренней битвой между "планировщиком" и "деятелем". Тот, кто планирует, принимает более рациональные и эффективные для поддержания долгосрочного счастья действия, в отличие от деятеля, чья цель удовлетворить краткосрочные желания/цели.

Поведенческая экономика, если научиться пользоваться ей правильно, то можно не просто иметь устойчивое положение, но и увеличить свой доход, чётко понимать и предугадывать поведение покупателя, чтобы вовремя поднять цену, а иногда (не без этого, конечно) снизить её.

Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики

УВК-лицея № 100;

А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея № 100

А. Поспелов

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днепро

ОЦЕНКА И СТРАТЕГИИ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В общем значении под конкурентоспособностью понимается преимущество объекта по отношению к аналогичным объектам, применяя свои предпочтительные стороны в достижении поставленной цели. Конкурентоспособность предприятия - системные параметры, требующие применения методов моделирования, экономического анализа, статистического анализа, которые могут показать наиболее достоверное состояние и спрогнозировать дальнейшие развития предприятия.

Вопрос роста конкурентоспособности предприятий на сегодняшний день является одной из наиболее актуальных тем фундаментальных и прикладных исследований в экономике.

После исследования экономической литературы по рассматриваемому вопросу можно определить самые основные и

распространенные методы оценки конкурентоспособности предприятия:

- матричные методы. Данные методы основаны на анализе конкурентоспособности с учетом жизненного периода продукции предприятия. Наиболее конкурентоспособными считаются те предприятия, которые занимают важную часть на быстроразвивающемся рынке;

- методы, основанные на оценке конкурентоспособности продукции предприятия. Эта категория методов основана на прямолинейной зависимости конкурентоспособности предприятия от конкурентоспособности его продукции;

- методы, основанные на теории эффективной конкуренции. Суть этих методов заключается в изучении способностей предприятия, сравнение экспертами конкурентных преимуществ и вывод бальной оценки способностей предприятия по обеспечению конкурентоспособности;

- комплексные методы. Данные методы основаны на исследовании фактической конкурентоспособности и возможной конкурентоспособности предприятия.

Наиболее эффективным является применения нескольких методов одновременно, так как это дает возможность провести комплексный анализ. В результате можно сделать выводы, что же способствует или мешает усовершенствованию конкурентоспособности предприятия.

Для развития предприятия очень важно применение стратегий конкурентоспособности. Общеизвестный эксперт в сфере исследования экономической конкуренции Майкл Портер считает, что для развития предприятия нужно достичь лидерства в одном из 3 направлений: в продукте, в стоимости или в узкой рыночной нише. Это отображается в ключевых конкурентных стратегиях:

- стратегия лидерства по издержкам. Смысл стратегии заключается в изготовлении продукции с невысокими затратами на производство для выпуска товара с меньшей себестоимостью в этом секторе экономики;

- стратегия дифференциации. Данная стратегия заключается в разделении продуктов и услуг для наиболее полного удовлетворения запросов покупателей, что предусматривает более высокий уровень тарифов на товар;

- стратегия рыночной ниши. Основой стратегии считается нацеливания на ключевые сегменты рынка для удовлетворения нужд и запросов конкретного круга покупателей или с помощью малой стоимости или достойного уровня.

После изучения данного вопроса можно сделать вывод, что достаточно успешные конкурентные стратегии основываются на таких стратегических преимуществах, как уникальность изготавливаемого продукта и лидерство по его качеству.

Научный руководитель: С.И. Мединская, старший преподаватель

*Д. Ржавикина
Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днепро*

СТРАНЫ ВЫШЕГРАДСКОЙ ГРУППЫ. ВЫШЕГРАД ПЛЮС УКРАИНА = V5?

Начало активного сотрудничества между V4 и Украиной относится к середине 2000-х годов, после того, как все четыре страны получили долгожданное членство в НАТО и ЕС. Четыре государства Вышеграда обязались помочь третьим странам в подготовке к вступлению в Европейский союз и НАТО. Среди целей V4 было развитие политики ЕС. На этом фоне, естественно, появился формат V4 + Ukraine, что помогло в передаче

европейского опыта группы Visegrad в Украину.

Сначала уровень сотрудничества не был настолько интенсивным. Направления и формы сотрудничества были ограничены дискуссиями без ощутимых результатов. Области взаимодействия включали энергетику, безопасность и оборону.

Но реальное практическое сотрудничество было начато в 2014 году, когда Украина стала жертвой российской агрессии.

Можно утверждать, что пик ориентированного на результат сотрудничества с V4 был достигнут в 2015-2016 годах, как на политическом уровне, так и в конкретном осуществлении проектов.

Вышеградские государства были одними из первых, кто выступил с совместными заявлениями в поддержку территориальной целостности и суверенитета Украины. Более того, используя платформу Visegrad, они участвовали в обсуждениях и присоединялись к заявлениям поддержки Австрии, Великобритании, Швейцарии, Германии и Франции.

В самые сложные времена, когда Украина столкнулась с необходимостью вести борьбу за свою целостность и независимость, а так же реализовывать реформы во многих областях, четыре государственных группы (V4) начали совместную инициативу,

разделяющую и координирующую их помощь в процессе евроинтеграции Украины.

В связи с тем, что энергетическая безопасность является одним из приоритетных направлений V4, прямая поддержка группой Украины способствовала обеспечению альтернативных поставок природного газа, что уменьшало энергетическую зависимость от России.

Вышеградская позиция по европейской интеграции Украины до недавнего времени всегда была благоприятной и конструктивной. Это, в частности, касается подписания и ратификации соглашения об ассоциации, а также предоставления безвизового въезда в Европу.

Украина была приглашена для участия в боевой группе EU V4, а украинские войска находились в активном режиме ожидания в первой половине 2016 года. И есть ясная перспектива продолжить это сотрудничество в 2019 году. Украина является одним из крупнейших получателей грантов Международного Вышеградского фонда за пределами региона V4. В тяжелейшем 2014 году уровень поддержки Украины достиг 1,3 млн. евро в год. Львиная доля программы мобильности государственных служащих была реализована на территории Украины.

Рост сотрудничества с Вышеградской группой побудил Украину заявить о своем желании вступить в V4, расширив его до формата V5, как было заявлено в ходе встречи Президента Украины и министров иностранных дел Вышеградской группы в декабре 2014 года. Своим заявлением Президент подчеркнул высокую оценку реформ, проведенных в государствах V4 и его приверженность к безотлагательному осуществлению реформ в Украине.

Неудивительно, что V4 несколько раз упоминается в стратегии национальной безопасности, принятой в 2015 году. Стремление к уровню социальных стандартов в Европе было поставлено в качестве ориентира для достижения соответствующей экономической безопасности.

Но динамика сотрудничества в формате V4 + Украина значительно снизилась в 2016-2017 годах, тем более, когда дело доходило до политического уровня.

Чтобы избежать политической напряженности в формате V4+Украина, нашему государству следует принять активный подход, что означает предложить новые инициативы и рамки сотрудничества, которые могут представлять интерес для Чешской Республики, Венгрии, Польши и Словакии. На фоне поиска лучших решений в двусторонних отношениях в краткосрочной перспективе украинская

дипломатия должна сосредоточиться на политическом и практическом прогрессе в объединении с V4 через 5-10 лет.

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

С. Сайко
УВК-лицей № 100, г. Днепро

СТИМУЛЯЦИЯ ПЕРСОНАЛА ФИРМЫ С ЦЕЛЬЮ ДОСТИЖЕНИЯ НАИВЫСШЕЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ

В современных условиях труда предприятиям очень важно стимулировать и поддерживать хорошие отношения со своими сотрудниками, так как для качественного персонала всегда может найтись место получше, чем предлагает нынешнее начальство. С конкуренцией на рынке труда так же связан и «отток мозгов»: страны СНГ не могут конкурировать с условиями труда стран ЕС и поэтому теряют перспективные кадры.

Чтобы удержать квалифицированных сотрудников, требуется грамотно мотивировать их и давать понять, что пусть их нынешняя работа не идеальна, но она лучшее, что они могли получить. Для этого требуется мотивационная система, которая определяет взаимоотношения сотрудников и компании.

Наши компании часто приравнивают размер зарплаты и вовлеченность сотрудника в рабочий процесс. Конечно, оплата труда стоит превыше всего, (энтузиастов, готовых трудиться за идею, очень мало), но и уподоблять идею к тому, что сотрудник работает только из-за зарплаты, непредусмотрительно. Несложный метод: выдать работникам бесплатный абонемент в спортзал или устроить корпоратив в квест-комнате – отлично укрепляет мотивацию и повышает лояльность коллектива.

Западный подход сочетает «физические» и «духовные» стимулы. Согласно проводимым исследованиям, качество работы персонала прямо зависит от отношения начальства к ним. «Дорогой» сотрудник работает качественней, а работоспособность людей – залог успешного бизнеса. Тем более не стоит забывать, что своевременное и щедрое вознаграждение за полученную работу благотворно влияет на отношение людей к работе и компании в целом. Наиболее яркие модели стимуляции персонала формируют и успешно внедряют

компании в Японии, Германии, Великобритании, Франции, Швеции. Рассмотрим некоторые из них.

1. Японская модель. Главный принцип условий труда в японских корпорациях: должность и размер зарплаты прямо пропорциональны стажу. Возможность должностного роста полностью зависит от длительности работы на компанию. Профессионализм, стаж, личные характеристики работника имеют вес, но без надлежащего стажа движение по карьерной лестнице в компании невозможно. Более того, смена места работы лишает прошлых заслуг, а достичь поста руководителя, может только давно работающий сотрудник. В Японии, помимо премий и бонусов, персонал также мотивируют: оплачиваемый проезд от дома до работы; медицинское страхование для работника и его семьи; помощь в оплате жилья; займы для приобретения недвижимости; возможность бесплатного обучения в вузах Японии, а также Европы и США; курсы повышения квалификации без отрыва от постоянного места работы.

2. Французская модель. Здесь стимуляция персонала строится на стратегическом планировании, свободной конкуренции и лояльном налогообложении. Французы отрицательно относятся к сверхурочной работе в отличие от Японии. Подтверждается это, в первую очередь, очень короткой рабочей неделей – всего 35 часов. Французские рабочие не воспринимают денежные бонусы как поощрение. Самой эффективной стимуляцией для них является свободный график или работа, не требующая постоянного присутствия в офисе. Как и во многих других странах, французы готовы работать усерднее в обмен на такие привилегии, как медицинская страховка, займы для погашения ипотеки, обеды за счет компании. Оплата труда во Франции также является определенным стимулом и делится на два типа: в первом случае зарплаты индексируют относительно общей экономической ситуации, во втором - индивидуализируют оплату труда. Преимущество такой схемы мотивации является возможность самостоятельной регуляции размера заработной платы. Всем сотрудникам предоставляют полную информацию о финансовом положении компании, и они знают, на какую часть прибыли могут рассчитывать за хорошую работу.

3. Немецкая модель. Немецкая мотивационная схема построена на мировоззрении, что сотрудник является личностью с собственными желаниями и несет частную ответственность перед обществом и компанией. Немцы учитывают общественные интересы и определяют место человека в рыночной экономической системе. Они дают своим гражданам экономическую свободу и возможность выбора. Так как

ідея німецької моделі економіки состоит в тому, що не кожен людина здатний влитися і вижити в умовах вільного ринку. Тому створюється соціальне ринкове господарство з метою – вирівняти умови для життя всіх жителів. Поєднання корпоративних відносин і державної підтримки, як компаній, так і їх співробітників приводить до компромісу, який дозволяє працівнику більш вільно реалізовувати в професійній сфері з можливістю зберегти постійний дохід.

В нашій країні, на жаль, ні одна з моделей не буде працювати повністю, але окремі аспекти: бонуси, курси підвищення кваліфікації, корпоративи, а також індексація і індивідуалізація зарплат можуть застосовуватися.

Всі системи мотивації можуть функціонувати виключно в схожих культурах і особливостях менталітету. Їх використання без попереднього аналізу бажань працівників не принесе бажаного результату. Але не варто забувати про матеріальні бажання своїх співробітників, адже ентузіазм в роботі від нематеріальних поощрень з'являється тільки при грошовому задоволенні персоналу.

*Наукові керівники: Т.Г. Ніколаєв, викладач інформатики
УВК-лиця № 100;*

А.Ф. Білая, викладач економіки УВК-лиця № 100

А. Сапрон

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

КРЕДИТНА ПОЛІТИКА СВІТОВОГО БАНКУ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ СТРАТЕГІЙ ПОЗИЧАЛЬНИКА

Група Світового банку – це міжнародна організація, до складу якої входить більш ніж 180 країн і мета якої полягає в скороченні світової бідності. Використовуючи свої ресурси і співпрацю з іншими організаціями, вона надає допомогу країнам-клієнтам на досягнення стійкого і сталого зростання. Група Світового банку пропонує цілий ряд індивідуальних послуг, у тому числі кредити, надання технічної допомоги та консультацій країнам, що розвиваються, в перехідний період країнам її членів.

На сьогоднішній день, до складу Світового банку фактично входить п'ять міжнародних організацій: Міжнародний банк реконструкції та розвитку МБРР (IBRD), Міжнародна асоціація розвитку МАР (IDA), Міжнародна фінансова корпорація МФК (IFC),

Багатостороннє агентство по гарантіям інвестицій МАГІ (MIGA) та Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів МЦУІС (ICSID). В той час як МФК фінансує підприємства приватного сектору в країнах, що розвиваються, в партнерстві з приватними інвесторами, МАГІ закликає прямих іноземних інвестицій у країни, що розвиваються, шляхом надання гарантій проти некомерційного ризику для іноземних інвесторів, а МЦУІС надає засоби для врегулювання інвестиційних суперечок між іноземними інвесторів та їхніми країнами, такі інструменти кредитування як Міжнародний банк реконструкції та розвитку МБРР і Міжнародна асоціація розвитку МАР разом і являють собою Світовий банк.

МБРР надає позики та допомогу розвитку країнам з середнім рівнем доходу та країнам з низьким рівнем доходу. МАР надає низькорентабельні позики та інші послуги найбіднішим країнам. У поточному 2018 фінансовому році економіки з низькими доходами визначаються як такі, що мають загальну суму ВНД на душу населення, розраховану за методом Атласу Світового банку, в 2017 році – 995 доларів США або менше; економіки з низьким рівнем доходів серед країн з низьким рівнем доходу є тими, що мають загальну суму на душу населення від 996 до 3 895 доларів США; економіка країн з середнім рівнем доходу - країни з ВНД на душу населення від 3 896 до 12 055 доларів США; економіка з високими доходами - це ті, у яких ВНД на душу населення становить 12 056 доларів США та більше.

Банк має два основних типи кредитних інструментів: інвестиційні позики та коригування кредитів. Інвестиційні позики мають довгострокову спрямованість (від 5 до 10 років), а також фінансують товари, роботи та послуги для підтримки проєктів економічного та соціального розвитку в широкому колі галузей. Коригувальні позики мають короткострокову перспективу (від 1 до 3 років) та забезпечують швидке виділення зовнішнього фінансування для підтримки політичних та інституційних реформ. Обидві інвестиції та коригування кредитів використовуються гнучко, щоб задовільнити цілий ряд цілей, і час від часу використовуються разом у гібридних операціях.

Кредити здійснюються в рамках комплексної програми кредитування, викладеної в Стратегії допомоги країнам (CAS), яка розробляє банківську допомогу (як кредитну, так і не кредитну) для потреб кожного з позичальників та відносних переваг Банку. CAS включає в себе проєкти і програму з найбільшим потенціалом для зниження рівня бідності та цілей розвитку країни. Кредитні операції розробляються в кілька етапів. Позичальник ідентифікує та готує

проект, а Банк перевіряє його життєздатність. Під час кредитних переговорів Банк та позичальник погоджуються з метою розвитку, компонентами, результатами, показниками діяльності, планом реалізації та графіком погашення позикових коштів. Після того, як Банк схвалить позику і вона стане чинною, позичальник реалізує проект або програму відповідно до умов, узгоджених з Банком. Банк в свою чергу здійснює нагляд за впровадженням та оцінює результати. Усі позики регулюються оперативною політикою Світового банку, яка спрямована на забезпечення того, щоб операції, що фінансуються Банком, були економічно, фінансово, соціально та екологічно безпечними. Фідуціарні політики та процедури, що регулюють використання пов'язаних з проектом фондів, зокрема, для закупівлі товарів та послуг. Захист політики допомагає запобігти небажаним негативним наслідкам для третіх сторін та навколишнього середовища.

Інвестиційні кредити забезпечують фінансування широкого кола заходів, спрямованих на створення фізичної та соціальної інфраструктури, необхідної для подолання бідності та сталого розвитку. Велика їх частина - це або спеціальні інвестиційні позики, або інвестиції в сектор та кредити на утримання. Наприклад, так в період с 2 червня 2017 року по 1 травня поточного року уряди 128 країн провели рекордну кількість реформ, а саме 314, які відповідають інтересам малих і середніх підприємств, а також підприємців, сприяючи створенню робочих місць і стимулюванню приватних інвестицій. Ці реформи відслідковуються за допомогою опублікованого Групою Світового банку індексу ведення бізнесу, на підставі якого складається рейтинг 190 країн за рівнем сприятливості умов ведення бізнесу на їх території. Найбільш популярним напрямком реформ є полегшення умов для створення підприємств. Понад чверть країн в 201 та 2018 роках проводили реформи саме в цій області. В даний час створення підприємств займає в середньому 20 днів, а пов'язані з цим витрати складають 23% від рівня доходу на душу населення в порівнянні з 47 днями і 76% в 2006 році. У 13 з 20 економік з найвищим рейтингом існує, як мінімум, одна процедура, яка може бути виконана за півдня в режимі онлайн.

Тож характер інвестиційного кредитування розвивався і продовжує розвиватися, що сприяє розвитку нових економічних стратегій. Проекти варіюються від міського зменшення бідності (наприклад, залучення приватних підрядників до нового житлового будівництва) до розвитку сільських територій (оформлення землекористування з метою підвищення безпеки дрібних фермерів); водопостачання та каналізація (підвищення ефективності водопостачання); управління природними

ресурсами (забезпечення підготовки кадрів з питань сталого лісгосподарства та сільського господарства); постконфліктна реконструкція (реінтеграція солдатів у громади); освіта і здоров'я (створення сільських клінік та підготовка медичних працівників).

Сьогодні Світовий банк бере участь у фінансуванні більше 1 800 проєктів практично у всіх секторах економіки країн, що розвиваються. Нещодавно було впроваджено адаптовані програмні кредити та кредити на навчання та інновації, щоб сприяти інноваційному розвитку та досягнути більшої гнучкості. Іншими інструментами, пристосованими до конкретних потреб позичальників, є позики технічної допомоги, позики на фінансовому посередництві та позики на випадок надзвичайного стану.

Науковий керівник: С.В. Кузьмінов, доктор економічних наук, професор

И. Сёмич

Університет імени Альфреда Нобеля, г. Дніпро

РЕЙТИНГ ЛЁГКОСТИ ВЕДЕНИЯ БИЗНЕСА ВСЕМИРНОГО БАНКА DOING BUSINESS: ПОЗИЦИЯ И ДАЛЬНЕЙШИЕ ПРОГНОЗЫ ДЛЯ УКРАИНЫ

На сегодняшний день одним из наиболее существенных показателей легкости ведения бизнеса является рейтинг государства в проєкте Всемирного банка Doing Business. В рамках данной программы, начавшей свою деятельность в 2003 году, банковские эксперты ставят оценку странам, учитывая лёгкость ведения бизнеса в них. Рейтинг анализирует экономическую ситуацию согласно критериям десяти следующих направлений:

1. «Регистрация предприятий»
2. «Получение разрешений на строительство»
3. «Подключение к системе энергоснабжения»
4. «Защита миноритарных инвесторов»
5. «Разрешение неплатежеспособности»
6. «Получение кредитов»
7. «Обеспечение исполнения контрактов»
8. «Международная торговля»
9. «Регистрация собственности»
10. «Налогообложение»

Стабильно, на первых места в исследовании традиционно располагаются государства, имеющие высокий показатель бизнес-

климата, что свидетельствует о постоянном развитии и улучшении их деловой обстановки (Новая Зеландия, Сингапур, Дания, США, Южная Корея, Великобритания и другие). Последними в списке оказываются страны с менее благополучными обстоятельствами для предпринимательской деятельности в целом (Сомали, Эритрея, Южный Судан, Венесуэла, Ливия, Йемен).

76-е место из 190 возможных было получено Украиной в прошлом рейтинге Doing Business. Таким образом, заняв позицию, которая характеризуется как «позиция выше среднего уровня», страна улучшила свои показатели на 4 пункта в сравнении с 2017 годом, и, возросла на целых 76 пунктов в сравнении с 2012 годом, во время которого продемонстрировала наихудшие данные (152 место). Удаленность экономики Украины от «Передового рубежа» можно проследить благодаря значениям следующей диаграммы (рис. 1).

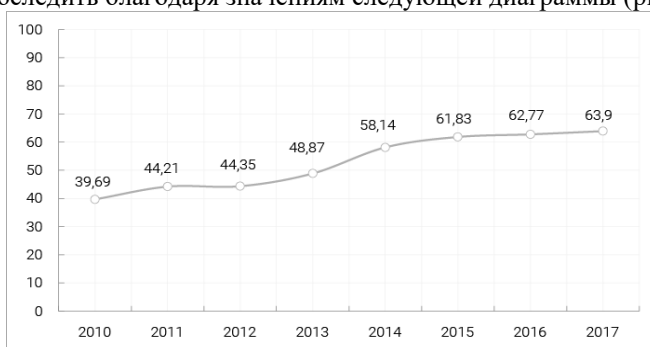

Рис. 1. Рейтинг Doing Business для Украины 2010-2017 гг. [1].

Анализируя рисунок 1, следует заметить, что динамика продвижения Украины в рейтинге Doing Business, с 2012 года, указывает на ее замедление. Это может быть обусловлено сложностью дальнейшего повышения рейтинга для стран, занимающих высокие позиции: ведь чем выше место страны в таком соревновании, тем сложнее в дальнейшем ей будет себя же превзойти. Следовательно, мы не имеем высокой вероятности радикального прорыва, так как Украина имеет возможность проводить сравнительный анализ не только своих же показателей прошлого года, но также и других стран, которые могут прорваться на лидирующие позиции с уровнем показателей куда значительно выше.

Несомненно, улучшение позиций в рейтинге Doing Business с 2012 года в 2 раза может показаться весомым достижением на первый взгляд. Но, к большому сожалению, ради такого продвижения, власть чаще всего предпринимает всего лишь локальные либо же точечные

изменения. Хоть в техническом плане они и в состоянии повысить некоторые позиции Украины, но в радикальном соотношении такая коррекция не в силах оказать влияние на положение дел.

Список использованных источников

1. The World Bank [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.doingbusiness.org/en/data/exploreeconomies/ukraine>

Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук, доцент

М. Симонова

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днепро

КОРРУПЦИЯ. ГДЕ ГОВОРЯТ ДЕНЬГИ, ТАМ МОЛЧИТ СОВЕСТЬ

С появлением рынка все страстно захотели богатства, роскоши. Деньги стали смыслом существования. Всё платно, все дорого и за деньги. Это объясняет феноменальную коррупцию, и моральный упадок в нашей стране. Проблема коррупции одна из главных проблем Украины, ничуть не уступающая проблеме низких зарплат и высокой стоимости жизни и проблеме связанной с военными действиями в Донецкой и Луганской областях. Существует три вида коррупции:

1. Бытовая - «кумовство».

2. Деловая – коррупция внутри бизнеса.

3. Коррупция верховной власти – главный враг украинского народа.

Она относится к стоящим у власти групп, политическому руководству и верховным судам. [1, с.57]

Где есть власть - там есть коррупция. Это факт. Но мы не должны забывать, что весь тот штат, который сейчас сидит в высоких кабинетах, родился и вырос в том же обществе, что и мы. Самые богатые люди Украины? Коррупционеры - короли схем.

Украина – одна из самых коррумпированных стран в Европе. Уровень коррупции в стране украинцы оценивают как несовместимый с нормальной жизнью. По данным мониторингового исследования КМИС "Состояние коррупции в Украине", проведенного в июле-августе 2018 года, с коррупцией сталкивались более 64% жителей страны, за последний год. Наиболее коррумпированными сферами украинцы считают суд и Верховную Раду (Органы местного самоуправления) (рис. 2).

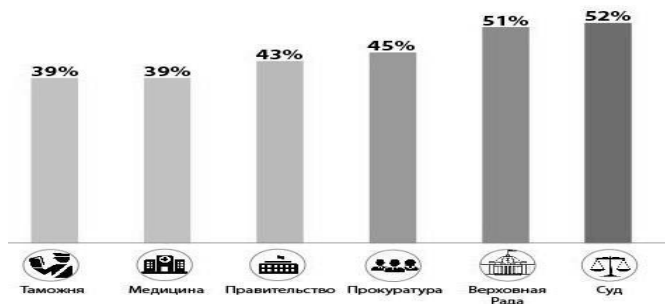

Рис. 1. Наиболее коррумпированные организации, по мнению украинцев [2].

Для того чтобы победить коррупцию нужно бороться не с её последствиями, а с причинами которые её вызывают. И таких причин несколько. Но основная и самая главная – это безнаказанность. Если за коррупционные действия нет адекватного наказания, то как бы не боролся с ней, все это будет лишь пусканием пылию в глаза. Но, даже имея самый строгий рычаг наказания, гарантировать 100% избавление от коррупции невозможно. И тут на второй план выходит вторая причина её проявления – это отсутствие рычагов контроля на действия коррупционера. В государстве народ не может контролировать действий чиновников, которые скрыты за массивными дверями глухих кабинетов. Где он будучи на службе у государства (народа) начинает прикрываться правами частного лица, хотя с того момента как он стал чиновником, таковым перестал быть. Теперь ты личность публичная. И каждый гражданин в государстве имеет право отслеживать все твои действия. И невозможно не учесть человеческий фактор. Государство должно обеспечить гражданам жизнь в стабильных экономических и социальных условиях, в том числе путем установления правовой стабильности преодоления бедности населения (установление минимальной заработной платы, которая бы обеспечила реальные потребности среднего слоя населения, а именно возможность поехать на отдых, пролечиться, правильно питаться и другие за счет поступления дополнительных налогов в бюджет в результате легализации заработной платы при усилении контроля за ее выплатой). Формирование общественного мнения нетерпимости к коррупционному поведению, начиная с детских садов, где в игровой форме показывать это детям (а в дальнейшем в школе на внеклассных занятиях). Доступность и открытость информации об источниках доходов и направлениях расходов чиновников. Здоровая рыночная

конкуренция. Когда эти составляющие будут решены - коррупция исчезнет как таковая.

Список использованных источников

1. Семенченко Н. Охота на правду. Кн. 3. Коррупция / Н. Семенченко. – К.: Саммит-Книга. – 316 с.

2. Наиболее коррумпированные организации по мнению украинцев [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://korrespondent.net/ukraine/politics/3775556-korruptsiya-v-ukrayne-vynuzhdeny-uly-sohlasny>

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент

Н. Скляр

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днепр

ВНЕШНИЙ ДОЛГ УКРАИНЫ И ПУТИ ВЫХОДА ИЗ ВОЗМОЖНОГО ДЕФОЛТА

Государственный долг — это общая сумма долговых обязательств государства, по возврату полученных и непогашенных кредитов по состоянию на отчётную дату, возникающих в результате государственного заимствования.

Государственные заимствования проводятся с целью покрытия бюджетного дефицита на государственном и региональном уровнях, целевого финансирования различных программ, пополнение необходимых резервных активов, а также для рефинансирования ранее осуществленных государственных заимствований. В случае Украины деньги, выданные МВФ, идут на поддержание национальной валюты и её закрепления, как стабильной и конкурентоспособной на интернациональном уровне.

Что известно о ситуации с государственными заимствованиями по официальным данным?

На 30 июня 2018 внешний государственный и гарантированный государством долг Украины составлял 41,5% от валового внешнего долга страны [1].

Какова сумма государственной задолженности Украины?

Валовый внешний долг Украины по итогам первого полугодия составлял \$113,751 млрд., что на 1,47%, или на \$1,7 млрд. меньше, чем на начало года. Об этом сообщается на сайте Национального банка 18 сентября 2018 года. Львиная доля валового внешнего долга представлена в долларах США – 72%. Еще 12,9% составляют

обязательства в евро, 11,2% - в SDR (специальные права заимствований) [1].

Что Украина могла бы предпринять для погашения внешнего государственного долга?

Одним из традиционных способов - выплата за счёт золотовалютных резервов страны. Но, если сопоставлять внешний государственный долг Украины и её золотовалютный резерв, то по процентному соотношению, мы узнаём, что резерв покрывает только 35,0% от госдолга (данные предоставлены на 30 сентября 2018) [1]. И, естественно, покрытие трети госдолга за счет всех золотовалютных резервов приведёт государство к экономической зависимости, обесцениванию гривны, повышению уровня инфляции.

Значит ли это, что с показателями задолженности на международном рынке, которые лишь в последние годы начали приобретать позитивный характер, Украине грозит дефолт?

Даже при условии, что наше государство будет сокращать внешний долг, как в первом полугодии 2018, дефолт для Украины, с моей точки зрения, неизбежен. Первый, и самый главный фактор, который затормозит нашу способность погашать долг - закон о переходе с налога на прибыль на введения налога на выведенный капитал, который сейчас активно рассматривается министерством финансов. Если рассматривать влияние данной пошлиной в долгосрочном периоде, можно отметить позитивный характер, который он приносит в национальную экономику, а также, её закрепление на международном уровне и возможность стать страной с развивающейся экономикой. Но, как только пошлина будет введена, МВФ прекратит свою поддержку Украине и ни о каких дополнительных кредитах и траншах не может идти речи. Министерство финансов предупреждает, что введение налога на выведенный капитал вместо налога на прибыль оставит Украину без программы Международного валютного фонда и приведет к дефолту в 2019 году. Об этом говорится в сообщении на сайте ведомства. По оценке Минфина, если ввести НнВК для всех компаний, прямые потери бюджета составят 46,7 млрд. гривен, компенсировать которые будет невозможно [1].

Вторым фактором является курс гривны. Как уже упоминалось, деньги, выделенный МВФ, идут на поддержание национальной валюты и её конкурентоспособность. Но ведь полностью обеспечить стабильность валюты и уберечь от обесценивания на деньгах предоставленных МВФ невозможно. Ведь существует огромное количество факторов, влияющих на образование валютного курса

(инфляция издержек, действие спекулянтов, создающих искусственный дефицит на валюту, изменение процентной ставки).

Мы можем говорить о дефолте, опираясь на сложную ситуацию на востоке страны и непредсказуемость дальнейших событий. Если страна-агрессор решит провести активные военные действия и сможет прорваться на новую, незащищенную территорию, на защиту населения, помощь беженцам и привлечение военнослужащих и военной техники может уйти большая часть нашего бюджета. В следствии, необходимость привлечения дополнительного капитала, невозможность рассчитаться с МВФ, внутренние миграции и понижение ВВП.

Каковы последствия страны при объявлении дефолтного состояния?

- изоляция страны на транснациональном рынке;
- невозможность осуществления дополнительных заимствований средств на мировом рынке ссудных капиталов;
- наложение квот и ограничений на торговлю и инвестирование в страну.

Среди крупнейших проблем, которые может создать дефолт – невозможность привлечения внешнего капитала, в том числе – частного. Это опасно для бизнеса, не дает возможности развиваться предприятиям, а, следовательно – может увеличить показатель безработицы.

Но Украина находится в выгодном положении, поскольку сам международный валютный фонд не заинтересован в объявлении дефолтного состояния в нашей стране. Поэтому, даже при непредвиденных ситуациях, которые затормозят возможность Украины выплачивать государственную задолженность, МВФ может изменить сроки и (или) размер платежей.

Что нужно делать Украине, если мы окажемся в состоянии дефолта?

Реструктуризация долга. Примером реструктуризации может послужить продажа (или обмен) национальной собственности в обмен на погашение части долга.

Список использованных источников

1. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.minfin.gov.ua/news/borg>

Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук, доцент

ВИРОБНИЦТВО СТАЛІ ЯК ПОКАЗНИК РОЗВИНУТОСТІ КРАЇНИ

Виробництво сталі вважають одним із показників рівня економічного розвитку країни. Завданням цього дослідження є перевірка цієї теорії. Для дослідження відібрано данні об'ємів виробництва неочищеної сталі в тис. тонн та рівень ВВП в млрд. дол. США десяти країн з найбільшим виробництвом сталі (за даними 2017 р.) за період з 1990 по 2016 рр. Під час розрахунків зроблено кореляційний аналіз, розраховано рівняння парної регресії та використано графічний метод. Серед десяти країн Китай займає перше місце та є абсолютним виробником сталі, його частка становить 51% світового виробництва. У зв'язку з цим детально досліджено зв'язок виробництва сталі та ВВП саме у цій країні. Для цього в прямокутній системі координат побудовано графік (рис.1), значення осі X – об'єми виробництва неочищеної сталі, а значення осі Y – рівень ВВП.

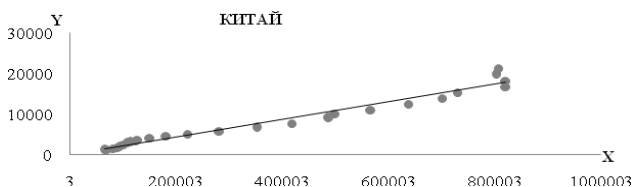

Рис.1. Зв'язок виробництва сталі та ВВП у Китаї

На підставі поля кореляції було висунуто гіпотезу про те, що зв'язок між значеннями X та Y носить лінійний характер. Щоб підтвердити або спростувати гіпотезу розраховано вибірковий лінійний коефіцієнт кореляції зі значенням 0,982. Згідно шкали Чеддока зв'язок між об'ємами виробництва неочищеної сталі та ростом ВВП є вельми високим та прямим $0,9 < 0,982 < 1$. Лінійне рівняння регресії має вигляд $y = 0,0216x - 14,915$; зв'язок між X та Y визначає знак коефіцієнта регресії $b = 0,0216$. Зі збільшенням на 1 одиницю об'ємів виробництва неочищеної сталі рівень ВВП підвищується в середньому на 0,0216. Для лінійної регресії індекс кореляції дорівнює коефіцієнту кореляції $r_{xy} = 0,982$, що свідчить про суттєвий вплив X на Y. За коефіцієнтом детермінації ($R^2 = 0,982^2 = 0,9644$) в 96,44% випадків зміни X призводять до зміни Y. Іншими словами, точність підбору рівняння регресії – висока. Решта 3,56%

зміни Y пояснюються чинниками, які не враховані в моделі. З імовірністю 95% можна гарантувати, що значення Y при необмежено великому числі спостережень не вийде за межі знайдених інтервалів.

Для оцінки статистичної значущості коефіцієнтів регресії і кореляції розраховано t -критерій Стьюдента: було висунуто гіпотезу H_0 про випадкову природу показників, тобто про незначну їх відмінність від нуля, поряд з основною гіпотезою було висунуто альтернативну гіпотезу про нерівність параметра нулю. При H_0 : $b = 0$, тобто між змінними відсутній лінійний взаємозв'язок; H_1 : $b \neq 0$, тобто між змінними є лінійний взаємозв'язок. Для перевірки цих гіпотез знайдено за даними спостережень значення t -критерію Стьюдента порівняно з табличним значенням Стьюдента: $t = 26,02 > 2,06$. Таким чином, статистична значущість коефіцієнтів регресії підтверджено. Значущість моделі регресії також перевірено за допомогою f -критерія Фішера: фактичне значення f -критерія Фішера $f = 677,173$; табличне значення $f_{\text{табл}} = 4,26$, тобто $f > f_{\text{табл}}$ та коефіцієнт детермінації статистично значущий та надійний.

КНР є яскравим прикладом індустріальної економіки, яка набула швидких темпів росту завдяки великому сектору важкої промисловості. На даний період Китай посідає перше місце серед країн-виробників сталі. На промисловість припадає 42,3% ВВП, при цьому 52% займає важка промисловість. Беручи до уваги всі факти та попередні розрахунки, гіпотезу про залежність рівню ВВП від об'ємів виробництва сталі підтверджено, а швидкі темпи розвитку економіки Китаю свідчать про безпосередній зв'язок з місцем країни у галузі виробництва металів та металевої продукції.

Щоб підтвердити або спростувати цю теорію щодо інших країн, було зроблено аналогічний аналіз зв'язку виробництва сталі та ВВП десяти найбільших виробників сталі в світі за даними на 2017 рік. Результати відображено у табл. 1.

Таблиця 1

Зв'язок виробництва сталі та ВВП десяти найбільших виробників сталі в світі за даними на 2017 рік

Місце у рейтингу, 2017	Країна	Частка світового виробництва сталі, 2017	Кореляція	Шкала Чеддока	
1.	Китай	51%	0,982038	$0.9 < r_{xy} < 1$	вельми висока
2.	Японія	6%	0,375781	$0.3 < r_{xy} < 0.5$	помірна
3.	Індія	6%	0,993092	$0.9 < r_{xy} < 1$	вельми висока

4.	США	5%	-0,30713	$0.3 < r_{xy} < 0.5$	помірна
5.	Росія	4%	0,856181	$0.7 < r_{xy} < 0.9$	висока
6.	Південна Корея	4%	0,96869	$0.9 < r_{xy} < 1$	вельми висока
7.	Німеччина	3%	0,246632	$0.1 < r_{xy} < 0.3$	слабка
8.	Туреччина	2%	0,959195	$0.9 < r_{xy} < 1$	вельми висока
9.	Бразилія	2%	0,865333	$0.7 < r_{xy} < 0.9$	висока
10.	Італія	1%	0,112689	$0.1 < r_{xy} < 0.3$	Слабка

За результатами цього аналізу отримано: до країн з такою ж тенденцією належать Індія (в якій рівень кореляції виробництва сталі та ВВП навіть вищий, ніж в Китаї), Південна Корея та Туреччина з вельми високим рівнем кореляції, а також Бразилія та Росія з високим рівнем. Помірна, слабка та навіть негативна кореляція спостерігається у таких країнах, як Японія, Німеччина, Італія та США. Перші належать до країн, що розвиваються, а останні до розвинутих країн. З цього теорія про залежність економіки та її розвитку від важкої промисловості, а саме від металургії, підтверджена у країнах, що розвиваються. Стосовно розвинутих країн знаємо, що металургійна, хімічна промисловості та машинобудування служили факторами зростання на етапі промислової індустріалізації. Тепер же в розвинутих країнах немає однозначності в промисловій структурній політиці. Хоча виробництво сталі традиційно відносять до базисних факторів розвитку економіки, досліджено, що в розвинутих країнах така тенденція не діє.

*Науковий керівник: С.В. Кузьмінов, доктор економічних наук,
професор*

Ю. Сологуб
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ФРАНЧАЙЗИНГ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

На сьогодні франчайзинг є однією з найбільш успішних форм ведення бізнесу. У багатьох країнах світу, в яких франчайзинг вже отримав масове розповсюдження, його розглядають як нову, прогресивну систему організації бізнесу та ділових відносин, що відповідає потребам сучасного ринку. За останні роки Україна зробила чималі успіхи у зближенні зі світовим товариством: отримала статус країни з ринковою економікою, членство у Світовій організації

торгівлі. В Україні почали використовуватись методи ведення підприємницької діяльності, що вже давно зарекомендували себе у країнах Європейського Союзу. Франчайзинг як модель ведення бізнесу є одним з факторів розвитку глобалізаційних процесів.

Актуальність теми зумовлена тим фактом, що сьогодні у провідних країнах світу франчайзинг - невід'ємний атрибут економіки, адже більшість продажів здійснюється через франчайзингові мережі. Міжнародний франчайзинг сьогодні динамічно розвивається. Міжнародна франшиза - більш простий спосіб проникнення підприємств на світові ринки, оскільки потребує значно менше інвестицій для відкриття бізнесу. Вихід підприємств на світові ринки через франчайзингові мережі дозволяє розширити збут продукції, максимізувати прибуток та збільшити зайнятість населення (особливо якщо діяльність франчайзі розташована в країнах, що розвиваються). Тому аналіз франчайзингової діяльності як одного із способів глобалізації економічних відносин є досить актуальним.

Динаміка франчайзингової діяльності у країнах світу визначається провідними тенденціями трансформації економіки країн, змінами умов і потреб світового господарства в цілому. Показники сфери франчайзингу у США, Великобританії, Франції, Італії, Іспанії за 2009-2017 рр. мали переважно позитивну динаміку. Країни (США, Великобританію, Францію, Італію, Іспанію) проранжовано за середньорічними показниками розвитку сфери франчайзингу, їм присвоєно бали від найбільшого (1) – для країн лідерів за тим чи іншим показником до найнижчого (5) – для країн аутсайдерів за аналізованими показниками. Якщо США лідирує як за абсолютними, так і за відносними значеннями, то в європейських країнах показники розвитку сфери франчайзингу є співставними. У франчайзинговому секторі надалі очікується прискорення темпів економічної активності, що створить умови для зростання реального ВВП на підставі швидкого збільшення споживчих витрат і, як наслідок, зростання зайнятості і виробництва.

Франчайзинг для економіки України є порівняно новим явищем. Статистична інформація, яка має відображати дійсний стан ринку франчайзингу в Україні, носить відносний і приблизний характер. Питанням розвитку франчайзингу, підтримки франчайзерів та франчайзі в Україні приділяють увагу «Українська асоціація роботодавців в галузі франчайзингу» та «Федерація розвитку франчайзингу, гостинності та інфраструктури».

Порівняння показників розвитку франчайзингу в Україні з іншими країнами свідчить про суттєве її відставання за такими показниками як

відношення річного обороту у сфері франчайзингу до ВВП і відношення кількості зайнятих у сфері франчайзингу до загальної кількості зайнятих. Відношення кількості зайнятих у сфері франчайзингу до загальної кількості зайнятих у цій сфері в Україні співставне з Італією (0,85 і 0,82 % відповідно), але при цьому в Італії відношення річного обороту у сфері франчайзингу до ВВП є майже на порядок вищим. За темпами приросту кількості брендів Україна випереджає усі інші аналізовані країни, що пояснюється більш активним процесом впровадження франчайзингової форми ведення бізнесу в Україні через високий потенціал її розвитку.

Стимулювання розвитку франчайзингової діяльності в Україні потребує вдосконалення на державному, бізнесовому та самоврядному рівнях.

Отже, аналізуючи розвиток франчайзингу в умовах глобалізації, можна зробити висновок, що розвиток його продовжується і вимагає макроекономічного регулювання на основі створення законодавчої бази, підтримки малого бізнесу системи розвитку франчайзингу, пільгового оподаткування на початковому етапі розвитку франчайзингового бізнесу, створення навчальних і консультують центрів на території всієї України.

Активізація розвитку франчайзингу в Україні здатна стимулювати економічну активність, поглибити поділ праці, тобто спеціалізацію на виробництві вузької номенклатури товарів та послуг, надаючи підприємствам більш широкий доступ до ринків інших держав, що матиме позитивний вплив на інвестиційну безпеку України.

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

*Д. Солоп
Університет імені Альфреда Нобеля, г. Дніпро*

ПРОБЛЕМЫ СТАБИЛИЗАЦИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ

То, что происходит с нашей национальной валютой актуально всегда и даже больше: каждый час, каждую минуту и каждую секунду. Эта проблема возникает в разговорах у подростков и у зрелых людей. Появляется вопрос: «Почему?». Ответ знают сегодня все. Дестабилизация гривны является угрозой, даже больше, чем военные действия! Только поэтому стабилизация курса гривны – важнейшая задача нашего времени!

Для нашего успеха огромное значение имеет правильный выбор метода стабилизации национальной валюты. Так как нестабильность денег вызывает много негативных эффектов, связанных с ростом цен, а также неопределенность в процессе принятия решений экономической деятельности. Нам необходимо, чтобы Национальный банк Украины дал сигнал обществу и рынку, что сделает всё возможное для возвращения курса гривны к достойному уровню Украины [1].

По статистике мы убеждаемся в том, что последние 4 года гривна стремительно обесценивается. И это критически угрожает экономической и финансовой стабильности Украины. Чтобы этого избежать в первую очередь нам нужно:

1) Остановить эмиссию гривны, перестав финансировать как дефицит государственного бюджета, так и проблемные коммерческие банки.

2) Обеспечить экономику качественной денежной единицей является главной обязанностью центрального банка.

3) Сейчас как никогда нужна эффективная конкурентная политика, направленная на снижение уровня концентрации экономической власти в Украине и недопущения повторения такой ситуации в будущем.

Подытоживая выше сказанное, мы можем сказать, что пока еще не поздно, ситуацию нужно кардинально менять. Так как доверие к национальной валюте – это доверия к власти, что равняется спокойствию и миру в нашей стране.

Список использованных источников

1. Царенко О.М. Економіка розвитку: підручник / О.М. Царенко. – Суми: Університетська кн., 2004. – 590 с.

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент

A. Storcheva
Alfred Nobel University, Dnipro

BASIC INCOME AS AN EFFECTIVE TOOL FOR IMPROVING THE QUALITY OF LIFE

The future is already coming; robots and artificial intelligence are replacing people at work. It is expected that soon technologies will complete the most unpleasant and cheap work instead of people. However, it also leads to an increase in unemployment, poverty, and terrible living conditions, which are already global issues. The solution to these problems

may be the initiation of the basic income guarantee, a social concept according to which every citizen of the country will regularly receive a certain amount of money from the state (Dragonette, 2018). In the last decade several countries have been carrying out experiments to determine the effectiveness of such a controversial economic concept.

The first experiment was carried out in Canada back in the 70s in the Manitoba. For 5 years, 12 thousand residents of the Dauphin town got steady monthly payments. As a result, most of the people who received money did not quit their jobs. Young people began to spend more time on education. The number of volunteers, as well as social activity in general, has increased. In the 1970-1980s, experiments of this kind were also conducted in the United States. The trials lasted from three to five years and involved residents of different ethnic origin. Roughly 17% for women and 7% of men dropped out of the work. In this case, people also mostly left work to get educated (HuffPost Canada, 2018).

Perhaps the most famous study of basic income in recent years was carried in Finland. For the trial, the authorities chose 2 thousand unemployed citizens aged 25 to 58. They have been paid € 560 monthly, regardless of other sources of income. The experiment lasted for two years. The goal of this experiment was to simplify the welfare, a government support for the citizens and residents of society, and to compare whether people would have the motivation to get a job if the additional income does not lead to a reduction in the social benefits they already received. Finnish journalist and writer Tuomas Muraja who was taking part in this basic income trial, in an interview with "The Guardian" told that the basic income did not considerably affect his well-being from a financial point of view. However, according to his story, participation in the experiment brought significant psychological benefits and allowed him to develop professionally (Muraja, 2018). Other members of the investigation also told that regular irremovable payments have helped them find a job they like or even open their own business. Nevertheless, the interim results of the experiment were quite unpleasant for the authorities: recipients of basic income increased their demands on the labor market. Consequently, unemployment among the experimental group did not decrease significantly so the financing was stopped (Reynolds, 2018).

The basic income plan is being offered alternatively to a complex and complicated social security system. On the other hand, opponents of the basic income perceived the financial impossibility of this system. They believe that the introduction of basic income in the conditions of the modern labor market eliminates any incentive to work for most people. This statement, however, was not proved for the majority of participants of the

experiments. It is also worth remembering that not every state has income from natural resources that could be converted into monthly payments for the citizens. And the idea of raising taxes for this purpose probably will not be accepted among employed individuals. As an example, we can recall that the introduction of basic income was planned in Switzerland. It was expected that the payment will be 2 500 Swiss francs (2 250 euros) per person. The government urged to vote against and warned about the need to increase taxes to find more than 200 billion francs on the payment of guaranteed income. Later, vote on introducing basic income in Switzerland showed that only about 23% of citizens supported the proposed system (BBC News, 2018).

Therefore, we can conclude that people with basic income might be more active in politics, social and family life. With such a system, the number of professional workers will also increase as people will have time to obtain an education.

Bibliography

1. BBC News. Swiss voters reject basic income plan [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.bbc.com/news/world-europe-36454060>

2. Dragonette L. Basic Income [Электронный ресурс] / L. Dragonette // Investopedia. – 2018. – Режим доступа: <https://www.investopedia.com/terms/b/basic-income.asp>

3. Muraja T. Universal basic income hasn't made me rich. But my life is more enriching [Электронный ресурс] / Tuomas Muraja // The Guardian. – 2018. – Режим доступа: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/aug/07/universal-basic-income-rich-finland-work-benefits>

4. Reynolds M. No, Finland isn't scrapping its universal basic income experiment [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.wired.co.uk/article/finland-universal-basic-income-results-trial-cancelled>

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor

Y. Strelnykova
Alfred Nobel University, Dnipro

THE RELATIONSHIP BETWEEN COMPETITIVENESS AND MONOPOLIZATION IN THE ECONOMY

World experience shows that production in complex high-tech industries, aimed even at the largest national market, is no longer effective –

only sales in the world market can provide the necessary scale of production. Only large-scale production with necessarily implied compliance with international scale continuously expands those sectors of the economy in which it is dominant. The most common trend today is production specialization, which has turned major industries into a set of ever-decreasing niche markets, as well as rapid changes in management technology, which allows the best representative of each niche to spread the results of its success to the whole country and the whole world. While competition used to be between companies that had approximately the same technology and production processes, now it is the competition of all against all. Today, economists argue that as the economy moves from the industrial era to the informational one, the trend in which the «winner gets everything» in the competitive struggle will increase. In other words, the functioning of even the most everyday spheres of production is the most effective only on a large scale.

Against the backdrop of these trends it can be concluded that most markets do not fit into the framework of a specific market situation and occupy an intermediate position. Considering the price and volume of production as the main factors of competition, the increased importance of inter-industry competition can be noted as the strategy of behavior of firms and a number of non-price competitive methods. The development of economic relations gives the right to consider imperfect competition as a special case of monopoly, and not vice versa. A new level of development of competition is characterized by the fact that the absence of competitors within the country does not exclude their presence abroad. Consequently, the openness of the national economy and its integration into the world market are an important condition for the stimulating effect of competition on the country's economy. The very logic of competition pushes monopolies to develop international markets.

Competition pushes enterprises to expand and increase their production volumes capturing a growing market share. Monopoly implies large-scale activities, thus causing problems of coordination and management of its individual components. At the same time, competition manifests itself at various levels and does not allow the enterprise to acquire an absolutely monopoly power. Economic relations are characterized by the struggle of opposing tendencies, monopolization ensures high-tech production, and competition, which undoubtedly assumes an even sharper character, ensures the collision of multidirectional interests and through this the progressive development of productive forces appears. The monopolist has to solve a whole tangle of problems taking into account that each firm has also a

certain life cycle, so it can be concluded that, in general, competition can only be limited in the short term.

Without an increase in the level of competition, it is impossible to carry out structural reforms in the economy on the basis of scientific and technological progress, nor the transition to a new quality of economic growth. Competition should be assessed not so much as a function of certain market structures, but in terms of its results. Competition may be limited due to the small number of firms, their size and the degree of production concentration. But it is more important to know how the prices and the quality of the goods suit the consumer. Competition must first be effective and efficient.

The market with its competition, the diversification of production and sales, the deep integration of individual countries into the world economy and, of course, the corresponding state policy restrain monopoly trends in the economy. The collision of various market situations leads to a close interweaving of competition and monopoly and synthesis, the formation of new rules of the game in the market. The problems associated with the development of various forms of competition are ambiguous, since real life is very dynamic and there are not only criteria for economic efficiency, but also political or social factors. It is more profitable for society to have a perfect competitor than a monopolist, at the same time the conditions of production are pushing enterprises to have more power and influence on the market.

Scientific supervision and language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer

М. Сурьянинова
НТУ «Днепровская политехника», г. Днепро

СОВРЕМЕННАЯ ЭКОНОМИКА И ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ

Одной из наиболее актуальных проблем современности является экология. На современном этапе, несмотря на все декларации о праве человека на благоприятную для жизни и здоровья окружающую среду, экономические интересы преобладают над экологическими. Истощение запасов природных ресурсов, загрязнение окружающей среды, ухудшение здоровья людей, отсутствие рационализации природопользования обостряет экономическую и политическую борьба за сырьевые рынки, жизненное пространство - все это

происходит из-за развития техногенной экономики. Также можно отметить ряд основных причин:

- макроэкономическая политика приводит к интенсивному использованию природных ресурсов;
- не правильное распределение инвестиций между различными отраслями экономики;
- недооценка экономической ценности природных ресурсов;
- отсутствие экологически сбалансированной долгосрочной экономической стратегии;
- нестабильность экономики;
- природоресурсный характер экспорта.

В любой стране можно отыскать примеры пренебрежения природой. Политики и ученые признают: благосостояние страны зависит от технологий. Сегодня количество полезных ископаемых стремительно уменьшается. В наследство от погибших биосфер нам остались: нефть, сланцы, уголь, торф, впитавшие в себя энергию солнца. Однако нам следует помнить, что примерно половина добытой человечеством нефти была выкачана из недр земли за последние 10–15 лет, слой почвы толщиной в 1 см образуется столетие, но уничтожить его можно за 1 полевой сезон, что приводит к опустыниванию и полному обезображиванию естественных природных ландшафтов. В наше время современные исследования доказали, что 6 млн. гектаров обрабатываемых земель превращается в пустыню каждый день, а 20 млрд. теряет свою продуктивность. В 60-х годах считалось, то загрязнение атмосферы характерно только для больших городов и индустриальных центров. Вскоре оказалось, что вредные выбросы могут распространяться на огромные расстояния. Загрязнение атмосферы – глобальная проблема. И выброс вредных химикатов в одной стране может повлечь за собой тотальное ухудшение экологии в другой. Итоги работы примерно 40 британских учёных показывают следующую статистику: в 2016 году от болезней, вызванных ухудшением экологии, преждевременно умерли 9 миллионов человек - 16 процентов от всех смертей в современном мире. Это в три раза больше смертей, чем от СПИДа, туберкулеза и малярии, и в 15 раз больше, чем от всех войн и других форм насилия.

Говоря конкретно о нашей стране, мы можем отметить, что экологическая ситуация в Украине очень нездоровая. Мы занимаем первое место в мире по смертности (на 100 тысяч населения) от загрязненного воздуха, рек и наполненной химикатами почвы. По данным ВОЗ, каждые 2 часа в Украине умирает три человека по причине ненадлежащего состояния окружающей среды.

Исходя из вышесказанного на наш взгляд, основная задача государства заключается в том, чтобы пересмотреть свои рычаги взаимодействия между производством и окружающей средой. Правительство может ввести следующие методы контроля:

- лимит на выбросы углекислого газа.
- взимание налогов, на основе количества выбросов в атмосферу;
- налоговые преференции для компаний, которые используют возобновляемые источники энергии;
- участие в финансирование природоохранных проектов.

Одним из ярких примеров и действенных методов участия государства в процессах контролирования состояния окружающей среды может быть существенное повышение ставки экологического налога.

Большинство экспертов в сфере экологии предлагают следующие решения борьбы с экологическими проблемами:

- решить проблему загрязнения атмосферы, гидросферы, литосферы, уменьшить количество мусора путем масштабного внедрения безотходных технологий;
- использовать меньшее количество ресурсов с помощью автоматизированного и рационального принципа работы предприятий (чтобы избежать лишних действий).

В заключении можно отметить, что необходимо включить понятие «ценности природы» во все экономические расчеты. В наше время проблемы всего человечества, а в том числе и Украины связаны с состоянием окружающей среды. Стоит подчеркнуть, что экономика не должна негативно отражаться на экологии. Как отдельные домохозяйства, так и весь мир должен контролировать баланс и достичь решения глобальных проблем, обеспечить экономический рост, без ущерба для экологии.

Научный руководитель: Т.М. Черкавская, кандидат экономических наук, доцент

А. Терещук
Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

ОСОБЕННОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УКРАИНЫ В УСЛОВИЯХ ВСТУПЛЕНИЯ В ВТО

Переговоры касательно присоединения к ВТО Украиной велись около 14 лет. Протокол о вступлении Украины в ВТО был подписан 5 февраля 2008 г., тогда же был опубликован пресс-релиз организации с

условиями вступления для нашей страны. Полный список условий остался конфиденциальным, однако и опубликованного было достаточно, чтобы понять, что пусть Украины в ВТО простым не будет. На тот момент в прессе этот документ называли не иначе как «Испытание пошлинами».

Согласно условиям, которые были выдвинуты ВТО, в целом таможенные пошлины должны быть установлены на уровне от 0% до 50% с поэтапным сокращением вплоть до 2013 г. Так, наиболее высокие тарифы Украина имеет право установить на сахар и подсолнечное масло, 50% и 30% соответственно. На некоторые виды продукции, к примеру, радиоприёмную аппаратуру, конвейерные ремни и синтетические нити, предельный тариф является 25%. Определённые виды алкоголя, рыбы, химических веществ, древесины и целлюлозы, мебели, металлов, пряжи и ткани, а так же медикаментов вошли в категорию со сниженными пошлинами с тенденцией снижения или полного исключения в процессе деятельности в условиях ВТО. Помимо этого, Украина, как и другие страны-участники ВТО приняла обязательства в 11 ключевых секторах рынка услуг.

Очевидным является то, что вступление нашей страны в ВТО имело определённый ряд перспектив, на которые возлагались весомые надежды в условиях активного развития национальной экономики. Таким образом, предполагаемыми преимуществами считалось то, что:

- национальным производителям откроются большие возможности на мировом рынке;
- украинские предприятия будут активнее работать над повышением собственной конкурентоспособности, чтобы иметь возможность представлять свои товары и услуги за рубежом;
- усилится поставки в страну иностранных товаров, что повысит уровень предложения на национальном рынке;
- увеличится приток инвестиций;
- улучшится уровень производства в ориентированных на экспорт отраслях;
- увеличится влияние международно-признанных прав защиты национальных интересов на мировом рынке;
- выявление потенциальных преимуществ национальной экономики и дальнейшее эффективное их использование.

О первых результатах сотрудничества Украины и ВТО можно было говорить уже по истечении первых пяти лет:

- Украина сделала огромный шаг на пути к Европейской интеграции;

-наша страна стала равноправным участником международного бизнес-общества;

-без вступления в ВТО подписание с ЕС договора о свободной торговле было бы невозможным;

- выросла конкурентоспособность украинских товаров и услуг;

- снижение тарифных и нетарифных ограничений доступа украинских товаров на международный рынок;

- увеличение доли экспорта сельскохозяйственной продукции в общем объёме экспорта (с 16% до 42% с 2008 г. по 2017);

-рост доли экспорта в страны Азии и Африки;

- предоставление Украине статуса страны с рыночной экономикой;

- доступ к зарубежным технологиям и инновациям.

В целом стоит отметить, что для украинских предприятий вступление в ВТО не имело явных отрицательных последствий. Даже несмотря на то, что за десять лет членства Украина пережила крупнейший со времен «великой депрессии» мировой кризис и всё ещё находится в состоянии военного конфликта, владельцы и менеджеры предприятий склоняются всё же больше к положительному влиянию, в самых худших случаях производство не ощутило никакого влияния и не почувствовало изменений в собственной деятельности. Однозначно можно сказать о том, что вступление в ВТО открыло огромное количество возможностей для стабильного экономического роста.

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

Р. Глеубергенов

*Каракалпакский государственный университет имени Бердаха,
г. Нукус, Узбекистан*

СОЗДАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ МАГАЗИНОВ НА ГЛОБАЛЬНОМ ЭЛЕКТРОННОМ РЫНКЕ

Электронная коммерция и ее мобильный сектор вступают в новую фазу развития по мере того, как традиционные онлайн сектора торговли сливаются с новыми интернет и мобильными инструментами социальных сетей. Услуги Интернет и мобильной коммерции становятся осязаемой реальностью с развитием высокоскоростных широкополосных и мобильных технологий, все более и более интегрированных в общество.

Двадцать лет назад появились такие инновационные онлайн-услуги торговли, как eBay и Amazon. Эти и другие модели сейчас активно

развиваются. Кроме того, традиционные способы электронной розничной торговли сталкиваются с конкуренцией новой модели P2P, которая становится очень популярной. P2P основана на сервисах, которые позволяют пользователям общаться непосредственно друг с другом для обмена информацией, продуктами, услугами, или использовать друг с другом прямые платежи типа PayPal. Модель P2P активно используется в социальных медиа, таким образом социальные сети и электронная коммерция начинают сближаться.

Известно, что затраты на открытие интернет-магазина существенно ниже затрат на открытие нового традиционного магазина. Благодаря тому, что предприятия не несут дополнительных расходов (аренда торговых площадей, обучение обслуживающего персонала, зарплата продавцов-консультантов) и фактически продают свой товар со склада, цены в интернет-магазинах ниже, чем в традиционных. Поэтому электронная торговля имеет значительный потенциал дальнейшего роста и становится одной из самых перспективных сфер для инвестиций.

Рассмотрим вопрос эффективности торговли через один или несколько сайтов. По данным проведенного анкетирования [1], на решение покупателя влияют многие факторы. Согласно проектирования, создания и поддержка сайта в одном месте почти всегда дешевле, чем управление несколькими сайтами. Существует много платформ электронной коммерции, которые могут сделать простым и экономически эффективным запуск нескольких сайтов. Однако, дизайн и доведение локализованных сайтов несут дополнительные расходы. Хотя локализованные сайты требуют отдельного управления содержанием, локализованные коллективы с их обслуживанием не всегда необходимы. Многим компаниям удастся обслуживать местные сайты одной командой, но это требует соответствующей организационной структуры, возможностей и бюджета.

Предложение на одном сайте для потребителей всех стран не означает, что можно предложить простой и понятный интерфейс для обслуживания международных клиентов. Интернациональные сайты могут позволить клиентам выбрать валюту, переключить язык и др.

Но локализованные сайты имеют дополнительные преимущества - они могут приспособиться к культурным различиям, которые существуют между рынками. Другие культурные различия включают в себя сами люди, методы навигации сайтов, навигаторы, цветные схемы. Пользователей в некоторых регионах может оттолкнуть низкая скорость соединения и для них необходимо строить "облегченную"

версию сайта. Локализация сайтов позволяет сделать необходимые ограничения в ассортименте, который предлагается, так как некоторые производители могут ограничить страны продаж своей продукции.

Некоторые продукты, большие и тяжелые, их отгрузки в другую страну слишком дорого и для клиента, и для продавца. Некоторые продукты не могут быть отправлены за границу по технологическим причинам.

Спрос может отличаться и в зависимости от географии. Есть различия в спросе на различные модные тенденции, предметы домашнего обихода и т.д. Предлагая меньший ассортимент для локализованных рынков, можно уменьшить количество возвратов.

В большинстве стран клиенты предпочитают оплату денежным переводом или наложенным. Во многих странах лучшим средством оплаты являются кредитные карты и PayPal. Но все существующие методы оплаты, предлагаемые на одном сайте, предлагают слишком большой выбор для клиентов, не хотят лишних сложностей. При оформлении заказа покупатель разных стран имеют разные ожидания удачного заказа. Тестирование пользователей на культурные преимущества с целью совершенствования сайтов электронных магазинов на локализованных сайтах более эффективно, чем на глобализованных [2].

Другим показателем, влияющим на эффективность электронной коммерции, является количество потенциальных участников электронного рынка.

Таким образом, оба варианта имеют свои плюсы и минусы, которые должны быть взвешены с учетом уникальной позиции бизнеса, целей и ресурсов. Поэтому первым безопасным шагом на рынке будет интернационализированный сайт. Это означает добавление функций и возможностей, привлекающих и обслуживающих клиентов других стран. В случае планирования инвестиций в локализованные сайты необходимо учитывать, насколько доходы от роста рентабельности электронных магазинов перевесят стоимость дополнительных затрат.

Список использованных источников

1. Линда Бустос. Топ-10 вещей, которые ожидают клиенты в интернет-магазине.
2. Линда Бустос. PRO Советы: оптимизировать, чтобы уменьшить возврат продукции.

DEMOGRAPHIC PROBLEM IN UKRAINE

Over the past decade, the population of Ukraine is rapidly declining. This is a serious problem for our country. Currently 43.9 million people live in the country (Worldometers.info, 2018). UN experts predict that by 2100 the population of Ukraine will be reduced to 15-16 million. As a matter of fact, if we do not take urgent measures, the poverty of the population, increasing labor emigration will turn the demographic crisis into an irreversible process. It is well known that in the demographic situation, an important role is played by the fight against smoking and alcohol advertising, the level of occupational safety. But the main and decisive role in improving the demographic situation is played by the well-being of the people, which in turn depends on the economic potential of the state.

A reduction in population in a country is facilitated by a number of factors. The first is sharply increased migration levels. The population began to emigrate en masse after 2014 due to the situation in the east of Ukraine. Also many people go abroad to get an education. Actually, Ukrainians go to Europe to earn millions. According to official data, about 5 million of our fellow citizens are working abroad now, and unofficial sources insist on a figure of 8 million people (Kp.ua, 2018).

It is not surprising that in the country there is a decrease in the birth rate. It is the second serious factor. People do not want to have children, because in the country the average wage is 8.3 thousand hryvnia (\$ 296), in Kiev – 13 thousand hryvnia (\$ 513) per month (Blogs.eleasmodels.com, 2018). Living on these funds with a small child is unrealistic, and state aid has greatly decreased over the past few years. By the way, the main reasons for the growth of migration and the decline in fertility are the difficult economic and domestic political situation in Ukraine.

Furthermore, the third is the high rate of mortality – 14.5 people per 1000 inhabitants. This result was the anti-record of Ukraine, as it provided the 3rd place in the death rate among European countries and the 4th place in the world ranking. From European countries, only Bulgaria and Lithuania have worse mortality rates.

Besides, especially it is necessary to note the direct dependence of the life of people in Ukraine on the state of the environment. Due to the constant human intervention in nature, the ecological imbalance occurs and, as a result, the neuro-emotional stress increases with the complete conservatism of the body functions, which may cause deterioration in the

health of the population. This necessitates the expansion and deepening of scientific research on environmental factors.

Concerning the aging crisis, it is also a component of the current demographic crisis. The aging crisis entails very high tensions in the economy, in social security and in the labor market. The country's population is aging, the birth rate continues to remain below the mortality rate, plus a massive outflow of the most capable and creative youth abroad. To ensure a decent standard of living, we need a stable and high economic growth. Already by 2030, the number of pensioners in Ukraine may be about 15 million, while the number of people working with formal employment will drop to 9-10 million (Finance.ua, 2018). Raising the retirement age cannot solve the problem, because the situation will be repeated in a few years, and the retirement age will have to be raised again, and so on to infinity. The way out is to boost economic growth, which will not only increase the filling of the Pension Fund, but also create conditions for the return of migrant workers.

In conclusion, first of all, to solve this problem, it is necessary to raise the average wage. So that people do not need to go abroad to earn money, so that young parents can provide their children. The state demographic policy should be directed to the economic support of young families, the creation of new jobs for young people, the allocation of subsidies to mothers who raise their children themselves. In a word, increasing fertility is one of the sources for improving the demographic situation. The incentives for this should be sufficiently high benefits for the birth of a child, the presence of preschool institutions, a reduction in infant mortality, an increase in medical care, and the provision of housing for young and large families. As well it is necessary to raise the level of education in the country and improve health care.

Bibliography

1. Wages and salaries in Ukraine [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://blogs.elenasmodels.com/en/wages-and-salaries-in-ukraine-2018/>

2. Демографический кризис: где взять деньги на пенсии и во сколько это обойдется бюджету [Электронный ресурс]. – Available at: <https://news.finance.ua/ru/news/-/405249/demograficheskiy-krizis-gde-vzyat-dengi-na-pensii-i-vo-skolko-eto-obojdetsya-byudzhetu>

3. Почему Украина оказалась на грани демографической катастрофы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://kp.ua/life/612000-pochemu-ukrayna-okazalas-na-hrany-demograficheskoi-katastrofy>

4. Ukraine Population [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.worldometers.info/world-population/ukraine-population/>
Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics,
Language supervision by T. Yakovleva, Lecturer

Е. Третьяк
Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днепро

ПРИЧИНЫ ИЗМЕНЕНИЙ В СТРУКТУРЕ И ОБЪЕМАХ УКРАИНСКОГО ЭКСПОРТА

Экспорт Украины играет важную роль в экономике страны. В течение 2012-2016 годов наблюдалось сокращение выручки от экспорта товаров, и одновременно сокращался экспорт агропромышленной продукции. Несмотря на общий негативный тренд, в 2017 году наблюдался рост экспорта, в том числе и на сельскохозяйственную продукцию. По 2017 общий экспорт продукции составил 43,3 млрд. долл. США, что на 19% больше чем за 2016 год. По состоянию на первую половину 2018 общий экспорт продукции из Украины составил 23,3 млрд. долл. США, что на 3% меньше по сравнению с аналогичным периодом прошлого года.

Экспорт в Украине можно поделить на 2 основные группы:

- общий экспорт
- агропродовольственный экспорт

Несмотря на спад агропродовольственного экспорта, в отличие от общего, рост поставок наблюдался уже в 2016 году. Рекордный объем агропродовольственного экспорта наблюдался в 2012 году, он составил порядка 17,9 млрд. долл. Рекордного показателя почти удалось достичь в 2017 году - экспорт составил 17,8 млрд. долл. [1].

Внешняя торговля Украины охватывает сегодня 210 стран мира. Больше всего Украина экспортировала в Российскую Федерацию – 1,51 млрд. долл., Польшу -1,4 млрд. долл., Турцию -1,2 млрд. долл., Италию -1,17 млрд. долл., Индию -1 млрд. долл. [1].

Чаще всего на экспорт идут зерновые культуры, которых только в этом году было экспортировано на \$4,8 млрд. После этого идут жиры и масла, готовые пищевые жиры, воски (\$3,2 млрд.) семена и плоды масличных растений, солома и фураж (\$1,4 млрд.), мясо и съедобные субпродукты (\$478,9 млн.), молоко и молочные продукты, яйца птицы, натуральный мед (\$346,5 млн.) [1].

Согласно данным Госстата, в этом году на 29% вырос экспорт мяса птицы по сравнению с 2017 годом, шоколада - на 21%. Объемы

продаж за границу соевого масла увеличились на 18%, семян - на 15%, пшеницы - на 6%. Общий объем из этих 10-ти продуктов составляет 85% от общей стоимости экспортируемых товаров пищевой и аграрной промышленности [1].

Также, украинские производители экспортировали продукцию машиностроения, минеральные продукты, продукцию химической промышленности, древесину и бумажную массу, а также продукцию легкой промышленности.

При довольно значительном росте экспорта в денежном выражении, в весовом измерении вывоз товаров в сравнении с прошлым годом 2017 г. даже сократился на 3%. То есть, средняя стоимость экспорта одной тонны украинских товаров в сравниваемых периодах показала рост 17%.

Но объемы экспорта росли не во всех отраслях. Отправка за рубеж продовольственных товаров и сельхозпродукции сократились в сравнении с первым полугодием 2017 г. на 2%. Наибольший рост показал экспорт металлов и изделий из них – на 32%. Древесины и целлюлозно-бумажных изделий – на 32%. К сожалению, несмотря на действие моратория на экспорт леса-кругляка, основу экспорта составляет именно деловая промышленная древесина, вывозимая под видом дров (так сказать контрабанда). Также существенный рост произошел в экспорте продукции химической промышленности – на 27% [1]. В общем, если исключить древесину, то можно сказать, что основное повышение экспорта состоялось именно в тех отраслях, которые «убивает» действующая власть (например, наложенное вето на древесину). Сюда также можно отнести и прирост экспорта продукции машиностроения на 17%. Как результат, немного изменилась в более оптимистичную сторону отраслевая структура экспорта. В частности, впервые за последние годы ниже 40% в структуре экспорта оказалась доля сельскохозяйственных и продовольственных товаров. Доля металлургии, также впервые за несколько последних лет, превысила четверть. После непрерывного падения некоторое увеличение доли в экспорте наблюдается в химии и машиностроении.

Но стоит учитывать, что рост этот очень слабый, и он объясняется вышеописанными причинами, также никак не поддерживается властью, а потому в любой момент может быть смениться падением.

Одной из причин, почему нынешние показатели экспорта страны ниже, чем в предыдущие годы, является оккупация части территории, тем самым вызваны торговые ограничения со стороны крупного партнера – России.

Чтобы увеличить экспорт, достаточно на первый взгляд простого, но эффективного метода - нужно производить не то, что у нас есть, а начать производство продукции, на которую в мире растет спрос. Экспорт — незаменимый источник валюты для страны. И чем больше украинских товаров будет отправляться за рубеж, тем лучше будет развиваться украинская экономика.

Внешняя торговля стимулирует экономику, в результате чего появляются рабочие места, растет производство и денежные поступления. А успехи товаров на мировом рынке улучшат статус страны.

Список использованных источников

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/oper_new.html

Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук, доцент

U. Usova

Alfred Nobel University, Dnipro

THE PROBLEM OF THE SHADOW ECONOMY IN UKRAINE

From the very beginning of the transition period, Ukraine has faced the problem of the shadow economy – uncontrolled production, distribution, exchange and consumption of goods and material values and services. Nowadays the phenomenon of the shadow economy remains one of the biggest issues for many countries worldwide, including Ukraine.

There are the following negative consequences of the shadow and criminal economic activity in different socio-economic conditions: deformation of the tax system by affecting the distribution of the tax burden and, consequently, the reduction of budget expenditures; impact on the monetary sphere through structural deformation of payments, increase in inflation, deformation of credit relations and increase in investment risks, damage to credit institutions, investors, depositors, shareholders and society as a whole; impact on the investment process: the high level of the shadow economy reduces the confidence of international investors in the country; negative impact on the environment (in some cases); influence on the political system of the country by lobbying the interests of state institutions; impact on the functioning of the state: the growth of corruption in all functional subsystems of the state apparatus (Vinnychuk and Ziukov, 2013).

Such negative effect occurs through the main types of shadow activities in Ukraine: conducting cash transactions without regard, concealment of

income or overstatement of expenses, payments of illegal wages, understatement of the share price of the Corporation (at registration of sale of a controlling stake), bribes, “kickbacks”, money laundering; underground production, illegal economic activity, fraud, “black markets” (illegal markets).

According to a recent research (Medina and Schneider, 2018), the average size of the shadow economy of Ukraine from 1991 to 2015 is estimated at 44.8% of GDP. Since 1991, when the shadow economy of Ukraine was estimated at 38.96% of GDP, the figure has grown continuously until 1998, reaching a peak of 57%. The downward trend was observed by 2008 – the figure fell to 36.65% (Fig. 1). The financial crisis was the cause of “rebound”, and for the years 2009-2014 the level of shadow economy has fluctuated between 39, 2% to 43,5%. In 2015, the extreme in the study, the Ukrainian shadow economy was estimated at 42.9% (for comparison, in developed countries the indicator is in the range from 7% to 15% of GDP (USA, Netherlands, Japan, Switzerland, Singapore) (www.epravda.com.ua, 2018).

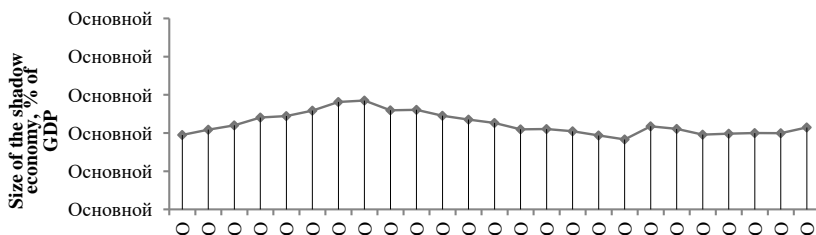

Fig. 1. Size and development of the shadow economy of Ukraine, 1991-2015

In accordance with the calculations of the Ministry of economic development in the first quarter of 2018, the level of the shadow economy amounted to 33% of the official GDP, which is 4 percentage points less than in the same period of 2017 (Kmu.gov.ua, 2018). Such changes indicate a positive trend to overcome the phenomenon of the shadow economy in our country due to numerous reforms in the economic system, as well as favorable external economic conditions.

The shadowing of economic relations is one of the most significant obstacles to ensuring sustainable economic development, improving the welfare, level, and quality of life of the population and strengthening the national security of the state. It acts as a threat to economic security, negatively affects the development of the national economy. Its main effects are a collapse, economic crisis, destruction of business relationships, the

decline in production, the growth of economic crime. In the social sphere, shadow economy has led to a sharp differentiation, stratification of society into the rich and the poor, to an orientation of a large part of society, including the middle class, on generating income by any means.

Bibliography

1. Рівень тіньової економіки в Україні в I кварталі 2018 року зменшився на 4 відсоткові пункти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/riven-tinovoyi-ekonomiki-v-ukrayini-v-i-kvartali-2018-roku-zmenshivsya-na-4-vidsotkovi-punkti>

2. Medina L. Shadow Economies Around the World: What Did We Learn Over the Last 20 Years? [Електронний ресурс] / L. Medina, F. Schneider. – Режим доступу: <https://www.imf.org/en/publications/wp/issues/2018/01/25/shadow-economies-around-the-world-what-did-we-learn-over-the-last-20-years-45583>

3. Vinnychuk I. Shadow economy in ukraine: modelling and analysis / I. Vinnychuk, S. Ziukov. – 3rd ed. – Chernivtsi, 2013.

4. Тіньова економіка України досягає 45% – МВФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2018/02/9/633941/>

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor

Є. Федоровська

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ВІДМІННОСТІ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА РОЗВИНУТИХ КРАЇН СВІТУ

Податкова система – це комплекс тих або інших податків, зборів до державного бюджету, визначених законодавством країни. З історії ми знаємо, що перший податок був на доходи та майно своїх підданих. У кожній розвиненій країні є своя податкова система, я б хотіла розглянути деякі з них. Почнемо з США.

В США кожний штат має свою податкову систему. Саме з податків ця країна має основний федеральний бюджет. Якщо іноземець приїхав до США менше ніж на 180 днів, то він не сплачує податки, але якщо більше 180, то іноземець автоматично стає податковим резидентом. З кожної американської зарплатні виплачується 4 податки. Перший і другий – це «Федеральний Прибутковий податок» та «Прибутковий податок штату». Ви можете виплачувати його самостійно, або ваш роботодавець буде робити це за вас і видавати «чисту» зарплатню. Якщо Федеральний податок сплачує кожний, то другий податок

сплачують не всі штати США. Наступний податок – це «Social Security Tax», він спрямований на допомогу пенсіонерам та безробітним. Та останній - «Medicare», це допомога бідним та людям похилого віку.

Друга країна, яку я хочу розглянути це Німеччина. Німеччина - одна з найрозвиненіших країн всього світу. Людина, яка залишилась тимчасово без роботи не буде голодувати, бо уряд турбується про своїх мешканців. Так само і пенсіонери та інваліди отримують непогану пенсію і можуть собі майже ні в чому не відмовляти. Але є і погана сторона, бо кожний офіційний робітник отримує майже половину своєї зарплатні з урахуванням всіх податків: це медичне страхування, пенсійний фонд тощо.

Третя країна - це наша Батьківщина. Порівняно з американцями та німцями ми сплачуємо набагато менше, ніж вони, але в цьому є і свої мінуси. Наші бабусі та дідуся живуть на маленьку пенсію та заощаджують на всьому. Без підтримки своїх дітей вони не можуть гідно прожити другу половину життя. Я вважаю, що це одна з найважливіших тем нашого суспільства. В Україні найрозповсюдженіші податки - це «ПДВ», податок на доходи фізичних осіб, акцизний податок і так далі. В основному це 18-30% від зарплатні українця.

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

О. Фесенко

Університет імени Альфреда Нобеля, г. Дніпро

ЖИЗНЕННЫЙ ЦИКЛ ТОВАРА: БЫСТРАЯ СМЕРТЬ ИЛИ ПЕРЕРОЖДЕНИЕ

Жизненный цикл товара (ЖЦТ) – это период времени от начала его разработки до окончания спроса на него и, следовательно, завершения производства данного товара. Впервые это понятие описал американский ученый Теодор Левитт в 1955 г.

Концепция состоит в том, что каждый товар, каким бы он не обладал отличными потребительскими свойствами, имеет свой период существования на рынке, то есть он «живёт» на рынке определенный промежуток времени. Рано или поздно он будет вытеснен более новым или/и дешёвым товаром.

Ценность этой концепции состоит в том, что она подчеркивает, что даже если основные потребности могут быть неизменными (передвижение, связь, развлечения и т.д.), существующие товары не

всегда будут удовлетворять потребности потребителей. Таким образом, несмотря на то, что возможно не удастся точно определить позицию товара на кривой спроса, наверняка известно, что он будет находиться на рынке до тех пор, пока не будет заменен более новым и интересным, то есть пока товар-конкурент (субститут) не будет удовлетворять потребности потребителей больше или будет дешевле и доступнее по цене.

Рассмотрим примеры ЖЦТ на нескольких всем известных нам изделиях, таких как: 1) кубик рубика, 2) пленочный фотоаппарат, 3) грампластинка.

Кубик Рубика был изобретён Эрнё Рубиком в середине 1970-х, случайным образом, для того чтобы его студентам было проще понять и запомнить трехмерные объекты, фактически первоначальная цель Рубика заключалась в решении проблемы структурного перемещения независимых частей. 30 января 1975 г. Э. Рубик получает венгерский патент. Совершенно случайно игрушкой заинтересовался Тибор Лацци, немецкий компьютерный предприниматель венгерского происхождения. В сентябре 1979 г., на переговорах в Будапеште, был заключён договор с крупной американской компанией Ideal Toy Corporation на поставку в США одного миллиона кубиков. 1980 г. прославился международным дебютом (Лондон, Париж, Нюрнберг и Нью-Йорк). Следующие два года стали периодом всемирного помешательства. До конца 1982 г. было продано около 100 млн. оригинальных кубиков и в полтора раза больше единиц подделок. Пристрастие к этой игре не имело никаких границ, но со временем интерес к нему пропал, с появлением компьютерных игр. Однако настал момент, когда начали резко падать продажи, появились большие складские запасы и отсутствовали новые заказы на производство. В 1983 г. кубик Рубика исчез из продаж.

Многие привыкли думать, что первый фотоаппарат и целлулоидная пленка были созданы фирмой «Кодак» в 1889 г., но на самом деле первый в мире фотографический аппарат был изобретён Л. В. Варнерко (Владиславом Малаховским) в России и 1877 г. Только спустя 11 лет, в 1888 г. в США был выпущен фотоаппарат «Кодак» с бумажной, а в 1889 г. – с целлулоидной лентой. Со временем он набирал популярность по всему миру. Его производили, разрабатывали и совершенствовали на протяжении следующих десятков лет. В 2006 году производители стали говорить о прекращении разработки новых моделей, так как на замену плёнке пришёл резкий рост цифровой фототехники. Так за 2005 г. японскими компаниями, которые являлись лидерами по производству

фототехники, было продано 4 770 000 цифровых фотоаппаратов и только 5 380 000 плёночных. В 2010 г. один из крупнейших производителей «Кэнон» заявил, что окончательно прекращает производство плёночных фотоаппаратов, однако до последнего времени велись продажи со склада.

Грампластинка - это один из носителей музыки, на одной или двух сторонах которой нанесена специальная дорожка, которая вследствие соприкосновения иголки граммофона (патефона, электрофона) воспроизводит звук. Их ценили за высокое качество звукозаписи, широкий диапазон воспроизведения и шикарное качество звука.

История грампластинки берёт своё начало ещё в 1860 г. В 1877 г. Шарль Кро (французский учёный и изобретатель) впервые обосновал запись звука на барабан и в этом же году Томас Эдисон (американский изобретатель) изобрёл и запатентовал фонограф – прибор, с помощью которого с пластинки записывается и воспроизводится звук. Одной из первых настоящих грампластинок была пластинка, выпущенная в 1897 г. фирмой Victor в США. Пластинок и их видов было много, но первые серийные имели диаметр 6,89 дюймов (175 мм) и назывались 7-дюймовыми. Этот старейший стандарт появился ещё в начале 1890-х годов. Обозначаются такие грампластинки как «7"», где «"» — знак дюйма. Так же позднее существовали 12-ти, 10-ти, 8-ми дюймовые пластинки (указаны по их популярности). Пластинки эволюционировали как по размеру, так и по качеству воспроизведения звука, его объёму, частоте передачи.

К концу 20 века начался спад производства и продажи грампластинок, так как они начали терять свою популярность из-за компакт-дисков. В начале 21 века пластинки вновь стали набирать популярность. Начиная с 2006 г. продажи растут с каждым годом. В 2007 г. рост продаж составил 37%, при том что спад на диски составлял 20 %. В 2009 г. только в США было продано 2 млн. пластинок, а в 2012 г. 4,6 млн., что на 17,7% превышает продажи 2011 г., в 2013 г. было продано 6,1 млн. пластинок. Хорошие продажи так же были заметны в Великобритании – в 2016 г. более 3,2 миллиона. Такому резкому взлёту популярности способствует как ностальгия, так и желание слышать более «богатый», «тёплый» и «насыщенный» звук.

В современном мире виниловые пластинки используются для диджейской работы или экспериментов в области музыки, их коллекционируют, как историческую память, или их используют ценители данного вида звукозаписи.

Существует множество теорий касательно жизненных циклов товаров. Многие великие учёные и экономисты изучали этот вопрос и анализировали проблемы со всех сторон, следовательно, объяснений и теорий очень много, и все они разные.

По моему мнению причин несколько:

1) Мода. Появляется новый товар, в него вложено множество как сил, так и денег. Маркетологи хорошо выполнили свою работу и, вследствие чего, он становится популярным и интересным. Рассмотрим на примере всем известного iPhone. В своё время, с первой модели – это была сенсация, которая заполонила собой всё и всех. Первая модель была выпущена в 2007 г. и она стала сенсацией, но время идет, и вкусы меняются так же меняются и предпочтения потребителей. С каждым годом выпускаются новые модели, каждая из них становится сенсацией, но ни одна из них не даст того эффекта, который был впервое. Выпустили новый, вау-эффект, ажиотаж на рынке, постепенный спад популярности. И так по кругу, подобно качелям или лестнице, которой нет конца.

2) Научно-технический прогресс.

3) Материальная составляющая. Всем известно, что население делится на разные уровни достатка, поэтому не всегда одни могут позволить себе то, что позволяют другие.

4) Ностальгия. Прекрасным примером являются виниловые пластинки, меховые изделия, цветочные принты на одежде, фарфоровая посуда и т.д.

5) Деятельность государства.

Как правило, экономическая политика государства контролирует и оказывает существенное влияние на общее состояние рынка и экономики. Те или иные действия на государственном и политическом уровне могут влиять не только на рост производства, но и на его сокращение.

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

О. Філатова
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПРИЧИНИ ТА ПРИКЛАДИ СТАГФЛЯЦІЇ

Стагфляція - так називають стан економіки, при якому падіння і застій виробництва супроводжуються зростаючим безробіттям і постійною інфляцією.

Основними причинами цього процесу є антикризові заходи, які проводить держава, і політика монополій, завдяки якій зберігається високий рівень цін під час криз.

До причин виникнення стагфляції відносять наступне:

- енергетичні кризи;
- високу вартість товару монополій в кризовий період;
- девальвація національної валюти на міжнародному ринку;
- державні заходи, що проводяться з метою покращити економічний стан країни.

Стагфляція спостерігалась в багатьох країнах у 1960-1980 рр.

Наприклад у 1970 р. в США - рекордні показники інфляції, падіння економіки та зростання безробіття.

Пізніше таке відбулося в Європі .

Стан економіки Росії в 1991-1996 рр., коли при зростанні цін майже в десятки разів, відбулося падіння ВВП майже в три рази.

Стан економіки України в кінці 2008-2009 рр., коли падіння ВВП супроводжувалось зростанням цін та різким падінням курсу національної валюти

Наслідками стагфляції є занепад розвитку економіки і виникнення гострих кризових явищ, таких як зниження рівня забезпеченості громадян, безробіття, соціальна незахищеність населення, що мають невеликий дохід, зниження ВВП і занепад фінансово-кредитної системи.

Як показує кейнсіанська модель, в економіці може відбутися або інфляція, або безробіття. Але одночасно вони не можуть відбуватися. Але якщо дивитися з точки зору досліджень за 1960-2000 рр., то можна стверджувати, що така залежність існує . Крива Філіпса точно відображає зворотню залежність інфляції і безробіття в короткостроковому періоді.

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

В. Фоменко
Університет імени Альфреда Нобеля, г. Дніпро

КРИПТОВАЛЮТА КАК АЛЬТЕРНАТИВА БУМАЖНЫМ ДЕНЬГАМ

Криптовалюти поступенно починають появляться в жизни людей, и каждый человек хоть раз слышал о существовании этой невидимой

валюты. Можно ли рассчитывать, что в ближайшем будущем эти цифровые деньги заменят уже устоявшиеся бумажные?

Команды CCAF (подразделение Кембриджского университета по изучению криптовалют) во главе со старшим научным сотрудником Гариком Хайлменом провели исследования о роли цифровых денег в мировом сообществе. Результаты показали, что цифровыми деньгами пользуется не меньше, чем 3 миллиона человек, а количество криптовалютных кошельков составляет от 5,8 до 11 миллионов [1. с. 48-49]. 30% их владельцев, по состоянию на январь 2017 г., проживают в Северной Америке, а 31% – в Европе [1. с. 54-55].

Основными достоинствами криптовалют являются: анонимность при проведении платежей, низкие комиссии при работе со средствами, а также отсутствие возможности блокировки доступа к криптовалютному кошельку. Традиционные банки зачастую не могли удовлетворить потребности клиентов. Возникновение криптовалютных систем позволило проводить анонимные быстрые платежи неограниченных объемов средств во все страны мира, что позволило устранить серьезные трудности в обслуживании потребителей банковских услуг. Поддержание системы происходит благодаря пользователям, а сама система работает по технологии блокчейн – это цепочка блоков транзакций в реестре, где любое вмешательство ведет к нарушению исходной последовательности цепи. Данные о каждой транзакции доступны всем пользователям, но сами владельцы и количество валюты на их счету - скрытая информация.

Как было упомянуто, система блокчейн децентрализована, следовательно, ее управление принадлежит не единому органу, а определенной группе людей, которая зарабатывает на этом путем установки на свой компьютер специальной программы для майнинга. Эта программа подбирает символы при создании новых блоков цепи – решает криптозадачи. За данный процесс пользователи получают поощрение в виде криптовалюты от самой системы и от каждой проведенной транзакции комиссию, которую покупатель и продавец устанавливают между собой. От размера комиссии зависит скорость обработки транзакции.

Позиция стран всего мира по отношению к цифровым деньгам не стабильна на сегодняшний день. Такие страны, как США, Сингапур, Швейцария, Австралия, Япония обеспечили криптовалютам официальный статус платежного средства, товара и их использование гражданами не ограничено, а также облагаются налогами. В этих странах люди имеют возможность за криптовалюту купить автомобиль, сыграть в казино, оплатить полет в космос, оплатить счет

в ресторане и расплатиться за товары и услуги. Однако не все страны так лояльно отнеслись к этому новшеству. Эквадор, Боливия и Китай с момента популяризации криптовалют запретили проводить операции с цифровыми деньгами.

Действия Украины очень осторожны по отношению к невидимым деньгам. Национальный банк Украины объявил, что виртуальные валюты не могут быть признаны деньгами, в том числе денежными средствами, денежными знаками, электронными деньгами, ценными бумагами, а также денежным суррогатом [2].

Как вытекает из изложенного, будущее криптовалют на нынешний день неопределенно. Резкие изменения курса, запреты и ограничения со стороны международных банков могут и вовсе не дать возможность использовать цифровые деньги как платежное средство и товар обмена. Однако достоинства, которыми владеют криптовалюты, не останутся незамеченными и могут сыграть еще свою роль в формировании нашего материального будущего.

Список использованных источников

1. Garrick Hileman Global Cryptocurrency Benchmarking Study [Электронный ресурс] / Garrick Hileman, Michel Rauchs. –115 с. – Режим доступа: <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/global-cryptocurrency/#.W938vNUzaUm>
2. НБУ: Спільна заява фінансових регуляторів щодо статусу криптовалют в Україні [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=59735329.

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент

З.П. Халекеева

*Ташкентский государственный экономический университет,
г. Ташкент, Узбекистан*

ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ЦЕН В ИНТЕГРИРОВАННЫХ АГРОПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

В современных условиях осуществления общественно-экономической деятельности в аграрной сфере экономики в значительной динамикой и активизацией характеризуются процессы глобализации и агропромышленной интеграции. Организация производства в форме интегрированных агропромышленных предприятий в наибольшей степени обеспечивает внедрение

ресурсосберегающих и безотходных технологий, уменьшает сезонную занятость в сельском хозяйстве и способствует повышению производительности труда, позволяет избежать рисков колебания спроса и предложения на ту или иную продукцию на рынке, а, следовательно, обеспечивает финансовую устойчивость предприятия, его экономическую безопасность. Безусловно, наличие полного цикла воспроизводства агропромышленной продукции в пределах одного формирования увеличивает количество подразделений, значительно усложняет его структуру, внутривладельческие связи, влияет на качество организации и управления. При этом одним из важнейших факторов эффективного развития интегрированных формирований является установление обоснованных и справедливых распределительных отношений между их подразделениями. Их основой может быть система и порядок ценообразования, учитывающий разделение производства на отдельные звенья и объективные затраты, которые формируются в каждой из них. Это обусловило выбор темы и актуальность исследования.

Интеграция сельскохозяйственных и перерабатывающих предприятий базируется на принципах добровольности и удовлетворения экономических интересов каждого из участников. Соблюдение этих принципов осуществляется через согласование доли интегрированных предприятий в результате совместной деятельности. Усовершенствовать такую систему возможно через совершенствование всех ее структурных элементов и взаимосвязей между ними. Анализ результатов исследований отечественных и зарубежных ученых по использованию организационно-экономических рычагов управления, экономических отношений в рамках интеграционных агропромышленных формирований дает возможность обосновать направления совершенствования организационно-экономического механизма их функционирования путем разработки и реализации:

- модели и общей схемы создания агропромышленного формирования с учетом законодательной базы и экономических условий территории их размещения;

- модели экономических отношений между участниками интеграционных объектов с учетом уровня их юридической и хозяйственной самостоятельности, системы взаиморасчетов, системы межхозяйственных распределительных отношений, условий контрактных и корпоративных отношений.

Существуют принципиальные различия между двумя направлениями формирования отношений распределения: по

промежуточным или конечным результатам. Первая модель (технологически затратная или ценовая) является наиболее распространенной. Она учитывает разделение технологической цепочки агропромышленного воспроизведения на отдельные звенья и связанные с ними расходы. При этом предполагается, что доходы от реализации конечной продукции интеграционного агропромышленного формирования его участники могут получать как за маркетинговыми каналами, так и через централизованные фонды [1]. Универсальность этой схемы определяет возможность ее использования в агропромышленных формированиях различных типов, независимо от уровня самостоятельности их участников. Этот вывод подтверждается практикой.

Ценовая модель распределительных отношений предусматривает создание цепи продавцов и покупателей в пределах отдельного агропромышленного вертикально интегрированного объединения. Следует отметить, что внутренние цены могут обеспечивать получение части прибыли структурными подразделениями. Другая его часть распределяется между ними после реализации готовой продукции. Поскольку технологический процесс вертикально интегрированного агропромышленного формирования объединяет ряд последовательных этапов, первым и самым затратным из них является производство сельскохозяйственного сырья, что лежит в основе дальнейшего товарооборота.

Итак, расчетные цены на сырье для перерабатывающих подразделений или предприятий является основой формирования дальнейшего цепи цен. Однако, способ расчета внутренних цен нарастающим подсел, начиная от первого звена (какой может быть сельскохозяйственное производство, рыбоводство и т.д.) до конечной (реализация конечной продукции), не оправдывает себя через рыночные ограничения цен на конечную продукцию [2]. Конечно, если это не монопольный, или олигопольный рынок, где производители устанавливают цены с учетом компенсации расходов и получения максимальной прибыли.

Список использованных источников

1. Малик Н.И. Современная аграрная политика: новые вызовы и испытания / Н.И. Малик // Экономика и государство. – 2006.
2. Саблук П.Т. Глобализация и продовольствие: монография / П.Т. Саблук. – М.: ННЦ ИАЭ, 2008.

РАЗВИТИЕ И ПРОБЛЕМЫ E-COMMERCE В УКРАИНЕ

Технический прогресс ныне движется семимильными шагами. Почти что каждая вещь сегодня «поумнела» с целью упрощения жизни человека. Хорошо это или плохо - судить сложно, ведь любое изменение, в чем бы то ни было, является двояким: у массовой компьютеризации и интернетизации нынче есть как сторонники, так и убежденные «староверы-луддисты», которые не доверяют машинам и придерживаются мнения о незаменимости ручного человеческого труда во всех сферах бытия.

Естественно, прогресс не мог не коснуться и экономики, ведь она является одной из сфер, где прогресс наиболее интенсивен. Электронная коммерция, как следствие «вторжения» высоких технологий в экономику, явление вовсе не новое. Некоторые ошибочно полагают, что она зародилось в конце XX-го века, на волне динамичного развития IT. На самом деле это не так.

Еще в далеком 1960 году, авиакомпания American Airlines в сотрудничестве с «компьютерным гигантом» IBM начала разработку системы автоматизации бронирования билетов. Целью оной было, прежде всего, упрощение процесса пользования услугами компании рядовыми клиентами, а также удешевление перелётов, помогая людям ориентироваться в ценах. Как следствие, данная разработка полностью оправдала возложенные на нее ожидания: за счет полной автоматизации компании удалось увеличить пассажироперевозки и сократить стоимость самих услуг. Система именовалась SABRE (Semi-AutomaticBusinessResearchEnvironment), и в дальнейшем использовалась туристическими агентствами по всему миру. Она и была «прародителем» электронной коммерции.

Но пик развития пришелся как раз таки на последние 20 лет. Появление различных онлайн-сервисов оплаты, вроде PayPal, WebMoney, Qiwi, G2APay, популяризация интернет и мобильного банкинга - все это является примером электронной коммерции.

Начать обсуждение современной электронной коммерции стоит с выяснения того, какие же виды существуют на сегодня.

Сейчас она разделяется на 3 вида торговли:

- Коммерческие организации (Business-to-Business, Business-to-Consumer);
- Потребители (Consumer-to-Consumer);

– Иные бизнес-модели (Decentralized-to-Consumer (блокчейн), мобильная коммерция (m-commerce));

B2B подразумевает собой обмен товарами, информацией, услугами, патентами и так далее между компаниями для получения взаимной выгоды. Существуют целые отдельные B2B сайты, на которых можно оплачивать товары и услуги, получать информацию от партнеров, или даже заключить контракт с новыми.

B2C коммерция является работой предприятия с конечным потребителем, то есть непосредственно покупка товара или услуги физическим лицом. Ныне таких примеров масса, по сути, примером B2C коммерции может быть любой интернет-магазин, вроде rozetka.ua, citrus.ua, footshop.com, или же любая компания, продающая различные услуги онлайн, вроде kabanchik.ua.

В Украине с каждым годом растет процент людей, которые пользуются услугами интернет-магазинов. Исходя из статистики, доступ в интернет на декабрь 2017 г. имели около 55% граждан, покупки в интернет магазинах совершают около 37%. Логистические компании очень помогают развитию данного сегмента. К примеру, «Новая Почта» в 2017 г. доставила около 33 млн. посылок для e-commerce, что на 30% больше, чем в 2016.

C2C (Consumer-to-consumer) является видом торговли между физическими лицами. С ростом масштабов интернета, C2C коммерция начала все больше набирать обороты: сайты, вроде olx.ua, ebay.com и прочих интернет-аукционов становятся все популярнее.

Электронная коммерция также поспособствовала появлению криптовалюты, разновидности децентрализованной цифровой валюты, основанной в большинстве случаев на технологии блокчейн. Если раньше многие скептически относились к ней, то теперь «крипта» набирает обороты, и многие люди начали интересоваться этой темой, вкладываться и торговать на биржах, а некоторые в нашей стране и вовсе запускают собственные. Например, разработанная командой украинских программистов криптовалюта Karbo вошла в топ-10 мировых криптовалют с повышенной анонимностью.

Сейчас XXI век, многие его недаром именуют веком смартфонов, и, конечно же, электронная коммерция не обошла и эту нишу. M-commerce, или же мобильная коммерция является моделью, при которой покупка и продажа производится с использованием смартфона или же носимой электроники, вроде смарт-часов.

Говоря о мобильной коммерции, ярким примером послужат такие сервисы как GooglePay и ApplePay, которые позволяют расплачиваться в магазинах, просто приложив смартфон к терминалу. Таким образом,

в скором времени карточки в привычном нам виде канут в лету, ведь статистика использования этих и подобных сервисов растет с каждым днем. Вера Платонова, генеральный директор MasterCard Украина, дает очень оптимистичные прогнозы для данной сферы в Украине, и, как она же выразилась «Украинцы поймали волну бесконтакта».

Хотя в Украине и наблюдается достаточно сильный рост в сфере электронной коммерции, почти на 60% ежегодно, но не все так гладко, как нам бы того хотелось. Несмотря на позитивные прогнозы аналитиков, предпринимателей и политиков, в нашей стране есть проблемы, которые значительно тормозят развитие данной сферы.

К примеру, в Украине очень слабый уровень проникновения интернета, особенно в регионах. Если говорить цифрами, то в близкой к нам Польше процент граждан, имеющих доступ в интернет составляет 73,3% по данным на июнь 2017 г., когда в нашей стране этот показатель составляет 55% при не намного большем населении.

Также, нельзя не упомянуть слабо развитую систему интернет-платежей и отсутствие одной из самых популярных на нашем рынке - PayPal, а ведь именно этой системой пользуются миллионы фрилансеров и интернет-предпринимателей по всему миру. В Украине же люди вынуждены или же ограничивать себя «отечественными» заказчиками, или же использовать посредников, выплачивая при этом проценты за пользование их услугами, и надеясь на то, что оный не окажется «волком в овечьей шкуре» и не оставит клиента ни с чем. Как следствие, много талантливых людей попросту эмигрируют из-за невозможности нормально зарабатывать, что и создает огромную «утечку мозгов» из нашей страны, которая сегодня тормозит развитие сферы IT и e-commerce.

Украина сегодня, как и все страны, пытается развиваться в сфере IT и высоких технологий. К сожалению, как бы нам того не хотелось, при громаднейшем потенциале и ресурсах, мы все ещё гонимся, а не перегоняем, и ни о какой пальме первенства пока что, увы, речь не идёт.

Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук, доцент

ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КРИПТОВАЛЮТ В МЕЖДУНАРОДНЫХ РАСЧЁТАХ: ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ

Большая часть криптовалют функционирует в блокчейн. Это открытая децентрализованная база данных, в которую производится запись информации обо всех транзакциях. Она не размещается на каком-то отдельном сервере или жестком диске, а разбита по узлам – обычным пользователям полновесных кошельков. К самым основным причинам использования криптовалют можно отнести нужду в анонимности транзакций, быстрых и прямых, и инвестиционную спекуляцию.

Джим Ён Ким, президент Всемирного банка, заявил, что технологии распределенного реестра (DLT) имеют огромный потенциал, и банк должен идти в ногу с инновационными технологиями. Им также была отмечена возможность применения криптовалют для борьбы с бедностью и возможности блокчейна в преодолении “прошлых неэффективных практик, которые привели к глобальному финансовому дисбалансу”. Использование криптовалют видится как один из основных способов уклонения от санкций для таких стран как Иран, Россия, которые в последнее время заявили о разработке “отечественных” криптовалют. Преимуществом является независимость субъектов национальных экономик от политического давления извне. Сопутствующими издержками становятся “оффшорный эффект”, работорговля, незаконная торговля оружием и запрещёнными препаратами. Некоторые государства проводят протекционистскую политику внутренних экономик. В октябре правительство Испании одобрило законопроект, который обязует граждан раскрывать налоговой службе свои криптоактивы и направлен на предотвращение уклонения от уплаты налогов. Во Франции законодательно утвердили правила проведения ICO (Initial coin offering, — форма привлечения инвестиций в виде продажи инвесторам фиксированного количества новых единиц криптовалют). Управление по финансовым рынкам Франции теперь будет уполномочено выдавать разрешения на токен-сейлы.

Несмотря на повышенный интерес к блокчейн-технологиям, в 2018 г. криптовалюта нестабильна. Банком Международных Расчётов был опубликован доклад с тезисами, касающимися неспособностью

виртуальных денег заменить традиционные. По мнению представителей банка, увеличение количества вычислительных систем, необходимых для генерации цифровых денег и поддержания работы системы, может привести к перегрузке мировых серверов. БМР также называет основными проблемами криптовалют волатильность рынка и вопросы увеличения масштаба. Так, из-за затяжной игры на понижение на рынке, инвестиционный банк Великобритании Barclays “заморозил” проект по своему патенту на блокчейн-систему, которая позволяла бы создавать и выпускать собственные токены, обеспеченные фиатным капиталом банка.

На сегодня, большой объём розничных транзакций проходит через традиционные платёжные системы. MasterCard и Visa вводят новые меры в отношении к криптовалютам, сообщает Finance Magnates. Действия направлены на применение метода одновременного крипто- и фиат-хранения валют. В марте компания MasterCard заявила о готовности работать только с государственными криптовалютами, а в апреле определила криптовалютную индустрию как индустрию с повышенным риском. Клиенты платёжных компаний и брокеры, работа которых будет под вопросом, готовят обходные пути, с помощью других компаний, занимающихся проведением подобных транзакций. К примеру, в мае этого года бывший CEO Visa перешел в криптостартап, использующий криптовалюты для процессинга ежедневных платежей.

При этом сами компании активно пользуются технологией. К примеру, тот же Mastercard, наряду с Alibaba и IBM, является лидером по количеству заявок на блокчейн-патенты.

Уникальные возможности криптовалют привлекают, однако неоднозначность мнений об их использовании порождает сомнения в полноценном функционировании. Децентрализация, одно из ключевых названных преимуществ, с течением времени растворяется в вводимых ограничениях национальных экономик. Использование цифровых денег вместо традиционных находит больший смысл в нелегальной деятельности, всё же оставляя пользователю анонимность. Можно ли считать криптовалюту временным явлением, до тех пор, пока не сотрётся эффект преимуществ относительно фиатных – вопрос пока открытый.

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

ФОРМУВАННЯ АГРАРНОГО РИНКУ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

Підвищена увага світу до забезпечення продовольчої безпеки, баланс робочого періоду і періоду виробництва, взаємозв'язок природно-кліматичних умов з земельними ресурсами суттєво приваблюють ТНК до сільськогосподарського сектора економіки України. Тому тенденції структурних перетворень економіки нашої країни неможливо розглядати окремо від процесів транснаціоналізації. З огляду на це необхідно звернути увагу на перспективи та наслідки економічних перетворень під впливом транснаціоналізації.

За даними державної служби статистики України у 2017 році 45 аграрних компаній сукупно контролювали близько 4 млн. га сільськогосподарської землі. Їх загальна виручка перевищувала 10,8 млрд. дол. Причому питома частка дочірніх компаній ТНК є набагато більшою, ніж компаній українського походження. Тому діяльність транснаціональних корпорацій є важливою для економіки України. Рівень інтегрованості країни, її участь в міжнародному поділі праці та глобальна конкурентоспроможність дедалі більше залежить від успішної діяльності ТНК. Обсяг угод ринку злиттів та поглинань (M&A) в агросекторі України у 2017 р. склав 452 млн. дол., це в три рази більше ніж у 2016 р. Слід зазначити, що загалом в нашій країні спостерігаються тенденції, які вказують на відновлення ринку злиттів та поглинань. Враховуючи геополітичну та економічну ситуацію України, активи здебільшого недооцінені. Це стимулює ринок та заохочує інвесторів йти на ризик. У цьому контексті варто сказати, що більше половини угод здійснюються в середині країни, тобто 2/3 покупок компаній контролюють українські бізнесмени. Натомість, в Європі частка внутрішніх угод істотно менша. Крім того обсяг українського ринку злиттів і поглинань в 4 рази менший, ніж в середньостатистичний у світі та менший однієї десятої від ринку США або Великобританії. На думку експертів ринок злиттів і поглинань в Україні буде тісно пов'язаний з розвитком інноваційних технологій, проведенням реформ, державним втручанням у діяльність компаній, ефективністю судової системи та рівнем захищеності міноритарних акціонерів. Проте незважаючи на можливі ризики, аграрний сектор залишиться привабливим для іноземних і національних інвесторів, оскільки забезпечує порівняно високу прибутковість на капітал та

пов'язаний з меншими валютними ризиками в зв'язку з експортною виручкою. У цьому контексті слід виділити, що під впливом формування ринкової економіки в Україні з'явилося багато іноземних фірм, зокрема агропромислових. Ці ТНК свого часу належно оцінили потенціал сільського господарства України і сприяли активному використанню передової техніки, високоякісного посівного матеріалу та засобів захисту рослин. З усього числа аграрних транснаціональних компаній, які працюють в Україні, можна виділити найбільш відомі: Cargill (рослинництво і тваринництво, продукти харчування), McDonald's, Nestle, Kraft Foods (ТМ «Люкс»), Lactalis (ТМ «President»), Kernel (ТМ «Щедрий Дар», «Стожар»), Pepsico, Danone («Даніссімо», «Актімель»). До того ж, окрім вкладення інвестицій, вони щорічно перераховують великі суми до держбюджету у формі податків. Водночас в Україні є компанії, які відносно тривалий час працюють на закордонних ринках. В повній мірі вони не є транснаціональними, оскільки займаються виключно збутом, але їхня продукція є добре знаною в світі. До них належать: ТОВ СП «Нібулон» – виробник і експортер сільгосппродукції (пшениця, ячмінь, соняшник та ін.), ЗАТ «Чумак» (виробництво та експорт олії, кетчупів, майонезів), виробники і експортери напоїв – АТ «Оболонь» та КП КЗБН «Росинка».

Слід зауважити, що транснаціональні корпорації, виходячи на національні ринки країн з трансформаційною економікою, зокрема України, здійснюють як позитивний, так і негативний вплив на країни-базування. Серед основних позитивних чинників слід віднести: удосконалення виробничих потужностей, використання у виробництві результатів НТП, здійснення структурних змін економіки, зростання наповненості бюджету. В свою чергу, до негативних належать: нерациональне та безмірне використання природних ресурсів та забруднення навколишнього середовища країни-базування, стимулювання розвитку високоприбуткових галузей, нехтуючи пріоритетними для країни, нехтування правилами приймаючої країни на законодавчому рівні, зокрема ухиляння від сплати податків.

Нашій державі необхідно будувати взаємовідносини з ТНК, спираючись на досвід інших країн та з урахування особливостей України. Оскільки у сучасних умовах ізолюваність країни від процесів транснаціоналізації неможлива. Сьогодні для України стратегічно важливо співпрацювати з закордонними компаніями та стимулювати залучення прямих іноземних інвестицій. Це сприятиме розвитку конкурентоздатності економіки, підвищенню кваліфікації працюючих та зростанню рівня життя населення. При цьому досягнення цих

результатів можливе лише у контексті гармонійного існування ТНК та національних виробників України.

Науковий керівник: Е.В. Прушківська, доктор економічних наук, професор

В. Шаев

Університет імені Альфреда Нобеля, г. Дніпро

КРИПТОВАЛЮТА: СРЕДСТВО ПЛАТЕЖА ИЛИ МИРОВЫЕ ДЕНЬГИ?

Современный этап эволюции денег связан с развитием виртуальной экономики как части глобальной экономической системы, основу которой составляет интерактивный бизнес на основе информационных технологий. Развитие новых форм денег происходит благодаря активизации и углублению информационной сферы и информационного общества. При таких условиях и влиянии технологических инноваций приобретает новый смысл экономическая наука, существенные изменения происходят во всех сферах экономической деятельности. Проявлением таких изменений является постепенный перенос транзакций в электронный формат, появление новых платежных инструментов и систем. Именно в сфере платежных и расчетных систем в последнее время происходит быстрое внедрение инноваций, при этом многие из них являются дискуссионными с позиций нормативного регулирования и практического использования. Одним из дискуссионных внедрений является криптовалюта и ее самая распространенная денежная единица «биткоин»

Главная особенность этой виртуальной валюты - возможность проводить платежи непосредственно от человека к человеку, без посредничества финансового учреждения (в отличие от банка при оплате картой) или другой третьей стороны (например, PayPal, WebMoney). Это воплощает идею децентрализованной демократии, и привлекает технически продвинутых пользователей Сети.

Криптовалюта как средство обращения обслуживается биржами и обменными пунктами. Многие страны признают криптовалюту как средство обмена. К примеру, в Японии биткоин является законным платежным средством, в других странах операции с ним разрешены на законодательном уровне. Также криптовалюту принимают в качестве платы за товары и услуги. Некоторые страны (Китай) устанавливают определенные ограничения на пользование криптовалютой, однако они несущественно влияют на распространение последней. С каждым днем

под влиянием инновационного развития, виртуальная валюта чаще становится средством обмена как на местных, так и на международных уровнях. Несмотря на быстрое ее распространение, с выполнением данной функции существуют определенные проблемы. Во-первых, курс биткоина относительно национальных валют является не постоянным, поэтому каждый магазин, или фирма, принимая криптовалюту в качестве оплаты за товар, должна иметь соответствующее техническое обеспечение, которое позволит сопоставить сумму чека с количеством криптовалюты, необходимой к оплате. На это нужны дополнительные расходы, к которым почти никто не готов. Во-вторых, принимая биткоин в качестве оплаты за товар, магазин берет на себя валютный риск из-за нестабильности курса криптовалюты. Это приведет к потерям, которые никто не хочет иметь. В-третьих, торговля в биткоинах прикрепляет национальную валюту по курсу криптовалюты и наносит негативный побочный эффект банковской системе, и экономике страны в целом. Таким образом, криптовалюта справляется с функцией средства обращения, но влечет за собой негативные последствия и требует основательного оценивания возможностей экономической сферы страны, перед тем как криптовалютизировать экономику. Функция мировых денег выполняются при обслуживании учета между различными странами. Ранее только золото, в современных условиях - конвертируемая валюта. Из-за отсутствия эмитента, криптовалюта выполняет роль посредника в международных расчетах, которые в основном осуществляются в долларах. Например, покупатель с США перечисляет продавцу в Украину криптовалюту за полученное новое программное обеспечение, какую же житель Украины конвертирует в национальную валюту и будет использовать ее для удовлетворения собственных потребностей, выберет вариант сбережения. Таким образом криптовалюта - интересный способ замены денег, но не совсем оптимальный, какой требуется в будущем, чтобы быть международным платежным средством.

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

РИЗИКИ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах недержавні пенсійні фонди зазнають різноманітних ризиків як і будь-яка інша фінансова установа. У працях відомих науковців подаються різні пояснення терміна «ризик», які, як правило, не виключають, а доповнюють один одного. Ризик ми розуміємо як те, що несе в собі загрозу, невпевненість у майбутньому. Повністю передбачити і врахувати усі можливі ризики у діяльності недержавного пенсійного фонду неможливо, як й не усі ризики можуть оцінюватися й контролюватися на рівні цього фінансового посередника.

Ризики недержавного пенсійного забезпечення доцільно охарактеризувати як невизначеність фінансового стану недержавних пенсійних фондів (НПФ) у майбутньому.

Умови ведення підприємницької діяльності, демографічна ситуація, політичні зміни, посилення конкурентної боротьби між банками та небанківськими фінансовими установами, інфляційні та валютні коливання, економічні кризи, недостатня капіталізація фінансових установ, низька ефективність системи захисту прав споживачів фінансових послуг тощо підвищують ризиковість недержавного пенсійного забезпечення і, зокрема, функціонування недержавних пенсійних фондів на ринку фінансових послуг.

На нашу думку, ризики у діяльності НПФ, з одного боку, можуть спричинятися зовнішніми впливами (найчастіше вони мають не фінансовий характер впливу). Ці ризики не залежать від діяльності НПФ, а вимагають їх належного оцінювання та напрямів мінімізації органами державного управління та регулювання. З іншого боку – ризики є внутрішніми, тобто залежать або спричинені безпосередньо діяльністю НПФ чи неефективним їх управлінням. На нашу думку, в Україні зовнішніми ризиками для НПФ найчастіше є: ризики недовіри, політичні, демографічні, системні, інфляційні, правові.

У сучасних умовах ризиками діяльності НПФ на ринку фінансових послуг є: знецінення пенсійних накопичень внаслідок інфляції, що призводить до недовіри з боку учасників НПФ та мінімізації обсягів подальших пенсійних внесків; неефективне функціонування та дестабілізація фінансових установ; негативний вплив світових фінансових процесів, що проявляється у різкому падінні світових

індексів акцій та цін на сировину на міжнародних ринках і відпливи інвесторів у безпечні активи; ризики нецільової діяльності у зв'язку з можливістю інвестування в активи пов'язаних осіб засновників; функціонування пенсійних схем, які використовують неконкурентні переваги і містять додаткові моральні та фінансові ризики.

*Науковий керівник: Т.В. Яворська, доктор економічних наук,
професор*

А. Шведова
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Глобалізація економіки і інтеграція національних економічних зв'язків між країнами створили передумови підвищення мобільності капіталу. Міждержавний рух грошових потоків сьогодні формує великі обсяги міжнародного інвестування, особливо в економіку країн, що розвиваються.

Інвестиціями називаються форма економічних відносин, що включає довгострокові вкладення ресурсів в різні галузі господарства на довгий строк для отримання доходу. Інвестиції є різнобічним процесом. Головна умова здійснення капіталовкладень – двостороння вигідність як для об'єкта, так і для інвестора.

Практика ряду розвинених держав показала, що надходження іноземного капіталу, може сприяти економічному росту. У деяких країнах створення власних передових технологій починалось саме з залучення розробок, привнесених інвесторами. Однак існують певні проблеми використання іноземних інвестицій. У країнах «третього світу» несприятливі умови для роботи іноземних підприємств призводять до необхідності залучення позик ззовні, а згодом - до росту зовнішнього боргу. Нераціональне використання державних позик може стати інструментом політичного тиску, гальмуватиме розвиток економіки.

В цілому іноземний капітал суттєво не впливає на національне господарство, а виступає стимулятором росту вузьких виробничих галузей, що зорієнтовані на іноземний попит.

При неправильному використанні власних технологій і несприятливих умовах, деякі держави можуть потрапити в повну залежність від технологій інших країн - внаслідок відсторонення від ключових етапів технології і масового переходу на виробництво кінцевих товарів за західними методиками.

Уникнути такого можна за рахунок раціонального використання всього процесу передових технологій, що йдуть від західних виробників, розвитку власних технологій (із застосуванням іноземних розробок), створення системи забезпечення безпеки національних технологій з включенням в неї спеціальних служб.

Важливо також враховувати проблеми пов'язані з іноземними інвестиціями, які містять в собі загрозу безпеці та інтересам держави за рахунок:

- експлуатації місцевих ресурсів (часом - надто активної);
- встановлення контролю над виробництвом промислових товарів оборонного значення і над структурою експорту;
- витоку істотного обсягу інформації науково-технічного характеру;
- переведення доходів за кордон, репатріації капіталу і, як наслідок, погіршення стану платіжного балансу держави.

Недоліки залучення іноземних інвестицій можна компенсувати за рахунок тих переваг, які вони відкривають перед державою:

1. Передача управлінського і організаційного досвіду.
2. Збільшення обсягу вкладень в різні галузі господарства.
3. Підвищення рівня кваліфікації, продуктивності і зайнятості місцевої робочої сили.
4. Інтенсифікація переробки сировинних ресурсів і розробки місцевих ресурсів.
5. Розширення обсягів та асортименту продукції, що випускається.

Враховуючи все вищесказане, можна зробити висновок, що іноземні інвестиції – каталізатор розвитку. Разом з ресурсами в національну економіку привносяться нові форми організації бізнесу чи виробництва і передові технології. Це є головним аргументом на користь відкриття національних кордонів для залучення іноземного капіталу. Однак існує певний ризик для політичної та економічної діяльності держави, тому на певному етапі залучення іноземних капіталовкладень відповідні державні органи мають брати їх під суворий контроль. Шляхами виходу з подібної ситуації є оздоровлення державного інвестиційного клімату та запровадження протекційних заходів національним виробникам в сферах, що стосуються інтересів державної і її безпеки.

***Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент***

ПОРІВНЯННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ БЕЗРОБІТНИХ В УКРАЇНІ ТА РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Безробітні (у визначенні МОП) – це особи у віці 15-70 років (як зареєстровані, так і незареєстровані в державній службі зайнятості), які одночасно відповідають трьом умовам: не мають роботи (прибуткового заняття), шукають роботу або намагаються організувати власну справу, готові приступити до роботи протягом наступних двох тижнів. До безробітних належать особи, які мають напрямок від служби зайнятості, вже знайшли роботу та знаходяться в режимі очікування відповіді або готуються для праці, але зараз особа не працює.

Для порівняльного аналізу соціального захисту безробітних я взяв 3 країни – Україна, США та Німеччина.

Соціальний захист переріс у серйознішу проблему, так як це стосується насамперед економіко-політичного розвитку. Потреба в державних видатках на соціальні заходи має тенденцію до зростання. Високий рівень безробіття, постійно збільшується кількість пенсіонерів, збільшення видатків на охорону здоров'я – ось основні причини для зростання соціальних виплат. Але ж державні видатки не можуть зростати вічно і ця проблема є найбільш актуальною для України. За прогнозами експертів, служба зайнятості України буде працювати у напруженому режимі через те, що кількість безробітних буде більше, ніж 10-13%.

При аналізі рівня безробіття США, взявши для порівняння за попередні роки, на початок 2008 року рівень безробіття в США досягав 8%. Можна помітити, що рівень безробіття знижується у цій країні адже якщо у статистичному вигляді порівняти 2014-2015 роки, то можна помітити зниження з 10 млн. до 8,5 млн. безробітних. Але існує два фактори, які впливають на статистику:

- трохи більше, ніж 2 млн. людей не знайшли роботу і знаходяться за межею бідності;
- більше, ніж 7 млн. людей працюють на 0,5 ставки та знаходяться у постійному пошуку роботи.

Держава намагається усім допомогти, хто залишився безробітним. На даний момент будь-яка людина, яка втратила роботу, може розраховувати на допомогу, зібравши повний пакет документів і може розраховувати на отримання майже 50% матеріальної допомоги у

порівнянні із заробітною платою від попереднього місця роботи (49% для жінок та 46% для чоловіків).

Слід зазначити, що сума виплати соціальної допомоги постійно змінюється. Наприклад, на початок 2016 року ця сума була 1050 доларів. Найбільшою сумою виплати зареєстровано 2700 доларів, а це майже середня заробітна плата у місяць. Гендерна диференціація має дуже важливу роль при наданні заяви на соціальну допомогу. Це пов'язано із наступними причинами, а саме те, що жінки мають значно менший рівень доходу та те, що жінка є відповідальною за виховання дитини, що значно ускладнює процес пошуку роботи.

Термін виплат становить 6-6,5 місяців. В деяких штатах з 2018 року цей термін збільшений від 7 до 13 тижнів. Безробітний повинен, принаймні раз на тиждень, робити звіт про свої спроби в працевлаштуванні. Державні служби повинні надавати різні варіанти вакансій на особистий розгляд. Зустрічі з роботодавцем обов'язкові і відмова може бути тільки з його боку адже у держави є своя мета, тобто забезпечити людину робочим місцем.

У Німеччині безробіття входить до виду соціального страхування. Матеріальна допомога за безробіттям починається з моменту втрати роботи. У разі невдалих спроб працевлаштуватися, але за певних обставин безробітні отримують допомогу. На цю допомогу можуть розраховувати тільки ті працівники, які працювали мінімум 12 місяців за останні 3 роки. Ще однією обов'язковою умовою було те, що вони виплачували внески, які є обов'язковими щодо соціального страхування.

Робота з обов'язковою сплатою страхових внесків є найважливішим критерієм для отримання виплат по безробіттю. Адже від цього залежить ваш термін отримання цієї допомоги. Право на отримання допомоги втрачається у людей при досягненні 65 років. Сума виплати залежить від середньої тижневої заробітної плати особи за останні 52 робочих тижня. Безробітні, які мають ще дитину, отримують 67% від заробітної плати, інші безробітні отримують лише 60%. При не виконанні своїх обов'язків можуть припинити виплати по безробіттю.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що система соціального захисту за безробіттям у країнах США, Німеччини та України відрізняється в першу чергу умовами отримання. В Україні після отримання статусу безробітного, ви повинні хоча б 1 раз на 30 днів відвідувати Центр Зайнятості для отримання вакансій за вашою спеціальністю. Слід зазначити, що ви маєте право відмовитися двічі, але в такому випадку ви втрачаєте статус безробітної особи, на відміну

від США та Німеччини. Загальна тривалість виплат по безробіттю в Україні триває 360 календарних днів протягом двох років. Це досить тривалий термін в порівнянні з іншими країнами, незважаючи на те, що існують певні нюанси, які дозволяють цей термін збільшити. Суттєва відмінність у сумі виплати. Якщо в США та Німеччині вона постійна протягом терміну виплат, то в Україні існує тенденція на плавне зменшення грошової допомоги. Незважаючи на те, що США та Німеччина – країни, які мають статус розвинених, але в них система соціального забезпечення за безробіттям не набагато краще. Так, в них існують певні переваги, але в них більш жорсткі параметри для отримання статусу безробітної особи. В Україні рівень зареєстрованого безробіття на кінець 2017 р. склав 2,4% від економічно активного населення, при тому що 9,5% - абсолютно безробітні, незважаючи на те, що вони можуть мати зайнятість неформальну. Порівнюючи з США та Німеччиною, де рівень безробіття складає 3,8% та 3,4% відповідно, то можна сказати, що в тих країнах ринок праці – «живий», цей відсоток складає необхідний запас на ринку праці. В такому випадку, система соціального захисту безробітних більш ефективна в США та Німеччині, ніж в Україні, адже перші дві країни мають за мету забезпечити тобі робоче місце.

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

А. Шеверёва
Університет імені Альфреда Нобеля, г. Дніпро

SWOT-АНАЛІЗ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

В любой стране есть свои сильные и слабые стороны и это касается абсолютно любой сферы деятельности. Экономика не является исключением, и чтобы понять, как правильно нужно использовать ее сильные стороны, чтобы реализовать возможности в этой сфере или укрепить слабые во избежание угроз, мы можем провести SWOT-анализ.

SWOT-анализ – это метод стратегического планирования, заключающийся в выявлении факторов внутренней и внешней среды организации и разделении их на четыре категории: Strengths – сильные стороны, Weaknesses — слабые стороны, Opportunities – возможности, Threats – угрозы [1]. Начнем с первого фактора– Strengths, который влияет на развитие экономической деятельности в Украине. 1. *Высокий ресурсный потенциал.* Украина является экспортером для многих стран, таким образом, улучшая экономические отношения. Например, в прошлом году Украина заняла второе место среди поставщиков масла в ЕС. 2.

Уникальное географическое положение. Украина является географическим центром Европы и точкой пересечения торговых путей из стран Европы в Азию. 3. *Образованная и трудоспособная нация.* Украинцы всегда славились своим трудолюбием и больше 50% имеют высшее образование. Теперь можем перейти к противоположному значению – Weaknesses. 1. *Большая импортозависимость.* Страна весьма зависима в сфере торговли, так как не обладает некоторыми ресурсами либо имеет их в недостаточном количестве. 2. *Низкий уровень ВВП.* Украина занимает 62 место по размеру ВВП по ППС. Поэтому и ВВП на душу населения также имеет низкий уровень. А как мы знаем уровень «счастья» страны оценивается именно исходя из уровня ВВП на душу населения. Украина занимает 132-е место из 155 стран [2]. 3. *Высокий уровень теневой экономики.* В Украине теневая экономика – не отдельное явление, а результат кризиса в стране. Opportunities – возможности. 1. *Осуществление комплексных налоговых реформ.* Таким образом можно внедрить стабильность в налоговую политику. 2. *Развитие внешнеэкономической деятельности.* Так как Украина чрезвычайно зависима от внешнего мира, мы должны больше развивать производство в различных отраслях страны. 3. *Привлечение иностранных инвестиций в экономику Украины.* Основными проблемами в инвестиционной привлекательности страны выступают большие уровни налогового внедрения и высокие процентные ставки. Также есть и угрозы (Threats), которые могут помешать развитию экономики в стране. 1. *Конкуренция.* Это именно тот фактор, который является угрозой для любой сферы деятельности в стране. 2. *Ухудшение отношений со странами-экспортерами.* Снова, возвращаясь к тому, что Украина зависима в торговле, мы можем утверждать, что ухудшение отношений со странами-экспортерами могут нанести большой удар по экономике Украины (табл. 1).

Таблица 1

SWOT-анализ экономики Украины

<p>S (Strengths) 1. Высокий ресурсный потенциал 2. Уникальное географическое положение 3. Образованная и трудоспособная нация</p>	<p>W (Weaknesses) 1. Большая импортозависимость 2. Низкий уровень ВВП 3. Высокий уровень теневой экономики</p>
<p>O (Opportunities) 1. Осуществление комплексных налоговых реформ 2. Развитие внешнеэкономической деятельности 3. Привлечение иностранных инвестиций в экономику Украины</p>	<p>T (Threats) 1. Конкуренция 2. Ухудшение отношений со странами-экспортерами</p>

Можно провести многочисленные мероприятия по улучшению состояния экономики в Украине. Например, если мы возьмем поле SO, то видим логическую пару 1.2, которая показывает, что полное

использование ресурсов Украины может развить внешнеэкономическую деятельность страны. То есть мы должны искать новые пути производства, используя сильные стороны.

Проведя SWOT-анализ, мы можем сделать выводы относительно положения и развития экономики в Украине. Страна имеет много сильных сторон, которые могут помочь реализовать возможности или же ликвидировать угрозы, такие как конкуренция и ухудшение отношений со странами-экспортерами. Также мы проанализировали слабые стороны (низкий уровень ВВП, большая импортозависимость, высокий уровень теневой экономики), которые могут дать нам понять, каким образом стоит их усилить, чтобы устранить возможные угрозы и воплотить возможности.

Список использованных источников

1. Wikipedia [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/SWOT-анализ>
2. Business Views [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://businessviews.com.ua/ru/business/id/pozicii-ukrainy-v-mirovyh-rejtingah-1658/>

*Научный руководитель: А.А. Задоя, кандидат экономических наук,
доцент*

Т. Шевченко

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

Україна має унікальні можливості для розвитку туристичної сфери, особливо міжнародного туризму. При виборі пріоритетів розвитку нашої країни необхідно враховувати і те, що сьогодні міжнародний туризм став у всьому світі на індустріальну основу і забезпечує значні валютні надходження до бюджету країн, а для деяких слаборозвинутих країн він став єдиним джерелом надходження капіталу та іноземних інвестицій.

Реалії сьогоденського ринку України такі, що виживає тільки високопрофесійний бізнес, тому розробка і реалізація стратегії стає головною умовою виживання та становлення туристичної галузі країни.

Аналіз показує, що об'єктами стратегії турфірм є: по-перше ресурси, що забезпечують туристичну діяльність, по - друге туристичні послуги, що створюють туристичний продукт; по - третє

прибуток та витрати; по - четверте конкурентна боротьба і останнє інвестиційна та інноваційна діяльність.

Пропонується визначити основні напрями подальшого розвитку туристичного бізнесу в Україні на прикладі туристичного агентства ТОВ «Поїхали з нами» та запропонувати можливі шляхи удосконалення управління туристичним агентством.

Основними напрямками діяльності ТОВ «Поїхали з нами» є: пляжні ,екскурсійні тури; лікувально-оздоровчий відпочинок на курортах Європи та України; навчання за кордоном; подієвий туризм; гірськолижний ; шоп-тури; круїзи; весільний відпочинок; паломницькі тури.

Єдиної стратегії конкурентної боротьби не існує. Кожна фірма повинна вибирати стратегію відповідно своїм розмірам і положенню на ринку.

З метою аналізу та побудови конкурентного профілю туристичної агенції «Поїхали з нами» в якості основних конкурентів було вибрано чотири фірми: «Галопом по Європам», «Клуб Вояж», «Join Up», «Апекс Тур». Розглянуті конкуренти працюють в основному по тих же напрямках що й турфірма «Поїхали з нами».

Одним з найважливіших показників діяльності фірми є потік обслуговуваних туристів. Весь тур потік був розділений на 3 види: туристи, які подорожують всередині країни (в'їзний туризм), туристи, які подорожують за кордоном (виїзний туризм), тур потік під час сезонних коливань.

Провівши SVOT аналіз було встановлено, що сильними сторонами конкурентів є: 1.Добре розвинена маркетингова стратегія; 2.Сильна конкурентна позиція на ринку; 3. Позитивний імідж. 4. Наявність нових туристичних напрямів, яких немає в ТОВ «Поїхали з нами».

В результаті проведеного SVOT аналізу визначені стратегічні напрями по підвищенню ефективності діяльності ТОВ «Поїхали з нами»: 1. Розробка схем цілей ТОВ «Поїхали з нами» на 5 років; 2. Впровадження розпродажу турів на сезон червень-жовтень; 3. Вдосконалення іміджу.; 4. Впровадження нового туристичного напрямку туризму.

Виходячи з сильних сторін конкурентів, ТОВ «Поїхали з нами» можна запропонувати до використання стратегії, спрямованої на розширення спектру туристичних послуг, у тому числі супутніх туристичних послуг, збільшувати частку в'їзного туризму розробити нові тури, що також збільшить потік туристів до ТОВ «Поїхали з нами».

Крім того, були виявлені і деякі негативні сторони, це те, над чим ще потрібно попрацювати: впровадити систему знижок; розвивати рекламу в турфірмі; працювати над іміджем турфірми; виявляти нові перспективні шляхи підвищення ефективності праці турагентства.

Рекомендується ТОВ «Поїхали з нами» впровадити новий тур екотуризм, який є досить молодим видом туризму, що тільки розвивається, але стрімко набуває популярності, буде цікавим і в якійсь мірі унікальним, бо його не пропонують фірми-конкуренти.

Перспективність цього виду туризму: по-перше Україна є екологічно привабливою країною. Сьогодні на території України існують 4 біосферних та 16 природних заповідників, 12 національних природних парків. Багато з них є справжні «перлини» дикої природи.

По-друге, розвиток внутрішнього туризму це пріоритетний напрямок діяльності турфірм. Організація туристичних маршрутів по Україні переживає сьогодні друге народження, інтерес до внутрішнього туризму можна пов'язати з економічною кризою та поживленням інтересу до багатой історії і культури нашої країни.

Найбільшою популярністю екотуризм користується у молодій і активній частині населення, а також у студентів, які прагнуть побачити нові цікаві місця і при цьому намагаються економити гроші. Хоча останнім часом до них приєднуються і люди старшого віку, які бажають відновити свої сили природним шляхом, а також сім'ї з дітьми.

Тур «Відпочинок в селі» набуває популярності з кожним днем і знаходить все більше шанувальників і цінителів такого різновиду відпочинку. Унікальність цього відпочинку полягає в тому, що він підійде людям, як похилого віку, сім'ям, так і любителям активного відпочинку що, безумовно, радує, і породжує надії на його великі перспективи, і дає розуміння, що у нього велике майбутнє.

Для реалізації вдосконалення маркетингової діяльності ТОВ «Поїхали з нами» пропонується виконати наступні заходи: оновлення друкованого каталогу фірми ТОВ «Поїхали з нами» кожні 3 місяці; налагоджування зв'язків з постійними клієнтами.

***Науковий керівник: П.І. Сокурєнко, кандидат економічних наук,
доцент***

GARBAGE AS A SOURCE OF PROFIT IN THE LEADING COUNTRIES OF THE WORLD

Today, the problem of waste disposal can be put on the same shelf with global problems. After all, just think about how much humanity has left behind the garbage in the entire history of its life on the planet. It is worth noting that it is only on the surface of the earth.

With the growth of the world's population, the problem of recycling is felt more acutely and is on the agenda of many countries. While Ukraine is not too concerned about this issue yet, some countries, such as Germany, not only took it seriously, but also turned waste recycling into a successful sector of the economy.

The countries of Europe were among the first who understood: it is necessary to change something. Germany was particularly distinguished, having succeeded significantly in terms of cleansing the country. To date, the German waste collection program is the best. In addition, the Germans organized a special industry, which is focused on recycling.

Europe began to practice garbage sorting. Germany was a pioneer in this area. Now, decades later, the experience of this country has shown the benefits of their system. In Germany, houses with garbage chutes have not been built for a long time, since, according to the Germans, they are an obstacle to proper waste disposal and a source of environmental problems. An alternative is containers, and for each type of waste they are their own: in a gray container only paper waste is carried; in yellow, jars and bottles are thrown away, and green is used to collect organic waste.

Observance of cleanliness in Germany is monitored by “garbage policemen” who fine the trespassers and commit to correctional labor. If caught in the act turns out to be a foreigner - it can easily be deprived of a visa. Therefore, the disposal of garbage in Germany should be treated with full seriousness and responsibility.

Today, the waste recycling practice in Germany has developed to such a level that it has grown into a separate industrial sector. Now the Germans even buy trash in neighboring countries and earn their recycling.

Australia is also an excellent example of a country that cares about its environmental health. Here, special attention is paid to garbage collection and further disposal of waste. Residents of all settlements quarterly pay local authorities a fairly large amount (100-350 Australian dollars) for

infrastructure development and waste disposal as well (Ecosalinson.com, 2005).

For example, if a resident has found a crack in his garbage can, you need to submit an application and in a few days will bring a new one. On the tank itself there is a label with the message that it is possible to throw into it, and what is not allowed under any circumstances.

Sweden is one of the flagships in the collection of garbage. In general, garbage collection in this country complies with the standards adopted in the European Union. All families in the country are required to sort the trash. Many in the house are from five to seven containers. In this country, the method of underground air vents is also being actively implemented. Despite the fact that this requires a large investment, in the end it will be possible to save on the transportation of waste. Actively in the country and introduce a system of collateral value of packaging. That is, its price is already included in the price of the goods. The Japanese learned to recycle garbage in such a way that even organic waste they make building materials.

In conclusion, the problem of environmental pollution would be solved quite simply if all countries and each of their inhabitants in particular was interested in this. However, mankind is far from fully aware of its own problems. It remains only to express the hope that we will have time to learn how to recycle garbage and protect the environment even before we are overwhelmed with our own waste.

Bibliography

1. Мусор как источник прибыли в ведущих странах мира ЭкоСалинон [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ecosalinson.com/informaciya/mir/musor-kak-istochnik-pribyli-v-vedushhix-stranax-mira.html>

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by T. Yakovleva, Lecturer*

K. Shepotko
University of Wales Trinity Saint David, UK

AUSTRALIAN EXPERIENCE: THE WAY FROM RAW MATERIAL APPENDAGE OF THE METROPOLIS TO A HIGHLY DEVELOPED STATE

If we analyze the current situation in our country in the vein of whether the raw material structure of the economy is a problem for it, we may find the information that almost all budget-forming enterprises in Ukraine are

primary-products companies. Thus, an empirical answer to this question can be given by comparing Ukraine's economy with another raw material economy – the economy of Australia [1].

Australia is among the top ten countries, which financial position is one of the most stable. It also occupies important positions in the system of the world economy and international relations. The peculiarity of the Australian model of the economy is that having significant mineral reserves, Australia does not become dependent on the commodity market. The Australian Union, which is rich in resources, was able to make a successful “breakthrough” in the economy, transforming backward agricultural and raw materials' economy into a highly developed “new economy” at the turn of the XX-XXI centuries. As a result, for 27 years, there has been an economic growth without recession – this is a real world record [2]. At the same time, the resource wealth factor still hinders the formation of a modern innovative economy in Ukraine.

How did Australia manage to go through the difficult path of economic development from an agrarian and raw material appendage of the metropolis to a highly developed state? A number of historical and economic conditions contributed to this outcome.

First of all, the facts that Australia has not experienced military destruction, did not pay military debts and reparations for the whole period of its history, were of great importance for the development of its economy. This country did not go through a difficult path of recovery.

Secondly, Australia is included in the group of countries of “resettlement capitalism”. In other words, this country has emerged as independent state and immediately became capitalist. The founding colonists from the countries dominated by capitalism brought economic arrangements to Australia. Thus, there was no long transition firstly to feudalism, then from feudalism to capitalism. Due to this, Australia was initially ready to use effective methods.

Thirdly, as in all developed countries, the service sector forms the largest and fastest growing sector of the Australian economy. It accounts for three quarters of its GNP and employment. The Australian services sector is mainly addressed to the middle class and it is constantly being segmented, resulting in an impressive section of the economy. These are educational services, financial, trade, restaurant business. In Australia, the provision of engineering services (the construction of port facilities and telecommunications) is also well-developed.

Leading among the industries in this area are foreign tourism and educational services [3]. In 2008, education even outstripped tourism, coming in first place among services for a contribution to the country's

income. The basis of Australia's higher education is the closed "Group of Eight" leading universities, and there are more than 40 universities in the country. The total number of foreigners enrolled in them varies in the range of 550-650 thousand people, and the cost of training is 30-40% lower than in the USA and Germany. Therefore, the demand for educational services is great. Due to this balance between the quality of education and affordable pay for it, Australia does not lose the leading position of a highly developed country.

Also, foreign economic relations between Australia and China are an important factor that kept the Australian economy at a high level even during the global financial crisis.

However, there are no matter how favourable Australia's location was, or which resources it possessed, the prudent policies also played a role in the development of the country. Effective reforms that can maintain a high standard of living for the population, the wise use of resources in both the domestic and international markets and support for the technological equipment of the country are key factors for the success of the Australian economy. Based on the above, we can assume that the Ukrainian economy needs a "reset", which will help to assess the strengths and eliminate the weaknesses of the country, correct the resource management policy and invest in the development of the country's scientific and technological potential.

Bibliography

1. Ukraine and Australia – comparative characteristic [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://clout.com.ua/ukrayina-ta-avstraliya-porivnyannya.html>

2. <https://data.worldbank.org/> World Bank national accounts data

3. Konchin V.I. Influence of competitiveness characteristics tourism sector for development of international tourism: world and international regional features [Електронний ресурс] / V.I. Konchin // Theses of the International Scientific-practice Internet conferences. – Kyiv: KNEU, 2018. – P. 91–114. – Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/24131>

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy*

WHAT IF THE USA DIDN'T EXIST?

It is a common fact that the USA is a leader of the world economy, the country which is much ahead of any of the other developed countries by the level and a scale of its development. Nowadays, the US economy is undoubtedly the largest one in the world. It holds one quarter of global GDP and the biggest part of FDI, its currency is the most widespread around the world (both in global trade and internal affairs). At long last, the USA is one of the most important export destinations.

On the other hand, the global economy depends on the US economy. A great deal of the US subsidiaries located abroad accounts a large share of the US financial flows and outputs. Besides, some changes in global market policy will lead to instant changes in the US performances and vice versa.

More and more worldwide known economists are wandering about this issue. For instance, Harry S. Dent Jr., who predicted the 20-year period of growth of the American economy and stock markets, now assumes the collapse of the global economy, beginning with the USA one (Dent, 2018). So, what would happen to the world economy if the USA completely disappeared?

Issue 1. What country will become the economic leader?

There are two possible leaders. The first one is China, and it's known that the country is, actually, going to become economic leader in the coming years. According to the UN rate of countries estimated by nominal GDP, China takes the second place. Owing to its economic and technological progress, this country may get global authority really quickly. The second possible leader is one of the countries which are financially strong and politically stable. For instance, it may become Japan, Germany or the Great Britain.

Issue 2. USD will get instantly depreciated.

As it has already been mentioned, the US economy has a huge impact on global economic structure. If the US dollar stopped being a part of money turnover, then the financial flow between the US subsidiaries and other foreign businesses would cease. The consequences of such a situation might be the following: cease of strong financial support, re-evaluation of commodity and services' value to a new leading currency, but on the other hand, all the US internal and external debts will be annulled immediately.

Issue 3. Global unemployment.

Under the condition of USD depreciating, as the US subsidiaries and other foreign businesses will be left without any financial support, companies will no longer be able to maintain wage level for employees, investment strategy and long-term planning will be on the verge of collapse. Though there may appear other foreign investors of financially stable countries of Asia and Europe, but in comparison to US investments, the share of those will be significantly smaller. Because of that, companies will have to reduce the amount of working places in order to 'stay afloat'.

Issue 4. The global crises due to the extinction of influential economic center.

Besides all of the mentioned issues, the crises will be the last point to which the world would come. In simple terms, after the disappearance of the US dollar and the massive loss of working places, commodity production will greatly slow down, the scarcity of goods will sharply come and the price for products will increase to the rate of leading currency. The pace of technological progress will drop significantly, as the dominant part of it is an American research.

The other problems which can arise is the complete disappearance of any technological centers. As it was already mentioned, there would not be a stable economic leader, any investment flows and huge loss of expertise; therefore, there would not be any opportunity to continue technological development. There are several large enterprises that have a tangible impact on the world economy, as they are strong parts of economic chain not only in the US, but worldwide.

Nevertheless, there are so many economic and non-economic issues left unexamined, e.g. the religion and national situation and etc. Though they should be taken into consideration, anyway, these factors will not have such an impact on global economy as all of the above.

Looking at the situation from a positive side, it may be assumed that the USA extinction would take the economy on the new level where the disappearance of one important chain link could be replaced by no less strong new one easily.

Bibliography

1. Dent B. Biggest Crash Ever Is (Probably) Coming by 2020: Harry Dent [Электронный ресурс] / В. Dent. – Режим доступа: <https://www.thinkadvisor.com/2017/11/30/biggest-crash-ever-is-probably-coming-by-2020-harr/?slreturn=20181019153528>

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor

Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy

ЗОВНІШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ

Зовнішній борг виступає досить суперечливою й актуальною тематикою. В тій чи іншій мірі майже кожна країна світу зіткнулася з необхідністю брати зовнішню позику, але нажалі не для кожної країни світу цей процес виявився позитивним. З іншого боку раціональне використання зовнішніх коштів підтримує економіку на необхідному рівні або сприяє активному економічному зростанню країни.

На сучасному етапі розвитку зовнішній борг України сягнув безпрецедентного рівня. У момент проголошення незалежності Україна мала нульовий рівень державного зовнішнього боргу, оскільки всі попередні зобов'язання після розпаду СРСР лягли на плечі Російської Федерації. Нажалі власних коштів Україні, як молодій незалежній державі не вистачило, оскільки свій шлях вона розпочала в тяжких фінансових умовах.

У 1992 р. Україною було отримано першу зовнішню позику, було залучено іноземних кредитів в рамках кредитних ліній, відкритих під гарантії Кабінету Міністрів України. Протягом 1994-1996 рр. зовнішній борг України зріс майже в 2,5 разів. В цей період були перші для України позики від міжнародних організацій (МВФ, ЄБРР, Світовий банк). Тобто було диверсифіковано джерела залучення кредитних ресурсів. З 1997 р. Україна розпочала зовнішні комерційні позики. У період 1999-2000 рр. зовнішній борг характеризується використанням довгострокових методів та механізмів управління з метою реструктуризації зовнішнього боргу.

Нажалі подальший стан економіки України погіршується. Пік фінансової кризи в Україні припав на 2010 р. З 2010 р. зовнішній борг збільшується шаленими кроками та на 31.12.2017 р. зовнішній борг України становить 76,3 млрд. грн. (рис.1).

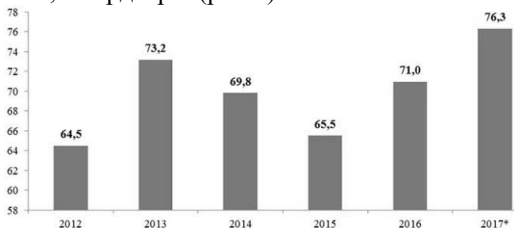

Рис. 1. Загальна сума державного та гарантованого державою боргу України

У лютому 2018 р/ сума боргу перевищила 2 трлн гривень.

Особливо цікаво спостерігати за динамікою співвідношення зовнішнього боргу, сумарно уряд та НБУ, до номінального ВВП, вираженого у доларах, — саме так в контексті аналізу зовнішньої заборгованості ми повинні відобразити ВВП країни. За 2007-2017 роки, тобто за останні десять років, цей показник зріс з 8,7% до 46,9%. Особливо інтенсивно це відбувалося у 2014-2016 роках (рис.2).

Рис.2. Номінальний ВВП і зовнішній державний борг України, 2008-2017 роки, млрд дол.

Підбиваючи підсумки статистичних даних зазначимо, що настільки безконтрольне споживання боргових зобов'язань, особливо у вигляді зовнішніх фінансових потоків дуже небезпечно. Оскільки виникає ризик гіперінфляції, який погіршує загальний економічний стан та інвестиційну привабливість країни, таким чином перешкоджаючи економічному зростанню України.

Згідно наукових досліджень безпечний рівень державного і гарантованого державою боргу для України становить близько 35% від ВВП. На сьогодні Україна має критичне значення. При цьому, нажалі джерелом надходження фінансів для виповнення боргових зобов'язань значною мірою є нові кредити, котрі, без направлення в реальний сектор економіки, лише погіршують фінансовий стан держави. При чому переважними кредиторами України є США та МВФ, що в свою чергу посилює залежність економіки потужної та незалежної України від іноземних інвесторів, тим самим певною мірою втрачаючи власну свободу щодо самовизначення.

Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук, доцент

СПІВВІДНОШЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО ДЕРЖАВНОГО БОРГУ І ЗОЛОТОВАЛЮТНИХ РЕЗЕРВІВ КРАЇНИ

Золотовалютні резерви — зовнішні високоліквідні активи, які знаходяться під наглядом Національного банку України та уряду України. Золотовалютні резерви (офіційні резервні активи), вони розраховуються в доларах США.

Найбільше золотовалютних запасів знаходяться в Китаї, Швейцарії, Японії, Росії та саудівській Аравії.

За даними МВФ, Україна займає 62-й рядок із 150-ти рядків рейтингу країн за кількістю золотовалютних резервів. Для порівняння, якщо в нашій країні на травень 2017 р. було 17,2 млрд. доларів запасів, то в Китаї ця цифра перевищувала 3,34 трильйона

Скорочення золотовалютних резервів пояснюється обслуговуванням зовнішнього боргу та покриттям негативного сальдо платіжного балансу, а також проведенням валютних інтервенцій з метою підтримання стабільності гривні.

Як зазначає НБУ, скорочення золотовалютних резервів країни пов'язане з виплатами за державним боргом, які відбуваються в іноземній валюті. НБУ почав активно продавати валюту, щоб згладити коливання обмінного курсу.

Обсяг міжнародних резервів України станом на 1 грудня становить 18,906 мільярд доларів.

Міжнародні резерви за попередніми даними від початку року зросли майже на 22%.

За даними центробанку, на динаміку міжнародних резервів, зокрема, вплинуло надходження на користь уряду 670,4 млн. доларів, зокрема 664 млн. доларів від розміщення облігацій внутрішньої державної позики, номінованих у валюті, а також витрати на виплати зовнішнього боргу. Міжнародному валютному фонду було здійснено платежі у розмірі 447,1 млн. доларів, а 358,3 млн. доларів було витрачено на обслуговування та погашення державного та гарантованого державного боргу в іноземній валюті.

За рахунок девальвації гривні у 60 відсотків та за рахунок економічного спаду у 2013-2014 рр. призводили до стрімкого зростання співвідношення державного боргу до ВВП України: з 40% у 2013 р. до 81% у 2016. Завдяки реструктуризації частини боргу в 2015 р., проведенню структурних реформ і відновленню зростання

економіки співвідношення держборгу до ВВП було знижено у 2017 р. до 72%. Порівнюючи нашу країну та наших сусідів Білорусі та Польщі державний борг був на рівні 50% від ВВП, а в Румунії нижче 40%.

Порівняння ж зовнішнього державного боргу України та її золотовалютних резервів дає досить жахливу картину. Зовнішній держборг останнім часом хронічно випереджає валютні резерви України, і на 31 серпня 2017 він компенсувався ними лише на 38,4%.

Водночас у таких розвинених країн, як США і Японія, співвідношення держборгу до розміру економіки значно вище, ніж в Україні (108 і 236% відповідно).

Оскільки скорочення золотовалютних резервів, які в принципі мали б забезпечити економіці стабільність, ніяк не може стати позитивним фактором розвитку країни. Поки що ситуація не набула критичних масштабів, але, незважаючи на це, українська економіка вже отримує відчутні удари.

Науковий керівник: С.О. Геращенко, кандидат економічних наук, доцент

Я. Шушура
Університет імени Альфреда Нобеля, г. Дніпро

ЦИКЛИЧЕСКАЯ БЕЗРАБОТИЦА И МЕТОДЫ ЕЁ ПРЕОДОЛЕНИЯ

Безработица - тема, которая находится под пристальным вниманием всемирной общественности и это самый острый вопрос на данный момент. Количество потерпевших от экономического кризиса в разных странах с каждым годом все больше увеличивается. Сначала, работающим уменьшали заработную плату, они стали постепенно терять свой доход, а потом и вовсе теряли рабочие места. Некоторые люди прочувствовали неприемлемые события, как «замораживание» зарплат и задержки с выплатами.

В современных условиях проблема безработицы становится одной из самых острых проблем во всем мире, ведь такое негативное явление в обществе влечет за собой целую цепочку производных трудностей, в частности сокращение рабочих мест и производства, обесценивания национальной валюты.

Наиболее негативные последствия приносит циклическая безработица. Она является наиболее «вредной». Сама по себе циклическая безработица - это безработица, которая больше всего характеризуется спадом производства, сокращением совокупного

спроса, а, следовательно, сокращением рабочих мест - иными словами эта безработица связана с кризисными явлениями в экономике. Самой главной причиной циклической безработицы является стагнация производства.

Стоит отметить, что циклическая безработица вызвана неравномерностью воспроизводственного процесса на экономическом рынке. Все трудности этой безработицы в том, что спрос на рынке труда не соответствует предложению. Активное население хочет работать, но, увы, не в состоянии найти рабочие места. Причина в том, что падает спрос на большинство товаров и услуг. Такое изменение событий может привести к сворачиванию рынка труда. Этого явления не избежать.

Один из главных вопросов в рыночной экономике - это вопрос незанятости. За последние годы безработица приобрела облик значительного макроэкономического эффекта, тем самым преобразилась в независимый показатель развития экономики.

Безработица несет за собой многие социальные проблемы, такие как: потеря квалификации, социального статуса, поэтому может появиться депрессия, с этим же в стране начнет возрастать суицидность и преступность.

Причина самой безработицы - это преувеличение условий самых работников. Они хотят работать, но предъявляют высокие требования, а именно касаясь размера желаемой заработной платы. Работодатели готовы предоставлять рабочие места, но не готовы подчиняться безработным. Так же, одно из объяснений - это низкий спрос на рабочую силу.

Есть ли путь к решению вопроса безработицы? Как её преодолеть? Предприятия должны реализовать стратегию, направленную на увеличения спроса на товар. Одновременно с этим занятость начнет расти, а незанятость будет уменьшаться в той ситуации, если рынок будет демонстрировать увеличение спроса, следовательно, для его удовлетворения необходимо расширять производство и надо нанимать дополнительную рабочую силу. Однако, для увеличения производства товаров нужно время. В результате увеличивается спрос, но при прежнем объеме предложения это пробудит быстрый рост цен.

Поэтому, мы можем снизить предложений труда. Скорее всего, чем меньший спрос на рабочее место, тем меньше безработных претендуют на него. Уменьшить количество претендентов на эту же работу, и с этим же освободить вакансию для безработных вполне реально. Идея в том, чтобы помогать неработающим людям открывать

новые направления в личном бизнесе, чтобы они не считались безработными и, в конце концов, смогли прокормить свою семью.

Решений для сокращения безработицы очень много. Однако, многое зависит от самих безработных и от государства. Хотят ли незанятые работать? Хочет ли государство, чтобы списки безработных с каждым разом возрастали? На эти вопросы, к сожалению, ответов нет. Безработицу можно победить, было бы желание.

Научный руководитель: А. А. Задоя, кандидат экономических наук, доцент

Т. Щербініна
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

МАСШТАБИ ТА ДИНАМІКА ТРУДОВОЇ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ

На сьогоднішній день, в епоху великих трансформацій багатьох країн світу, трудова міграція шаленими темпами набирає обертів. Останнім часом сотні мільйони людей покидають рідні домівки і долають тисячі кілометрів у пошуках кращого життя. У 2013 році, у доповіді ООН повідомлялось, що загальне число міжнародних мігрантів у світі становить 232 млн осіб. До 2050 року чисельність міжнародних мігрантів може зрости до 405 млн. чоловік [1].

За даними дослідження Міжнародної Організації з міграції у 2014-2015рр. поза межами України для здійснення трудової діяльності перебували близько 688 тис. українських громадян [2]. Основними чинниками, за яких трудова міграція зростає щороку, є значний розрив в рівнях оплати праці в Україні та зарубіжних країнах, відсталість від європейських стандартів, обмеження можливості офіційного працевлаштування та відсутність належного рівня життя громадян України.

Оскільки масштаби трудової міграції з кожним роком зростають, то змінюється і динаміка населення України. Розглянемо основні показники, які характеризують структуру трудових мігрантів за країнами перебування, статтю та місцем проживання до виїзду за кордон у 2015-2017 рр. Загальна кількість трудових мігрантів за країнами перебування за 2015-2017 рр. становить 1,3 млн осіб. За країнами перебування українців перше місце посіла Польща – 38,9%, друге – Російська Федерація – 26,3%, третє – Італія – 11,3%, а четверте – Чеська Республіка – 9,4%. Серед мігрантів у Польщі переважають жінки – 42,6%, чоловіки становлять – 37,3%. В Росії, навпаки,

переважають чоловіки - 31%, жінки становлять лише 15,1%. До Італії мігрують в основному жінки – 27%, частка чоловіків складає лише 4,7%, кількість мігрантів-чоловіків до Чеської Республіки складає 10,7%, а мігрантів – жінок – 6,2%. Щодо місця проживання до виїзду, то кількість мігрантів з міських поселень (663,5 тис. осіб) переважає над кількістю мігрантів, що проживали у сільській місцевості (639,8 тис. осіб) [3].

Аналіз показників, які характеризують структуру трудових мігрантів за країнами перебування та категоріями мігрантів в аналізованому періоді свідчить про наступне:

- серед категорій мігрантів переважають короткострокові трудові мігранти – 631,8 тис. осіб;
- кількість трудових мігрантів, які повернулися до України складає 562,8 тис. осіб, працівників – емігрантів – 108,7 тис. осіб;
- у Польщу та Чеську Республіку переважно прямують з метою короткострокової міграції 45,2% та 12,1% відповідно;
- у Російській Федерації переважають трудові мігранти, які повертаються до України – 35,4%;
- в Італії переважають працівники – емігранти (44,1%).

Слід наголосити на тому, що тенденція еміграції українців продовжується, і, якщо найближчим часом держава не прийме заходів щодо зменшення процесу еміграції (за рахунок впровадження реформ зовнішньої трудової міграції, підвищення рівня заробітної плати, створення нових робочих місць), то в багатьох областях України виникне дефіцит робочої сили, що стане причиною еміграції населення з Азії, Африки та інших регіонів.

Список використаних джерел

1. Дмитрук Б.П. Еміграційні процеси в Україні: мотивації, тенденції та наслідки для країни [Електронний ресурс] / Б.П. Дмитрук, І.Б. Чудаєва // Економіка та держава. – 2018. – Вип. 1. – С. 4–10. – Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/1_2018/3.pdf
2. Ніколаєць К. Зовнішня трудова міграція в Україні у 2014–2017 рр. [Електронний ресурс] / К. Ніколаєць // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2018. – Вип. 3. – С. 21–31. – Режим доступу: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2018/03\(98\)/04.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2018/03(98)/04.pdf)
3. Статистичний бюлетень Зовнішня трудова міграція населення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ11_u.htm

*Науковий керівник: І.С. Шкура, кандидат економічних наук,
доцент*

HOW CORRUPTION WORKS IN UKRAINE

Nowadays, Ukraine has not only problems such as economic crises, unstable government and weak currency, but its main problem has been corruption since the Ukrainian independence in 1991.

The corruption is an important and one of the main problems of low economic activity in our country. Corruption is dishonest behavior of those who possess power, such as government officials. Officially, corruption destroys 2% of GDP each year according to IMF. The economic growth must be approximately around 5% each year instead of 3%, as well as economic development should be the same as other successful countries of Europe: Germany, France, according to the capacity of our country. Therefore, corruption must be studied carefully, as it has grown up from 27% to 30% since 1991 to 2018 (Tradingeconomics.com, 2018).

Corruption means giving or accepting bribes or gifts, diverting funds, laundering money and defrauding investors. Economic growth is an increase in the capacity of the economy to produce goods and services, usually measured by the GDP, while economic development is the growth of the standards of living. Corruption has been spreading significantly since the end of USSR (1991) and taking all the sectors, such as education sectors, judiciary, government sector, healthcare sector, etc. According to a 2008 Management Systems International (MSI) sociological survey, the highest corruption levels were found in vehicle inspection (57.5%), the police (54.2%), health care (54%), the courts (49%) and higher education (43.6%) (MSI Worldwide, 2018).

According to the United States Agency for International Development (USAID), (YouTube, 2018) the main causes of corruption in Ukraine are a weak justice system and an over-controlling non-transparent government combined with business-political ties and a weak civil society. As a result, the current government has made a strong and harsh judicial reform. From the beginning of the reform in 2016, 2000 judges left their position, as a new system of appointment and qualification is not corrupt and hardly considered by the independent agencies (Bleyzerfoundation.org, 2018).

De-monopolization and electoral system must be thoroughly studied and improved, for helping to get rid of corruption and building a strong, stable government in the nearest future. The large proportion of wealth is concentrated in a small number of hands, which helps those rich people to solve their problems with bribes, so further actions need to be taken on the

tax system. Furthermore, a reform on electoral system is thought to elect a strong, stable and incorrupt government. As soon as an electoral reform will be imposed, the less corrupt government is likely to be sovereign and carry out its representative objective. Ukraine has an endemic corruption due to all those problems, and failed to sustain its economic growth trends and reach sustainable economic development. Sustainable economic development and economic growth in Ukraine cannot be achieved until the end of transformation process. Even though the market system has been formed, it still lacks a strong democratic institution, strong governance, so even large agriculture resources and the favorable location of the country do not help Ukraine to improve its economic growth.

Corruption has come in our world so spontaneously and became a part of routine for most of the citizens. The weak government, the Maidan, the war on the East of Ukraine have not prevented the politicians from being corrupt; instead, they have taken the corruption level even higher from 25% in 2014 to 30% in 2018 (Tradingeconomics.com, 2018). Transparency International's 2017 Corruption Perception Index ranks the country in the 130th place out of 180 countries (e.V., 2018). However, the current government has made a lot in order to fight and stop the corruption, which should help the transformation process to pass faster and allow higher economic growth and stable economic development.

The corruption has not been fought yet even through the government has been doing a lot to get rid of it. The figures of the corruption index has been fluctuating and reached its highest point in 2018. The corruption is still a main problem of Ukrainian economy.

Bibliography

1. http://www.bleyzerfoundation.org/files/tbf_reports/Corruption%20in%20Ukraine%202016.pdf

2. Corruption Perceptions Index 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017

3. Индекс коррупции в Украине [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://tradingeconomics.com/ukraine/corruption-index>

4. <https://www.msiworldwide.com/>

*Scientific supervisor by A. Magdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy*

FROM A THIRD TO A FIRST WORLD COUNTRY WITHIN ONE GENERATION

Singapore's economic growth program meant the phased implementation of serious economic measures that required reform from both the state and the society. The economic strategy was based on the transformation of Singapore into a financial and commercial center of Southeast Asia, as well as on attracting foreign investors. This process includes 3 steps.

The first step implies global industrialization. Singapore has been long depended on the major cities that used it as a large trading base or warehouse. This greatly hindered the development of independent trade and economic relations, so it was necessary to make the state and independent point of sale and supply of goods and services.

The second step implied the search for foreign investors who would help to realize industrialization. Therefore, Singapore at that time was far from civilized and developed countries, there was practically nothing. In addition, the goals and objectives were ambitious. The only way out was investors, moreover, with their own vision of modern transport, air communication, with their industrial and shopping centers. In addition to this, it was necessary to develop private sectors in order to provide jobs for the local population.

The third step is a strong financial support from the government for the created infrastructure. Not only investors had to solve problems and issues of an economic and financial nature, however, above all, the state of Singapore itself was the first interested party to ensure all these processes and economic interactions.

In addition to this, it was adopted a course to improve the quality of life. English became compulsory for study in all schools and universities were transferred into teaching in English. The government spent large sums on studying Singaporean students at the best universities in the world. Moreover, great importance was given to the majority of the population of homeowners. A special factor contributing to this development was the property tax, which amounted to 3.7% of potential rental rates – sleeps for owner and 10% for real estate for rent.

One more important step was to fight corruption. There were few options that needed to be implemented in order to complete this tough task. First and foremost, the fight was started from simplifying decision-making

procedures and removing any ambiguity in the laws as a result of issuing clear and simple rules. Secondly, the salaries of civil servants were raised to the level characteristic of private corporations' top managers, so they were not long trying to grab more money. Thirdly, an independent body was created to fight corruption in the higher echelons of power.

Singapore's economic reforms were carried out in accordance with the Asian model for newly industrialized countries: first, the policy of import substitution by domestic products, then the orientation of the national economy to the world market, and the development of innovations. Due to the narrow domestic market and limited natural resources, the country's economic policy was initially aimed at establishing external contacts and attracting foreign investment, which allowed Singapore to direct capital to the priority sectors for the state and build an effective economic system on their basis. Singapore in the shortest possible time was able to make the transition from a third world country to a major trading and financial center. At the same time, active government contributed to the development of the economy, and did not inhibit it; the government's policy was focused on economic growth and improving the well-being of the population, by raising education, science, and health care. Today the priority for the country is the development of complex high-tech industries, innovations and technologies. Singapore's experience in attracting foreign capital shows that in order to attract foreign investors, a transparent system of legislation is needed, which should protect the interests of capital investors. The creation of infrastructure and a system of institutions is also of no small importance.

Singapore is an example of the successful development of so-called free economic zones, focused on the export of goods. The liberal export-import regime of Singapore allows us to consider this city-state as a single export-production zone. For the organization of export production, the government declared a number of regions industrial zones, that is, territories fully equipped for the creation of industrial enterprises. The state financed the creation of a communications, power supply, communications and other industrial systems.

Bibliography

1. What makes the Singapore economy tick? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.guidemesingapore.com/business-guides/incorporation/why-singapore/singapore-economy---a-brief-introduction>

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy*

WHAT IS HAPPENING IN G7 AND WILL CHINA BE A PART OF IT?

G7 is one of the biggest examples of economic union which incorporates seven leading countries: France, German, Italy, United States of America, United Kingdom, Japan and Canada. The idea to gather the leaders of the most industrialized countries of the world arose in the early 1970's due to economic crisis and worsening of relations between the United States, Western Europe and Japan on economic and financial issues. In 1975 there were only 6 countries, then in 1976 Canada joined the group and in 1998 Russian Federation became an official member of the group, despite the fact that Russia has never been a major advanced economy according to IMF.

Since 2014 one of the main themes of the G7 summit, was the crisis of Russia and Ukraine. After the events around the Crimea, Russia was not invited to this meeting for the second time. Moreover, the countries that took part in the summit were to continue applying sanctions against Russia. In addition, they decided that, if necessary, they are to introduce new sanctions or tighten previously imposed restrictions.

The fact is that, compared with Asian countries, which are beginning to put pressure on the world with their weight, the G7 began to lose influence. And it needs to improve and empower its position in the world. For this reason, undoubtedly, G7 is in a great necessity to attract a new member who will be able to connect the east and west in economic, cultural and political ways, but will not interfere with the development and inner power of the union. Moreover, the fresh eyes and modern outlook to the economic problems in the moment of crisis can help to consider issues from the other point of view.

China is considered to be the most powerful economy among the developing countries especially comparing to Russia (Fig. 1). China's real GDP (PPP) is really high comparing to other countries, even to USA. Indeed, it is said that China can catch up the USA by the size of GDP in fifteen years. But the question is: Will it be similar to the US GDP by the economic strength? Of course, not. This is because the structure of China's GDP is more quantitative than qualitative. While science-intensive service and high-tech products are prevailing in USA, in China mass market products predominate over high-quality products.

Another thing is that China is a developing country and now it is far away from making Yuan fully convertible. Moreover, it is known that China does not hurry up to make it like this. But any national currency

above all shows the power of the national economy. And we can't omit the fact that all the US economy's potential is based on their currency – US Dollar, and, for the time being, there is no other currency that can be an alternative or even can be able to replace Dollar on the market.

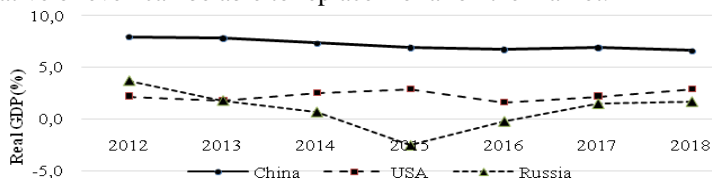

Fig. 1. Real GDP growth from 2012 to 2018, annual percent change (Imf.org, 2018)

Here the question arises: is there a potential in relations between the United States and China to create a united front against Russia? Although China is now considered as the possible subsequent member of the G7 or, at a minimum, is indicated as a participant in the organization of an unofficial format, the prospect of “G8 with China” is controversial. But it is not excluded completely.

China will take this place one day. And the favorite strategy of the West in such cases, and especially in financial matters, is to devour its competitors. However, we can never predict the China's attitude to this prospective, due to its very diverse mentality and culture. Relations between Beijing and the Kremlin are very well developed. But China has long been pursuing foreign policy, proceeding from only one principle: what are we interested in? This, of course, does not mean that China will change the economic direction further to the west over Russia, because China does not consider relations with Russia as something against the West. Beijing is primarily interested in achieving its interests. No doubt, China would be a great partner for the countries that already participate in G7. China almost filled the entire market with its goods. But I am not sure that China desires or has a great necessity to enter this Union at least presently. So, will China take a free seat in the G7? Unknown. But only a few days left before It takes the highest position in the G20, and both these places are connected with each other.

Bibliography

1. Real GDP growth Annual percent change [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Professor
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy*

ЗМІНИ У ГЕОГРАФІЧНІЙ СТРУКТУРІ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ ЗА ОСТАННІ 5 РОКІВ. ПЕРЕХІД ДО ЄВРО ЯК ОСНОВНОЇ ВАЛЮТИ МІЖНАРОДНИХ КОНТРАКТІВ

Нині в Україні відбувається радикальний процес змін у зовнішній торгівлі.

Протягом 2013-2018 років українська зовнішня торгівля набула нових ознак та змінила свій напрямок щодо розвитку у майбутньому. Головною тенденцією протягом цих років було зменшення виручки від експорту товарів і одночасно скорочення експорту щодо промислової та агропромислової продукції.

Можна зробити висновок, що за останні 5 років частка продукції АПК в експортній структурі України з 2013 по 2018 рік, зросла з 27% до 41%. Експерти зазначають, що вагоме значення посідає галузь сфери послугу в експортно-імпортних операціях зовнішньоекономічної діяльності: за січень – вересень 2015 р. український експорт послуг становив 6020,5 млн дол., а імпорт – 2785,5 млн дол.[1].

У 2015 році відбулись зміни, поширення української продукції в країни Азії, та зменшення постачання продукції до країн СНД, насамперед – Росії.

За 9 місяців у 2015 році обсяг імпорту товарів з ЄС становив близько 11147,2 млн. дол., хоча він і зменшилася проти дев'яти місяців 2014 р. на 28,2 %.[1].

Що стосується імпортних поставок в Україну, головну роль відіграють такі країни як Польща, Німеччина та Угорщина. Також в імпорті товарів в Україну зросла частка США та Норвегії. Якщо прорахувати імпорт товарів в Україну з Російської Федерації за вересень-січень 2015 року, то він зменшився, якщо порівняти поставки за 2014 рік, з 25% до 20%.

Норвегія вийшла на перше місце щодо постачання природного газу. Також відбулось зменшення у імпорті з країною Митного союзу – Білорусією.

Найбільшу частку імпортованої продукції становили такі послуги, як транспортні послуги понад 22%, послуги які пов'язані з фінансами - 17%, урядові та державні – 15%, інформаційні - 10% .

Що стосується останніх років 2017-2018, у експорті займає лідерську позицію соняшникова олія: обсяг її реалізації за січень-червень 2018 року склав 2,2 млрд. дол.[1]. Україна вже декілька років займає перші позиції серед експорту цього товару. Серед іншої продукції які займають ключові позиції – це зернові культури, а також олійні (соєві боби) і продукти переробки олійних (макуха соняшникова). Ці види продукції займають понад 80% експорту агропродовольчих продуктів та займають позиції в топ-10. Головним ринком для збуту продукції залишається ринок Азії. Саме в країнах Азії Україна здобула таких партнерів на 2017 рік – Туреччина, Китай та Індія. На другому місці виступають такі країни ЄС, як Нідерланди, Іспанія і Італія, котрі займають 32% ринку. В трійку лідерів входять країни Африки, котрі в свою чергу займають 15%. Головними партнерами з Африки є Єгипет, Туніс і Марокко.

Щодо динаміки імпорту на 2017-2018 роки, починаючи з 2017р. відбувається нарощення імпорту продукції АПК - зросла на 10% . За перші 6 місяців 2018 року загальний імпорт становив 25,7 млрд дол., в той час імпорт АПК становив 2,4 млрд. доларів. Серед аграрного імпорту перше місце займає насіння соняшнику: за січень-червень 2018 року об'єм закупівель склав 213,3 млн. дол. Також перші місяця займає кукурудза та морожена риба та пальмова олія.[2].

Можна дійти висновку, що за останні роки Україна збільшую імпорт з Польщі, і, взагалі, ця країна займає головне місце в імпорті агропродовольчої продукції держави. За статистикою зазначено, що в першій половині 2018 року імпорт з Польщі становив 215,1 млн. доларів. На другому місці знаходиться Німеччина - 209,9 млн. доларів, а третє місце займає Туреччина – 194 млн. доларів. Якщо зробити висновок, підрахувавши всі поставки країн, які входять до топ-10 країн-імпортерів, можна зазначити що ці країни займають 55% агропродовольчої продукції [2].

Одною з головних економічних проблем України стало погіршення україно-російських відносин, це призвело до зменшення торгівлі з країнами СНД. Це має свої пояснення та наслідки. По-перше, у цьому випадку проявилася належність, наприклад, Білорусі та Казахстану до Митного союзу, провідна роль у якому належить Росії. По-друге, через погіршення російсько-українських відносин ускладнилися шляхи постачання продукції до країн Закавказзя та Центральної Азії, що дуже відобразилося на економіці України.

Враховуючи вищевказане, деякі аналітики ставлять питання впровадження євро як основної валюти міжнародних контрактів. Деякі країни встановлюють євро як основну валюту розрахунків.

Наприклад, Євросоюз планує відмовитися від долара США при покупці іранської нафти і здійснювати всі платежі в євро. Аналітики вважають, що подібна міра здатна стати фундаментальним кроком на шляху до початку глобального відмови від долара. У стратегічному відношенні використання власної валюти в міжнародних транзакціях є вкрай вигідним для Європи. Що стосується України, хоча експорт та імпорт з країнами ЄС займають вагоме значення у торгівельних відносинах, то країни Азії є лідерами серед імпорту та експорту і як відомо валютні розрахунки ведуться тільки у доларах. Отже можна дійти висновку, що Україні поки що рано говорити про перехід до євро як основної валюти міжнародних контрактів.

Список використаних джерел

1) Моисеев С.Р. Международные валютно-кредитные отношения / С.Р. Моисеев. – М.: Дело и Сервис, 2003. – 576 с.

2) Всесвітній економічний форум [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/5097/132/>

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

В. Яйчунов

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

МІЖНАРОДНІ ПЕРЕВАГИ ВЕЛИКИХ ТА МАЛИХ КРАЇН У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ

Ще кілька десятиліть тому вважалося, що світом володіють великі країни, а у малих країн особливої ролі не було. І такий підхід був зрозумілим. Однак, світ змінювався досить динамічно. Якщо на кінець Другої світової війни налічувалося усього 60 незалежних країн, то у сучасному світі кількість таких країн зросла до 230, тобто майже у 4 рази! Традиційно показниками розміру країни вважаються територія та чисельність населення.

Аналізуючи склад груп (Табл. 1.), можна з впевненістю сказати, що на сьогодні територію країни не можна віднести до вирішальних факторів, що визначають рівень економічного розвитку. У кожній групі легко знайти країни, які як за рівнем розвитку, так і за ступенем впливу на світові економічні процеси суттєво відрізняються.

Звичайно, що великі за територією та чисельністю населення країни мають ряд переваг і у сфері економіки. Зокрема до них можна віднести такі:

1. Як правило, велика територія значно підвищує ймовірність достатнього забезпечення країни природними ресурсами. Добре відомо, що Росія, Китай, США та інші країни-гіганти є найбагатшими країнами з точки зору забезпечення природними ресурсами.

Таблиця 1

Групування країн за розміром території

Групи	Критерій (площа у тис. км ²)	Кількість країн у групі
Гігантські (США, Бразилія та ін.)	Більше 3 000	7
Великі (Саудівська Аравія, Чад та ін.)	1000-3000	21
Значні (Франція та Центральноафриканська Республіка та ін.)	500-1000	21
Середні (Японія, КНДР та ін.)	100-500	56
Малі (Данія, Гвінея Бісау та ін.)	10-100	56
Невеликі (Люксембург, Самоа та ін.)	1-10	8
Мікрокраїни (Ліхтенштейн, Домінікана та ін.)	До 1	24

2. Велика територія та численне населення створюють добре підґрунтя для розвитку внутрішнього ринку як основи досягнення конкурентних переваг у міжнародних відносинах.

3. Значні масштаби країни дають можливість використовувати переваги територіального та суспільного поділу праці.

4. В окремих випадках ці країни можуть скористатися позитивними ефектами масштабу, економією на загальних витратах, що теж сприяє їх економічному зростанню.

5. Як правило, великі за територію та населенням країни є досить впливовими гравцями світової політики.

Невеликі країни мають свої переваги. Зокрема:

1. Малі держави, як правило, є моноетнічними, а тому для них не властиві внутрішні національні суперечності.

2. Управління у малих державах є більш простим, що дає можливість швидше та з меншими витратами проводити необхідні реформи.

3. Економіка малих держав може бути більш гнучкою та адекватно реагуючою на технологічні та організаційні виклики. Якщо для налаштування на нові принципи функціонування великій державі потрібні роки (а інколи й десятиліття), то мала держава може здійснити необхідний перехід протягом кількох місяців.

4. Для малої країни простіше знайти на світовому ринку «нішу». Вона може бути досить специфічною, малою за розмірами, але достатньою для того, щоб забезпечити процвітання невеликій країні.

Отже, як великі, так і малі країни мають свої переваги, а розмір території чи чисельність населення не визначає належність країни до економічно розвинутих чи ні. Для визначення впливу країни на світові економічні процеси є показник ВВП, абсолютна величина якого відображає економічний розвиток країн та їх питому вагу у світовому економічному просторі.

*Науковий керівник: О.А. Задоя, кандидат економічних наук,
доцент*

О. Yaloza
Alfred Nobel University, Dnipro

EFFECTIVE REFORMATION OF JAPAN AFTER THE SECOND WORLD WAR

In the late 1800s, a huge gap existed between the Western Powers and Japan, due to Japan's historical isolation from the rest of the world. After the end of isolationist foreign policy the Japan was found to be lacking in both technology and defense industries, nevertheless, with the import of technologies and ideas from the Western countries, Japan was able to perform a series of successful modernization and as result became one of the most powerful countries both economically and militarily. Unfortunately, after the defeat in the Second World War the Japanese economy was sent back to square one, erasing virtually all the gains it had made since the end of the nineteenth century. Despite this Japan was able to recover from the trauma and managed to develop the second largest economy of the world (after the United States) by the 1960s.

Following the loss in the Second World War Japan's industrial production had fallen to the pre-war level, firebombing campaign, including nuclear annihilation of Hiroshima and Nagasaki, left Japan with wastes and ruins of factories and infrastructures. Major problems like unemployment and shortage of food and energy had to be resolved immediately; people feared that they would starve to death during the winter of 1945-1946. Also, the entrance of the large volume of funds for military expensive had resulted to inflation. Nevertheless, demilitarization of Japan in 1947 was the important step to the economic miracle. The decreased spending on military infrastructures had let Japanese government focus on repairing economic base of the country. Also breakup of zaibatsu, land reform and labor

democratization all led to quick economic growth (Miwa, 2016). The land reform had resulted in significant increase of efficiency in the agricultural sector. The breakup of industrial conglomerates and democratization had resulted into the formation of The Trade Union Law. Due this the early improvements in real wages and working conditions were momentous. The creation of labor unions also resulted in the addition of lifetime employment which established the new labor-management relations. The modernizations led to expansion of consumption market and led to quick development of economy (Harvard Business Review, 2018).

Next phase was the achievement of economic independence from The USA via The Dodge Line, Joseph Dodge's stabilization policy. The main fundamentals were balancing budget, dissolving the Reconstruction Finance Bank and adjusting the exchange rate to 360 yen to one US dollar to keep Japanese export prices low (Beckley, Horiuchi and Miller, 2018). The policy didn't accelerate Japan's economy as much as it predicted, but it is defiantly set the fundament for recovery without the American aid and with the start of The Korean War, United States' occupation of Japan has ended. The Korean War has resulted into the rapid economic growth, production expanded by roughly 70%. The recovery was finally accomplished and the Security Treaty between the United States and Japan signed in 1952 signified full independence of Japan from America. Needless to say, driving force of economic miracle was the hard-working Japanese people. Quick acknowledgment of issues and smart reformation of conservative institutions brought immediate benefits to economic machine (Tsuru and Allen, 1958). Technological progress is also an undeniable factor of success. Modernization led to accelerated growth of production, efficiency was the main objective due to limited resources of island origin.

In conclusion, Japanese economic miracle is a combination of hard work, cooperation and global interference. From the ruins after bombardments to one of the highest GDP. Japan was rebuilt after the Second World War, democratized and driven with modern technologies; Japanese industry was quickly catching up with the rest of the world. This historical event is the great example of how wise reforms can radically affect nation development. To this day Japan is considered one of the most developed countries in the world.

Bibliography

1. Beckley, M., Horiuchi, Y. and Miller, J. (2018). America's Role in the Making of Japan's Economic Miracle.
2. Harvard Business Review. (2018). Reinterpreting the Japanese Economic Miracle.
3. Miwa, Y. (2016). State Competence and Economic Growth in Japan.

Наукове видання
XXV Міжнародна науково-практична конференція
студентів і молодих вчених

**ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИБІР УКРАЇНИ
ТА ПРОБЛЕМИ МАКРОЕКОНОМІКИ**

Тези доповідей

14 грудня 2018 р.

(українською, російською та англійською мовами)

Підписано до друку 7.12.2018. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 17,44. Тираж 130 пр. Зам. №

ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля».
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.
Тел. (056) 778-58-66, e-mail: rio@duan.edu.ua
Свідоцтво ДК № 5309 від 20.03.2017 р.

Віддруковано у ТОВ «Роял Принт».
49052, м. Дніпро, вул. В. Ларіонова, 145.
Тел. (056) 794-61-05, 04
Свідоцтво ДК № 4765 від 04.09.2014 р.